

Kend din Kommune

Brug nøgletal i styringen

2024

KL

Kend din Kommune

Brug nøgletal i styringen 2024

© KL

1. udgave, 1. oplag 2024

Produktion: g7.dk

Design: e-Types

Tryk: Stibo Complete

Foto: istockphotos.com

KL

Weidekampsgade 10

2300 København S

Tlf. 3370 3370

kl@kl.dk

www.kl.dk

✕ @kommunerne

📘 facebook.com/kommunerne

ISBN 978-87-94514-05-7

ISBN 978-87-94514-06-4-pdf

KL FLIS

Forord

Kend din Kommune 2024

Hvor mange årsværk anvender kommunerne til ledelse og administration? Hvor mange sygedage har de kommunale medarbejdere? Og hvorfor ser udgifterne forskelligt ud i det kommunale Danmark? Nøgletal om dette og meget mere er samlet i dette års udgave af Kend din Kommune. Der kan være flere årsager til, at tallene ser ud som de gør, fx et politisk valgt serviceniveau, socioøkonomi og organisering. Nøgletallene fortæller ikke hele historien – og de giver ikke alle svarene, men arbejdet med data er et godt redskab til udvikling af den lokale ledelse og prioritering.

Kommunerne står overfor en virkelighed med et stort udgifts- og aktivitetspres, og udfordringen bliver kun større i de kommende år. Det skyldes

blandt andet en stigende andel af ældre borgere, som har brug for pleje og omsorg, samt høje forventninger til den lokale service. Kommunerne skal derfor finde nye måder at levere velfærd på, som er både effektive og bæredygtige. Det kræver innovation, digitalisering og samarbejde på tværs af sektorer og faggrupper.

KL har endnu engang samlet relevante nøgletal på alle sektorområderne med henblik på at igangsætte drøftelser og nysgerrighed omkring den leverede velfærd i kommunen, men også mellem kommuner til Kommunaløkonomisk Forum 2024.

I Kend Din Kommune kan du for hvert nøgletal se, hvordan din kommune

placerer sig i forhold til andre kommuner. Brugen af styringsnøgletal og sammenligninger med andre kommuner kan bidrage til at gøre dig klogere på, hvordan man tilrettelægger en effektiv styring i kommunen. Det kan kortlægge potentialer for forbedringer og frigørelse af råderum til politiske prioriteringer.

KL håber, at Kend Din Kommune gør dig klogere på, hvordan din egen kommune ser ud ift. andre kommuner, og giver inspiration til de politiske drøftelser om målsætninger, prioriteringer samt omstilling og udvikling af nye velfærdsløsninger.

KL, januar 2024

Nøgletallene til Kend din Kommune 2024

Nøgletallene til Kend Din Kommune 2024 er baseret på de senest tilgængelige data fra de angivne datakilder. Flere af nøgletallene er lavet på baggrund af data fra det fælleskommunale ledelsesinformations-system, FLIS. Det sikrer den størst mulige aktualitet i datagrundlaget, og giver de kommuner, der er tilmeldt FLIS, mulighed for at nedbryde nøgletallene og lave yderligere analyser.

Ændringen i de enkelte nøgletal ift. forrige år vises ved enten en grøn eller rød trekant eller en blå streg. Disse angiver, om kommunen i denne udgave har opnået en hhv. højere, lavere eller samme placering på et bestemt nøgletal i forhold til sidste år. Din kommune kan fx godt have reduceret udgifterne ift.

sidste år, men samtidig opnå en lavere placering, hvis udgifterne er faldet mere i de øvrige kommuner end i din kommune. Hvis feltet er tomt, er det et udtryk for manglende data i sammenligningsåret eller introduktion af et nyt nøgletal.

Løbende datakorrektioner og opdateringer kan gøre, at de præcise tal i publikationen er svære at genskabe lokalt. Ønsker I at beregne nøgletallene i jeres egen kommune, kan I kontakte KL for definitioner og datagrundlag.

Find det hele på: www.kl.dk/kdk

Alle data fra årets publikation kan downloades via KL Databank i FLIS DAP og FLIS datapakker.

Indhold

1.0 Økonomi Side 06

- 1.1 Hvordan har serviceudgifterne udviklet sig i jeres kommune? Side 06
- 1.2 Er jeres økonomi i balance? Side 08
- 1.3 Hvor meget bruger I på anlægsprojekter? Side 10
- 1.4 Hvor stor er jeres kassebeholdning? Side 12
- 1.5 Hvor stor er jeres gæld? Side 14

2.0 Dagtilbud Side 16

- 2.1 Hvad er jeres udgifter til dagtilbud pr. 0-5-årig? Side 16
- 2.2 Hvor meget sygefravær har jeres pædagogiske personale? Side 18
- 2.3 Hvad er den gennemsnitlige arbejdstid blandt personalet i jeres daginstitutioner? Side 20
- 2.4 Hvornår starter børn i skole hos jer? Side 22

3.0 Folkeskole Side 24

- 3.1 Hvad koster en elev i jeres kommune? Side 24
- 3.2 Hvor højt er lærernes sygefravær i jeres kommune? Side 26
- 3.3 Segregeres færre elever i din kommune ift. sidste år? Side 28
- 3.4 Hvad er karaktergennemsnittet på jeres skoler? Side 30
- 3.5 Hvor mange af jeres elever er i gang med en ungdomsuddannelse 15 måneder efter? Side 32
- 3.6 Hvad koster et barn i skolefritidsordningen i jeres kommune? Side 34

4.0 Udsatte børn og unge Side 36

- 4.1 Hvordan har udgifterne til udsatte børn og unge udviklet sig? Side 36
- 4.2 Hvad er jeres udgifter til anbringelser? Side 38
- 4.3 Hvor meget satser I på forebyggelse til udsatte børn og unge? Side 40
- 4.4 Hvor mange underretninger modtager I? Side 42
- 4.5 Hvor mange børn og unge har psykiatriske diagnoser? Side 44

5.0 Udsatte voksne og handicap Side 46

- 5.1 Har I høje udgifter på det specialiserede voksenområde? Side 46
- 5.2 Hvordan har udgifterne på det specialiserede voksenområde udviklet sig? Side 48
- 5.3 Hvordan har jeres udgifter til private botilbud udviklet sig? Side 50
- 5.4 Har I mange brugere af botilbud? Side 52
- 5.5 Har I dyre botilbud? Side 54
- 5.6 Hvordan har jeres udgifter til herberger udviklet sig? Side 56

6.0 Ældre Side 58

- 6.1 Hvad er jeres udgifter til pleje og omsorg pr. 67+-årig? Side 58
- 6.2 Hvad er jeres udgifter til pleje og omsorg pr. 80+-årig? Side 60
- 6.3 Hvor stor en andel af jeres 67-79-årige modtager hjemmehjælp? Side 62
- 6.4 Hvor stor en andel af jeres 80+-årige modtager hjemmehjælp? Side 64
- 6.5 Hvor mange timers hjemmehjælp modtager jeres 67-79-årige? Side 66
- 6.6 Hvor mange timers hjemmehjælp modtager jeres 80+-årige? Side 68
- 6.7 Hvor stor en andel af jeres SOSU-ansatte på ældreområdet er på fuld tid? Side 70

7.0 Sundhed Side 72

- 7.1 Hvordan udvikler sundhedsudgifterne sig i din kommune? Side 72
- 7.2 Hvordan udvikler udgifterne til hjemmesygepleje sig? Side 74
- 7.3 Hvordan er jeres udvikling i syge- og sundhedspersonale? Side 76
- 7.4 Hvor mange af jeres sygehusophold er forebyggelige? Side 78
- 7.5 Hvad er det gennemsnitlige antal somatiske liggedage? Side 80
- 7.6 Hvor stor en andel af jeres somatiske genindlæggelser er akutte? Side 82

8.0 Beskæftigelse og integration Side 84

- 8.1 Hvad er jeres udgifter til offentlig forsørgelse? Side 84
- 8.2 Hvor gode I til at få A-dagpenge-modtagere i selvforsørgelse? Side 86
- 8.3 Hvor gode er I til at få job- og uddannelsesparate i selvforsørgelse? Side 88
- 8.4 Hvor gode er I til at få aktivitetsparate afklaret eller i selvforsørgelse? Side 90
- 8.5 Har kommunen mange borgere med andre udfordringer end ledighed? Side 92
- 8.6 Hvor gode er I til at få fleksjobbere i arbejde? Side 94

9.0 Administration Side 96

- 9.1 Hvor meget personale bruger I på administration og ledelse? Side 96
- 9.2 Hvad er jeres udgifter til central administration? Side 98
- 9.3 Hvor højt er jeres medarbejderes sygefravær? Side 100
- 9.4 Hvor mange ansatte har I? Side 102
- 9.5 Er der styr på kontrollen med de sociale ydelser? Side 104

10.0 Indkøb Side 106

- 10.1 Hvor meget konkurrenceudsætter I? Side 106
- 10.2 Hvor mange fælles forpligtende indkøbsaftaler tilslutter I jer? Side 108
- 10.3 Hvor meget køber I ind for pr. indbygger? Side 110
- 10.4 Hvor mange leverandører har I pr. 1.000 indbyggere? Side 112
- 10.5 Hvor stor en andel af jeres fakturaer har en værdi på under 250 kr.? Side 114
- 10.6 Hvor stor en andel af jeres indkøb er e-handlet? Side 116

11.0 Klima og miljø Side 118

- 11.1 Hvor grøn er jeres kommunes bilflåde? Side 118
- 11.2 Hvor meget vedvarende energi bruger I? Side 120
- 11.3 Hvor mange olie- og gasfyr er der i jeres kommune? Side 122

12.0 Kultur og fritid Side 124

- 12.1 Hvor meget bruger I på kultur og fritid? Side 124
- 12.2 Hvor meget bruger I på biblioteker? Side 126
- 12.3 Hvor mange anlægsudgifter har I til idræts- og fritidsfaciliteter? Side 128

1.1 Hvordan har serviceudgifterne udviklet sig i jeres kommune?

Hvorfor er det interessant?

Kommunerne er udfordrede af forskellige rammevilkår, herunder den demografiske udvikling, der ligger pres på dele af serviceområderne. Der er stor forskel på, om kommunen skal håndtere en befolkningstilbagegang, øgede fødselstal eller en aldrende befolkning, ligesom der kan være forskellige udfordringer med modtagelse og håndtering af fordrevne fra Ukraine. På trods af forskellige rammevilkår og udgiftsbehov, kan vækst i serviceudgifterne pr. indbygger også være et resultat af politiske prioriteringer. Uanset årsag, er det væsentligt med en politisk drøftelse af retningen for den samlede ramme for driften af kommunens service for borgerne.

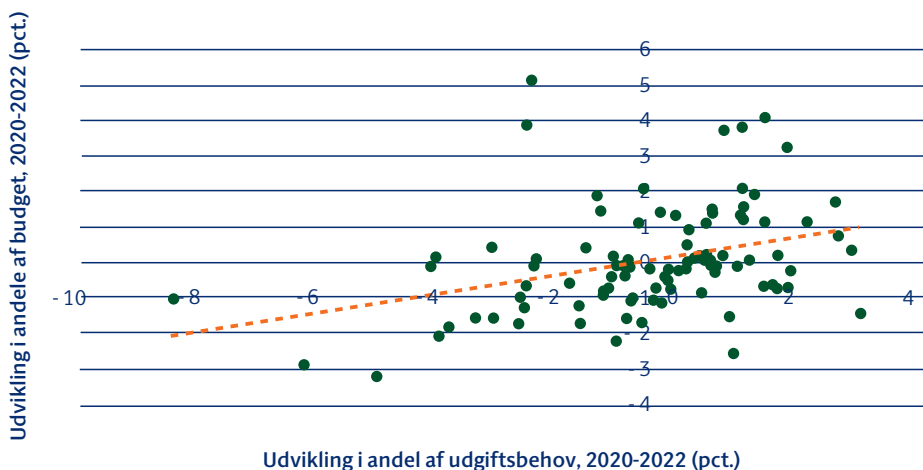
Til videre drøftelse

Med udgangspunkt i nøgletallet kan det være relevant at drøfte følgende spørgsmål:

- Afspejler udviklingen i serviceudgifterne pr. indbygger den politiske prioritering, eller er der andre årsager til udviklingen i kommunen?
- Hvordan ser kommunens befolkningsprognoser for de næste år ud?
- Er der konkrete politikker i kommunen omkring håndteringen af den demografiske udvikling?
- Er opgavefordelingen mellem det decentrale og centrale et udtryk for en politisk prioritering i kommunen?
- Bliver der foretaget de nødvendige udgiftstilpasninger, som den demografiske udvikling i kommunen tilsiger?

Er udviklingen i service påvirket af udgiftsbehovet?

Figuren viser forholdet mellem udviklingen i en kommunes andel af udgiftsbehov og andel af kommunens budgetterede serviceudgifter i perioden fra 2020-2022, opgjort i pct. Figuren viser en tendens til, at udviklingen i serviceudgifterne følger udviklingen i udgiftsbehovet. Det fremgår dog også af figuren, at nogle kommuner har øget deres andel af budgettet fra 2020-2022 på trods af, at deres andel af udgiftsbehovet i samme periode er faldet. Omvendt ses også kommuner, der har en negativ udvikling i andelen af budgettet på trods af, at udgiftsbehovet er steget. Man skal dog være opmærksom på, at man ikke alene kan bruge udgiftshovet som forklaring på vækst. Fx kan udgangspunktet også have betydning for udviklingen i perioden.

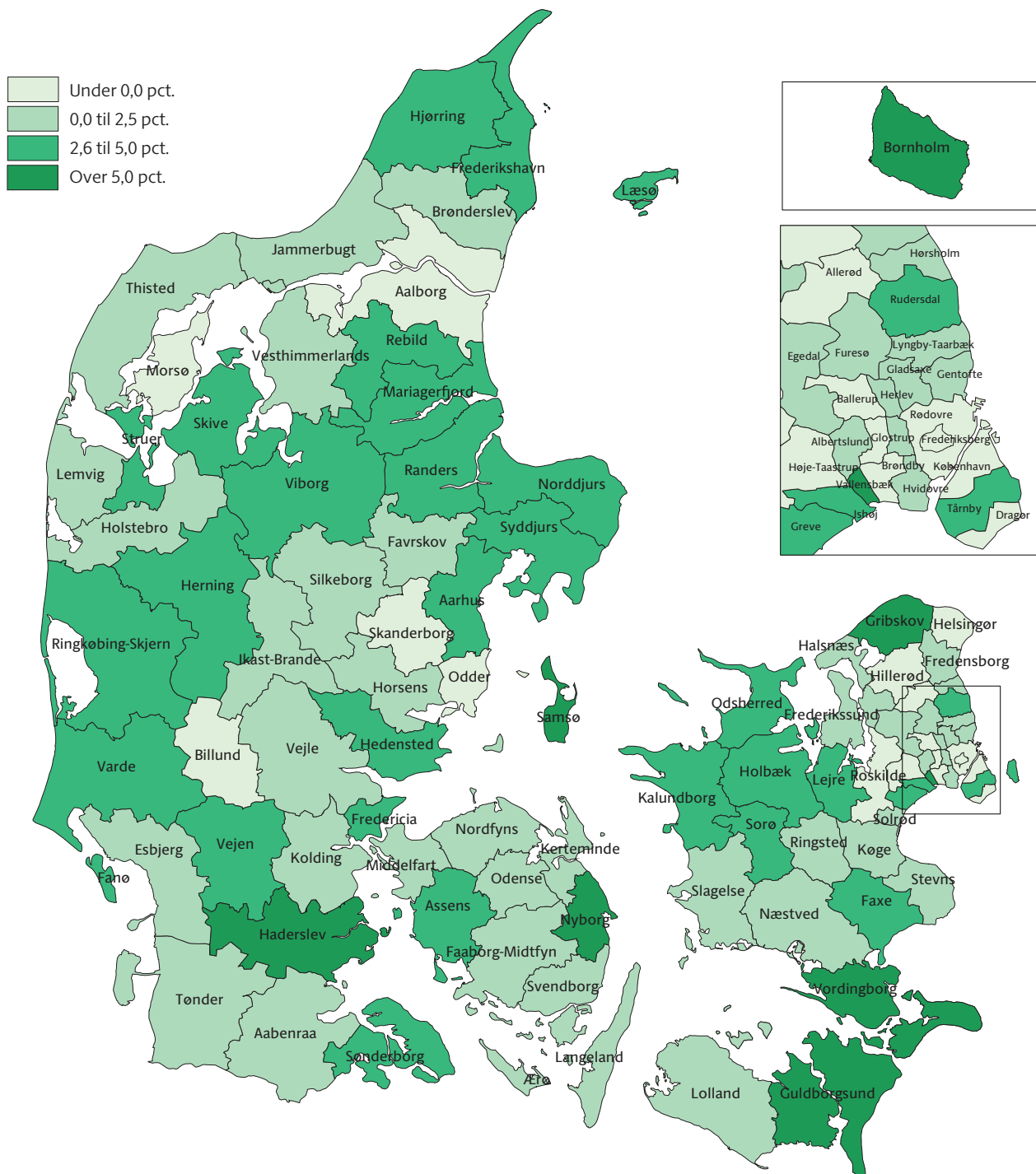
Udvikling i serviceudgifter pr. indbygger fra regnskab 2020-2022, 24-pl, pct.

Frederiksberg	-2,9	▲
Roskilde	-2,6	▲
Hillerød	-2,3	▲
Allerød	-2,1	▲
Dragør	-2,1	▼
Odder	-1,7	▲
Glostrup	-1,4	▼
Ballerup	-1,4	▲
Høje-Taastrup	-1,1	▲
Helsingør	-0,9	▲
Skanderborg	-0,7	▲
Billund	-0,5	▲
Morsø	-0,3	▲
Aalborg	-0,3	▲
København	-0,1	▲
Brøndby	-0,1	▲
Langeland	0,0	▼
Gentofte	0,2	▲
Vejle	0,4	▼
Esbjerg	0,5	▲
Furesø	0,5	▲
Svendborg	0,6	▲
Aabenraa	0,7	▲
Frederikssund	0,7	▲
Silkeborg	0,8	▲
Lyngby-Taarbæk	0,8	▼
Albertslund	0,9	▲
Thisted	0,9	▲
Rødovre	0,9	▼
Solrød	1,0	▲
Faaborg-Midtfyn	1,0	▼
Egedal	1,0	▲
Brønderslev	1,1	▲
Odense	1,1	▼
Holstebro	1,2	▼
Stevns	1,3	▲
Lolland	1,3	▲
Middelfart	1,3	▼
Hørsholm	1,4	▲
Lemvig	1,4	▼
Fredensborg	1,4	▲
Vesthimmerlands	1,5	▲
Horsens	1,6	▼
Kolding	1,8	▼
Ikast-Brande	1,8	▼
Jammerbugt	1,9	▼
Ærø	1,9	▲
Køge	1,9	▼
Favrskov	1,9	▲
Herlev	1,9	▼
Gladsaxe	2,0	▲
Tønder	2,1	▲
Ringsted	2,1	▼
Kerteminde	2,2	▲
Slagelse	2,3	▲
Hvidovre	2,3	▲
Halsnæs	2,4	▼
Næstved	2,4	▲
Nordfyns	2,5	▼
Odsherred	2,5	▲
Ringkøbing-Skjern	2,6	▼
Holbæk	2,7	▲
Sørrø	2,7	▲
Skive	2,7	▼
Ishøj	2,8	▲
Viborg	2,8	▼
Aarhus	2,8	▼
Syddjurs	2,9	▼
Rebild	2,9	▼
Frederikshavn	2,9	▲
Varde	3,1	▼
Vejen	3,1	▼
Herning	3,3	▼
Kalundborg	3,3	▲
Fredericia	3,4	▼
Greve	3,4	▲
Sønderborg	3,5	▼
Fanø	3,5	▼
Hedensted	3,6	▼
Faxe	3,7	▲
Randers	3,8	▼
Hjørring	3,9	▼
Rudersdal	4,0	▼
Lejre	4,1	▼
Mariagerfjord	4,4	▼
Struer	4,4	▼
Tårnby	4,5	▼
Norddjurs	4,6	▼
Assens	4,6	▲
Læso	4,9	▼
Vordingborg	5,1	▼
Gribskov	5,4	▼
Guldborgsund	5,5	▲
Haderslev	5,9	▼
Bornholm	6,1	▼
Nyborg	6,2	▼
Samsø	6,8	▼
Vallensbæk	10,8	▼

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Udvikling i serviceudgifter pr. indbygger fra regnskab 2020-2022, 24-pl, pct.

Data

Tabel: Nøgletallet viser udviklingen i serviceudgifterne fra 2020 til 2022. Serviceudgifterne omfatter nettodriftsudgifterne på hovedkonto 0 og 2-6 fratrukket overførselsudgifter (inkl. forsikrede ledige) og følgende udgifter: 0.25.19, 4.62.81, 5.22.07 og 6.52.72, gr. 001 og 002 samt 6.52.71 i 2020. For at kunne sammenligne regnskab 2020 med regnskab 2022, er der taget højde for lovændringer samt øvrige tekniske korrektioner i perioden. Serviceudgifterne i regnskabet er opgjort pr. indbygger i hhv. 2020 og 2022. 24-pl, pct. Danmarks Statistik og FLIS.

Figur: Danmarks Statistik og Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Læsø Kommune er udeladt af figuren.

1.2 Er jeres økonomi i balance?

Hvorfor er det interessant?

Driftsbalancen viser forholdet mellem driftsudgifterne og indtægterne fra skatter, tilskud/udligning mv. i budgettet. Det er en god tommelfingerregel, at overskuddet på driftsbalancen skal være tilstrækkeligt stort til, at det kan dække kommunens anlægsinvesteringer og eventuelle afdrag på gæld. Driftsbalancen repræsenterer bundlinjen for de politiske prioriteringer i budgettet, men indikerer også hvor mange indtægter, der ikke er budgetteret med i driften. De indtægter skal så dække anlægsinvesteringer, afdrag på gæld eller opbygning af kassebeholdning. Driftsbalancen skal i henhold til gældende lovgivning være positiv i budgettet.

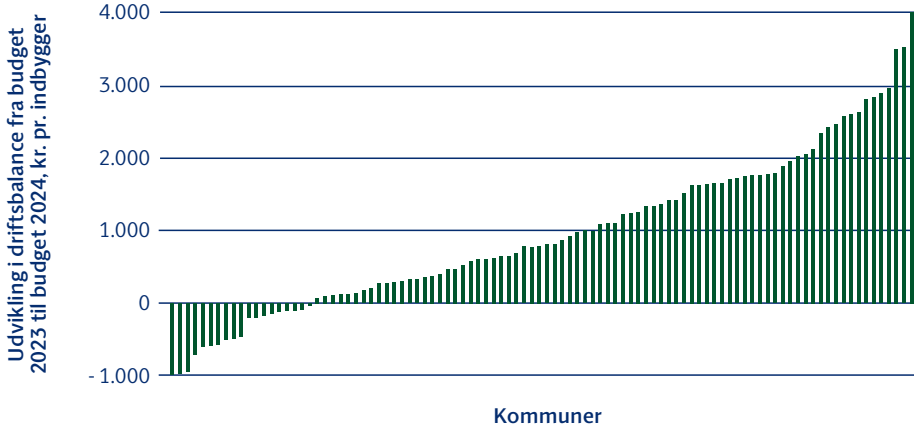
Til videre drøftelse

Driftsbalancen giver anledning til overvejelser omkring kommunens forbrug på den løbende drift, hvilket er meget tæt forbundet med kommunens serviceniveau. Derudover er driftsbalancen relevant i diskussioner om kommunens udvikling og muligheder for anlægsinvesteringer. En række spørgsmål kan overvejes i denne forbindelse:

- Har kommunen råd til sit nuværende serviceniveau?
- Kan overskuddet på driftsbalancen anvendes på anlægsinvesteringer, der kan skabe råderum i driften?
- Har kommunen for øje, hvordan den demografiske udvikling fremadrettet vil påvirke driftsbalancen?
- Er der taget politisk stilling til, om der skal være et mål for driftsbalancen?

Markant stigning i driftsbalancen på landsplan – og i de fleste kommuner

Kommunernes samlede driftsbalance steg med knap 6 mia. kr., svarende til 29 pct. eller knap 900 kr. pr. indbygger, fra budget 2023 til budget 2024. Stigningen kom efter et betydeligt fald i driftsbalancen året inden, og budget 2023 udgjorde således et lavpunkt mellem to toppe i driftsbalancen. Stigningen fra budget 2023 til budget 2024 er sket bredt i kommunerne, og mere end tre ud af fire kommuner havde således en højere driftsbalance i budget 2024, end det var tilfældet i budget 2023.

Gennemsnitlig driftsbalance i budget 2022-2024, kr. pr. indbygger, 24-år

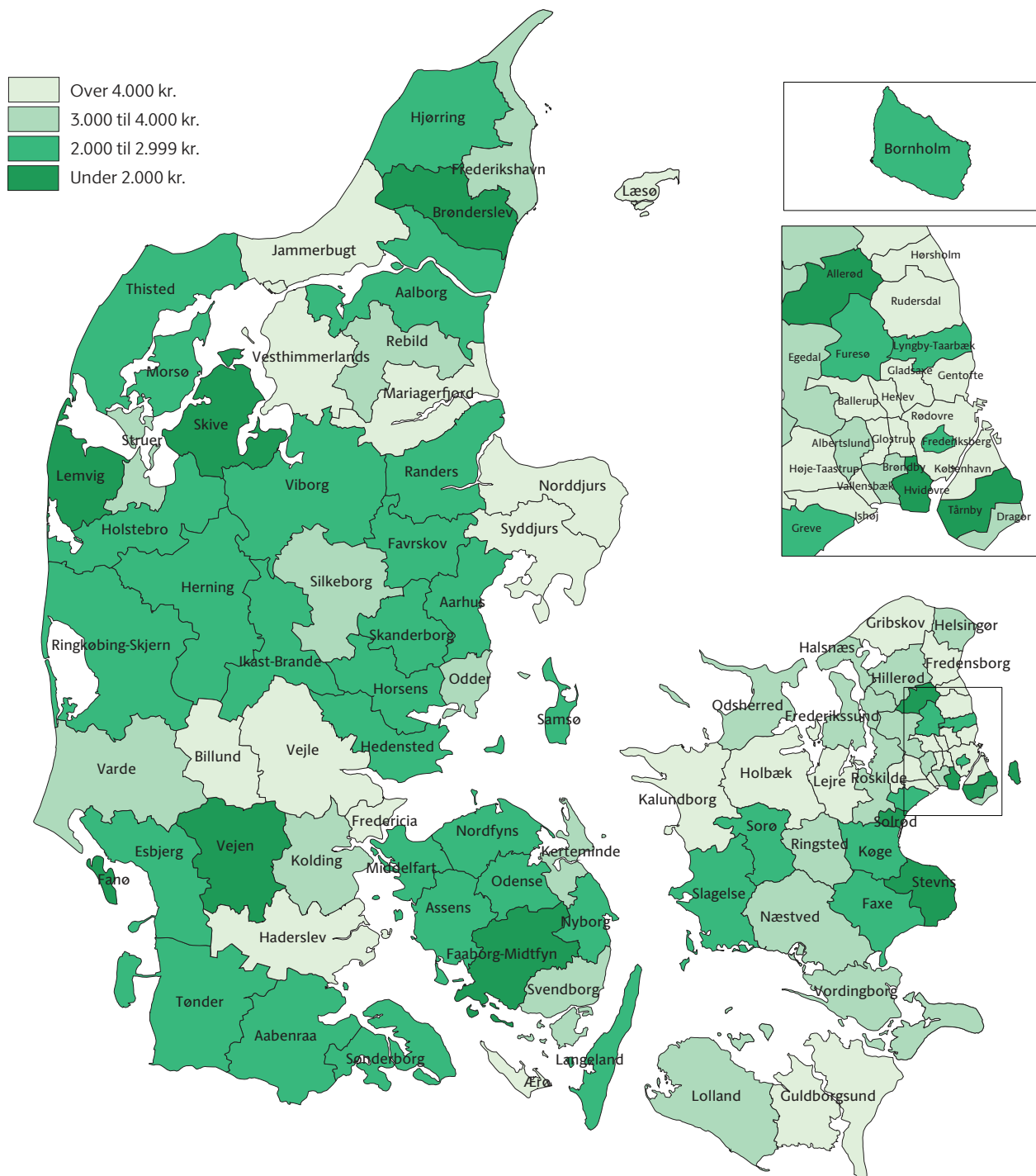
Læso	10.734	-
København	7.027	-
Ishøj	5.820	▲
Fredericia	5.794	▲
Høje-Taastrup	5.653	▲
Ærø	5.582	▲
Vallensbæk	5.354	▼
Fredensborg	5.318	-
Guldborgsund	5.128	▼
Hørsholm	4.950	▲
Rødovre	4.849	▲
Ballerup	4.733	▼
Holbæk	4.723	▼
Gribskov	4.539	▲
Gentofte	4.537	▲
Norddjurs	4.481	▼
Syddjurs	4.456	▲
Mariagerfjord	4.374	▼
Gladsaxe	4.372	▼
Lejre	4.359	▼
Billund	4.355	▲
Vesthimmerlands	4.339	▼
Rudersdal	4.286	▲
Glostrup	4.283	▼
Kalundborg	4.256	▲
Haderslev	4.167	▼
Vejle	4.127	-
Jammerbugt	4.092	▲
Herlev	4.004	▲
Frederikshavn	3.992	▲
Odsherred	3.976	▲
Frederikssund	3.948	▼
Brøndby	3.938	▼
Lolland	3.920	▼
Kolding	3.854	▼
Varde	3.802	▲
Kerteminde	3.707	▼
Silkeborg	3.706	▲
Odder	3.569	▲
Hillerød	3.561	▼
Helsingør	3.557	▼
Vordingborg	3.535	▲
Svendborg	3.490	▼
Rebild	3.431	▼
Egedal	3.374	▲
Albertslund	3.335	▼
Næstved	3.249	▼
Roskilde	3.160	▼
Dragør	3.101	▲
Ringsted	3.061	▲
Struer	3.044	▲
Halsnæs	3.020	▲
Sorø	2.978	▼
Faxe	2.968	▼
Tønder	2.963	▲
Ikast-Brande	2.931	▲
Middelfart	2.913	▼
Samsø	2.894	▲
Nordfyns	2.860	▼
Skanderborg	2.850	▲
Aabenraa	2.719	▲
Langeland	2.629	▲
Lyngby-Taarbæk	2.550	▲
Assens	2.532	▲
Randers	2.494	▲
Furesø	2.488	▲
Horsens	2.463	▼
Esbjerg	2.424	▲
Aalborg	2.420	▲
Sønderborg	2.402	▲
Morsø	2.380	-
Viborg	2.351	▼
Nyborg	2.339	▲
Frederiksberg	2.330	▼
Greve	2.298	▼
Ringkøbing-Skjern	2.268	▲
Aarhus	2.226	▲
Bornholm	2.193	▲
Hedensted	2.178	▲
Thisted	2.173	▼
Holstebro	2.162	▼
Hjørring	2.158	▼
Slagelse	2.118	▼
Favrskov	2.091	▲
Odense	2.085	▼
Herning	2.054	▼
Køge	2.035	▼
Hvidovre	1.964	▼
Allerød	1.952	▲
Stevns	1.834	▼
Lemvig	1.792	▲
Skive	1.676	▼
Solrød	1.670	▲
Fanø	1.508	▼
Tårnby	1.452	▲
Faaborg-Midtfyn	1.419	▼
Vejen	1.189	-
Brønderslev	860	-

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Gennemsnitlig driftsbalance i budget 2022-2024, kr. pr. indbygger, 24-pl

Data

Tabel: Nøgletallet er beregnet pba. budget 2022-2024 og opgjort pr. indbygger i det enkelte år (skøn for 2024). Tallene er alle opgjort i 24-pl og derefter som et gennemsnit for årene. Danmarks Statistik, Indenrigs- og Sundhedsministeriet samt FLIS.

Figur: Danmarks Statistik, Indenrigs- og Sundhedsministeriet samt FLIS. Én kommune (Billund) fremgår ikke fuldt ud af figuren.

1.3 Hvor meget bruger I på anlægsprojekter?

Hvorfor er det interessant?

Behovet for anlægsinvesteringer varierer ikke bare fra kommune til kommune, men også hen over årene for den enkelte kommune. Tilsvarende er de økonomiske muligheder og politiske prioriteringer også forskellige blandt kommunerne. Som tommelfingerregel skal kommunens driftsbudget give et overskud som blandt andet kan bruges på anlægsinvesteringer – hvilket både skal dække over nybyggeri og renoveringer. Den demografiske udvikling kan skabe øget behov for anlægsinvesteringer, men er ikke det eneste, der kan være medvirkende til et højt anlægsbehov. Finansiering, tilstanden af bygningsmassen, politiske prioriteringer og en række andre faktorer spiller også ind.

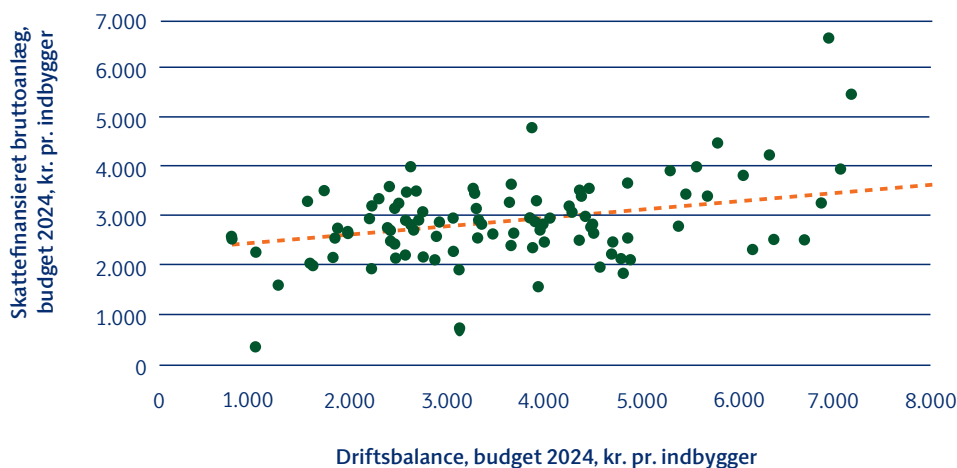
Til videre drøftelse

Anlægsinvesteringer er en fast del af budgetforhandlingerne i alle kommuner. Anlægsniveauet bør afspejle det investeringsbehov, der er i kommunens eksisterende bygningsmasse, samt det behov, kommunens udviklingstræk skaber. Investeringerne skal dog også kunne finansieres, og det er derfor en vigtig politisk beslutning at finde balancen mellem behovet og finansieringsmulighederne. Følgende spørgsmål kan overvejes:

- Hvilke anlægsinvesteringer har kommunen brug for? Og kan kommunen finansiere dem?
- Hvor stort skal råderummet til anlægsinvesteringer være?
- Hvordan kan anlægsinvesteringerne anvendes strategisk i kommunens udvikling?
- Hvordan kan anlægsinvesteringerne understøtte de politiske prioriteringer ift. driften?

Svag sammenhæng mellem høj driftsbalance og højt anlægsniveau

Det er en grundlæggende præmis i kommunaløkonomien, at overskuddet på driften skal være stort nok til at betale for anlægsinvesteringer og låneafdrag. I budgettet for 2024 er den samlede driftsbalance og de samlede skattefinansierede bruttoanlægsudgifter omtrent ens, men der er betydelig forskel på kommuneniveau. Som nedenstående figur viser, er der en sammenhæng på kommuneniveau, men sammenhængen er ganske svag. Det er altså kun de kommuner, der har høje driftsbalancer, der har budgetteret med høje anlægsudgifter i budget 2024.

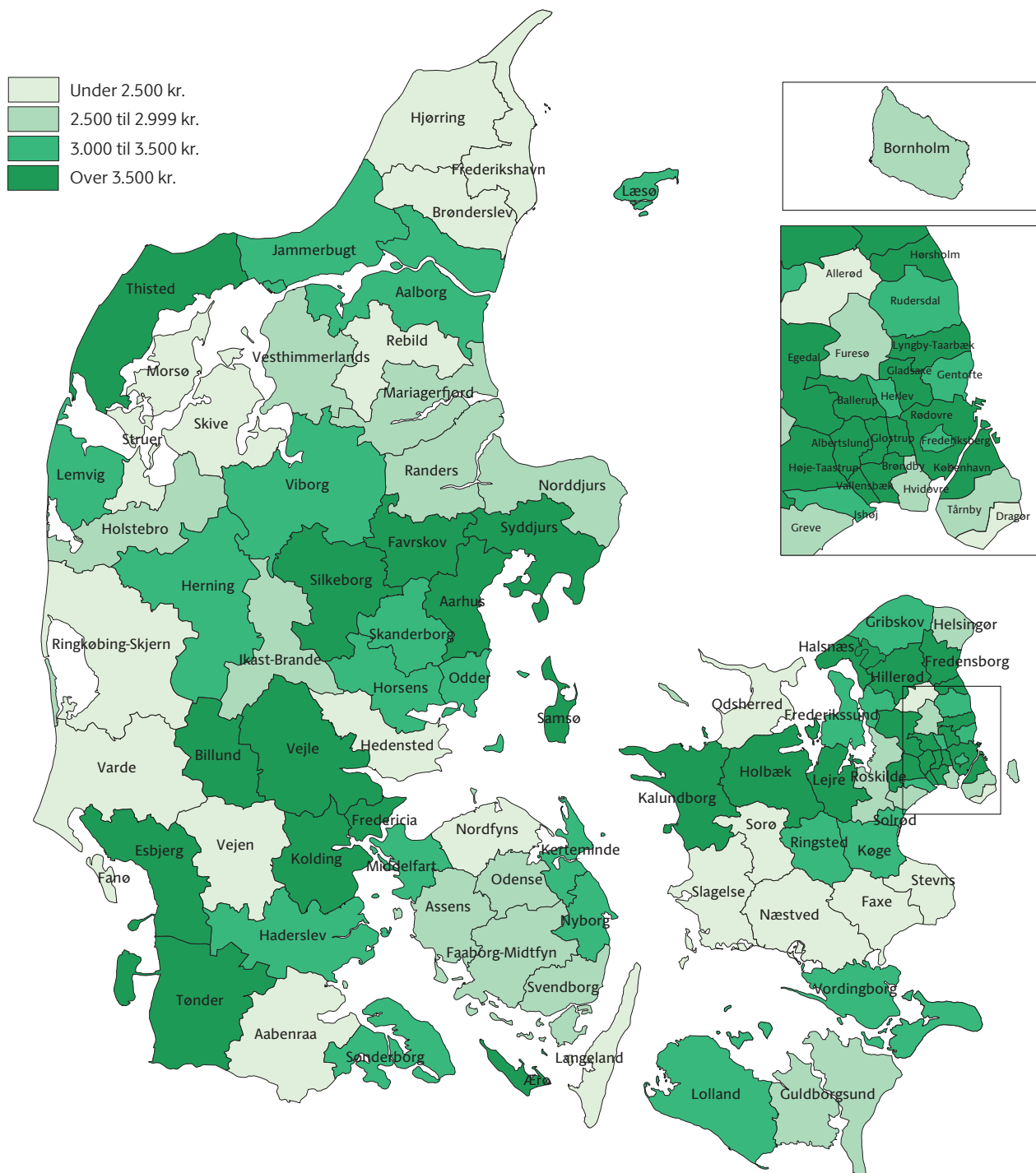
Gennemsnitlige skattefinansierede bruttoanlægsudgifter i 2022-2024, kr. pr. indbygger, 24-pl

Fanø	391	-
Langeland	901	-
Allerød	1.419	▲
Hedensted	1.771	▼
Brønderslev	1.947	▲
Vejen	1.997	▲
Skive	2.033	▲
Stevns	2.033	▲
Aabenraa	2.065	▼
Bornholm	2.066	▼
Dragør	2.108	▼
Faxe	2.125	▼
Hjørring	2.150	▲
Odsherred	2.152	▼
Sorø	2.171	▲
Næstved	2.192	▲
Struer	2.209	▲
Varde	2.276	▲
Slagelse	2.287	▲
Rebild	2.369	▲
Frederikshavn	2.371	▲
Morsø	2.453	▼
Ringkøbing-Skjern	2.459	▼
Nordfyns	2.479	▼
Ikast-Brande	2.552	▲
Norddjurs	2.575	▲
Holstebro	2.615	▼
Furesø	2.627	▼
Faaborg-Midtfyn	2.650	▼
Greve	2.661	▲
Hvidovre	2.752	▲
Guldborgsund	2.839	▼
Tårnby	2.842	▲
Svendborg	2.844	▲
Randers	2.848	▼
Vesthimmerlands	2.859	▼
Roskilde	2.920	▲
Helsingør	2.932	▼
Mariagerfjord	2.942	▼
Assens	2.988	▼
Odense	2.996	▲
Nyborg	3.004	▼
Herlev	3.007	▲
Lolland	3.025	▲
Ishøj	3.037	▲
Rudersdal	3.067	▲
Frederikssund	3.085	▲
Haderslev	3.105	▼
Solrød	3.115	▼
Jammerbugt	3.139	▲
Frederiksberg	3.146	▲
Vordingborg	3.162	▼
Lemvig	3.167	▼
Middelfart	3.175	▲
Horsens	3.177	▲
Aalborg	3.187	▲
Odder	3.227	▼
Ringsted	3.240	▼
Herning	3.283	▼
Skanderborg	3.307	▼
Gribskov	3.314	▼
Kerteminde	3.341	▼
Sønderborg	3.375	▲
Gentofte	3.407	▼
Viborg	3.411	▼
Læso	3.444	▼
Køge	3.471	▲
Esbjerg	3.501	▼
Samsø	3.533	▼
Kolding	3.554	▼
Hillerød	3.603	▲
Holbæk	3.622	▲
Lejre	3.666	▼
Tønder	3.689	▼
Rødovre	3.691	▼
Vejle	3.697	▼
Favrskov	3.703	▼
Aarhus	3.752	▼
Egedal	3.763	▼
Syddjurs	3.769	▼
Ballerup	3.772	▲
Glostrup	3.783	▼
Halsnæs	3.802	▲
Thisted	3.823	▲
Kalundborg	3.952	▼
Høje-Taastrup	4.015	▲
Fredensborg	4.061	▼
Brøndby	4.132	▼
Silkeborg	4.235	▼
Gladsaxe	4.298	▼
Lyngby-Taarbæk	4.394	▼
Billund	4.410	▲
Fredericia	4.439	▼
Vallensbæk	4.441	-
Albertslund	4.708	-
Hørsholm	5.156	▼
Ærø	5.999	▲
København	6.023	▼

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Gennemsnitlige skattefinansierede bruttoanlægsudgifter i 2022-2024, kr. pr. indbygger, 24-pl

Data

Tabel: Nøgletallet er beregnet p.b.a. regnskab 2022 samt budget 2023 og 2024 og opgjort pr. indbygger i det enkelte år (skøn for 2024). Tallene er opgjort i 24-pl og derefter som et gennemsnit for årene. Danmarks Statistik og FLIS.

Figur: Danmarks Statistik, Indenrigs- og Sundhedsministeriet og FLIS. En kommune (Læsø) vises ikke af figuren.

1.4 Hvor stor er jeres kassebeholdning?

Hvorfor er det interessant?

Likviditeten er et mål for hvor mange penge, der ligger i kommunens kasse. En betydelig del af likviditeten er typisk allerede prioriteret til håndtering af kommende og kendte udfordringer, fremtidige anlægsprojekter eller lignende. Derudover udgøres en del af likviditeten typisk af decentralt opsparede midler, der kan overføres fra år til år. At have en høj likviditet betyder derfor ikke nødvendigvis, at der er et stort aktuelt prioriteringsrum – uanset om der er styret målrettet efter dette eller ej. Likviditeten er her opgjort efter kassekreditreglen, dvs. som et gennemsnit over de seneste 12 måneder. Tallet er altså ikke et direkte udtryk for, hvad kommunekassen reelt indeholder lige nu.

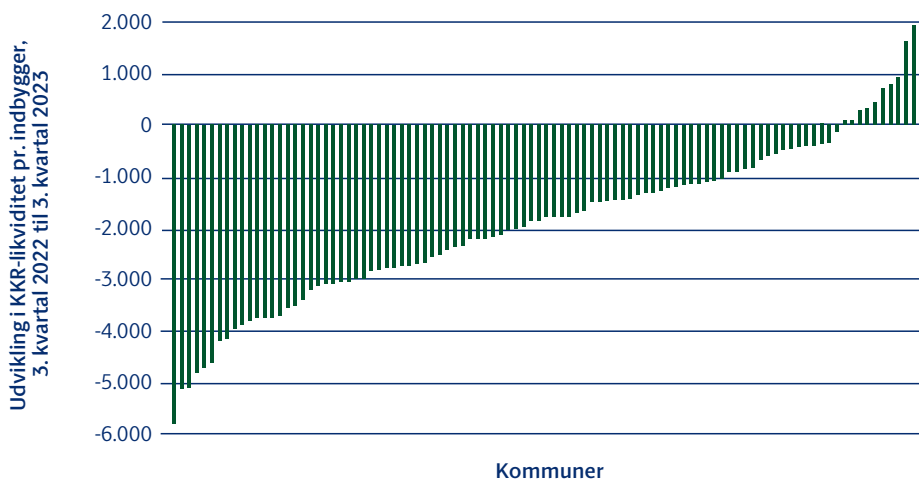
Til videre drøftelse

Det er svært at definere et mål for hvor stor en likviditet, en kommune bør have. Likviditeten bør dog være stor nok til at imødegå en pludselig vækst i udgifter, der ikke har været mulige at forudse, samt give mulighed for at håndtere et pludseligt stort forbrug af decentralt opsparede midler uden, at kommunen kommer i konflikt med kassekreditreglen og dermed "sættes under administration". I denne forbindelse kan følgende spørgsmål overvejes:

- Har I et mål eller pejlemærke for likviditeten og/eller for udviklingen? Eller bør kommunen have det?
- Hvis I har et mål, er kommunalbestyrelsen så enige om, at man kan forpligte hinanden på det?
- Hvilken rolle spiller hensynet til likviditetsudviklingen, når budgetterne for service og anlæg aftales?
- Hvordan kan kommunen anvende et mål for likviditeten i sin økonomiske styring?

Voldsomt fald i likviditeten rammer bredt

Kommunernes samlede likviditet opgjort efter kassekreditreglen er i løbet af det seneste år faldet med næsten 11 mia. kr. Det svarer til en nedgang på ca. 18 pct. eller knap 2.000 kr. pr. indbygger. Faldet er sket meget bredt i kommunerne, og kun 10 kommuner har haft stigning i likviditeten i løbet af det seneste år. Forklaringerne på faldet er mange. Herunder betydelige kursfald på obligationer i kølvandet på de stigende renter, øget forbrug på anlægsområdet som konsekvens af prisstigningerne i bygge- og anlægssektoren samt afregning af indefrosne feriemidler. Kommunernes samlede likviditet opgjort efter kassekreditreglen udgjorde efter 3. kvartal 2023 knap 51 mia. kr. svarende til ca. 8.600 kr. pr. indbygger.

Gennemsnitlig likviditet efter kassekreditreglen ultimo 3. kv. 2023, kr. pr. indbygger

København	23.970	-
Læsø	20.603	▲
Ærø	18.741	▼
Gladsaxe	17.617	-
Ballerup	15.235	▲
Odense	13.420	▲
Ishøj	13.030	▼
Solrød	11.923	▼
Vallensbæk	11.490	▼
Assens	11.399	▲
Skive	11.150	▲
Billund	11.105	▲
Tårnby	11.025	▼
Nyborg	10.522	-
Brøndby	10.328	▼
Frederiksberg	10.270	▲
Samsø	10.002	▼
Norddjurs	9.935	-
Kolding	9.641	▲
Haderslev	9.283	▲
Gentofte	9.278	▲
Guldborgsund	9.092	▼
Herning	9.092	▲
Varde	9.040	▲
Fredericia	8.888	▲
Greve	8.795	▼
Hvidovre	8.723	▼
Esbjerg	8.631	▼
Aarhus	8.172	▲
Aabenraa	8.168	▲
Næstved	7.917	▲
Skanderborg	7.832	▼
Sønderborg	7.790	▲
Tønder	7.666	▲
Vejle	7.554	▼
Ringsted	7.532	▼
Favrskov	7.316	▼
Glostrup	7.205	▲
Brønderslev	7.167	▼
Lemvig	7.088	▲
Køge	7.086	-
Middelfart	6.880	▲
Lejre	6.705	▲
Frederikssund	6.578	▼
Viborg	6.519	▼
Holbæk	6.497	▲
Struer	5.932	▲
Lyngby-Taarbæk	5.591	▼
Ikast-Brande	5.560	▼
Faaborg-Midtfyn	5.553	-
Dragør	5.505	▲
Randers	5.449	▲
Hillerød	5.367	▼
Silkeborg	5.366	▼
Sorø	5.338	▲
Holstebro	5.197	▼
Vesthimmerlands	4.921	▲
Hørsholm	4.860	▼
Syddjurs	4.779	▼
Fredensborg	4.755	▼
Mariagerfjord	4.745	▼
Høje-Taastrup	4.672	▲
Ringkøbing-Skjern	4.644	▲
Frederikshavn	4.618	▲
Halsnæs	4.574	▼
Thisted	4.366	▼
Vejen	4.279	▲
Bornholm	4.271	▼
Odsherred	4.269	▲
Nordfyns	4.246	▲
Stevns	4.212	▲
Gribskov	4.140	▼
Albertslund	4.105	▲
Roskilde	4.051	▲
Rødovre	3.778	▼
Furesø	3.727	▼
Hjørring	3.688	▲
Rudersdal	3.608	▼
Egedal	3.485	▼
Morsø	3.440	▲
Fanø	3.257	▼
Horsens	3.140	▲
Lolland	3.064	▲
Kalundborg	3.048	▼
Svendborg	3.047	▲
Hedensted	2.924	▼
Rebild	2.789	▼
Jammerbugt	2.695	▼
Helsingør	2.695	▲
Herlev	2.614	▼
Slagelse	2.197	▲
Kerteminde	2.158	▼
Allerød	1.954	▲
Aalborg	1.868	▼
Faxe	1.775	-
Vordingborg	1.727	-
Odder	1.706	▼
Langeland	441	-

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

1.5 er jeres gæld?

Hvorfor er det interessant?

Kommunernes langfristede gæld viser den gældsbyrde, kommunerne har på længere sigt. I modsætning til den kortfristede gæld, som typisk fluktuerer en del, så giver den langfristede gæld en idé om, hvilke finansielle forpligtigelser kommunen har påtaget sig og typisk investeret i anlæg. Det er vigtigt at understrege, at anlægsudgifter som hovedregel ikke kan lånefinansieres. Der er dog undtagelser for fx energibesparende foranstaltninger, ligesom der kan afsættes lånepuljer i økonomiaftalerne, som det fx er tilfældet i økonomiaftalen for 2024, hvor der er afsat en lånepulje til udbygning af botilbudskapaciteten.

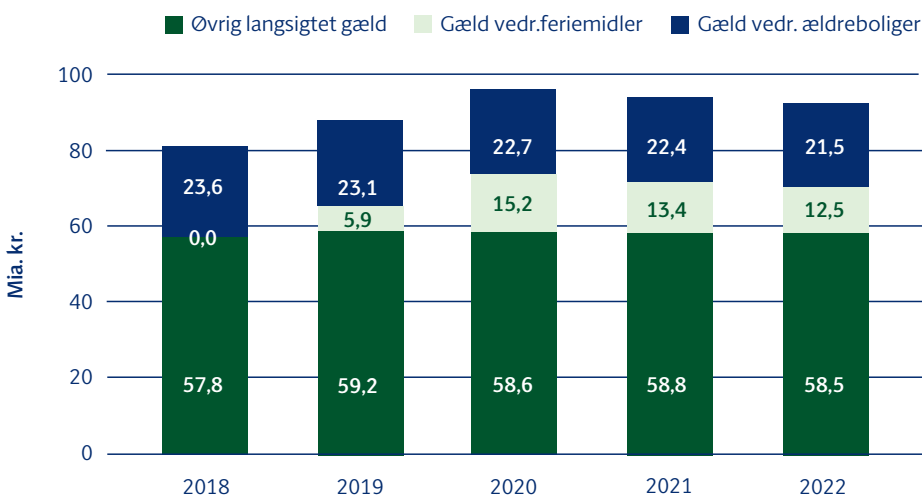
Til videre drøftelse

Lån udgør en begrænset – men ofte central – del af kommunens økonomi. Men én ting er, om der er mulighed for at lånefinansiere en anlægsinvestering. Noget andet er, om det er fordelagtigt, fx med henblik på at opnå en reduktion af driftsudgifterne, samt om det er noget, man politisk ønsker. En række spørgsmål kan drøftes i denne sammenhæng:

- Har kommunen behov for at vedtage en finansiell strategi, der omfatter såvel lån som investeringer?
- Hvornår skal kommunen gå efter at lånefinansiere en anlægsinvestering, når dette er muligt?
- Hvor stor en gæld har kommunen råd til løbende at betale renter og afdrag på?
- Er kommunen særligt eksponeret overfor ændringer i renten?
- Har kommunen et politisk mål for størrelsen af gælden eller eventuelt for udviklingen i gælden?

Faldende gæld skyldes frivillige indbetalinger af indefrosne feriemidler

Kommunernes langsigtede gæld er fra 2020 til 2022 faldet med omkring 4 mia. kr. Godt 1 mia. kr. af dette fald udgøres af et fald i gælden vedrørende ældreboliger, som normalt ikke medregnes i nøgletal vedr. kommunernes langfristede gæld, og heller ikke indgår i tallene i tabellen til højre. Den resterende del af faldet skyldes frivillige indbetalinger af indefrosne feriemidler for knap 3 mia. kr. i perioden 2020-2022. Hertil kommer i øvrigt, at et antal kommuner har afregnet feriemidler for knap 4 mia. kr. som kortfristet gæld. Størrelsen af den del af gælden, der vedrører alt andet end ældreboliger og feriemidler, har været nogenlunde stabil i de seneste år.

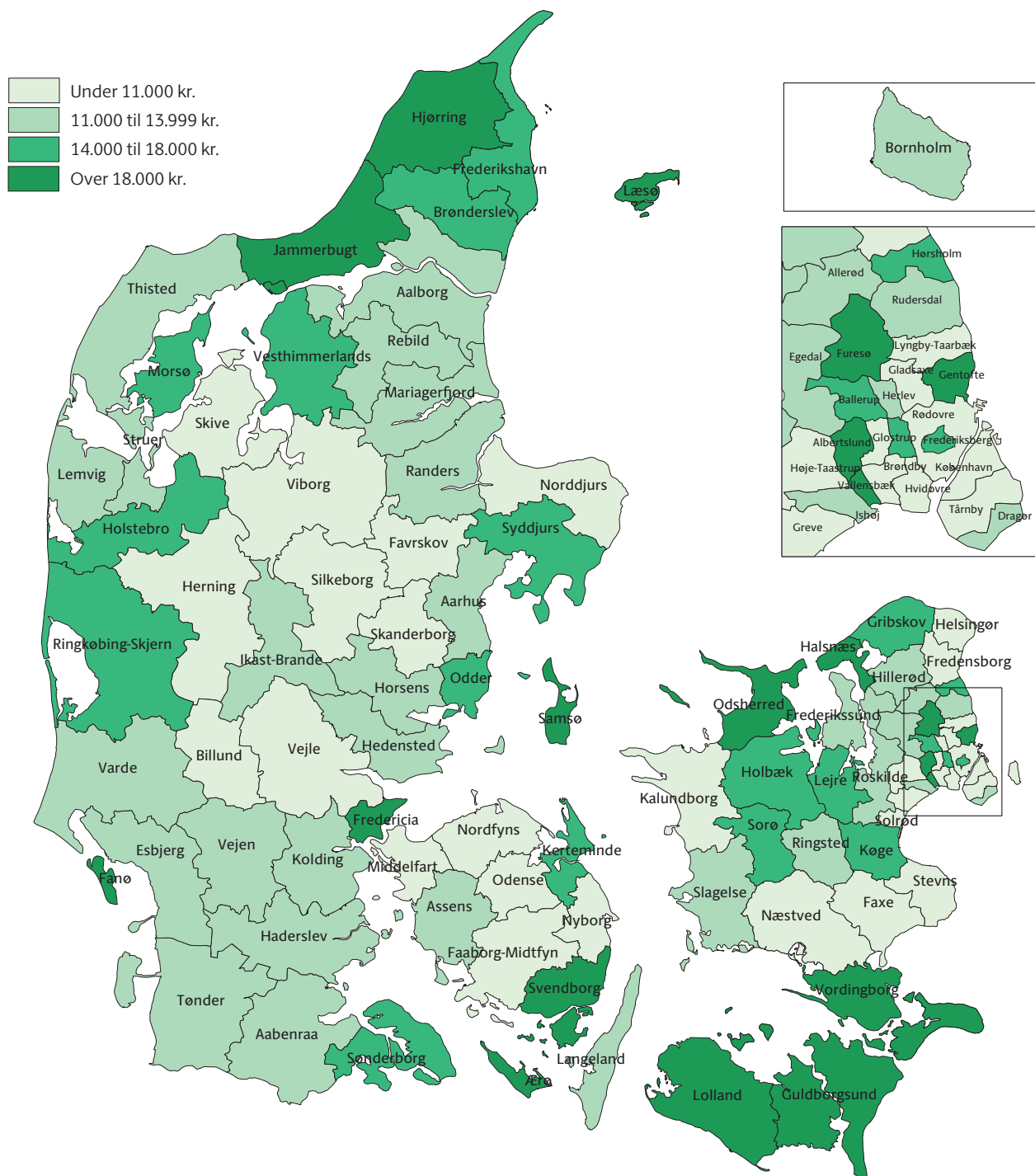
Langfristet gæld ekskl. gæld vedr. ældreboliger i regnskab 2022, kr. pr. indbygger

Tårnby	0	-
Billund	21	-
Nyborg	47	-
Nordfyns	3.169	▲
København	3.746	▼
Brøndby	3.959	▼
Kalundborg	4.037	-
Lyngby-Taarbæk	6.208	-
Favrskov	6.753	▲
Høje-Taastrup	6.765	▼
Odense	7.124	▼
Herning	7.396	▼
Viborg	7.573	▲
Solrød	8.030	▼
Fredensborg	8.301	▲
Faxe	8.332	-
Silkeborg	8.511	▼
Vejle	8.640	▼
Glostrup	8.760	▼
Norddjurs	8.771	▲
Stevns	9.310	▲
Hvidovre	9.481	▼
Gladsaxe	9.539	▲
Greve	9.832	▼
Skanderborg	9.920	▼
Næstved	10.112	▲
Middelfart	10.233	▲
Helsingør	10.241	▼
Faaborg-Midtfyn	10.571	▼
Skive	10.991	▲
Frederikssund	11.242	▲
Tønder	11.249	▼
Bornholm	11.376	▼
Aalborg	11.486	▼
Hedensted	11.577	▲
Vejen	11.645	▼
Rebild	11.665	▲
Randers	11.817	▲
Ringsted	11.924	▲
Hillerød	12.150	▲
Ishøj	12.154	▲
Varde	12.252	▼
Egedal	12.284	▼
Aabenraa	12.486	▲
Haderslev	12.560	▲
Lemvig	12.690	▼
Thisted	12.756	▼
Aarhus	12.777	▼
Dragør	12.799	▲
Slagelse	12.862	▼
Langeland	13.134	▲
Horsens	13.336	▲
Assens	13.366	▲
Ikast-Brande	13.373	▲
Mariagerfjord	13.479	▲
Esbjerg	13.529	▼
Allerød	13.532	▼
Rudersdal	13.539	▼
Roskilde	13.634	▼
Struer	13.647	▼
Herlev	13.801	▼
Kolding	13.856	▲
Lejre	14.053	▼
Ballerup	14.661	▲
Odder	14.836	▼
Ringkøbing-Skjern	15.210	▼
Sønderborg	15.376	▼
Holstebro	15.404	▼
Syddjurs	15.481	▲
Køge	15.993	▲
Kerteminde	16.279	▲
Holbæk	16.310	▲
Rødovre	16.353	▲
Sorø	16.502	▲
Morsø	16.740	▼
Gribskov	16.886	▲
Hørsholm	16.999	▼
Vesthimmerlands	17.041	▲
Frederikshavn	17.540	▲
Frederiksberg	17.590	▼
Brønderslev	17.862	▼
Hjørring	18.387	▼
Vordingborg	18.403	▼
Odsherred	19.009	-
Jammerbugt	19.133	-
Gentofte	19.266	▼
Vallensbæk	20.148	-
Svendborg	21.861	▲
Guldborgsund	22.958	▲
Fanø	22.969	▼
Fredericia	23.158	▲
Albertslund	23.630	▼
Halsnæs	23.880	▼
Lolland	26.548	-
Ærø	53.606	-
Læsø	58.630	-
Furesø	58.949	-
Samsø	110.253	-

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Langfristet gæld ekskl. gæld vedr. ældreboliger i regnskab 2022, kr. pr. indbygger

Data

Tabel: Nøgletallet viser den langfristede gæld pr. indbygger i regnskabet for 2022 opgjort eksklusiv gæld vedrørende ældreboliger. Tallet er opgjort pr. indbygger den 1. januar 2023, da dette indbyggertal er sammenfaldende med opgørelses tidspunktet for gælden. Danmarks Statistik og FLIS.

Figur: Danmarks Statistik og FLIS

2.1 Hvad er jeres udgifter til dagtilbud pr. 0-5-årig?

Hvorfor er det interessant?

Dagtilbudsområdet udgør en væsentlig del af kommunernes serviceudgifter. Samtidig er der store forskelle på, hvor mange ressourcer kommunerne bruger pr. 0-5-årig. Forskellene kan skyldes lokalpolitisk prioritering af området, men det kan også skyldes en række andre faktorer såsom personalets sygefravær, andel uddannet personale mv. Nogle kommuner vil opleve et fald i børnetallet, mens andre kommuner vil opleve, at børnetallet vil stige - særligt for de 0-2-årige. Kapacitetstilpasning på dagtilbudsområdet er derfor fortsat vigtigt, så antallet af pladser i dagtilbud tilpasses den lokale efterspørgsel.

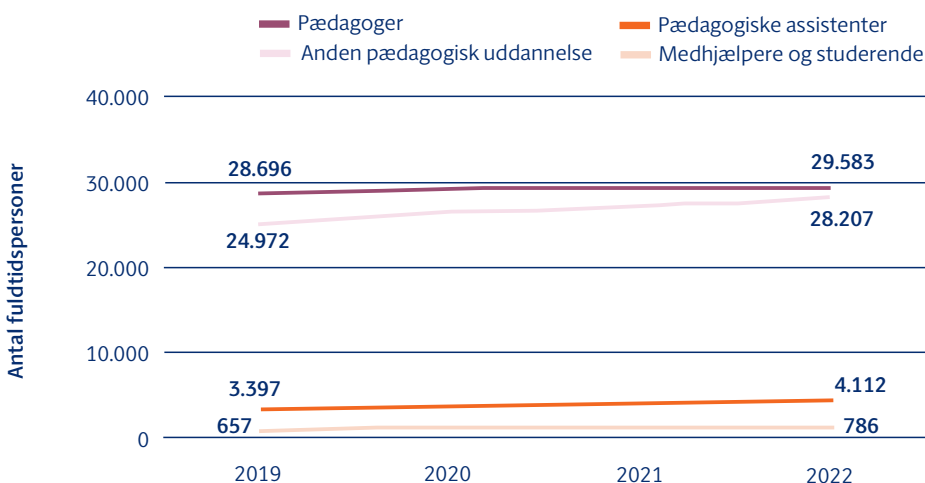
Til videre drøftelse

I den enkelte kommune kan det med udgangspunkt i nøgletallet være relevant at drøfte følgende spørgsmål:

- Hvordan ser befolkningsprognosen for de 0-5-årige ud? Og hvordan ser den specifikt ud for de 0-2-årige og de 3-5-årige?
- Har kommunen vedtaget retningslinjer for, hvordan ændringer i børnetallet håndteres i kommunens dagtilbud?
- Er udgiftsniveauet et udtryk for et politisk valgt serviceniveau, eller er der andre årsager til det niveau, jeres kommune befinder sig på?
- Hvordan er fordelingen mellem store og små institutioner i jeres kommune?
- Løses de administrative opgaver, som fx løn og indkøb, centralt i kommunen eller decentralt i daginstitutionerne?

Stabil udvikling i antallet af pædagogisk personale i daginstitutioner

En af de politiske målsætninger med implementering af minimumsnormeringer var, at andelen af pædagogisk uddannet personale skulle forblive uændret. Der er ikke lovkrav om dette, men aftalepartierne følger udviklingen. Siden 2019 er andelen af pædagogisk personale faldet fra 56,7 pct. til 55,0 pct., dvs. et fald på ca. 1,7 pct. point. Udviklingen dækker imidlertid over en stigning i samlet personale på 4.966. Heraf er antallet af pædagoger steget med 887, antallet af assistenter med 715, anden pædagogisk personale med 129 og antallet af medhjælpere/studerende med 3.235. Kommunerne har således i vid udstrækning ansat mere pædagogisk personale, men stigningen er størst i ikke-uddannet personale.

Nettodriftsudgifter til dagtilbud pr. 0-5-årig i 2022, 24-år

Nordfyns	67.999	▲
Odder	69.697	▲
Sorø	69.898	▲
Brønderslev	70.644	▲
Middelfart	70.664	▼
Syddjurs	71.002	▼
Vejen	71.677	▼
Herning	71.941	▲
Rebild	71.942	▼
Faaborg-Midtfyn	72.263	▲
Varde	72.645	▲
Jammerbugt	72.808	▲
Ringkøbing-Skjern	73.166	▲
Billund	73.648	▼
Egedal	73.688	▲
Solrød	73.974	▲
Stevns	74.113	▲
Hjørring	74.116	▲
Odense	74.382	▲
Frederikshavn	74.437	▲
Esbjerg	74.516	▼
Hedensted	74.545	▼
Silkeborg	74.819	▲
Horsens	74.939	▲
Norddjurs	74.998	▲
Skive	75.131	▼
Næstved	75.141	-
Faxe	75.365	▲
Allerød	75.683	▲
Dragør	75.763	▲
Mariagerfjord	75.919	▼
Holstebro	75.939	▼
Vejle	75.990	-
Vordingborg	76.207	▼
Skanderborg	76.796	▲
Assens	77.177	▼
Slagelse	77.479	▲
Kolding	77.551	▼
Favrskov	77.657	▼
Lejre	78.455	▼
Viborg	78.653	▲
Kalundborg	78.800	▲
Ringsted	78.941	▼
Svendborg	79.004	▲
Thisted	79.201	▲
Randers	79.202	▼
Aalborg	79.232	▲
Samsø	79.239	▲
Holbæk	79.306	▲
Ikast-Brande	79.352	▼
Bornholm	79.505	▼
Struer	79.561	▼
Frederikssund	79.653	▲
Lemvig	79.730	▼
Aabenraa	80.088	-
Greve	80.101	-
Lolland	80.276	▼
Rudersdal	80.553	▼
Gribskov	80.815	▼
Roskilde	80.940	▲
Vallensbæk	82.154	▼
Glostrup	82.256	▲
Nyborg	82.546	▲
Køge	82.715	▲
Vesthimmerlands	82.786	▼
Haderslev	83.399	▲
Helsingør	83.636	▲
Brøndby	83.716	▲
Guldborgsund	83.979	▼
Ishøj	84.026	▼
Hørsholm	84.135	▼
Albertslund	84.582	▲
Hillerød	84.605	▲
Tønder	84.845	▼
Høje-Taastrup	84.895	▲
Hvidovre	85.265	▲
Fredensborg	85.595	▲
Kerteminde	85.602	▼
Frederiksberg	85.669	▲
Aarhus	86.347	▼
Furesø	86.428	▲
Fanø	86.504	▲
Morsø	86.533	▲
Sønderborg	86.718	▼
Odsherred	87.110	▼
Langeland	87.173	▼
Fredericia	87.190	▼
Rødovre	87.784	▼
Lynby-Taarbæk	88.434	▼
Halsnæs	88.702	-
Ballerup	88.905	▲
Tårnby	90.662	▲
Gentofte	91.030	▼
Gldsaxe	92.143	▲
Ærø	92.403	▲
Herlev	92.657	▼
København	93.906	▼
Læsø	94.696	▼

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

2.2 Hvor meget sygefravær har jeres pædagogiske personale?

Hvorfor er det interessant?

Sygefraværet for ansatte i dagtilbud har historisk altid været højt ift. andre sektorområder i kommunerne. Det kan der være flere årsager til. Den tætte kontakt med børnene kan øge risikoen for, at ansatte udsættes for smitsomme sygdomme, hvilket øger sygefraværet, da de er udsat på en anden måde end mange andre grupper. Samtidig har kommunerne dog mulighed for at påvirke sygefraværet på en positiv måde ved at undersøge og handle på årsagerne.

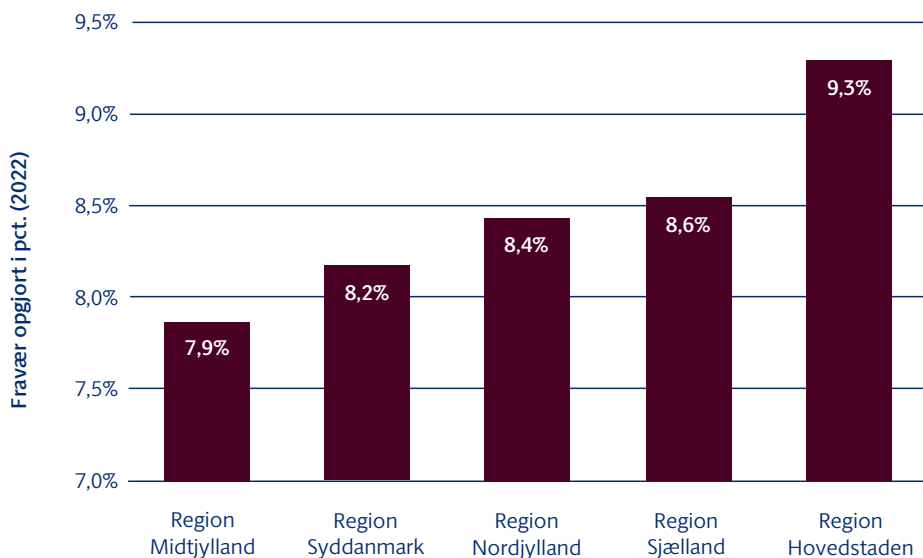
Til videre drøftelse

Der findes ikke nogen entydige metoder eller løsninger til at nedbringe sygefraværet, men det er vigtigt at overveje, hvilke tilgange og metoder, der virker i daginstitutionerne i jeres kommune. I den forbindelse kan det blandt andet drøftes:

- Har I udarbejdet en sygefraværspolitik?
- Har I beskrevet, besluttet og formidlet en proces for håndtering af sygefravær?
- Hvad gør I for, at langtidssygemeldte kan komme tilbage på jobbet, fx på nedsat tid?
- Hvad er kommunens målsætning for sygefravær?
- Hyrer I vikarer ved sygdom eller har I et vagtkorps?
- Følger I løbende op på sygefraværet i jeres daginstitutioner gennem bl.a. sygefraværstatistik?
- Er der stor variation i sygefraværet imellem jeres daginstitutioner?

Betydeligt forskel mellem regionernes sygefravær

Fraværet i dagsværk varierer betydeligt mellem i kommunerne fordelt på regioner. Især er fraværet blandt kommunerne i Region Hovedstaden markant større med et fravær på ca. 9,3 pct. pr. ansat. Til sammenligning er fraværet i Region Midtjylland på 7,9 pct. - en forskel på 1,4 pct. point pr. ansat. Generel nedbringelse af fraværet kan bidrage til at reducere arbejdskraftsmanglen. Der er derfor betydelige gevinster at hente både i forhold til kvalitet og omkostninger ved at sætte fokus på nedbringelse af fraværet.

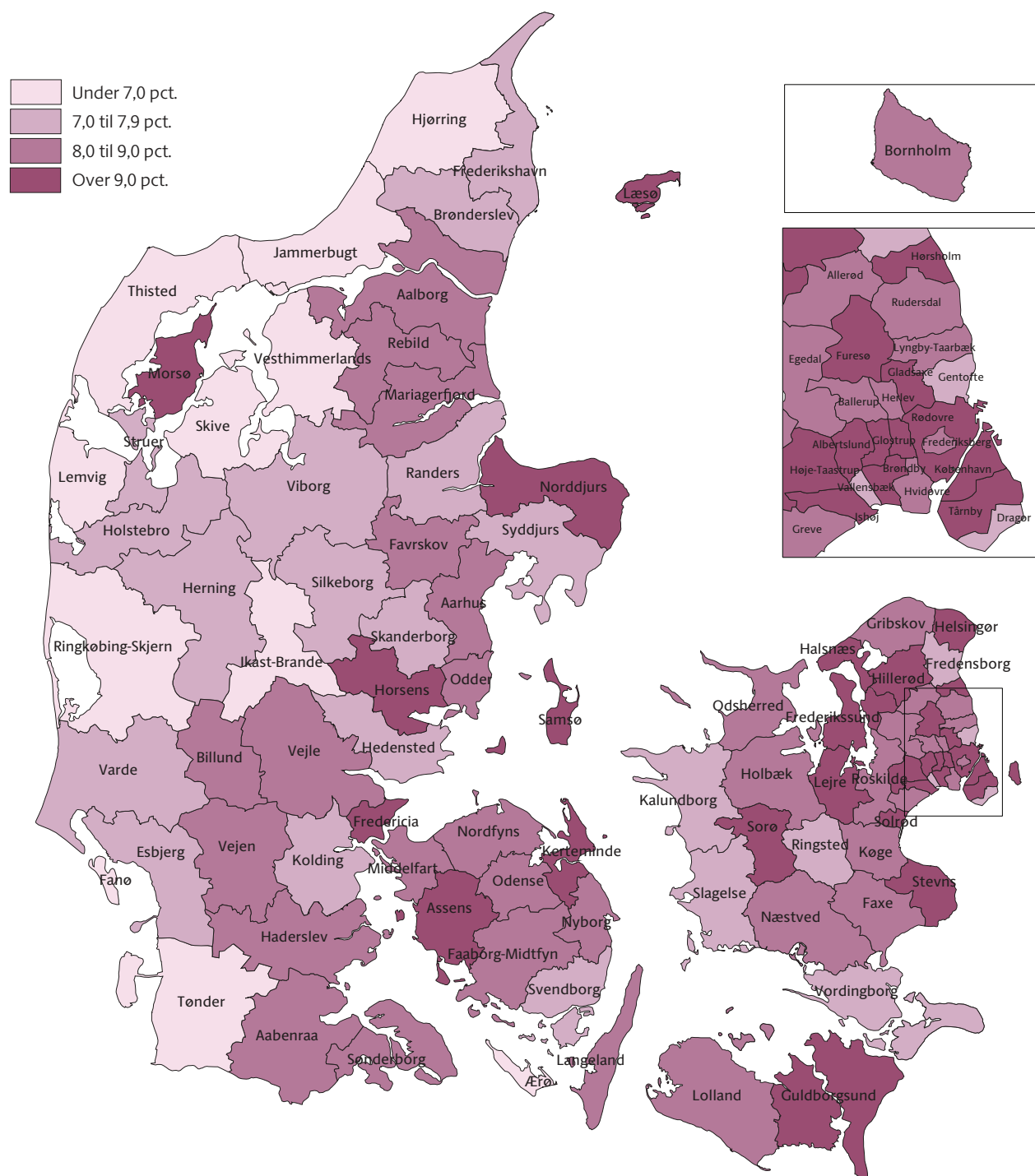
Gennemsnitligt fravær i dagsværk pr. pædagog/pædagogisk assistent/medhjælper i 2022, pct.

Skive	5,2	▲
Lemvig	5,6	▲
Ærø	5,9	▲
Fanø	5,9	▲
Thisted	6,0	–
Vesthimmerlands	6,3	▲
Tønder	6,3	▼
Ringkøbing-Skjern	6,5	▲
Ikast-Brande	6,7	▲
Hjørring	6,9	▲
Jammerbugt	7,0	▲
Dragør	7,0	▲
Vordingborg	7,0	▲
Silkeborg	7,1	▼
Svendborg	7,2	▲
Herning	7,2	–
Randers	7,3	▼
Kolding	7,4	▲
Struer	7,4	▼
Skanderborg	7,4	▲
Brønderslev	7,4	▼
Viborg	7,5	▲
Frederikshavn	7,5	▲
Kalundborg	7,5	▲
Gentofte	7,6	▲
Fredensborg	7,6	▲
Syddjurs	7,6	▲
Esbjerg	7,7	▲
Vallensbæk	7,7	▲
Holstebro	7,7	▼
Slagelse	7,8	▼
Hedensted	7,8	▲
Varde	7,9	▼
Ringsted	7,9	▼
Sønderborg	8,1	▲
Herlev	8,1	▲
Allerød	8,1	▲
Favrskov	8,1	▲
Køge	8,2	▲
Vejle	8,2	▲
Holbæk	8,2	▲
Greve	8,2	▲
Egedal	8,3	▼
Aarhus	8,3	▲
Aabenraa	8,3	▼
Rebild	8,3	▼
Nyborg	8,3	▼
Langeland	8,3	▼
Odsherred	8,4	▲
Haderslev	8,4	▼
Nordfyns	8,4	▼
Bornholm	8,4	▼
Odense	8,4	▲
Roskilde	8,4	▲
Gribskov	8,5	▲
Frederiksberg	8,6	▲
Billund	8,6	▼
Faaborg-Midtfyn	8,6	▼
Aalborg	8,6	▼
Rudersdal	8,7	▲
Lolland	8,8	▲
Vejen	8,8	▼
Mariagerfjord	8,9	▼
Middelfart	8,9	▼
Næstved	8,9	▲
Faxe	8,9	▲
Ballerup	8,9	▲
Lyngby-Taarbæk	8,9	▲
Odder	9,0	▼
Hvidovre	9,0	▼
Guldborgsund	9,0	▼
Halsnæs	9,1	–
Rødovre	9,1	▼
Brøndby	9,1	▲
Helsingør	9,1	▼
Lejre	9,2	▼
Sorø	9,2	▲
København	9,3	▲
Stevns	9,4	▲
Assens	9,5	▼
Tårnby	9,6	▲
Frederikssund	9,7	▲
Fredericia	9,8	▼
Furesø	9,8	▲
Horsens	9,8	▼
Glostrup	9,9	▲
Høje-Taastrup	10,0	▲
Solrød	10,0	▼
Hillerød	10,1	▼
Gladsaxe	10,3	▼
Morsø	10,3	▼
Norddjurs	10,5	▼
Albertslund	10,5	▲
Kerteminde	10,8	▼
Hørsholm	11,1	▼
Ishøj	11,6	▼
Læso	11,7	▼
Samsø	12,8	▼

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Gennemsnitligt fravær i dagsværk pr. pædagog/pædagogisk assistent/medhjælper i 2022, pct.

Data

Tabel: Nøgletallet viser fraværet opgjort i dagsværk pr. fuldtidsbeskæftiget for 2022. Data er fra KRL og stillingstypen er afgrænset til pædagoger, pædagogiske assistenter og pædagogmedhjælpere.

Figur: Afgrænsningen følger ovenstående definition.

2.3 Hvad er den gennemsnitlige arbejdstid blandt personalet i jeres daginstitutioner?

Hvorfor er det interessant?

Efterspørgslen efter pædagogisk personale er, med lovkravet om minimumsnormeringer, høj og ledigheden blandt gruppen er lav. Det betyder, at kommunerne må se andre veje for at sikre mere personale. Ved at øge arbejdstiden for pædagogisk personale kan der dels sikres mere personale, men også gevinster i form af højere trivsel og sammenhænge i arbejdet. En af udfordringer, der ofte peges på, er vagtplanlægning, men i de seneste år er der udviklet redskaber, som imødeser både vagtplanlægningen og institutionernes økonomi.

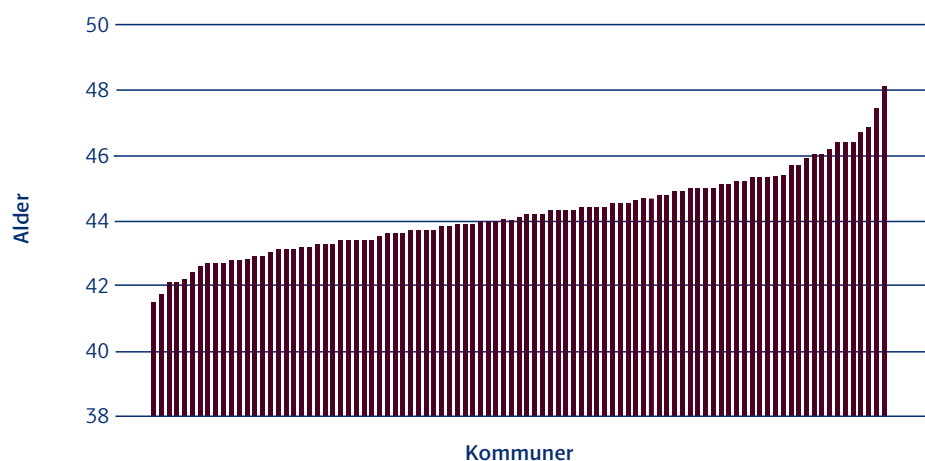
Til videre drøftelse

I den enkelte kommune kan det med udgangspunkt i nøgletallet være relevant at drøfte følgende spørgsmål:

- Er der store variationer i den gennemsnitlige arbejdstid på tværs af institutionerne?
- Har I en rekrutteringsstrategi, som fokuserer på at medarbejdere kommer op i tid eller på fuld tid?
- Understøttes dialogen mellem medarbejdere og daginstitutionsledere ift. medarbejdernes arbejdstid? Fx i forbindelse med MUS-samtaler?
- Har I afsøgt, evt. gennem dialog med det pædagogiske personale, hvilke gevinster og barrierer der er ved at få mere personale op i tid eller på fuld tid, herunder forskelle i livsindkomst?
- Understøtter I uddannelse af mere uddannet pædagogisk personale gennem efteruddannelse og merituddannelse?

Forholdsvis lav gennemsnitsalder blandt pædagogisk personale

Figuren viser den kommunefordelte gennemsnitlige alder for pædagogisk personale i daginstitutioner i 2021. Variationen fra kommunen med den laveste til den højeste gennemsnitsalder er over 6,6 år. Gennemsnitsalderen blandt pædagogisk personale er dog fortsat forholdsvis lav. Kommunernes bør være opmærksomme på udviklingen i alderen, da den nuværende rekrutteringssituation kan vanskeliggøres, hvis en høj andel af personalet stopper på arbejdsmarkedet. Dette kan både gøre sig gældende på tværs af kommuner, men det er samtidig relevant at være opmærksom på personalesammensætningen i de enkelte daginstitutioner.

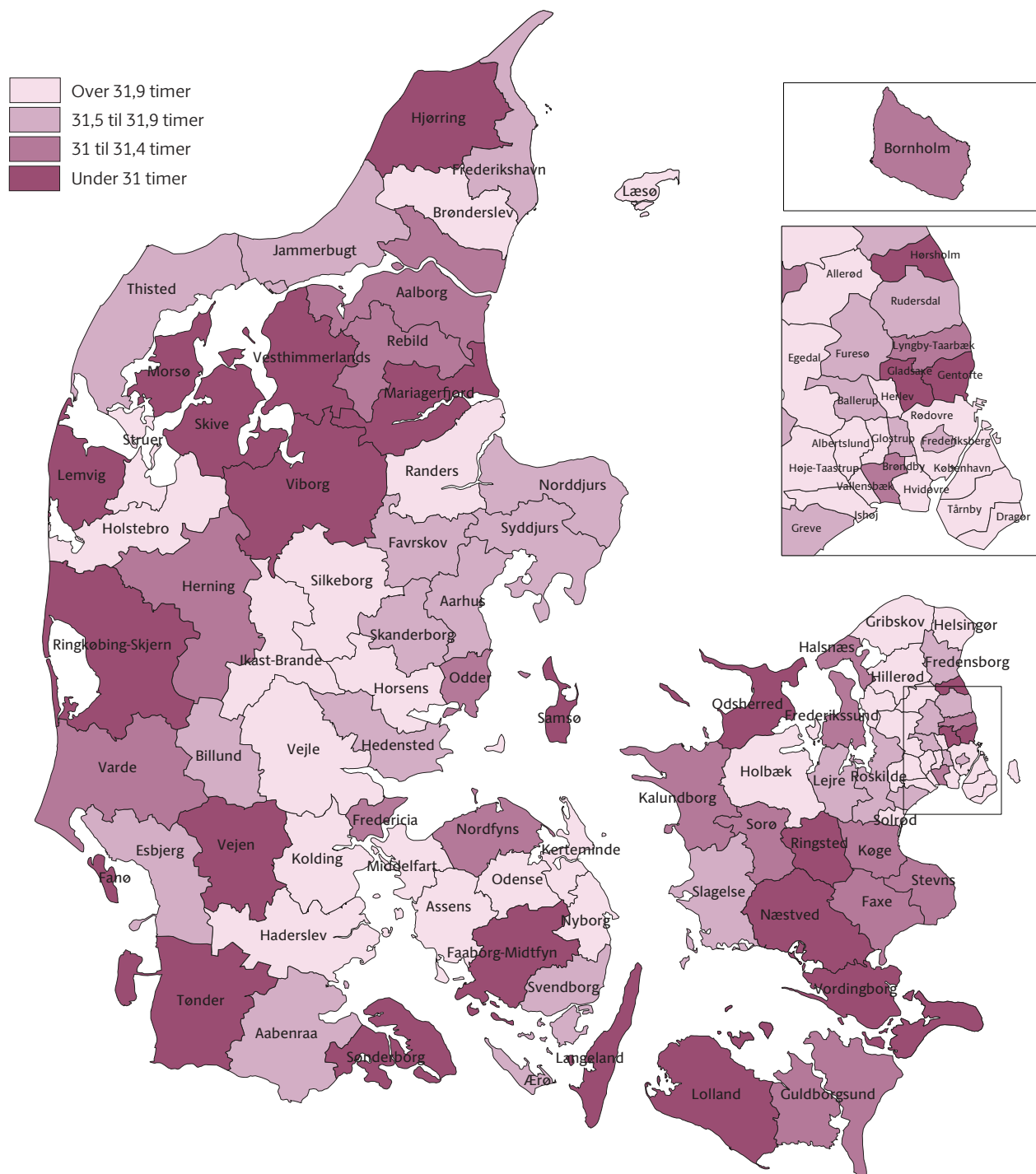
Gennemsnitlig arbejdstid for pædagogisk personale i daginstitutioner i juni 2023

Kerteminde	33,2	▲
København	33,0	▼
Allerød	32,8	▼
Hillerød	32,8	▲
Holbæk	32,7	▲
Vejle	32,7	–
Struer	32,7	▲
Albertslund	32,6	▲
Holstebro	32,6	▲
Hvidovre	32,6	▼
Brønderslev	32,5	▲
Høje-Taastrup	32,5	▼
Horsens	32,5	▼
Middelfart	32,5	▲
Ishøj	32,4	▼
Helsingør	32,4	▲
Læso	32,4	▼
Glostrup	32,3	▲
Nyborg	32,3	▲
Assens	32,3	▲
Tårnby	32,3	▼
Randers	32,3	▼
Vallensbæk	32,2	▼
Gribskov	32,2	▲
Solrød	32,2	▲
Silkeborg	32,2	▼
Herlev	32,1	▼
Kolding	32,1	▼
Odense	32,1	▲
Ikast-Brande	32,1	▲
Egedal	32,0	▲
Haderslev	32,0	▼
Dragør	32,0	▲
Lejre	32,0	▲
Rudersdal	32,0	▲
Favrskov	31,9	▲
Esbjerg	31,9	▲
Skanderborg	31,9	–
Fredensborg	31,9	▼
Ærø	31,8	▲
Frederiksberg	31,8	▼
Syddjurs	31,8	▲
Aarhus	31,8	▲
Jammerbugt	31,8	▲
Rødovre	31,8	▼
Furesø	31,7	▼
Aabenraa	31,7	▲
Thisted	31,7	▲
Roskilde	31,7	▲
Svendborg	31,7	▲
Slagelse	31,6	▼
Billund	31,6	▲
Norddjurs	31,5	▲
Ballerup	31,5	▼
Greve	31,5	▼
Hedensted	31,5	▼
Frederikshavn	31,5	▼
Halsnæs	31,4	▼
Frederikssund	31,3	▲
Fredericia	31,3	▲
Sorø	31,3	▲
Varde	31,3	▲
Køge	31,3	▼
Lyngby-Taarbæk	31,2	▼
Guldborgsund	31,2	▲
Rebild	31,2	▲
Kalundborg	31,1	▼
Stevns	31,1	▲
Bornholm	31,1	▲
Nordfyns	31,1	▼
Herning	31,1	▲
Brøndby	31,1	▼
Aalborg	31,1	▲
Faxe	31,0	▼
Odder	31,0	▼
Lemvig	31,0	▲
Gladsaxe	30,9	▼
Sønderborg	30,9	▼
Ringsted	30,8	▼
Hørsholm	30,8	▼
Ringkøbing-Skjern	30,7	▲
Morsø	30,7	▼
Mariagerfjord	30,7	▼
Hjørring	30,7	▲
Gentofte	30,7	▼
Vejen	30,6	▼
Viborg	30,6	▼
Odsherred	30,6	▲
Tønder	30,5	▼
Næstved	30,4	▼
Faaborg-Midtfyn	30,4	–
Skive	30,2	▼
Vesthimmerlands	30,0	▼
Lolland	30,0	▲
Fanø	29,9	▲
Vordingborg	29,8	▼
Samsø	28,3	▼
Langeland	27,3	–

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Gennemsnitlig arbejdstid for pædagogisk personale i daginstitutioner i juni 2023

Data

Tabel: Egne beregninger på baggrund af den gennemsnitlige arbejdstid for pædagogisk personale aflønnet på funktionerne 5.25.13 og 5.25.14. Afgrænset til månedslønnede og ordinært ansatte. KRL.

Figur: Egne beregninger pba. Danmarks statistik.

2.4 Hvornår starter børn i skole hos jer?

Hvorfor er det interessant?

Kommunerne har i de senere år øget fokus på overgangen mellem dagtilbud og skole. Flere kommuner har haft det som et indsatsområde og arbejder aktivt i dagtilbuddene med at gøre børnene klar til at starte i skole. Samtidig arbejdes der på tværs af dagtilbud og skole for at understøtte en god overgang. Det øgede fokus har haft betydning for, at andelen af børn med sen skolestart er faldet gennem de seneste 10 år. På kommune- og institutionsniveau er der dog store forskelle i andel elever med sen skolestart, hvilket kan give anledning til yderligere analyser i kommunen.

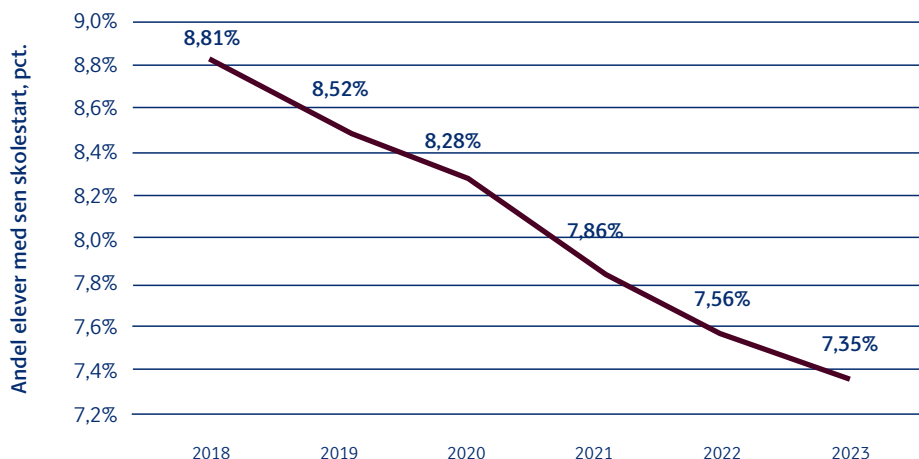
Til videre drøftelse

Som udgangspunkt starter man i skole det år, barnet fylder 6 år, men det er en afvejning af, om det enkelte barn er skoleparat eller ej. Det er derfor vigtigt at gøre sig tanker om, hvordan man arbejder med at gøre børnene skoleparate og lette overgangen mellem dagtilbud og skole. Til brug herfor kan følgende spørgsmål drøftes:

- Har I en politisk vedtaget strategi for, hvordan der arbejdes med overgangen fra dagtilbud og skole?
- Hvordan samarbejder dagtilbuddene og skolerne i kommunen?
- Er der forskel på samarbejdet imellem institutionerne i jeres kommune?
- Hvordan sikrer I, at gode erfaringer fra samarbejdet mellem en daginstitution og skole udbredes til andre institutioner?
- Hvad er kommunens målsætning for skolestart?

Siden 2018 er andelen med sen skolestart faldet med 1,46 pct.

Kommunernes fokus på at sikre, at børn gøres klar til at starte i skole rettidigt har båret frugt. I 2018 fik 8,8 pct. af børn udsat skolestart mod 7,3 pct. i 2023. Udvikling er særdeles positiv set fra et økonomisk og styringsmæssigt perspektiv. Hvert barn, som får udsat skolestart, medfører omkostninger til ét yderligere år i dagtilbud og giver et øget pres på dagtilbudskapaciteten. Fra 1. januar 2023 træder ny lovgivning i kraft. Loven medfører nye procedurer for vurdering af barns skoleparathed. Kommunerne er i den forbindelse kompenseret for, at op imod 3 pct. flere børn vil få udsat skolestart.

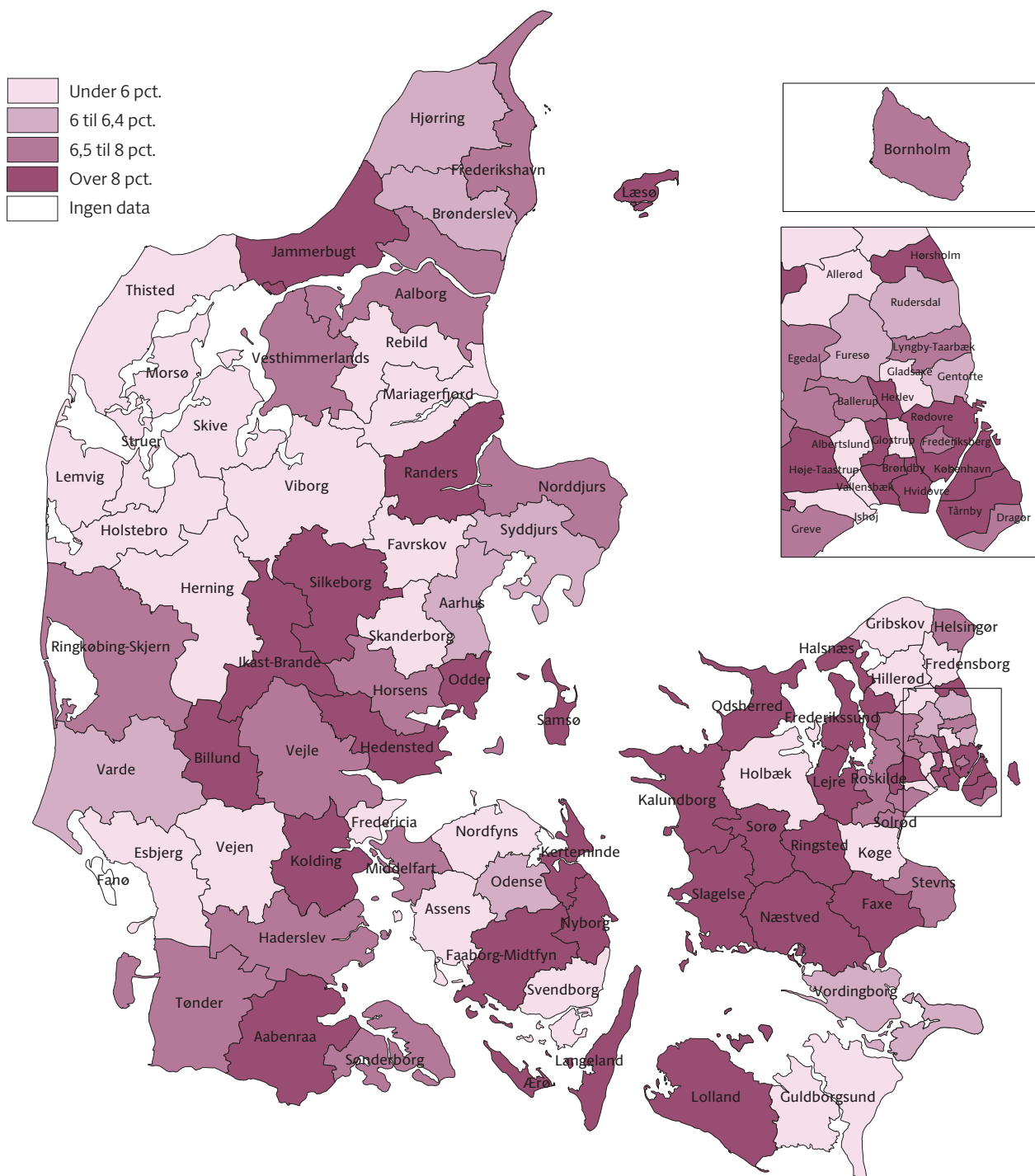
Andelen af børn, som fylder 7 eller mere i det år de starter i bh. klasse i 2023, pct

Skive	2,1	▲
Viborg	2,5	▼
Vejen	2,9	▲
Holbæk	3,7	▲
Svendborg	4,0	▼
Lemvig	4,0	▲
Assens	4,3	▲
Thisted	4,4	▲
Fredensborg	4,6	▲
Albertslund	5,0	▲
Rebild	5,1	▲
Morsø	5,1	▲
Vallensbæk	5,2	▼
Mariagerfjord	5,2	▲
Nordfyns	5,4	▲
Skanderborg	5,4	▲
Favrskov	5,5	▲
Struer	5,5	▼
Esbjerg	5,6	▲
Køge	5,6	▼
Gladsaxe	5,6	▲
Gribskov	5,6	▲
Herning	5,7	▼
Ishøj	5,7	▼
Allerød	5,7	▼
Fredericia	5,7	▲
Holstebro	5,7	▲
Hillerød	5,8	▲
Rødovre	5,9	▲
Guldborgsund	5,9	▲
Rudersdal	6,0	▼
Syddjurs	6,1	▼
Odense	6,1	▲
Gentofte	6,1	▲
Aarhus	6,3	▲
Vordingborg	6,3	-
Furesø	6,3	▲
Brønderslev	6,3	▲
Hjørring	6,4	▼
Varde	6,4	▼
Egedal	6,6	▼
Vesthimmerlands	6,7	▲
Ringkøbing-Skjern	6,8	▼
Frederiksberg	6,9	▲
Horsens	6,9	▼
Haderslev	7,0	▲
Bornholm	7,1	▲
Roskilde	7,2	▲
Stevns	7,3	▼
Middelfart	7,4	▼
Solrød	7,4	▲
Norddjurs	7,5	▼
Aalborg	7,5	▲
Vejle	7,6	▼
Sønderborg	7,6	▲
Frederikshavn	7,6	▼
Dragør	7,7	▲
Greve	7,8	▼
Tønder	7,8	▲
Helsingør	7,8	▲
Lyngby-Taarbæk	7,9	▲
Ballerup	8,0	▼
Sorø	8,2	▲
Hedensted	8,2	▲
Aabenraa	8,2	▲
Ikast-Brande	8,3	▲
Slagelse	8,3	-
Silkeborg	8,3	▼
Kalundborg	8,4	▲
Lejre	8,5	▼
Næstved	8,7	▼
Billund	8,8	▼
København	8,9	▲
Jammerbugt	8,9	▼
Halsnæs	9,0	▼
Hørsholm	9,0	▼
Ærø	9,1	▲
Samsø	9,1	▲
Glostrup	9,1	▼
Nyborg	9,5	▼
Hvidovre	9,8	▼
Herlev	9,8	▼
Tårnby	10,0	▲
Faaborg-Midtfyn	10,0	▲
Randers	10,0	▼
Kerteminde	10,2	▼
Brøndby	10,2	▼
Høje-Taastrup	11,0	▲
Faxe	11,7	▲
Ringsted	11,8	▼
Odder	11,9	▼
Langeland	12,0	▼
Odsherred	12,7	▲
Lolland	13,7	▼
Frederikssund	14,2	▼
Kolding	16,8	▲
Læsø	27,3	▲
Fanø	-	/

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Andelen af børn, som fylder 7 eller mere i det år de starter i bh. klasse i 2023, pct

Data

Tabel: FLIS nøgletallet "Andel elever med sen koloestart, pct." viser andelen af børn, som fylder 7 år eller mere i det år, de starter i 0. klasse ift. alle børn, som starter i 0. klasse pct.. FLIS.

Figur: Følger ovenstående definition.

3.1 Hvad koster en elev i jeres kommune?

Hvorfor er det interessant?

Danmark er et af de lande i verden, der bruger flest ressourcer pr. elev i grundskolen. En del af forskellen kommunerne imellem skyldes strukturelle forhold, som ikke kan ændres på kort sigt. Men høje udgifter pr. elev kan også skyldes mere styrbare forhold som andel elever i specialtilbud, andel omgængere, forskelle i effektivitet og manglende kapacitetstilpasninger til faldende børnetal mv. I mange kommuner vil der formentlig blive behov for at se på kapacitetstilpasninger i de kommende år, da antallet af 6-16-årige vil falde frem mod 2030.

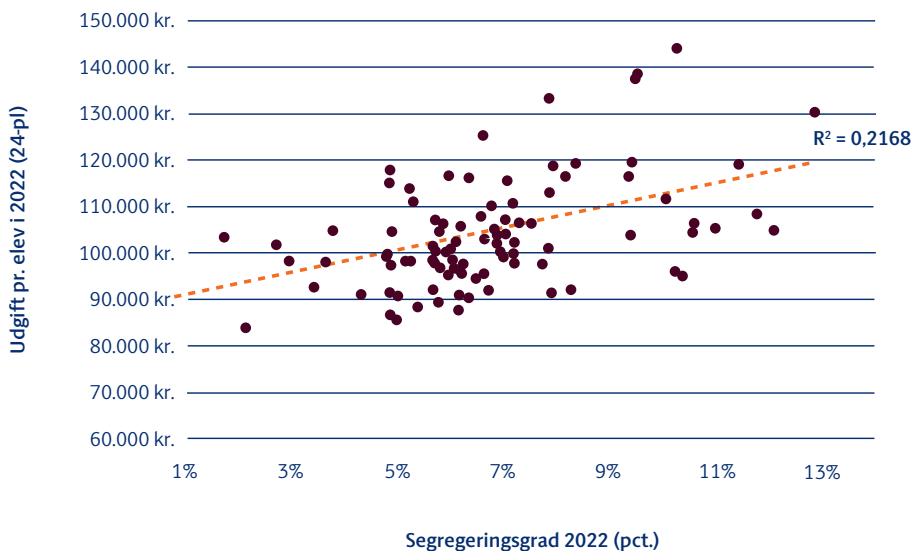
Til videre drøftelse

I den enkelte kommune kan det med udgangspunkt i nøgletallet være relevant at drøfte følgende spørgsmål:

- Er udgiftsniveauet et udtryk for et valgt serviceniveau?
- Er der foretaget strukturtilpasninger i jeres kommune? Har I fx store eller små skoler og klasser?
- Er der en lav elev-lærer-ratio, højt sygefravær eller en høj andel elever i et specialtilbud?
- Hvornår har tildelings- og styringsmodellen i jeres kommune sidst fået et eftersyn?
- Løses de administrative opgaver centralt i kommunen eller decentralt på skolerne? Tænkes der i fælles ledelse af skolerne?
- Er der fokus på brug af digitale læremidler, og har kommunen en strategi for digitalisering?
- Har I en grøn strategi for jeres skoletilbud?

Sammenhæng mellem udgifter pr. elev og segregering

Kommunerne angiver, at økonomien på skoleområdet presses af et stigende antal elever med behov for segregeret undervisning. Nedenstående figur bekræfter dette billede; ca. 21,7 pct. af udgiften til skoleområdet kan forklares af en stigning i segregeringen. Stigende segregering er således en væsentlig årsag til presset, men en betydelig del af udgifterne forårsages af andre faktorer. Således bør kommunerne fortsat have fokus på fx skolestørrelser, kompetencedækning, omgængere, personalets sygefravær mv.

Udgifter pr. elev inkl. specialundervisning i 2022, 24-pl

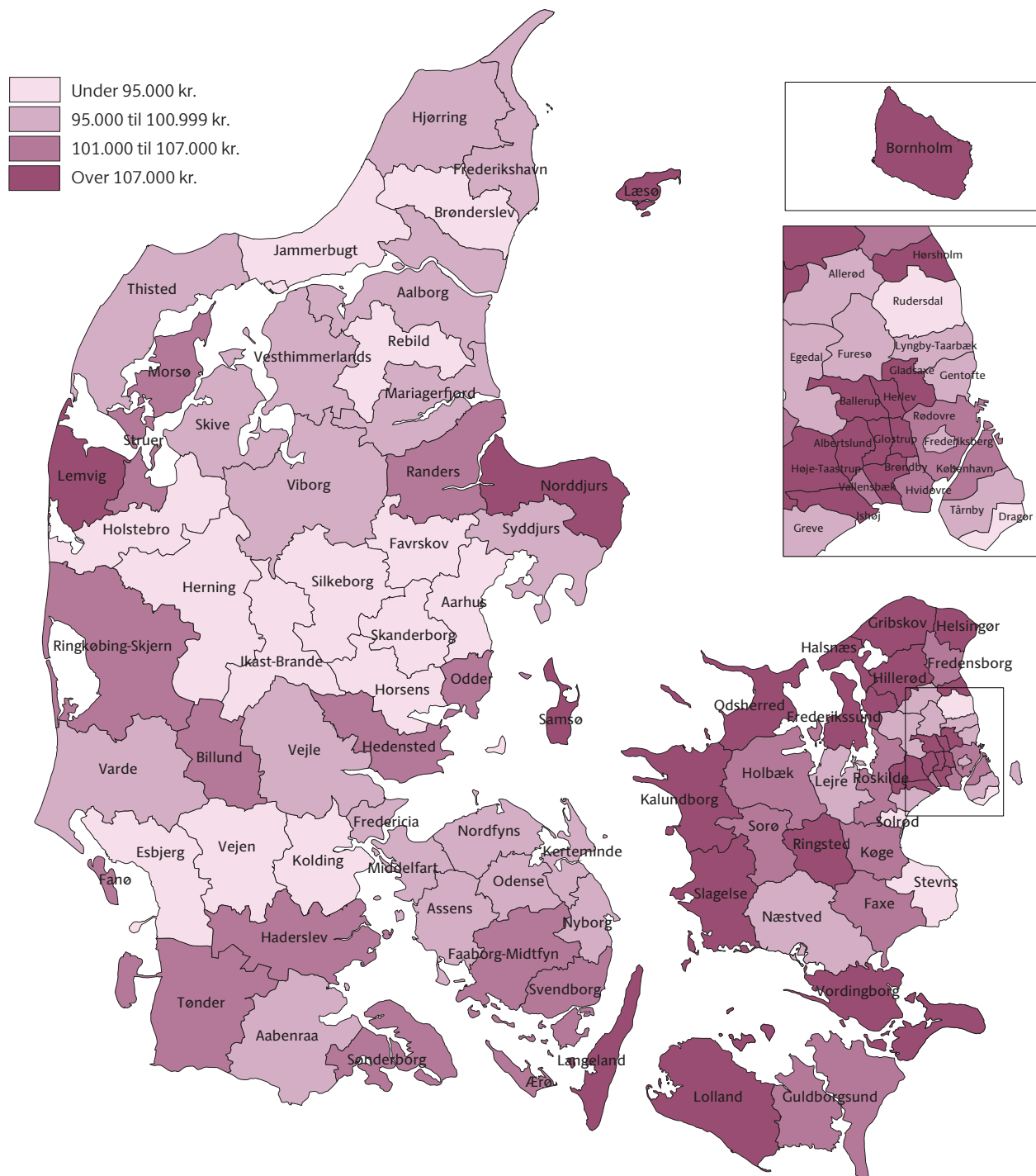
Dragør	83.889	▲
Horsens	85.334	▼
Vejen	86.667	▲
Solrød	87.427	▲
Kolding	87.908	▲
Favrskov	88.401	▼
Silkeborg	89.357	▲
Herning	89.970	▲
Skanderborg	90.440	▼
Rebild	90.679	▼
Ikast-Brande	90.894	▲
Brønderslev	90.996	▲
Esbjerg	91.708	▲
Holstebro	91.958	▲
Jammerbugt	92.010	▼
Aarhus	92.331	▼
Rudersdal	92.749	▼
Stevns	94.815	▲
Thisted	95.001	▲
Furesø	95.452	▲
Odense	95.487	▲
Næstved	95.504	▲
Greve	95.629	▲
Viborg	95.636	▼
Vejle	95.762	▼
Skive	96.319	▲
Varde	96.979	▼
Kerteminde	97.401	▲
Vesthimmerlands	97.487	▲
Fredericia	97.490	▲
Egedal	97.546	▲
Hjørring	97.563	▲
Middelfart	97.577	▼
Gentofte	98.003	▲
Syddjurs	98.035	▼
Allerød	98.188	▼
Frederiksberg	98.319	▲
Nordfyns	98.420	▼
Mariagerfjord	98.506	▼
Nyborg	98.622	▼
Lejre	99.199	▼
Lyngby-Taarbæk	99.269	▼
Frederikshavn	99.403	▲
Tårnby	99.971	▲
Assens	99.973	▼
Aalborg	100.379	-
Aabenraa	100.974	-
Svendborg	101.173	▲
Billund	101.599	▲
Sønderborg	101.662	▲
Fanø	101.890	▼
Hedensted	102.242	▼
Odder	102.679	▲
Hvidovre	102.891	▲
Ærø	103.261	▲
Morsø	103.780	▲
Randers	104.095	▲
Faaborg-Midtfyn	104.390	▼
Roskilde	104.574	▲
Holbæk	104.586	-
Fredensborg	104.701	▲
Ringkøbing-Skjern	104.716	▼
Vallensbæk	104.897	▼
Struer	105.451	▲
Køge	105.628	▲
Sorø	106.041	▼
København	106.078	▲
Haderslev	106.141	▼
Tønder	106.188	▲
Faxe	106.374	▼
Guldborgsund	106.851	▼
Lemvig	107.296	▲
Rødovre	107.823	▼
Slagelse	108.217	▲
Helsingør	109.837	▲
Horsholm	110.551	▼
Albertslund	110.923	-
Norddjurs	111.425	-
Ringsted	113.057	▼
Gladsaxe	113.797	▲
Vordingborg	114.864	▼
Hillerød	115.581	▲
Glostrup	115.891	▼
Herlev	116.405	▲
Brøndby	116.413	▲
Ballerup	116.579	▲
Bornholm	117.781	▼
Høje-Taastrup	118.773	▲
Kalundborg	119.199	▼
Frederikssund	119.341	▼
Gribskov	119.428	▼
Ishøj	125.325	▼
Odsherred	130.362	-
Læsø	131.939	-
Langeland	133.232	▲
Samsø	137.333	▼
Lolland	138.723	▼
Halsnæs	144.119	-

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Udgifter pr. elev inkl. specialundervisning i 2022, 24-pl

Data

Tabel: FLIS-nøgletallet "Udgifter pr. elev til undervisning" viser kommunens samlede nettodriftsudgifter på funktioner 3.22.01-3.22.04 og 3.22.06-3.22.09, dranst 1 og 2 uden hovedart 0, i 2022 delt med det gennemsnitlige antal elever i folkeskoler, specialskoler og dagbehandlingstilbud i 2022. 24-pl. FLIS. Udgiftstal fra Frederiksberg, Høje-Taastrup, Kolding og Viborg Kommune er for trukket fra Danmarks Statistik.

Figur: FLIS-nøgletallet "Udgifter pr. elev til undervisning" og FLIS-nøgletallet "Segregeringsgrad" i 2022. FLIS.

3.2 Hvor højt er lærernes sygefravær i jeres kommune?

Hvorfor er det interessant?

Et lavt sygefravær i folkeskolen er godt for medarbejderen, den enkelte skole og kommunens økonomi. Vigtigst af alt gør det, at børnene oplever en større stabilitet i deres hverdag, hvilket i sidste ende giver bedre faglige resultater. Kommunerne har de sidste år arbejdet målrettet og systematisk med at nedbringe sygefraværet – også blandt det undervisende personale. Fokus på arbejdsmiljø, støjrreduktion og hygiejne er tiltag, der understøtter nedbringelse af sygefraværet. Men tallene viser, at der på kommuneniveau fortsat er et stort potentiale at hente ift. at mindske personalets sygefravær.

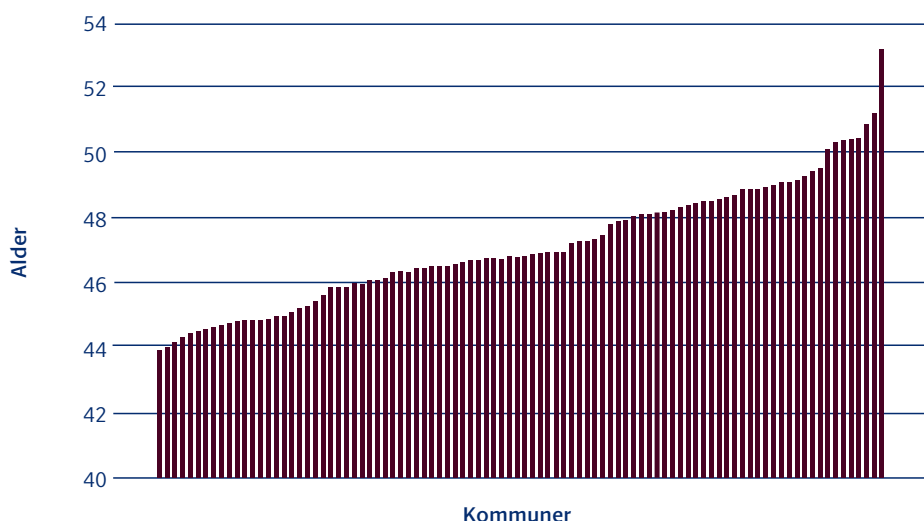
Til videre drøftelse

En velafstemt systematik i tilgangen til sygefravær er afgørende. Her kan en lokal sygefraværspolitik bidrage til at gøre det lettere at tale om sygefravær. Den kan skabe opmærksomhed og give fælles retningslinjer for forebyggelse og håndtering af sygefravær. Følgende spørgsmål bør stilles lokalt:

- Har I udarbejdet en sygefraværspolitik?
- Hvilke metoder anvendes til at forebygge og nedbringe sygefraværet?
- Har I beskrevet, besluttet og formidlet en proces for håndtering af sygefravær?
- Hvad gør I for, at langtidssygemeldte kan komme tilbage på jobbet, fx på nedsat tid?
- Hvad forventes af ledere og medarbejdere ved sygdom?
- Hvilke mål er der sat for de næste to år?

Forholdsvis lav gennemsnitsalder blandt lærere

Figuren illustrerer forskellen i gennemsnitsalder for lærere i folkeskolen i oktober 2022. Medianalderen er ca. 46,8 år, men dækker over en variation fra ca. 44 år til ca. 53 år. Der er altså relativt store forskelle på tværs af kommunerne, hvorfor det kan være relevant at være opmærksomme på udviklingen, hvis den nuværende rekrutteringssituation ikke skal forværres pga. en høj andel, som går på pension. Nedenstående viser alene gennemsnittet for hver af kommunerne, men institutionsniveau kan der også være relevante forskelle.

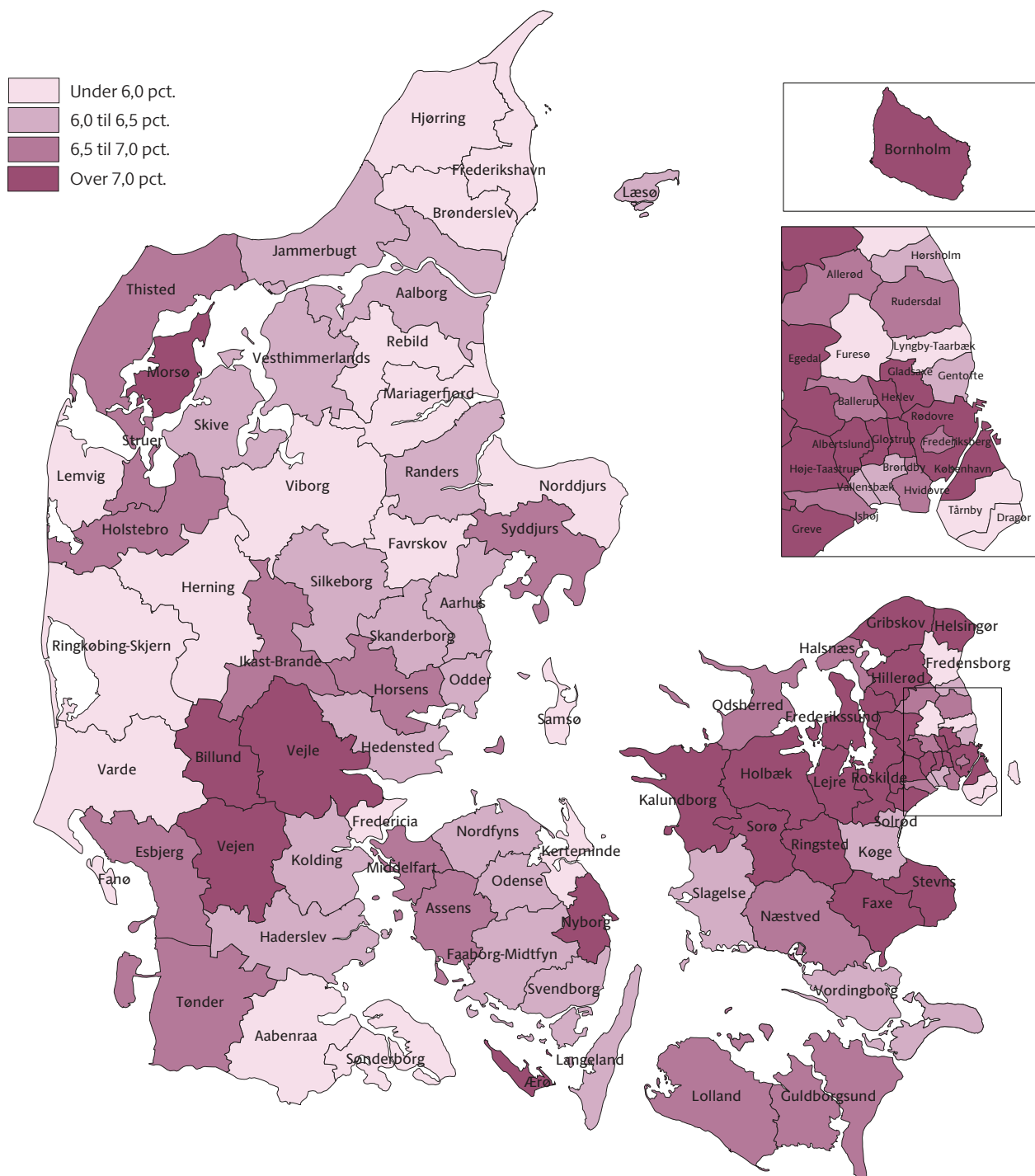

Lærernes sygefravær (dagsværksprincip) i 2022, pct.

Fanø	4,2	▲
Fredericia	4,8	▲
Brønderslev	5,1	▲
Sønderborg	5,3	▲
Ringkøbing-Skjern	5,3	▼
Hjørring	5,3	▼
Varde	5,4	–
Herning	5,4	▲
Dragør	5,4	▼
Tårnby	5,5	▲
Favrskov	5,5	▲
Samsø	5,5	▲
Lyngby-Taarbæk	5,5	▲
Lemvig	5,7	▲
Kerteminde	5,7	▲
Fredensborg	5,8	–
Norddjurs	5,8	▲
Rebild	5,8	▲
Mariagerfjord	5,8	▼
Frederikshavn	5,9	▲
Viborg	5,9	▲
Aabenraa	6,0	▲
Furesø	6,0	▼
Odder	6,0	▲
Silkeborg	6,0	▲
Køge	6,1	▲
Skanderborg	6,1	▲
Aalborg	6,2	▼
Slagelse	6,2	▲
Læsø	6,2	▲
Jammerbugt	6,2	▲
Langeland	6,2	▼
Vesthimmerlands	6,3	▲
Svendborg	6,3	▲
Kolding	6,3	▼
Odense	6,3	▼
Gentofte	6,3	▲
Skive	6,4	▼
Aarhus	6,4	▼
Hedensted	6,4	▼
Solrød	6,4	▲
Nordfyns	6,4	▼
Hørsholm	6,4	▲
Faaborg-Midtfyn	6,4	▼
Brøndby	6,4	▲
Randers	6,4	▼
Haderslev	6,5	▼
Vallensbæk	6,5	▲
Vordingborg	6,5	▲
Ishøj	6,6	▲
Thisted	6,6	▼
Odsherred	6,6	▲
Tønder	6,6	▲
Næstved	6,6	▲
Allerød	6,6	▼
Assens	6,7	▼
Syddjurs	6,7	▼
Horsens	6,7	▲
Esbjerg	6,7	▼
Frederiksberg	6,7	▼
Ikast-Brande	6,8	▲
Struer	6,8	▲
Lolland	6,8	▲
Holstebro	6,8	▼
Ballerup	6,8	▲
Middelfart	6,9	▼
Rudersdal	6,9	▼
Halsnæs	6,9	▼
Hvidovre	6,9	▲
Guldborgsund	7,0	▼
Greve	7,0	▲
Gladsaxe	7,1	▲
København	7,1	▼
Bornholm	7,1	▼
Vejle	7,2	▼
Nyborg	7,3	▲
Egedal	7,3	▲
Ringsted	7,3	▼
Hillerød	7,3	▼
Høje-Taastrup	7,4	▼
Vejen	7,5	▼
Rødovre	7,5	▼
Sorø	7,5	▲
Faxe	7,6	▲
Helsingør	7,7	▲
Glostrup	7,8	▼
Billund	7,8	▼
Roskilde	7,8	▲
Lejre	7,9	▼
Albertslund	8,0	–
Frederikssund	8,0	▼
Holbæk	8,0	▼
Gribskov	8,4	▼
Kalundborg	8,6	▼
Ærø	8,6	▼
Herlev	9,0	▼
Morsø	9,0	▲
Stevns	10,2	▼

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:
Lærernes sygefravær (dagsværksprincip) i 2022, pct.

Data

Tabel: Nøgletallet fra Kommunernes og Regionernes Løndatakontor viser lærernes sygefravær i 2022. Sygefraværet er opgjort som det gennemsnitlige sygefravær blandt lærerne, afgrænset på overenskomst på funktion 3.22.01 i pct. Sygdom dækker over egen sygdom og arbejdsskade, pct. KRL.

Figur: Egne beregninger på baggrund af den gennemsnitlige alder for lærere pr. 1. oktober 2022 på funktionerne 5.22.01. Afgrænset til månedslønnede og ordinært ansatte.

3.3 Segregeres færre elever i din kommune ift. sidste år?

Hvorfor er det interessant?

Inklusion indebærer, at børn med særlige behov så vidt muligt undervises sammen med deres kammerater i almenundervisningen, så flest mulige børn skal være en del af det almene fællesskab. Udfordringen er kompleks og i de senere år har vi igen set en stigning i segregeringen, som sætter økonomien til special- og almenundervisningen under pres. Hvis segregeringen igen ønskes nedbragt, er det nødvendigt at sætte klare mål og sikre en god inklusion til fordel for både special- og almenområdet. Forskning fra bl.a. VIVE viser, at elever, som tilbageføres fra et specialtilbud til det almene undervisningsfællesskab, i betydeligt højere grad kommer videre til ungdomsuddannelser end sammenlignelige elever, som bliver i specialtilbud.

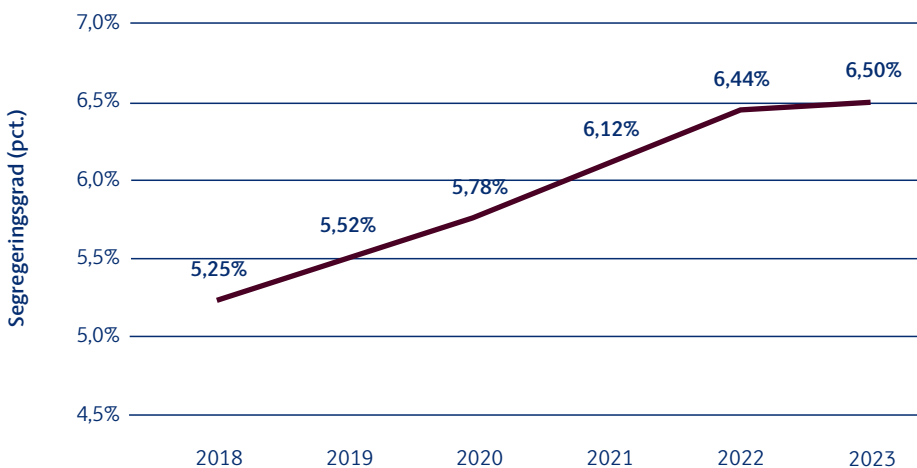
Til videre drøftelse

Det kan være relevant at drøfte følgende:

- Har kommunalbestyrelsen opstillet tydelige og fælles mål for inklusion i folkeskolen?
- Hvordan sikrer kommunalbestyrelsen, at der følges op på fastsatte mål for inklusion?
- Hvilke elevgrupper er særligt overrepræsenterede i de segregerede tilbud (drengene, socialt udsatte elever, elever med anden etnisk herkomst end dansk mv.)?
- Er der på skolerne økonomiske incitamenter til inklusion? Lader kommunen frigjorte midler fra specialtilbuddene forblive på skoleområdet i forbindelse med inklusion af eleverne?
- Har kommunen afsat midler til kompetenceudvikling i forbindelse med inklusionsindsatsen?
- Segregeres eleverne til en specialklasse på en almenskole eller til en specialklasse?

På fem år er andelen af segregerede elever steget med 1,25 pct. point.

Figuren viser udviklingen i andelen af segregerede elever i kommunale grundskoletilbud. I 2018 var 5,25 pct. af eleverne segregerede mod 6,5 pct. i 2023. Der er tale om en markant udvikling, som også betyder, at udgifterne til skoleområdet presses. De foreløbige tal for 2023 viser imidlertid, at udviklingen ikke er lige så markant som i de foregående år. Kommunerne opfordres til at fortsætte arbejdet med at understøtte en højere grad af inklusion, og undersøge mulighederne for at tilbageføre allerede segregerede elever i forbedret trivsel.

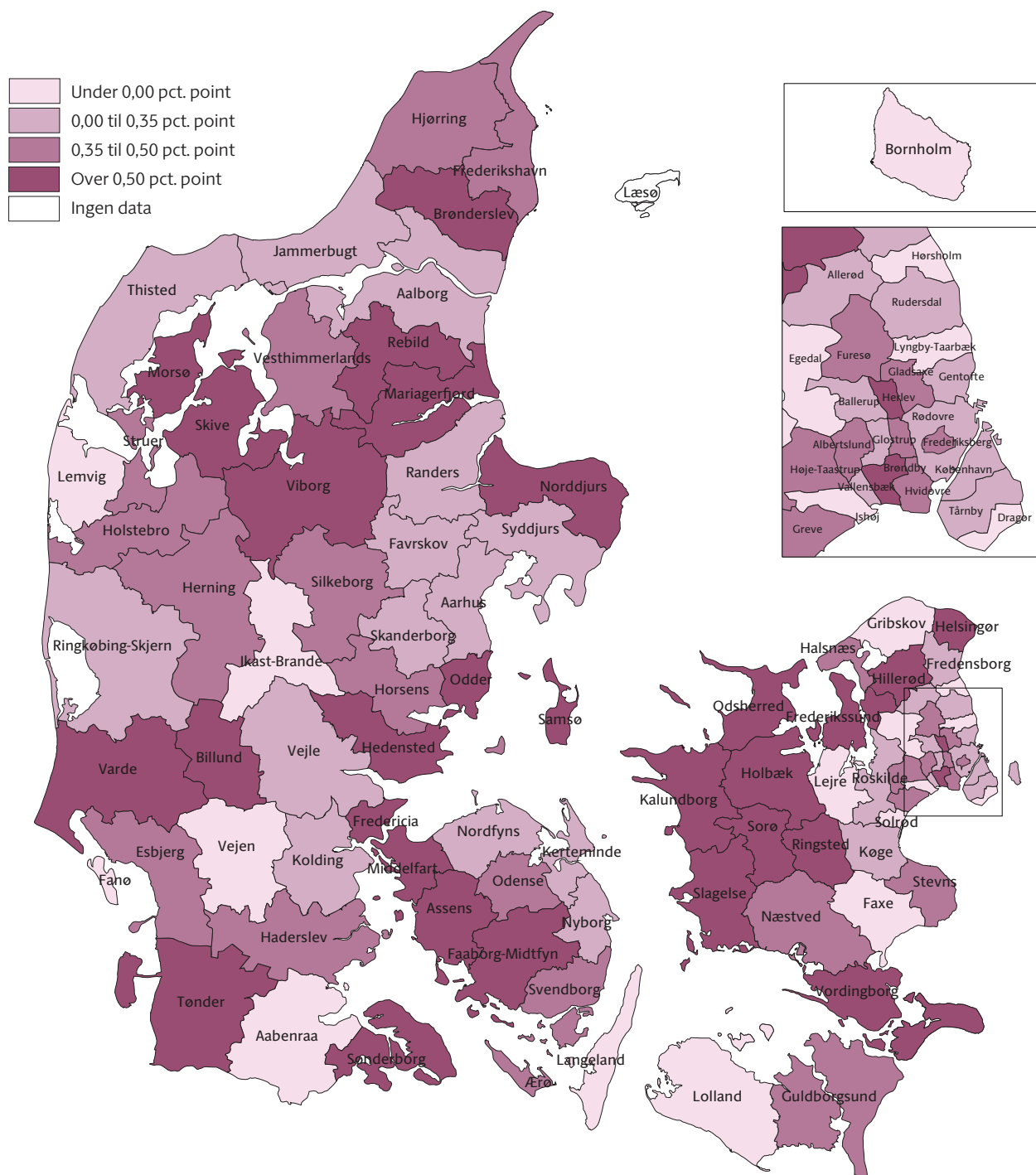
Udvikling i segregeringsgrad fra 2021 til 2022, pct. point.

Langeland	-0,6	▲
Faxe	-0,4	▲
Ikast-Brande	-0,3	–
Lolland	-0,3	▼
Fanø	-0,2	▼
Vejen	-0,2	▲
Solrød	-0,2	▲
Aabenraa	-0,2	▲
Bornholm	-0,2	▲
Lemvig	-0,2	▲
Egedal	-0,2	▲
Ishøj	-0,1	▼
Lejre	-0,1	▲
Lynby-Taarbæk	-0,1	▲
Hørsholm	0,0	▲
Dragør	0,0	▲
Gribskov	0,0	▲
Syddjurs	0,0	▼
København	0,0	▲
Nyborg	0,0	▼
Favrskov	0,1	▲
Glostrup	0,1	▼
Ringkøbing-Skjern	0,1	▲
Tårnby	0,1	▲
Rudersdal	0,2	▲
Skanderborg	0,2	▼
Vallensbæk	0,2	▲
Ballerup	0,2	▲
Aarhus	0,2	▲
Allerød	0,2	▲
Nordfyns	0,2	▼
Kerteminde	0,2	▲
Randers	0,2	▲
Kolding	0,2	▲
Veje	0,2	▲
Aalborg	0,3	▲
Roskilde	0,3	▼
Gentofte	0,3	▼
Jammerbugt	0,3	▲
Thisted	0,3	▲
Køge	0,3	▼
Fredensborg	0,3	▲
Rødovre	0,4	▼
Holstebro	0,4	▲
Odense	0,4	▲
Frederiksberg	0,4	▼
Greve	0,4	▲
Hvidovre	0,4	▲
Svendborg	0,4	▼
Høje-Taastrup	0,4	▲
Furesø	0,4	▼
Gladsaxe	0,4	▲
Herning	0,4	▼
Ærø	0,4	▼
Haderslev	0,4	▲
Hjørring	0,4	▼
Guldborgsund	0,4	▲
Struer	0,4	▲
Næstved	0,4	▼
Esbjerg	0,5	▼
Silkeborg	0,5	▼
Albertslund	0,5	▼
Stevns	0,5	▲
Halsnæs	0,5	▲
Horsens	0,5	▼
Vesthimmerlands	0,5	▼
Frederikshavn	0,5	▲
Viborg	0,5	–
Sønderborg	0,5	▼
Fredericia	0,5	▲
Holbæk	0,5	▼
Hillerød	0,5	▲
Assens	0,6	▼
Ringsted	0,6	▲
Odsherred	0,6	▼
Skive	0,6	▼
Herlev	0,6	▲
Middelfart	0,6	▲
Odder	0,6	▼
Brøndby	0,6	▼
Mariagerfjord	0,6	▼
Sorø	0,6	▲
Tønder	0,6	▼
Norddjurs	0,6	▲
Brønderslev	0,6	▲
Varde	0,7	▼
Vordingborg	0,7	▼
Billund	0,7	▼
Faaborg-Midtfyn	0,8	▲
Frederikssund	0,8	▼
Slagelse	0,8	–
Morsø	1,0	▼
Helsingør	1,0	▼
Rebild	1,0	▼
Hedensted	1,2	▼
Kalundborg	1,2	▼
Samsø	1,4	▼
Læsø	–	–

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Udvikling i segregeringsgrad fra 2021 til 2022, pct. point.

Data

Tabel: Udviklingen er beregnet pba. FLIS-nøgletallet "seg.pct 0-11. klasse". Nøgletallet viser udviklingen i andelen af elever, der er ekskluderet fra den almene undervisning. Data stammer fra FLIS og er opgjort i august 2021 og august 2022.

Figur: Afgrænsningen følger ovenstående.

3.4 Hvad er karaktergennemsnittet på jeres skoler?

Hvorfor er det interessant?

Der er fokus på elevernes læring og trivsel i folkeskolen. Alle elever skal udfordres, så de bliver så dygtige, de kan. Derudover skal betydningen af social baggrund for de faglige resultater mindskes. Både i den enkelte kommune og nationalt er der stor opmærksomhed på måling af skolernes resultater. Der er store kommunale forskelle på elevernes karaktergennemsnit, og i FLIS er det muligt at se nærmere på forskelle på karaktergennemsnit mellem skoler i kommunen.

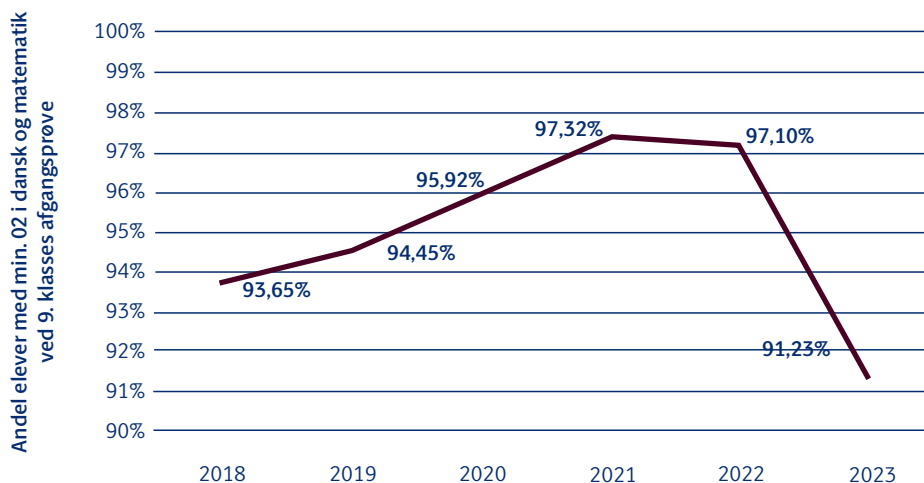
Til videre drøftelse

I den enkelte kommune kan det med udgangspunkt i nøgletallet være relevant at drøfte følgende spørgsmål:

- Har I opstillet kommunalpolitiske mål for karakterer?
- Har I faste processer for, hvordan der følges op på elevernes resultater, og hvad resultaterne skal give anledning til?
- Lykkes I med at flytte alle elever – både dem, der ikke klarer sig så godt, og dem i toppen?
- Bruges pengene rigtigt i forhold til at fremme elevernes faglighed og trivsel?
- Er der stor forskel på skoledistrikter og hvad skyldes det udover socioøkonomi?
- Følger I op på andelen af elever, der har aflagt prøve?

Væsentligt færre elever får 02 i dansk og matematik efter covid-19

Figuren viser udviklingen fra 2018 til 2023 i andelen af elever med minimum 02 i dansk og matematik. I perioden fra 2018 til 2021/2022 var der en betydelig positiv stigning imod en højere andel. Fra 2022 til 2023 er der imidlertid et markant fald på 5,9 pct. point. Det er dog værd at bemærke, at der under covid-19 har været særligt gunstige regler for karaktergivning, som vurderes at have en positiv indflydelse på karaktererne. På trods af dette er det interessant, at niveauet i 2023 ligger markant under 2018-niveauet. Kommunerne opfordres til at følge udviklingen lokalt.

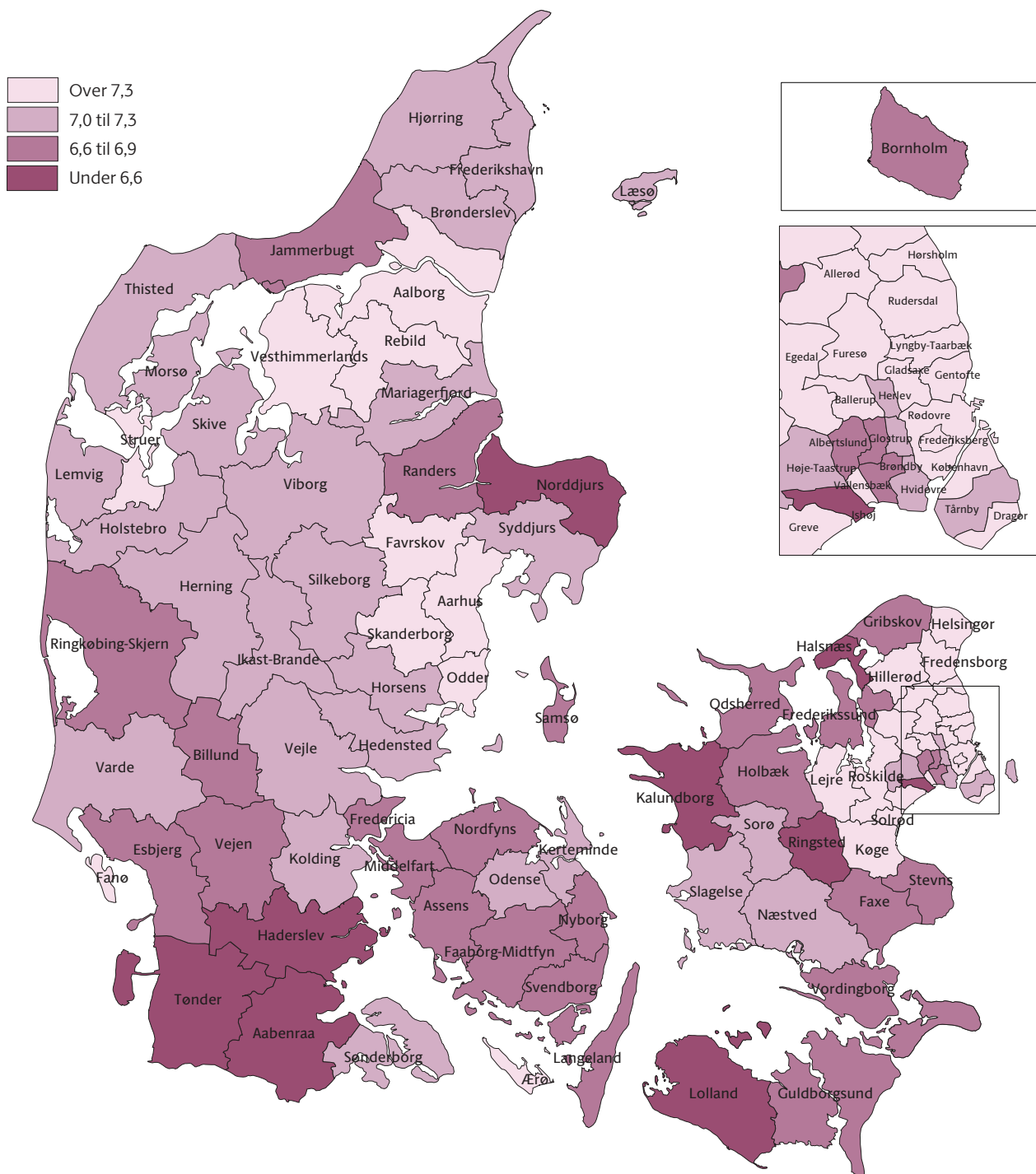
Karaktergennemsnit i 9. klasses afgangsprøve i skoleåret 2022/2023

Lyngby-Taarbæk	8,6	–
Hørsholm	8,5	▲
Gentofte	8,4	▼
Rudersdal	8,1	▲
Furesø	8,1	▲
Allerød	8,0	▼
Fanø	7,8	▲
Hillerød	7,8	▲
Fredensborg	7,8	–
Dragør	7,8	▼
Frederiksberg	7,7	▼
Solrød	7,6	▲
Aarhus	7,6	▲
Rebild	7,6	▼
Roskilde	7,5	▼
Egedal	7,5	▲
København	7,5	▲
Favrskov	7,5	▲
Gladsaxe	7,5	–
Ærø	7,5	▲
Lejre	7,5	▼
Skanderborg	7,5	▲
Vesthimmerlands	7,5	▲
Ballerup	7,5	▲
Køge	7,4	▲
Vallensbæk	7,4	▼
Greve	7,4	▼
Struer	7,4	▲
Helsingør	7,3	▲
Odder	7,3	▼
Aalborg	7,3	▼
Læsø	7,3	▲
Silkeborg	7,3	▼
Morsø	7,3	▲
Holstebro	7,3	▲
Sorø	7,3	▲
Skive	7,3	▲
Herlev	7,3	▼
Lemvig	7,3	▼
Sønderborg	7,2	▲
Veje	7,2	▼
Kerteminde	7,2	▲
Hjørring	7,2	▲
Kolding	7,2	▼
Herning	7,2	▼
Syddjurs	7,2	▲
Ikast-Brande	7,2	▲
Tårnby	7,1	▼
Mariagerfjord	7,1	▼
Brønderslev	7,1	▼
Slagelse	7,1	▲
Thisted	7,1	▲
Viborg	7,1	▲
Odense	7,1	▼
Horsens	7,1	▲
Varde	7,1	▲
Hvidovre	7,0	▼
Hedensted	7,0	▲
Frederikshavn	7,0	▲
Rødovre	7,0	▼
Næstved	7,0	▼
Høje-Taastrup	7,0	▲
Nyborg	7,0	▼
Vordingborg	6,9	▲
Assens	6,9	▼
Glostrup	6,9	▲
Guldborgsund	6,9	▲
Stevns	6,9	▼
Randers	6,9	▲
Esbjerg	6,9	▼
Ringkøbing-Skjern	6,9	▼
Svendborg	6,9	▲
Gribskov	6,9	▼
Odsherred	6,9	▲
Middelfart	6,9	▼
Faaborg-Midtfyn	6,8	▼
Jammerbugt	6,8	▼
Albertslund	6,8	▲
Bornholm	6,8	▼
Holbæk	6,7	▲
Fredericia	6,7	▼
Brøndby	6,7	▼
Billund	6,7	▼
Langeland	6,7	▲
Samsø	6,7	▼
Frederikssund	6,7	▼
Faxe	6,6	▲
Nordfyns	6,6	▼
Vejen	6,6	▼
Norddjurs	6,5	▲
Aabenraa	6,5	▼
Tønder	6,5	▼
Halsnæs	6,4	▼
Haderslev	6,4	▲
Kalundborg	6,4	–
Ringsted	6,4	▼
Ishøj	5,9	▼
Lolland	5,6	▼

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Karaktergennemsnit i 9. classes afgangsprøve i skoleåret 2022/2023

Data

Tabel: FLIS-nøgletallet "Karaktergennemsnit i 9. classes afgangsprøver (alle elever)" viser karaktergennemsnittet i bundne prøver i 9. klasse for elever i almenklasser med karakter i alle lovbundne prøver i 9. klasse i skoleåret 2022/2023. Grundet systemfejl i Thisted Kommune er karaktergennemsnittet for kommunen trukket i STIL.

Figur: FLIS-nøgletallet "Andel elever med mindst 02 i mat/dansk", 2018-2023.

3.5 Hvor mange af jeres elever er i gang med en ungdomsuddannelse 15 måneder efter?

Hvorfor er det interessant?

Den uddannelsespolitiske målsætning er, at mindst 90 pct. af de 25-årige skal have gennemført en ungdomsuddannelse i 2030. Langt hovedparten af dimittender fra en ungdomsuddannelse gennemfører denne umiddelbart efter afslutningen af 9. klasse. Det er en af folkeskolens centrale opgaver at understøtte, at eleverne er uddannelsesparate, når de forlader folkeskolen. De nyeste tal viser, at der fortsat er et stykke arbejde før, at den uddannelsespolitiske målsætning er indfriet, da ca. 80 pct. af 25-årige har en ungdomsuddannelse.

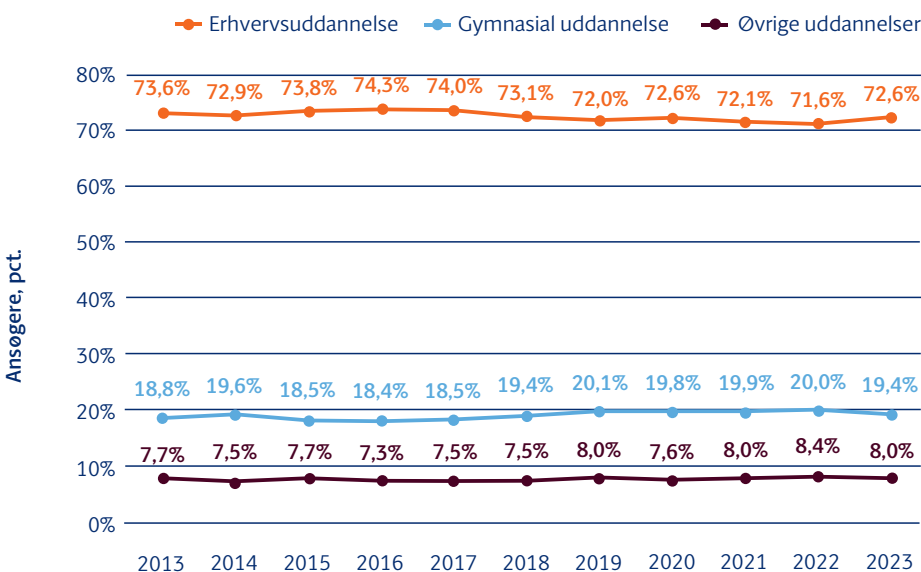
Til videre drøftelse

Det kan være relevant at drøfte følgende:

- Er der en kommunal strategi for, hvordan der sikres en tryk overgang fra folkeskole til ungdomsuddannelse?
- Er der dialog med erhvervsskoler og gymnasier omkring deres arbejde for at nedbringe frafaldet?
- Hvordan arbejder I med brobygning til ungdomsuddannelserne og erhvervsklasser for de mindre bogligt orienterede unge?
- Hvordan tilrettelægger kommunen sine tilbud til de unge, som ikke umiddelbart er parate til at påbegynde en ungdomsuddannelse?
- Er der et godt samarbejde institutionerne imellem, så der sikres et sammenhængende fokus på overgangen til ungdomsuddannelse fra alle sider?
- Er der særlige grupper af elever, som ikke kommer i gang med en ungdomsuddannelse?

Stabile søgstal på tværs af ungdomsuddannelser

Figuren viser elevernes ansøgning til ungdomsuddannelser efter 9. og 10. klasse i perioden fra 2013 til 2023. Tallene er tydelige; søgstallene på tværs af ungdomsuddannelserne har været stort set stabile i perioden. Dette på trods af, at der er en politisk målsætning om, at 25 pct. i 2020 og 30 pct. i 2025 skal søge direkte til erhvervsuddannelse efter 9./10. klasse. Det er en stor opgave at få ændret udviklingen, og det kræver en kommunal strategi på området.

Andel på ungdomsuddannelse 30. september året efter grundskole, årgang 2019/2020, pct.

Ærø	100,0	▲
Vallensbæk	94,4	▲
Allerød	93,8	▼
Gentofte	93,4	▲
Egedal	93,2	▲
Rudersdal	92,9	▼
Frederiksberg	92,3	▲
Hillerød	92,0	▲
Lyngby-Taarbæk	91,2	▼
Gladsaxe	90,9	▲
Hørsholm	90,9	▼
Fredensborg	90,6	▲
Skive	90,4	▼
Roskilde	90,3	▲
Ballerup	90,3	▲
Køge	89,6	▼
Brøndby	89,2	▲
Greve	89,1	-
Furesø	88,7	▼
Solrød	88,7	▼
Dragør	88,6	▼
Middelfart	88,6	▲
Aalborg	88,3	-
Rødovre	88,3	▲
Læsø	88,2	▼
Morsø	88,2	▲
Silkeborg	88,1	▼
Hvidovre	87,9	▲
Bornholm	87,9	▲
Fanø	87,9	▲
Rebild	87,8	▲
Odense	87,8	▼
Kolding	87,6	▼
Herlev	87,5	▼
Skanderborg	87,4	▲
Frederikssund	86,8	▼
Ringsted	86,3	▲
Tårnby	86,2	-
Struer	86,2	▼
Mariagerfjord	86,1	▼
Kerteminde	86,1	▼
Stevns	86,0	▲
Vesthimmerlands	86,0	▲
Frederikshavn	85,9	▲
Lemvig	85,8	▲
Assens	85,8	▲
Esbjerg	85,7	▼
Fredericia	85,7	▲
Holstebro	85,7	▼
København	85,6	▲
Vejle	85,5	▼
Næstved	85,5	▲
Herning	85,4	-
Ikast-Brande	85,4	▲
Lejre	85,4	▼
Glostrup	85,4	▲
Helsingør	85,3	▲
Vejen	85,1	▼
Ringkøbing-Skjern	84,9	▲
Billund	84,8	▼
Varde	84,7	▼
Jammerbugt	84,7	▼
Sønderborg	84,7	▼
Ishøj	84,6	▲
Hjørring	84,6	▲
Aarhus	84,4	▼
Svendborg	84,4	▲
Horsens	84,1	▲
Favrskov	84,1	▼
Guldborgsund	83,9	▼
Brønderslev	83,8	▼
Thisted	83,6	▼
Høje-Taastrup	83,5	▼
Faaborg-Midtfyn	83,4	▼
Kalundborg	83,3	▲
Nordfyns	83,2	▼
Albertslund	83,2	▼
Randers	83,2	▼
Gribskov	83,1	▲
Faxe	82,9	▼
Haderslev	82,8	▼
Slagelse	82,6	▲
Viborg	82,5	▼
Aabenraa	82,3	▼
Syddjurs	82,1	▲
Sorø	81,9	▼
Halsnæs	81,1	▼
Tønder	80,9	▼
Hedensted	80,4	▼
Vordingborg	80,3	▲
Holbæk	79,6	▲
Nyborg	79,5	▼
Odsherred	79,3	▼
Langeland	78,4	▼
Norddjurs	77,5	▲
Odder	76,8	▼
Lolland	76,3	▼
Samsø	70,0	-

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

3.6 Hvad koster et barn i skolefritidsordningen i jeres kommune?

Hvorfor er det interessant?

Skolefritidsordninger skal bidrage til at opfylde folkeskolens formål ved at fremme børns trivsel, udvikling og læring. Ordningerne anvendes væsentligt forskelligt, hvilket også er afspejlet i markant forskellige udgifter pr. indskreven. Denne forskel kan skyldes, at nogle kommuner anvender fritidstilbud som før-skoletilbud, nogle kommuner har en høj/lav andel indskrevne børn og nogle kommuner har en høj/lav forældrebetalingssandel. Det afgørende er, om udgiftsniveauet er et udtryk for strategisk valg. Med muligheden for permanent konvertering af understøttende undervisning og dermed potentielt kortere skoledage, vil børnene forventeligt tilbringe mere tid i skolefritidstilbud end tidligere. Derfor er opmærksomheden på strategisk anvendelse af tilbuddet ekstra aktuelt.

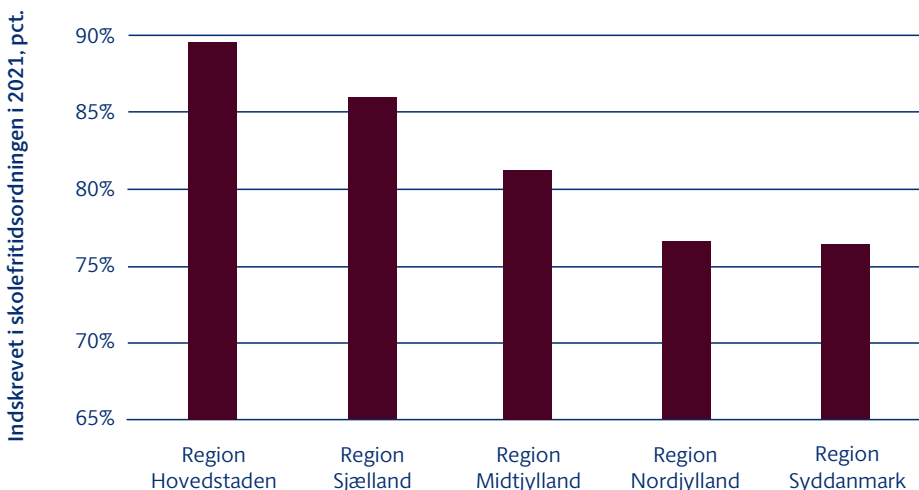
Til videre drøftelse

Det kan være relevant at drøfte følgende:

- Har kommunalbestyrelsen opstillet tydelige og fælles mål for indsatserne i skolefritidsordninger?
- Er der politisk ønske om, at kommunen skal have en bestemt indskrivningsandel?
- Er kommunens udgiftsniveau et udtryk for et valgt niveau, eller er der andre årsager?
- Er der truffet beslutning om den valgte betalingsandel, og har denne sammenhæng til strategien?
- Er der væsentlige forskelle i tilbuddenes størrelser, og er der taget strategisk stilling til det?

Markant forskel på andel indskrevne i kommunale skolefritidsordninger

Figuren viser andelen af kommunale elever i børnehaveklasse til 3. klasse, der er indskrevet i kommunale skolefritidsordninger fordelt på regioner. På landsplan er ca. 83 pct. af gruppen indskrevet i et SFO-tilbud. På regionsniveau er der forholdsvis store forskelle; mens Region Hovedstaden har 90 pct. indskrevet, så er andelen i Region Syddanmark 76 pct., dvs. en forskel på 14 pct. point. Årsagerne til forskellen kan være mange, men grundlæggende er det værd at undersøge, om indskrivningsandelen matcher de politiske ambitioner på området.

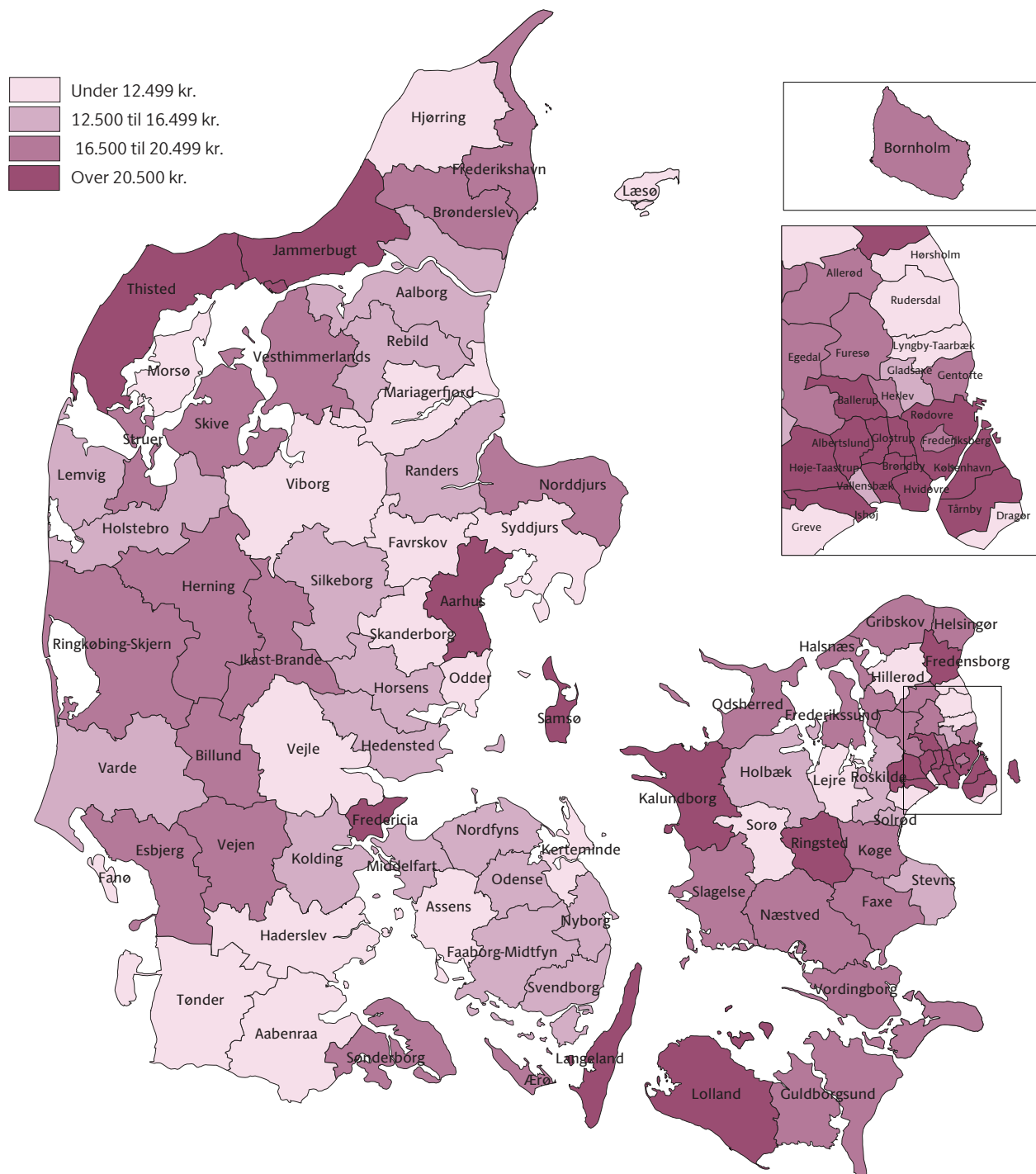
Udgift til skolefritidsordning pr. indskrevet barn i 2022, 24-år

Rudersdal	5.399	-
Greve	9.051	▼
Fanø	9.051	-
Vejele	9.167	▼
Morsø	9.357	▲
Assens	9.510	▼
Favrskov	9.750	▼
Mariagerfjord	9.842	▲
Tønder	9.851	▼
Sorø	9.913	▼
Hørsholm	10.122	▼
Hjørring	10.404	▲
Skanderborg	10.431	▲
Lynby-Taarbæk	10.476	▲
Aabenraa	10.492	▼
Lejre	10.818	▲
Viborg	11.036	▼
Læso	11.447	▼
Haderslev	11.563	▲
Dragør	11.584	▼
Odder	12.189	▲
Hillerød	12.335	▼
Kerteminde	12.336	▼
Syddjurs	12.407	▲
Middelfart	12.557	▲
Solrød	12.676	▲
Odense	12.692	▼
Horsens	12.988	▼
Gladsaxe	13.216	▲
Kolding	13.467	▲
Lemvig	13.490	▲
Holstebro	13.523	▲
Faaborg-Midtfyn	13.524	▼
Holbæk	13.549	▲
Nyborg	13.753	▲
Randers	13.935	▼
Nordfyns	14.164	▼
Silkeborg	14.451	▲
Varde	14.492	▲
Stevns	14.676	▲
Rebild	15.162	▼
Svendborg	15.268	▲
Hedensted	15.798	▼
Roskilde	15.964	▲
Aalborg	16.311	▲
Vallensbæk	16.448	▼
Esbjerg	16.600	▼
Gribskov	16.611	▼
Skive	16.613	▲
Vejen	16.726	▼
Frederiksberg	17.258	▲
Vordingborg	17.268	▼
Egedal	17.365	▲
Bornholm	17.366	▲
Furesø	17.444	▼
Brønderslev	17.647	▼
Køge	17.732	▼
Ikast-Brande	17.820	▲
Frederikshavn	17.870	▼
Herlev	18.156	▼
Ærø	18.158	▼
Herning	18.498	▲
Struer	18.508	▲
Sønderborg	18.684	▼
Billund	18.693	▲
Helsingør	18.763	▲
Norddjurs	19.399	▼
Næstved	19.504	▼
Slagelse	19.609	-
Vesthimmerlands	19.697	▼
Odsherred	19.755	▲
Allerød	19.762	▲
Frederikssund	19.809	▲
Ringkøbing-Skjern	19.953	▼
Halsnæs	20.006	▼
Guldborgsund	20.043	▲
Gentofte	20.110	▲
Faxe	20.112	▲
Ringsted	20.661	▲
Thisted	20.830	▲
Fredensborg	21.839	▼
Rødovre	22.321	▼
Lolland	22.653	▲
Kalundborg	22.704	▲
Glostrup	23.495	▲
Brøndby	26.248	▼
Hvidovre	27.826	▲
Jammerbugt	28.603	▼
Aarhus	28.629	▲
Albertslund	29.311	-
Langeland	30.922	▼
Høje-Taastrup	31.227	▼
Ballerup	31.399	▲
København	34.426	▲
Tårnby	34.852	▲
Fredericia	36.038	-
Samsø	36.838	-
Ishøj	37.558	-

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Udgift til skolefritidsordning pr. indskrevet barn i 2022, 24-pl

Data

Tabel: Nøgletallet viser kommunens samlede nettodriftsudgifter på funktion 3.22.05, dranst 1 og 2 uden hovedart 0, i 2022, 24-pl. FLIS. Udgiftstal fra Frederiksberg, Høje-Taastrup og Kolding Kommune er trukket fra Danmarks Statistik grundet afvigelser. Antallet af indskrevne stammer fra Danmarks Statistik. Egne beregninger.

Figur: Kommunefordelte indskrivningsandel for 0.-3. klassetrin i kommunale SFO'ere i 2021. Egne beregninger på baggrund registeranalyse i Danmarks Statistik

4.1 Hvordan har udgifterne til udsatte børn og unge udviklet sig?

Hvorfor er det interessant?

Kommunerne har gennem en årrække oplevet et stigende pres på udgifterne til det specialiserede socialområde. Udgifterne til udsatte børn og unge fylder mere i kommunernes budgetter og regnskaber. Det stigende udgiftspres på det udsatte børne- og ungeområde betyder, at regnskaberne ikke lever op til de ambitioner, der er forudsat i budgetterne. Fra politisk side er det vigtigt med en klar retning og politiske prioriteringer. I forvaltningen kan et redskab til styring inden for de budgetterede rammer være at arbejde målrettet med tilpasning og opfølgning af de igangsatte indsatser.

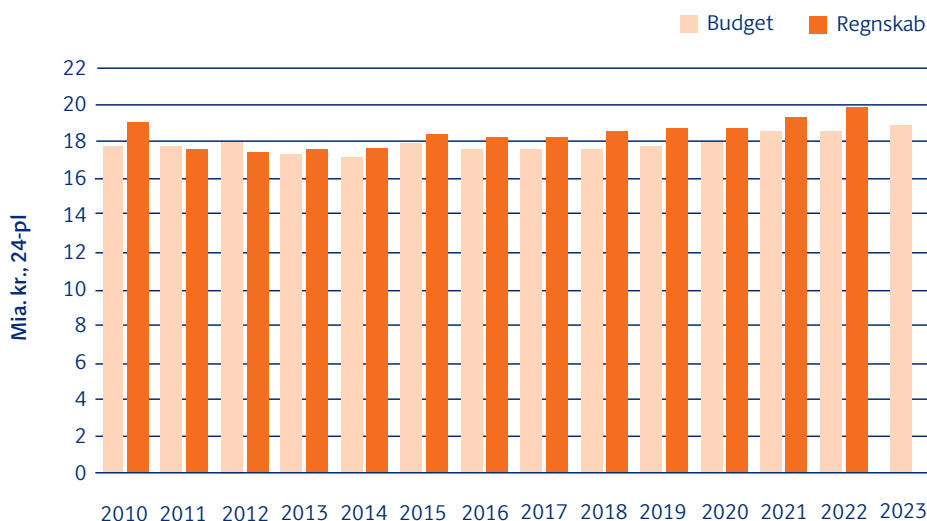
Til videre drøftelse

Et afgørende redskab er at følge udviklingen i aktivitet og udgifter på det udsatte børne- og ungeområde. Følgende drøftelser kan være relevante i kommunen:

- Er der politisk vedtagne strategier på området?
- Tages der løbende stilling til aktivitets- og udgiftsudvikling på området?
- Er der en plan for, hvordan pludseligt opståede udgifter håndteres?
- Følges der op på indsatsernes effekt og tilpasses indsatserne løbende?
- Lægges budgettet ud fra realistiske forudsætninger og fremskrivninger?

Fortsat forskel mellem budget og regnskab

Det udsatte børne- og ungeområde var i perioden efter kommunalreformen karakteriseret ved budgetoverskridelser og udgiftsvækst. I starten af 2010'erne blev der arbejdet fokuseret med at vende denne udvikling, hvilket resulterede i nogle år med balance mellem regnskab og budget. Siden 2013 har området igen været karakteriseret ved budgetoverskridelser, og gabet mellem budget og regnskab er voksende. Af regnskaberne fremgår det, at det særligt er stigende udgifter til opholdssteder og forebyggende foranstaltninger, der driver udgiftsudviklingen på området.

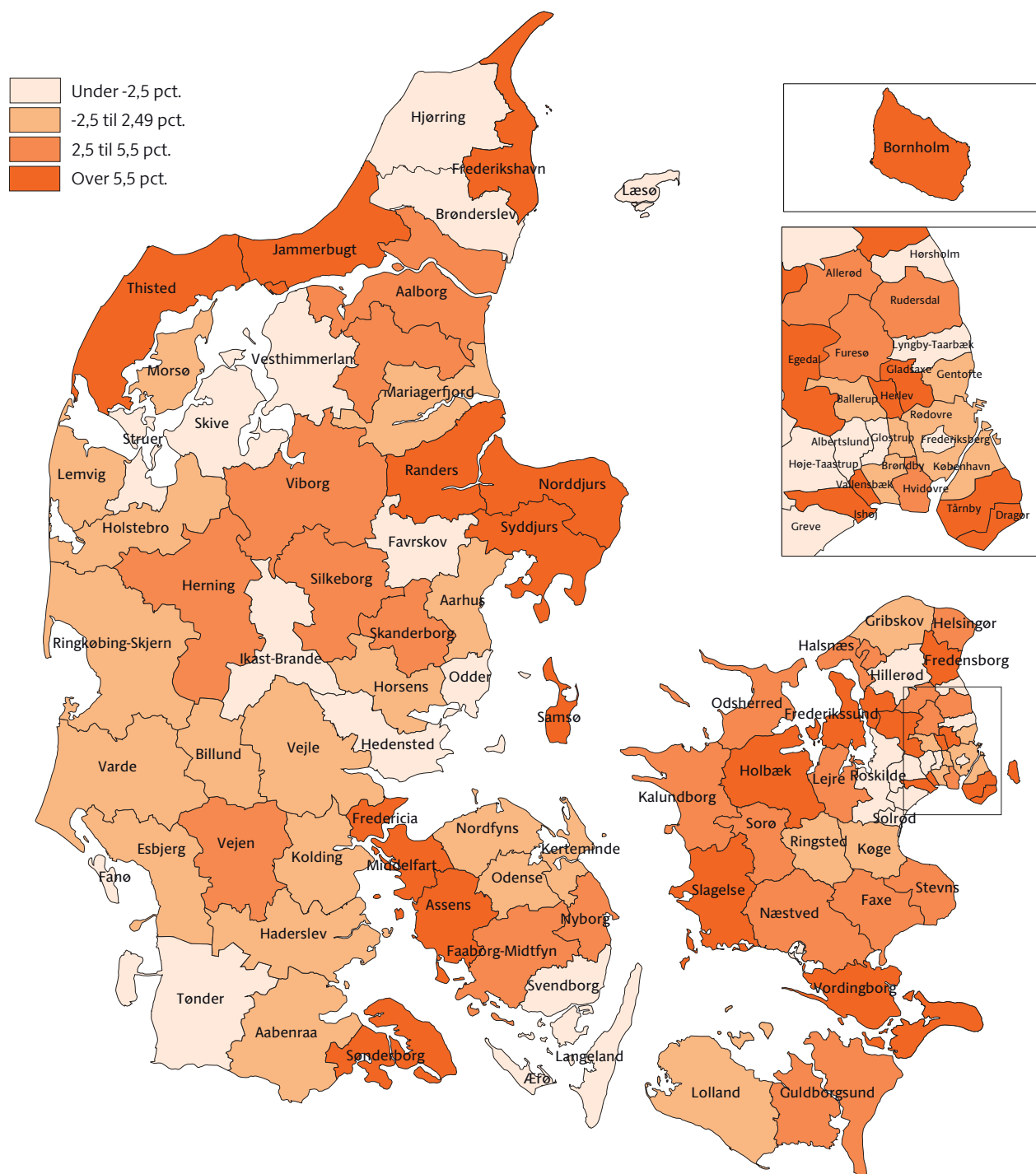
Udvikling i samlede nettodriftsudgifter til udsatte børn og unge pr. 0-22-årig fra 2021 til 2022, 24-pl, pct.

Læso	-38,5	▲
Fanø	-31,7	▲
Solrød	-15,9	▲
Lyngby-Taarbæk	-11,5	▲
Ærø	-10,7	▲
Tønder	-9,9	▲
Albertslund	-8,3	▼
Glostrup	-8,3	▼
Hørsholm	-7,8	▲
Hedensted	-7,8	▲
Ikast-Brande	-7,7	▲
Svendborg	-6,9	▲
Brønderslev	-6,0	▲
Greve	-5,9	▲
Vesthimmerlands	-5,7	▲
Odder	-5,5	▼
Favrskov	-4,9	▲
Hilleroed	-4,7	▲
Langeland	-4,7	▼
Frederiksberg	-3,6	▲
Hjørring	-3,3	▲
Skive	-3,1	▲
Høje-Taastrup	-3,0	▲
Roskilde	-2,7	▼
Struer	-2,6	▲
Haderslev	-2,5	▲
Billund	-2,5	▲
Nordfyns	-2,0	▲
Holstebro	-1,6	▼
Gribskov	-1,6	▲
Ballerup	-1,4	▲
Køge	-1,4	▲
Gentofte	-1,0	▼
København	-0,8	▲
Brøndby	-0,5	▲
Mariagerfjord	-0,4	▲
Varde	-0,2	▼
Aabenraa	0,2	▼
Ringkøbing-Skjern	0,2	▼
Vejle	0,3	▼
Horsens	0,3	▲
Esbjerg	0,4	▼
Kerteminde	1,2	▼
Rødovre	1,2	▲
Odense	1,3	▲
Aarhus	1,6	▲
Lemvig	2,1	▼
Ringsted	2,1	▼
Morsø	2,4	▲
Kolding	2,4	▼
Lolland	2,5	▼
Næstved	2,5	▲
Sorø	2,5	▲
Skanderborg	2,8	▼
Viborg	3,0	▲
Allerød	3,2	▼
Rudersdal	3,2	▼
Silkeborg	3,3	▲
Kalundborg	3,3	▼
Helsingør	3,4	▼
Nyborg	3,5	▼
Vejen	3,6	▼
Lejre	3,8	▼
Furesø	3,8	▼
Guldborgsund	3,8	▼
Hvidovre	4,3	▼
Faaborg-Midtfyn	4,6	▼
Rebild	4,6	▼
Aalborg	4,8	▼
Herning	5,0	▲
Stevns	5,0	▼
Halsnæs	5,3	▼
Odsherred	5,4	▼
Faxe	5,4	▲
Frederikssund	5,6	▼
Jammerbugt	5,9	▼
Slagelse	6,1	▲
Syddjurs	6,2	▲
Thisted	6,2	▼
Herlev	6,3	▼
Middelfart	6,8	▼
Assens	7,0	▼
Tårnby	7,1	▼
Dragør	7,3	▼
Gladsaxe	8,2	▼
Vordingborg	8,2	▼
Ishøj	9,0	▼
Frederikshavn	9,3	▼
Randers	10,0	▼
Holbæk	10,9	▼
Norddjurs	11,9	▼
Fredensborg	12,3	▲
Sønderborg	12,4	–
Bornholm	16,3	▼
Vallensbæk	16,5	▲
Egedal	19,5	▼
Samsø	20,2	▼
Fredericia	21,0	▼

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Udvikling i samlede nettodriftsudgifter til udsatte børn og unge pr. 0-22-årig fra 2021 til 2022, 24-pl, pct.

Data

Tabel: Nøgletallet viser udviklingen i nettodriftsudgifterne til udsatte børn og unge 0-22-årig fra 2021 til 2022. Data er på fkt. 5.28.20-5.28.26, dranst 1 og 2, uden hovedart 0. 24-pl. FLIS.

Figur: Danmarks Statistik.

4.2 Hvad er jeres udgifter til anbringelser?

Hvorfor er det interessant?

En anbringelse er en af de mest indgribende indsatser, samtidig er det også en af de dyreste indsatser, der kan iværksættes. Ved udgangen af 2022 var der 13.600 anbragte 0-22-årige i Danmark. I 2022 blev der iværksat 3.500 anbringelser, hvoraf godt 2.000 var førstegangsanbringelser. Som en af de dyreste indsatser kan anbringelser have en afgørende betydning for både budget og regnskab.

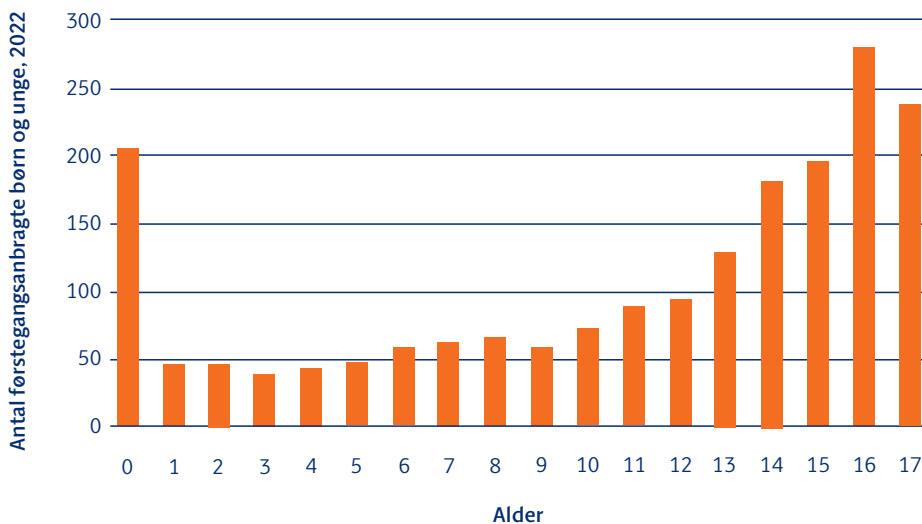
Til videre drøftelse

Drøftelserne kan tage udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Har I politisk vedtaget ambitioner for de anbragte børn? Skal der arbejdes hen mod fx en afgangseksamen fra grundskolen?
- Har I en strategi for, hvordan I følger op, ved fx brug af data?
- Hvor meget arbejdes der med barn/ung og familie op til, under og efter anbringelse?
- Inddrages barnet eller den unges netværk og bredere familie som støtte i en anbringelses-situation?
- Hvordan sikres det, at anbragte børn og unge kommer godt ind i voksenlivet?

Hvornår anbringes børn og unge første gang?

Anbringelser er en af de mest indgribende foranstaltninger, der kan iværksættes både over for barnet eller den unge og familien. Et kig på de ca. 2.000 førstegangsanbragte i 2022 viser, at over halvdelen var i alderen 12-17 år, mens der også er en stor andel af 0-årige. Der er på tværs af aldre ofte stor forskel på årsagerne til anbringelsen. Mens det for de mindre børn ofte er forhold hos forældrene eller i familien, der er til grund for anbringelsen, er det blandt de ældre børn og unge oftere forhold hos barnet eller den unge selv, der ligger til grund for anbringelsen.

Samlede nettodriftsudgifter til anbringelser pr. 0-22-årig i 2022, 24-pl

Dragør	2.030	-
Fanø	2.395	▲
Lyngby-Taarbæk	3.479	▲
Skanderborg	3.591	▼
Furesø	3.786	▼
Gentofte	3.883	▼
Allerød	4.181	▼
Kolding	4.238	▼
Rudersdal	4.303	▲
Glostrup	4.314	▲
Frederiksberg	4.337	▲
Aarhus	4.651	▲
Ikast-Brande	4.672	▲
Rebild	4.731	▼
Odder	4.743	▲
Silkeborg	4.837	▼
Solrød	4.927	▲
Roskilde	4.975	▼
Egedal	5.030	▼
Lejre	5.050	▲
Tårnby	5.066	▼
Hørsholm	5.154	▲
Vallensbæk	5.224	▼
Hillerød	5.328	▲
Herlev	5.355	▲
Vejle	5.598	▼
København	5.612	▲
Greve	5.629	▲
Varde	5.644	▼
Middelfart	5.646	▼
Sorø	5.744	▼
Herning	5.889	▼
Rødovre	6.024	▲
Hedensted	6.070	▲
Skive	6.091	▲
Ærø	6.280	▲
Gladsaxe	6.398	▼
Køge	6.537	▲
Holstebro	6.573	▲
Fredensborg	6.597	▼
Viborg	6.923	▲
Læsø	6.924	▲
Ringkøbing-Skjern	6.931	▲
Aalborg	6.986	▲
Frederikssund	7.051	▼
Stevns	7.074	▲
Kerteminde	7.074	▲
Høje-Taastrup	7.116	▲
Horsens	7.142	▲
Favrskov	7.168	▲
Holbæk	7.197	▼
Helsingør	7.237	-
Fredericia	7.239	▼
Hvidovre	7.382	▼
Vejen	7.418	▼
Sønderborg	7.587	▼
Lemvig	7.655	▲
Syddjurs	7.686	▼
Thisted	7.687	-
Ballerup	7.739	▼
Billund	7.876	▼
Odense	7.922	▲
Aabenraa	8.211	▲
Nyborg	8.246	▲
Ringsted	8.280	▲
Struer	8.286	-
Svendborg	8.417	▲
Albertslund	8.582	▲
Haderslev	8.615	-
Vesthimmerlands	8.732	▲
Faaborg-Midtfyn	8.855	▼
Gribskov	8.948	▼
Randers	9.101	▼
Brøndby	9.474	▲
Næstved	9.536	▼
Brønderslev	9.635	▲
Hjørring	9.833	▲
Morsø	9.837	▼
Mariagerfjord	9.957	▼
Assens	10.171	▼
Esbjerg	10.223	▲
Kalundborg	10.305	▼
Ishøj	10.486	▼
Nordfyns	11.012	▲
Jammerbugt	11.064	▼
Tønder	11.356	▲
Slagelse	11.510	▼
Samsø	11.590	▼
Frederikshavn	12.193	▼
Norddjurs	13.868	-
Odsherred	14.604	-
Halsnæs	14.718	-
Bornholm	15.327	▼
Guldborgsund	15.884	▲
Faxe	16.320	▼
Vordingborg	18.423	-
Langeland	18.912	-
Lolland	23.378	-

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

4.3 Hvor meget satser I på forebyggelse til udsatte børn og unge?

Hvorfor er det interessant?

I kommunerne har forebyggende foranstaltninger for alvor fået fodfæste, og de kommunale udgifter til forebyggelse er stigende. Mange børn og unge har deres hverdag i kommunale institutioner, fx skole eller børnehave, og den daglige trivsel kan også understøttes her. For mange kommuner kan det næste skridt derfor være at tænke det forebyggende sociale arbejde sammen med indsatser på andre områder, fx på dagtilbuds-, skole- og sundhedsområdet.

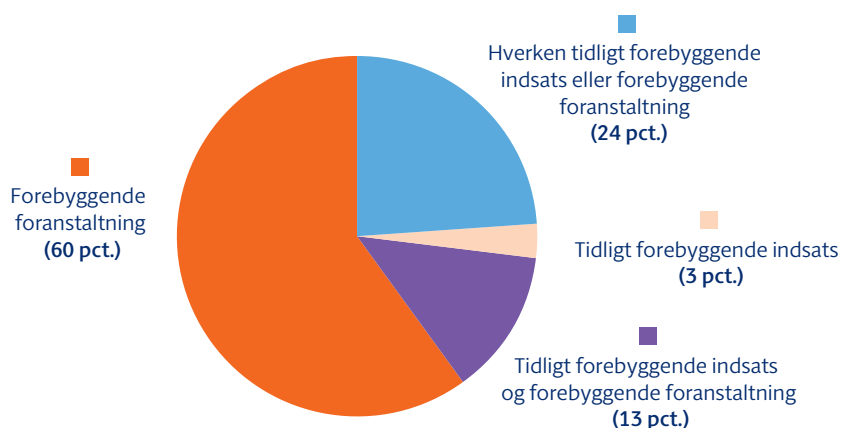
Til videre drøftelse

Forebyggelse skal gerne have et klart formål, ligesom der skal følges op på, om den iværksatte indsats har den ønskede effekt. Følgende kan fx overvejes:

- Hvordan inddrages barnet, den unge eller familien i det forebyggende arbejde, og hvordan engageres de i at skabe progression?
- Hvordan og hvornår følges der op på, om indsatserne virker efter hensigten?
- Hvad gør kommunen, hvis barnet, den unge eller familien ikke oplever den ønskede progression?
- Tænkes den forebyggende indsats på tværs af forvaltninger?
- Understøtter organisationen helhedstænkning rundt om barnet, den unge og familien?

Brug af forebyggelse forud for første anbringelse?

Der kan være mange grunde til en anbringelse, og anbringelser kan ske i alle aldre af barnets eller den unges liv. En anbringelse er noget af det mest indgribende der kan iværksættes. I nogle tilfælde kan de rette forbyggende foranstaltninger være med til at forebygge en anbringelse. Over halvdelen af de børn og unge der førstegangs anbringes, er mellem 12-17 år. Et nærmere kig på de ca. 2.000 førstegangs anbragte børn og unge i 2022 viser, at forud for anbringelsen havde 76 pct. en forebyggende indsats eller foranstaltning. Samtidig havde 24 pct. forud for anbringelsen hverken en forbyggende indsats eller foranstaltning, dog skal der her tages højde for anbragte nyfødte, hvor der ikke har været iværksat indsatser eller foranstaltninger forud for anbringelsen.

Andel af de samlede udgifter på området, der anvendes på forebyggelse i 2022, pct.

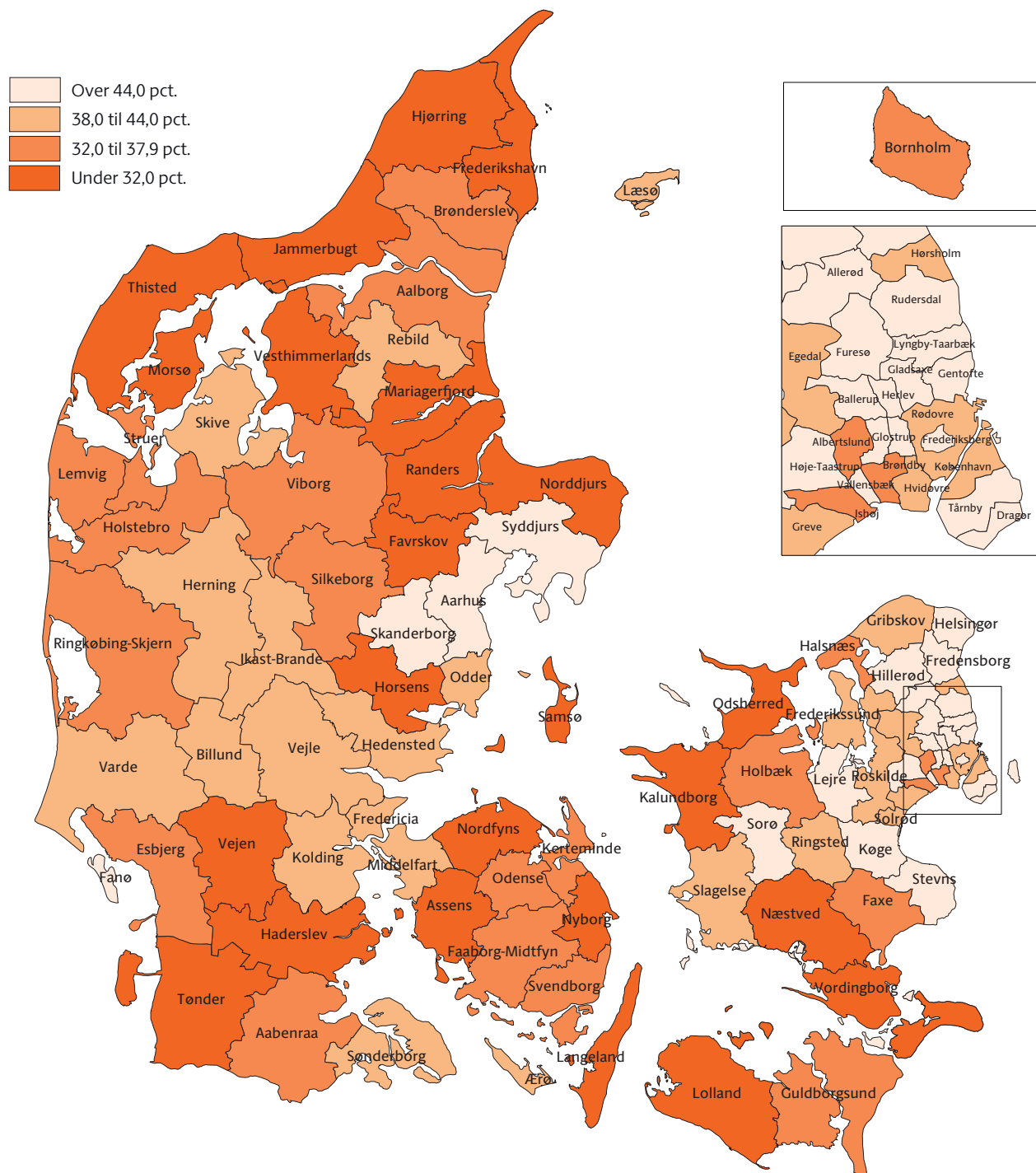
Dragør	66,1	–
Fanø	59,1	▲
Lyngby-Taarbæk	54,5	▲
Gentofte	51,6	▲
Fredensborg	50,6	–
Rudersdal	50,0	▲
Sorø	49,3	▼
Allerød	48,9	▲
Lejre	48,8	▲
Herlev	48,1	▲
Stevns	47,1	▲
Glostrup	46,9	▲
Køge	46,9	▲
Vallensbæk	46,4	▼
Gladsaxe	46,1	▼
Høje-Taastrup	45,8	▲
Rødovre	45,8	▲
Furesø	45,6	▼
Frederiksberg	45,6	▲
Skanderborg	45,4	▲
Aarhus	45,2	▲
Ballerup	45,2	▼
Hillerød	44,8	▼
Tårnby	44,5	▼
Helsingør	44,1	▲
Syddjurs	44,1	▲
Hvidovre	43,7	▲
Roskilde	43,5	▼
Ringsted	43,4	▲
Ikast-Brande	43,4	▲
Frederikssund	43,3	▼
Greve	43,0	▲
Odder	42,7	▼
Midelfart	42,7	▼
Sønderborg	42,5	▼
Varde	41,6	▼
Hørsholm	41,3	▲
Skive	41,2	–
Solrød	41,1	▼
Kolding	40,8	▲
Vejle	40,7	▼
Egedal	40,0	▲
Fredericia	40,0	▼
Hedensted	39,5	▲
Billund	39,3	▼
Slagelse	39,1	▼
Ærø	38,9	▲
Læsø	38,7	▲
Herning	38,5	▼
Rebild	38,4	▲
Gribskov	38,3	▼
København	38,1	▲
Silkeborg	38,0	▼
Kerteminde	37,8	–
Holbæk	36,3	▼
Aalborg	36,0	▲
Halsnæs	36,0	▲
Ishøj	36,0	▼
Holstebro	35,3	▲
Brøndby	35,2	▲
Guldborgsund	34,7	▲
Faaborg-Midtfyn	34,0	▼
Brønderslev	33,9	▼
Svendborg	33,7	▲
Struer	33,4	▼
Viborg	33,4	▲
Bornholm	33,3	▼
Ringkøbing-Skjern	33,3	▼
Esbjerg	33,3	▼
Albertslund	33,2	▼
Aabenraa	32,8	▼
Odense	32,6	▲
Faxe	32,1	▼
Lemvig	32,1	▲
Vesthimmerlands	31,7	▲
Haderslev	31,6	▼
Thisted	31,5	▲
Horsens	31,4	▲
Favrskov	31,3	▲
Kalundborg	31,3	▼
Morsø	30,6	▼
Samsø	29,9	▲
Norddjurs	29,2	▼
Odsherred	28,7	▼
Mariagerfjord	27,8	▼
Assens	27,2	▲
Jammerbugt	27,1	▼
Tønder	26,8	▲
Vordingborg	26,6	▲
Hjørring	26,4	–
Næstved	26,2	–
Frederikshavn	26,1	▼
Vejen	26,0	–
Nordfyns	25,9	▼
Nyborg	25,5	▲
Lolland	24,9	▼
Langeland	20,4	▲
Randers	19,5	▼

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før
▼

Kort:

Andel af de samlede udgifter på området, der anvendes på forebyggelse i 2022, pct.

Data

Tabel: Nøgletallet viser, hvor meget udgifterne til forebyggelse (fkt. 5.28.21) udgør af nettodriftsudgifterne til forebyggelse og anbringelse (fkt. 5.28.20-5.58.24 samt 5.28.26 grp. 001 og 002). Alle funktioner er trukket for dranst 1 og 2 uden hovedart 0, pct. FLIS.

Figur: Danmarks Statistik.

4.4 Hvor mange underretninger modtager I?

Hvorfor er det interessant?

Alle har underretningspligt, hvis de er bekymrede for et barn eller ungs trivsel og udvikling. I 2022 modtog kommunerne knap 148.000 underretninger om børn og unge under 18 år. Når en kommune modtager en underretning, skal den behandles inden for 24 timer. I de tilfælde hvor der allerede er igangsat en indsats, skal der stadig ses på underretningen. Nogle kommuner har arbejdet med at nedbringe antallet af underretninger, med fx fremskudte indsatser på skoler, så udviklings- eller trivselsproblemer kan håndteres tæt på barnet eller den unges kendte miljø.

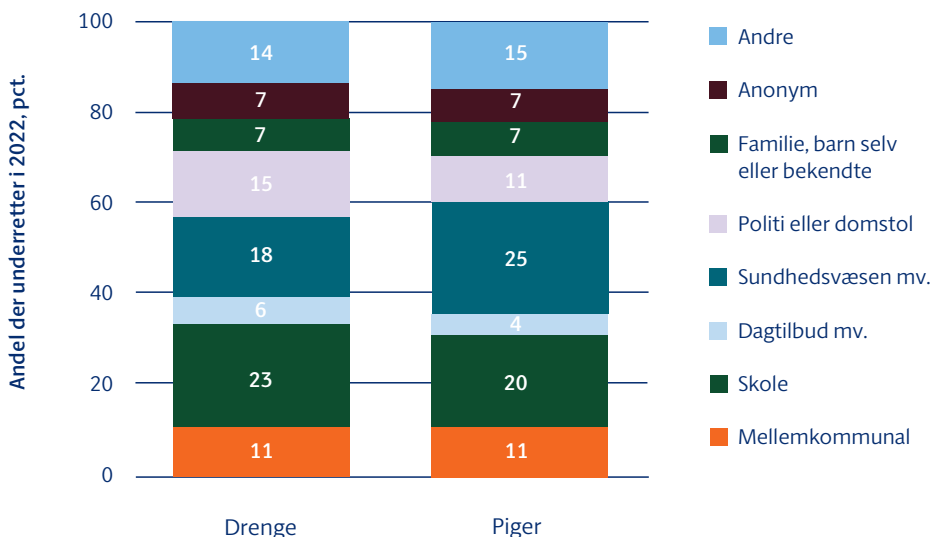
Til videre drøftelse

Nøgletallet vil være påvirket af forskellige faktorer i den enkelte kommune. Alligevel er det interessant at følge nøgletallet. Følgende kan være relevant at drøfte:

- Hvorfor udvikler antallet af underretninger sig, som de gør? Både ift. børn og unge der underrettes på, og dem der underretter?
- Er der særlige mønstre i underretningerne?
- Er der klare linjer for, hvordan en underretning håndteres fra start til slut?
- Er der en strategi for, hvordan tegn på børn og ungs trivsel håndteres i kommunernes institutioner? Hvordan arbejdes der evt. med begyndende mistrivsel?

Forskel i hvem der underretter på tværs af køn

Kommunerne modtog i 2022 flere underretninger på drenge end på piger. Det er oftest skolen, sundhedsvæsen mv., politi og domstol, der underretter om børn og unge. Underretninger fra disse aktører udgør over halvdelen af alle underretninger for begge køn. Underretninger fra sundhedsvæsenet mv. fylder dog mere blandt piger end blandt drenge. Til gengæld udgør underretninger fra politi og domstol samt skoler en større del af underretningerne blandt drenge end blandt piger.

Udviklingen i underretninger pr. 0-17-årig fra 2021 til 2022, pct.

Læso	-68,9	▲
Nordfyns	-20,9	▲
Assens	-14,7	▲
Ringsted	-13,7	▲
Struer	-9,0	▲
Favrskov	-7,7	▲
Norddjurs	-5,8	▲
Tønder	-4,5	▲
Samsø	-4,1	▲
Thisted	-4,1	▲
Herlev	-2,5	▲
Næstved	-2,4	▲
Fanø	-1,9	▼
Randers	-1,4	▲
Egedal	-0,9	▲
Faxe	-0,7	▼
Vordingborg	-0,2	▲
Esbjerg	0,0	▲
Dragør	0,3	▼
Aarhus	0,7	▲
Hedensted	1,8	▲
Hvidovre	2,2	▲
Frederikssund	3,3	▲
Rødovre	3,3	▲
Gentofte	3,6	▲
Lejre	4,7	▲
Ringkøbing-Skjern	5,4	▲
Guldborgsund	5,4	▲
Odense	5,8	▲
Hillerød	5,9	▲
Stevns	6,3	▲
Svendborg	6,8	▼
København	6,8	▲
Horsens	7,1	▲
Mariagerfjord	7,2	▲
Brøndby	7,3	▲
Køge	7,4	▲
Solrød	7,5	▲
Faaborg-Midtfyn	7,5	▼
Vejle	7,8	▲
Herning	8,2	▲
Albertslund	8,3	▼
Varde	8,3	▼
Morsø	8,4	▼
Ishøj	8,9	▲
Hjørring	9,2	▲
Odder	9,3	▼
Haderslev	10,1	▲
Aalborg	10,9	▼
Greve	11,0	▲
Lemvig	11,1	▲
Ballerup	11,2	▲
Kalundborg	11,5	▲
Frederiksberg	11,7	▼
Høje-Taastrup	11,8	▲
Brønderslev	13,1	▼
Nyborg	13,4	▲
Slagelse	13,8	▼
Kolding	14,2	▼
Gribskov	14,4	▲
Sønderborg	15,1	▲
Jammerbugt	15,2	▼
Kerteminde	15,2	▼
Vejen	15,6	▼
Aabenraa	15,6	▼
Tårnby	16,4	▲
Helsingør	16,6	▼
Ikast-Brande	16,9	▼
Roskilde	16,9	▼
Allerød	17,3	▼
Furesø	17,3	▲
Halsnæs	17,5	▼
Rudersdal	17,5	▼
Vesthimmerlands	18,4	▼
Rebild	18,4	▼
Holstebro	20,3	▼
Frederikshavn	20,8	▼
Skanderborg	21,1	▼
Odsherred	22,5	▼
Billund	23,0	▼
Lolland	23,1	▼
Hørsholm	23,4	▼
Silkeborg	23,6	▼
Viborg	25,0	▼
Gladsaxe	25,1	▼
Skive	26,1	▼
Børnholm	26,8	▼
Sorø	27,8	▼
Langeland	28,3	▼
Lyngby-Taarbæk	29,2	▼
Glostrup	33,2	▼
Fredensborg	33,3	▼
Fredericia	33,5	▼
Holbæk	48,4	▼
Middelfart	59,6	▼
Ærø	64,0	▼
Syddjurs	110,8	▼
Vallensbæk	123,7	▼

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

4.5 Hvor mange børn og unge har psykiatriske diagnoser?

Hvorfor er det interessant?

Antallet af børn og unge der får stillet en diagnose stiger. De mange diagnoser stiller krav til kommunerne om, hvordan dagligdagen skal indrettes i fx dagtilbud og skole, men det stiller også krav til, hvordan forældrene hjælpes med at mestre deres barns udfordringer. Hensigten er, at børn og unge med en diagnose kan indgå i fællesskaber fx dagtilbud, skole og fritidsliv. Samtidig skal deres forældre være rustede til at varetage deres børn og unges behov i forhold til at skulle mestre et helt liv med diagnose.

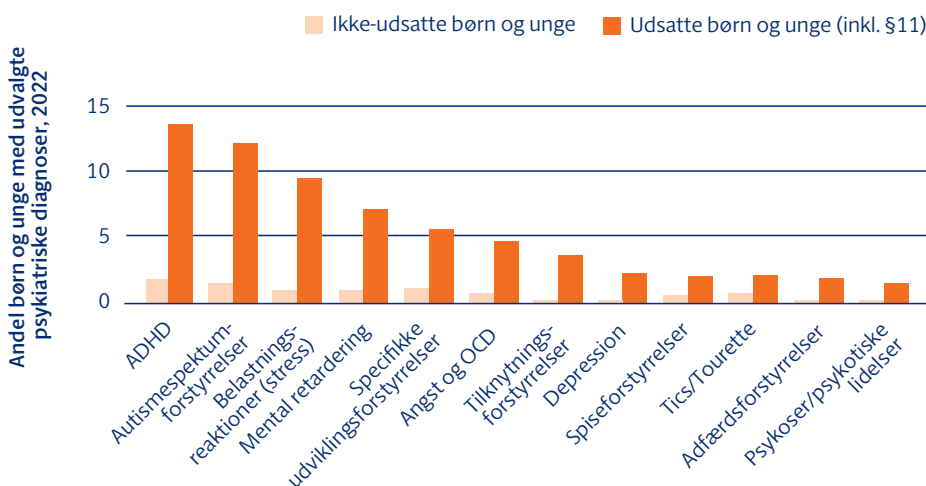
Til videre drøftelse

Kommunerne oplever en stigning i antallet af børn og unge, der får en diagnose. Det kan fx være relevant at drøfte følgende:

- Hvordan udvikler antallet af børn og unge med diagnoser sig?
- Er der særlige mønstre i diagnoserne?
- Er der en strategi for, hvordan barnet eller den unges diagnose kan håndteres i kommunernes institutioner?
- Hvordan hjælpes barnet, den unge og forældrene med at mestre de udfordringer, de kan opleve grundet diagnosen?

ADHD og autismespektrumforstyrrelser er mest udbredt

De hyppigste psykiatriske diagnoser blandt både ikke-udsatte og udsatte børn og unge er ADHD og autismespektrumforstyrrelser. Alle psykiatriske diagnoser er dog mere udbredte blandt udsatte end ikke-udsatte. Særligt er der blandt udsatte børn og unge en overrepræsentation af tilknytningsforstyrrelser, psykotiske lidelser og adfærdsfærdslidelser, der er næsten ti gange mere hyppige hos udsatte sammenlignet med ikke-udsatte. Den mindste forskel mellem udsatte og ikke-udsatte er spiseforstyrrelser og tics/Tourette, der kun er knap fem gange hyppigere blandt udsatte end ikke-udsatte.

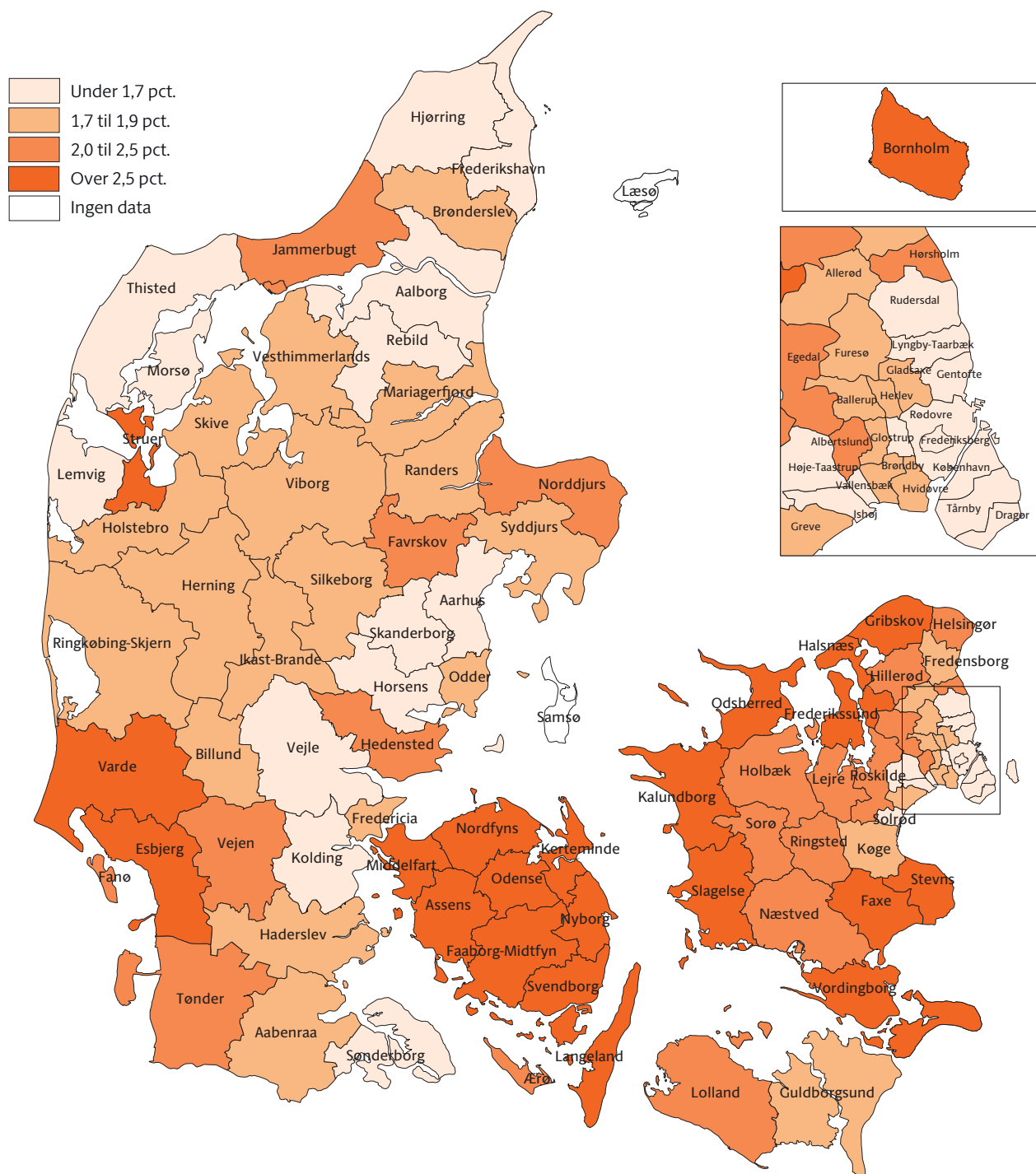
Andel børn og unge med angst, depression, belastningsreaktioner i 2022, pct.

Frederiksberg	1,2	–
Solrød	1,3	–
Dragør	1,3	▲
Vejle	1,3	▲
Thisted	1,4	▲
Frederikshavn	1,4	▼
Aarhus	1,4	▼
Rudersdal	1,4	▲
København	1,4	▲
Gentofte	1,5	–
Ishøj	1,5	▲
Tårnby	1,5	▲
Lemvig	1,5	▼
Horsens	1,5	▼
Sønderborg	1,5	▲
Morsø	1,6	▼
Skanderborg	1,6	▼
Kolding	1,6	▼
Rebild	1,6	▲
Aalborg	1,6	▲
Hjørring	1,6	▼
Høje-Taastrup	1,6	▲
Lyngby-Taarbæk	1,6	▼
Vallensbæk	1,7	▲
Rødovre	1,7	▲
Holstebro	1,7	▼
Odder	1,7	▲
Gladsaxe	1,7	▼
Aabenraa	1,7	▲
Silkeborg	1,8	▼
Skive	1,8	▲
Guldborgsund	1,8	▲
Furesø	1,8	▲
Fredericia	1,8	–
Mariagerfjord	1,8	▼
Herlev	1,8	▲
Vesthimmerlands	1,8	▼
Glostrup	1,8	▲
Randers	1,9	▲
Haderslev	1,9	▲
Herning	1,9	▼
Syddjurs	1,9	▲
Fredensborg	1,9	▲
Greve	1,9	▲
Ringkøbing-Skjern	1,9	▲
Hvidovre	1,9	▼
Brønderslev	1,9	▼
Allerød	1,9	▼
Ballerup	1,9	▲
Køge	1,9	▼
Viborg	2,0	▼
Ikast-Brande	2,0	▲
Brøndby	2,0	▲
Billund	2,0	▲
Roskilde	2,0	–
Hedensted	2,0	▼
Tønder	2,0	▼
Ringsted	2,0	▼
Egedal	2,1	▲
Hørsholm	2,1	▲
Helsingør	2,1	▼
Favrskov	2,1	▲
Lolland	2,2	▼
Ærø	2,2	▲
Norddjurs	2,2	▼
Hillerød	2,3	▼
Albertslund	2,3	▲
Jammerbugt	2,3	▼
Lejre	2,4	▲
Fanø	2,4	▼
Holbæk	2,4	▲
Vejen	2,4	▲
Søro	2,5	▲
Næstved	2,5	▼
Slagelse	2,5	▼
Stevns	2,5	▼
Bornholm	2,5	▼
Halsnæs	2,5	▲
Kalundborg	2,6	▼
Vordingborg	2,6	▼
Struer	2,6	▼
Odsherred	2,7	▼
Odense	2,7	▲
Svendborg	2,8	▲
Middelfart	2,9	▼
Faxe	2,9	▼
Gribskov	2,9	–
Esbjerg	3,0	–
Nyborg	3,1	▲
Frederikssund	3,2	–
Varde	3,2	▼
Nordfyns	3,3	–
Kerteminde	3,4	▲
Assens	3,4	▼
Faaborg-Midtfyn	3,7	–
Langeland	4,7	–
Samsø	–	/
Læsø	–	/

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Andel børn og unge med angst, depression, belastningsreaktioner i 2022, pct.

Data

Tabel: Nøgletallet viser udviklingen i underretninger til administrationskommunen for ufødte og børn frem til og med 17 år. Danmarks Statistik og FLIS. Samsø Kommune indgår ikke i tabellen grundet manglende data.
Figur: Danmarks Statistik.

5.1 Har I høje udgifter på det specialiserede voksenområde?

Hvorfor er det interessant?

Det specialiserede voksenområde udgør i regnskab 2022 41 mia. kr. Det er en stigende andel af kommunernes samlede serviceudgifter. Der er stor forskel på udgiftsniveauet på tværs af kommunerne. Nøgletallet viser, at kommunernes udgifter til det specialiserede voksenområde varierer mellem ca. 7.800 kr. og 20.300 kr. pr. 18-66-årig. En del af variationen i udgiftsniveau skyldes eksterne faktorer som fx socioøkonomi. Men en del af forskellen skyldes også interne faktorer. Det kan være det valgte serviceniveau og forskellige tilgange til drift og styring af området.

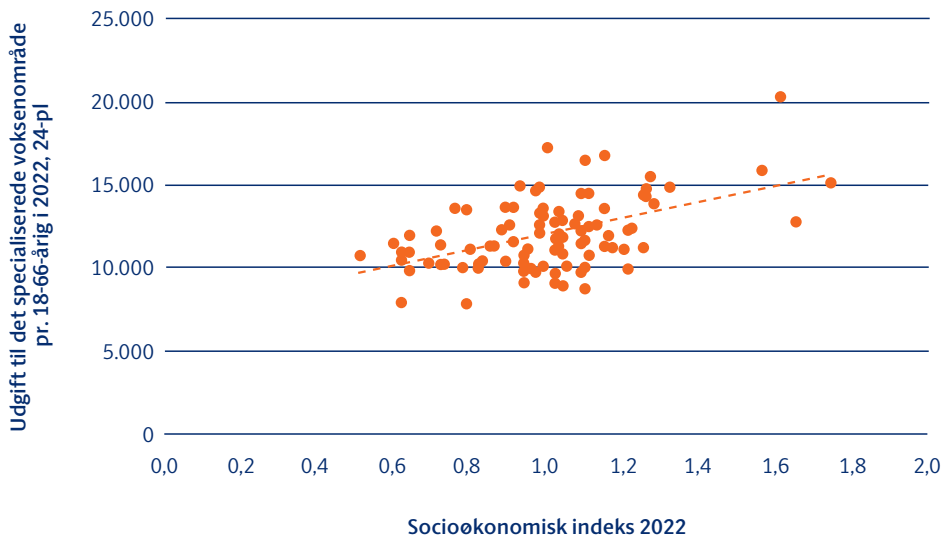
Til videre drøftelse

Med udgangspunkt i nøgletallet er det relevant at drøfte følgende spørgsmål:

- Har I en politisk vedtaget strategi, som fastlægger mål og retning på området? Og hvordan sikres det, at strategien får gennemslag i organisationen?
- Er der indsatser, hvor kommunen har højere udgifter end sammenlignelige kommuner?
- Hvordan har kommunens udgifter til de forskellige indsatser udviklet sig over tid?
- Matcher kommunens tilbudsvifte målgruppens behov? Anvender I fx bostøtte tilstrækkeligt fleksibelt?
- Hvordan arbejdes der med at sikre en effektiv drift på kommunens egne botilbud?

Socioøkonomi betyder meget, men ikke alt

Socioøkonomiske forhold har betydning for udgifterne på det specialiserede voksenområde. Kommuner med mange indbyggere med sociale udfordringer vil ofte opleve større efterspørgsel efter tilbud og indsatser på det sociale område. Der er dog langt fra tale om en entydig sammenhæng. Kommuner kan, på trods af en høj placering på det socioøkonomiske indeks, alligevel have et lavt udgiftsniveau. Det kan bl.a. skyldes forskellige serviceniveauer eller tilgange til fx visitation eller styring.

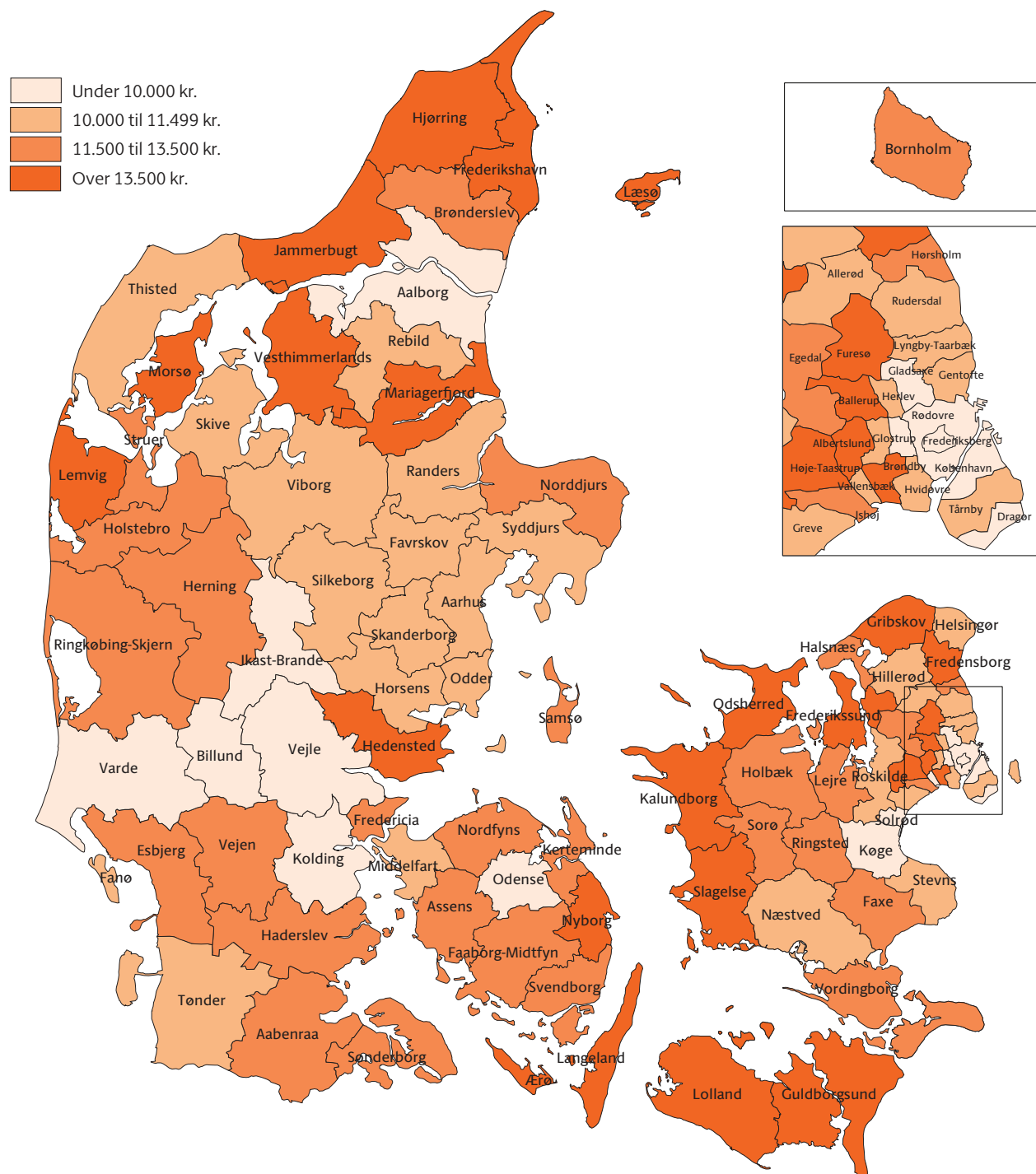
Udgift til det specialiserede voksenområde pr. 18-66-årig i 2022, 24-pl

Frederiksberg	7.823	-
Dragør	7.899	-
Odense	8.703	-
København	8.892	-
Billund	9.098	▲
Vejle	9.099	▼
Køge	9.681	▲
Kolding	9.724	▲
Gladsaxe	9.790	▼
Solrød	9.879	▲
Ikast-Brande	9.881	▼
Varde	9.921	▲
Rødovre	9.923	▲
Aalborg	9.950	▲
Silkeborg	10.000	▲
Næstved	10.015	▲
Hillerød	10.036	▲
Horsens	10.079	-
Tårnby	10.125	▲
Vallensbæk	10.172	▼
Fanø	10.181	▲
Rebild	10.199	▼
Aarhus	10.317	-
Favrskov	10.327	-
Odder	10.347	▼
Greve	10.356	▼
Rudersdal	10.520	▼
Randers	10.712	▼
Viborg	10.750	-
Allerød	10.791	▲
Thisted	10.817	▲
Gentofte	10.909	▲
Skanderborg	10.956	▲
Roskilde	11.096	▼
Glostrup	11.102	▼
Skive	11.110	-
Stevns	11.155	▼
Hvidovre	11.239	▲
Herlev	11.247	▲
Middelfart	11.292	▼
Syddjurs	11.294	▲
Helsingør	11.312	▲
Tønder	11.336	▼
Lyngby-Taarbæk	11.407	▲
Egedal	11.516	-
Esbjerg	11.532	▼
Herning	11.579	-
Aabenraa	11.634	-
Struer	11.679	▲
Faxe	11.739	▼
Samsø	11.872	▲
Hørsholm	11.967	▲
Haderslev	11.973	▼
Sorø	12.070	▲
Vejen	12.171	▲
Lejre	12.213	▼
Holbæk	12.226	▲
Holstebro	12.332	▼
Fredericia	12.347	▲
Vordingborg	12.400	▼
Sønderborg	12.450	▲
Ringkøbing-Skjern	12.574	▲
Norddjurs	12.584	▼
Brønderslev	12.624	▲
Ringsted	12.683	▼
Svendborg	12.780	▼
Ishøj	12.801	▲
Nordfyns	12.815	▼
Kerteminde	13.126	▲
Bornholm	13.145	▲
Faaborg-Midtfyn	13.328	▼
Assens	13.387	▲
Halsnæs	13.397	▲
Hedensted	13.527	▼
Nyborg	13.568	▲
Furesø	13.602	▲
Mariagerfjord	13.635	▼
Frederikssund	13.676	▲
Gribskov	13.677	-
Lemvig	13.681	▼
Slagelse	13.906	▼
Høje-Taastrup	14.335	▲
Odsherred	14.426	▼
Vesthimmerlands	14.529	▲
Frederikshavn	14.548	▲
Langeland	14.604	▼
Jammerbugt	14.693	-
Kalundborg	14.773	▼
Ærø	14.824	-
Guldborgsund	14.896	▼
Fredensborg	14.965	▼
Brøndby	15.107	▼
Ballerup	15.542	▲
Albertslund	15.910	▼
Morsø	16.480	▲
Læsø	16.794	-
Hjørring	17.252	▼
Lolland	20.320	-

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Udgift til det specialiserede voksenområde pr. 18-66-årig i 2022, 24-pl

Data

Tabel: Nøgletallet viser udgiften til hjælp til udsatte voksne og handicappede i regnskab 2022 pr. 18-66-årig i kommunen for hovedfunktion 5.38. 24-pl. FLIS.

Figur: Figuren viser samlede udgifter på hovedfunktion 5.38 pr. 18-66-årig sammenholdt med det socioøkonomiske indeks i 2022. Det socioøkonomiske indeks måler kommunens relative udgiftsbehov i forhold til andre kommuner på basis af en række socioøkonomiske kriterier. En værdi over 1 betyder, at kommunen har et større udgiftsbehov relativt til gennemsnittet, mens en værdi lavere end 1 betyder et lavere udgiftsbehov. FLIS og Noegletal.dk

5.2 Hvordan har udgifterne på det specialiserede voksenområde udviklet sig?

Hvorfor er det interessant?

Mange kommuner har de senere år oplevet et stigende udgiftspres på det specialiserede voksenområde. Udgifterne på området er steget med 1 mia. kr. alene fra 2021 til 2022. Regnskaberne for 1. halvår 2023 peger på, at den kraftige udgiftsvækst fortsætter. Kommunerne oplever, at udgifterne på det specialiserede voksenområde er svære at styre, og at prisen stiger for at have en borger i tilbud. Særligt på området for botilbud er der opmærksomhed på, at borgernes behov kan ændre sig eller stige, og at der fx er kommet flere borgere med psykiatriske diagnoser.

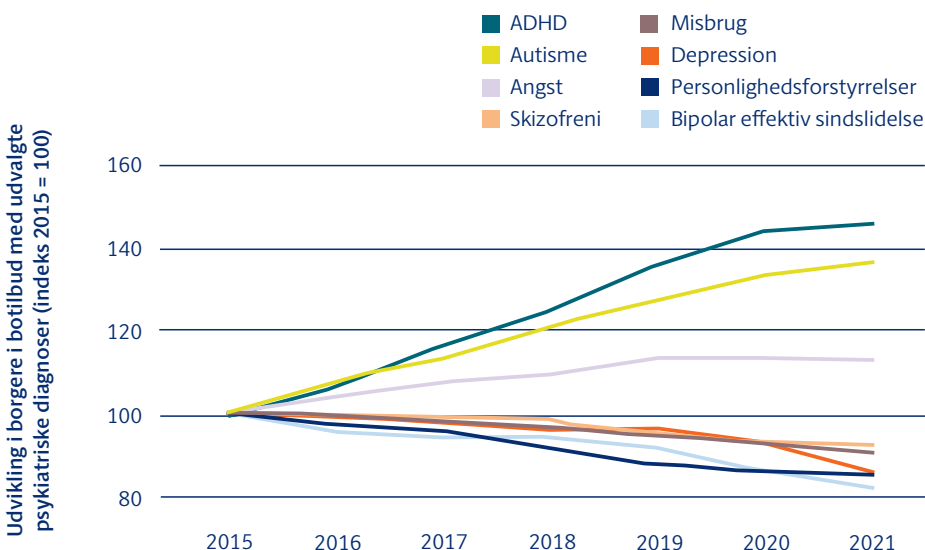
Til videre drøftelse

Med udgangspunkt i nøgletallet er det relevant at drøfte følgende spørgsmål:

- Har kommunen overblik over om udgiftsudviklingen skyldes ændringer i brugerandel og/eller enhedspriser?
- Anvender kommunen ramme- og aktivitetsstyring?
- Har kommunen styr på sine aktivitetsdata?
- Anvender kommunen aktivitetsdata aktivt i styringen af området?
- Hvordan arbejder kommunen med regnskabsprognoser på området?
- Har kommunen overblik over hvor mange borgere, der bevæger sig op og ned ad indsats-trappen?
- Har kommunen overblik over hvilke målgrupper, der driver udgiftsudviklingen?

Stigning i antal borgere med psykiatriske diagnoser

En forklaring på stigende udgifter og enhedspriser er, at borgernes behov og udfordringer stiger. I befolkningen som helhed og blandt beboere på botilbud forekommer psykiatriske diagnoser i dag oftere. På botilbud er antallet med ADHD, autisme og angst henholdsvis steget 46 pct., 36 pct. og 13 pct. fra 2015 til 2021. I dag har tre ud af fire borgere i botilbud fået registreret en psykiatrisk diagnose i løbet af deres liv.

Udvikling i udgifter på det specialiserede voksenområde 2022-2023, pct.

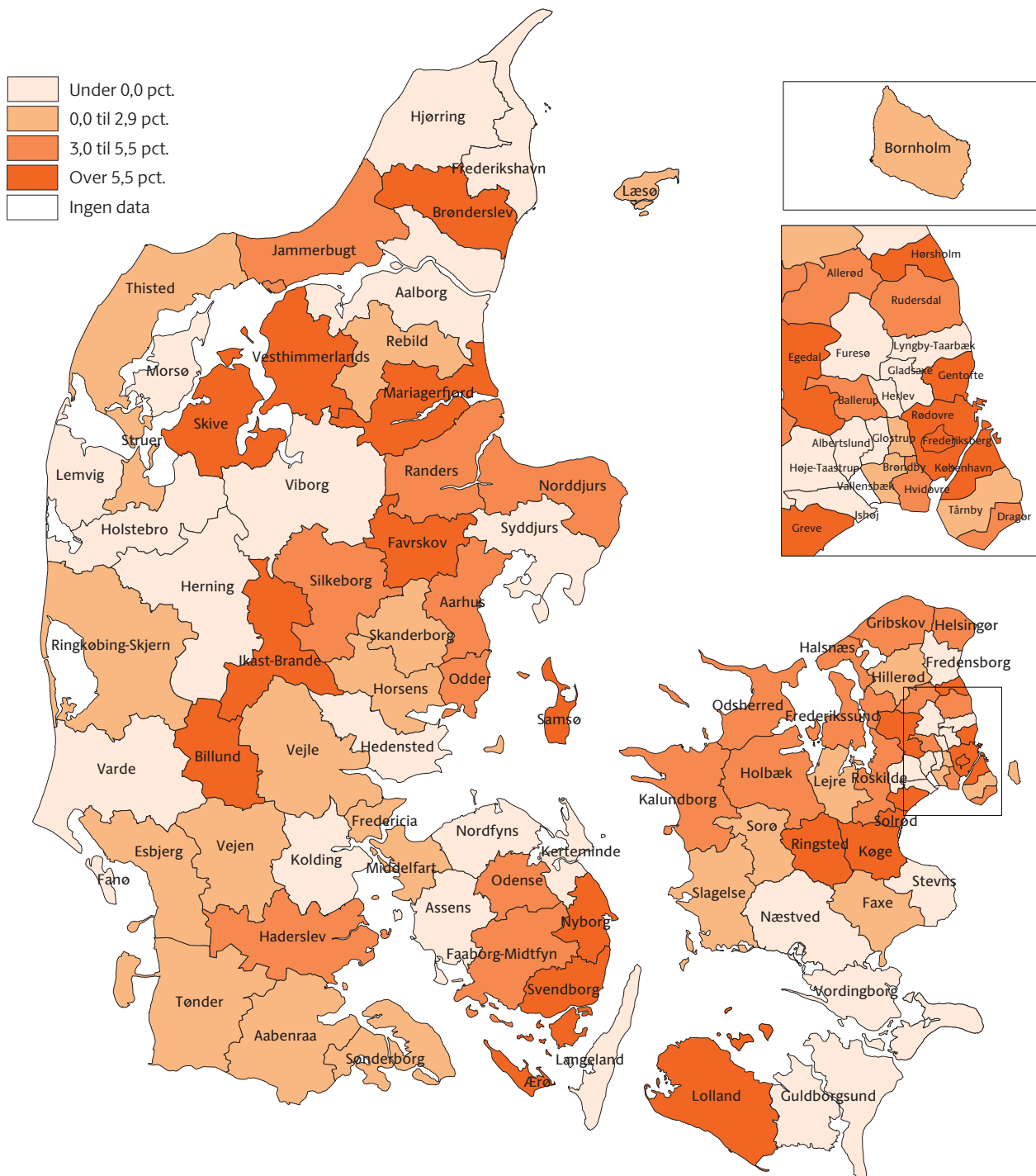
Glostrup	-11,1	▲
Furesø	-9,5	▲
Langeland	-9,0	▲
Assens	-7,2	▲
Hedensted	-5,9	▲
Herlev	-5,4	▲
Kerteminde	-5,3	▲
Syddjurs	-5,0	▲
Albertslund	-4,6	▲
Holstebro	-4,3	▲
Vordingborg	-4,2	▲
Stevns	-3,9	▲
Gladsaxe	-3,7	▲
Varde	-2,9	▲
Lemvig	-2,8	▲
Viborg	-2,3	▲
Morsø	-2,2	▼
Herning	-2,1	▲
Ishøj	-2,1	▲
Nordfyns	-2,1	▲
Fanø	-1,5	▲
Kolding	-1,4	▼
Høje-Taastrup	-1,4	▼
Frederikshavn	-1,1	▲
Aalborg	-0,9	▼
Lyngby-Taarbæk	-0,7	▼
Guldborgsund	-0,5	▲
Hjørring	-0,4	▲
Næstved	-0,2	▲
Fredensborg	-0,1	▲
Lejre	0,1	▲
Sønderborg	0,4	▼
Rødovre	0,7	▲
Struer	0,8	▲
Sorø	0,9	▼
Middelfart	1,1	▲
Hillerød	1,4	▲
Vejen	1,6	▼
Vejle	1,6	▼
Læsø	1,7	▲
Horsens	1,8	▲
Tønder	2,0	▲
Skanderborg	2,2	▲
Brøndby	2,3	▲
Aabenraa	2,3	▼
Slagelse	2,4	▲
Faxe	2,5	▲
Bornholm	2,6	▼
Tårnby	2,8	▼
Fredericia	2,8	▲
Thisted	2,8	▼
Ringkøbing-Skjern	2,9	▼
Rebild	2,9	▲
Esbjerg	2,9	▼
Jammerbugt	3,6	▼
Ballerup	3,7	▼
Odder	3,8	▲
Faaborg-Midtfyn	3,8	▼
Odsherred	3,9	▲
Allerød	4,0	▼
Randers	4,1	▲
Hvidovre	4,1	▼
Kalundborg	4,2	▼
Aarhus	4,7	▼
Roskilde	4,7	▼
Rudersdal	4,8	▼
Odense	4,9	▼
Frederikssund	4,9	▼
Norddjurs	5,0	▼
Haderslev	5,1	▼
Holbæk	5,2	▼
Halsnæs	5,3	▼
Dragør	5,4	▼
Silkeborg	5,4	▼
Gribskov	5,5	▼
Helsingør	5,5	▼
Ikast-Brande	5,6	▲
Gentofte	5,6	▼
Mariagerfjord	5,9	▼
Lolland	5,9	▼
Egedal	6,1	▲
Solrød	6,1	▼
Skive	6,2	▲
Hørsholm	6,6	▼
Svendborg	6,8	▼
Brønderslev	8,5	▼
Nyborg	9,0	▼
Favrskov	9,9	▼
Greve	10,3	▲
København	10,3	▼
Samsø	10,5	▼
Køge	10,7	▼
Billund	11,1	▼
Vesthimmerlands	12,6	▼
Ringsted	13,1	▼
Frederiksberg	14,3	▼
Ærø	17,3	▼
Vallensbæk	-	/

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Udvikling i udgifter på det specialiserede voksenområde 2022-2023, pct.

Data

Tabel: Nøgletallet viser den procentvise udvikling i udgifter til hjælp til udsatte voksne og handicappede fra 1. halvår 2022 til 1. halvår 2023. Udgifterne er afgrænset til hovedfunktion 5.38, pct. FLIS.

Figur: Udvikling i antallet af borgere i botilbud med udvalgte psykiatriske diagnoser (Indeks 2015=100). Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

5.3 Hvordan har jeres udgifter til private botilbud udviklet sig?

Hvorfor er det interessant?

Kommunernes udgifter til botilbud har været stærkt stigende gennem flere år. Udgiftsvæksten er særligt drevet af stigende udgifter til private botilbud. Udviklingen dækker både over en stigning i antallet af borgere, der modtager et privat botilbud, og en stigning i prisen pr. modtager af private botilbud. Den stigende pris kan bl.a. dække over, at flere borgere med komplekse udfordringer visiteres til private tilbud. Nøgletallet viser udviklingen i kommunernes udgifter til private botilbud fra 2021 til 2022.

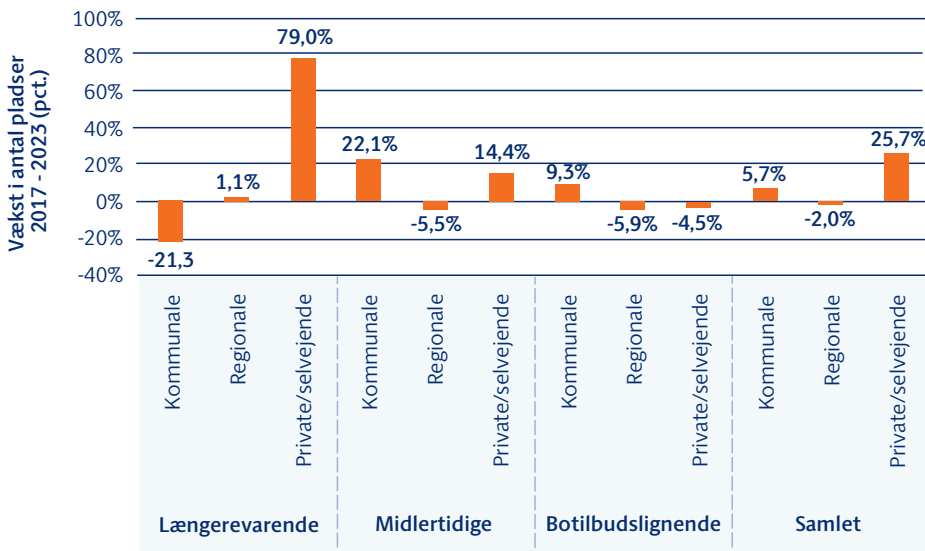
Til videre drøftelse

Med udgangspunkt i nøgletallet er det relevant at drøfte følgende spørgsmål:

- Har kommunen overblik over anvendelsen af private botilbud i egen kommune?
- Har kommunen overblik over hvilke og hvor mange eksterne leverandører af botilbud, kommunen anvender?
- Har kommunen en bevidst strategi for brug af egne, regionale og private botilbud?
- Er der særlige målgrupper, som kommunen har svært ved at finde egnede botilbudspladser til?
- Anvender kommunen standardkontrakter i forbindelse køb af botilbud?
- Har kommunen fokus på at forhandle om prisen i forbindelse med både køb af botilbudspladser og opfølgning på eksisterende sager?
- Har kommunen faste retningslinjer for, hvor ofte der skal følges op i forskellige sagstyper?

Markant stigning i private og selvejende længerevarende botilbud

Der har i perioden 2017 til 2023 været en stigning i antallet af private og selvejende pladser i botilbud på 25,7 pct. Stigningen har særligt været på længerevarende botilbud, hvor der har været en vækst i private og selvejende pladser på 79 pct. Samtidig har der været et kommunalt fald i pladser på længerevarende tilbud og en stigning i pladser i midlertidige botilbud. En forklaring herpå kan være, at de private botilbud bedre har kunnet øge kapaciteten til forskellige borgere med komplekse udfordringer i de længerevarende botilbud.

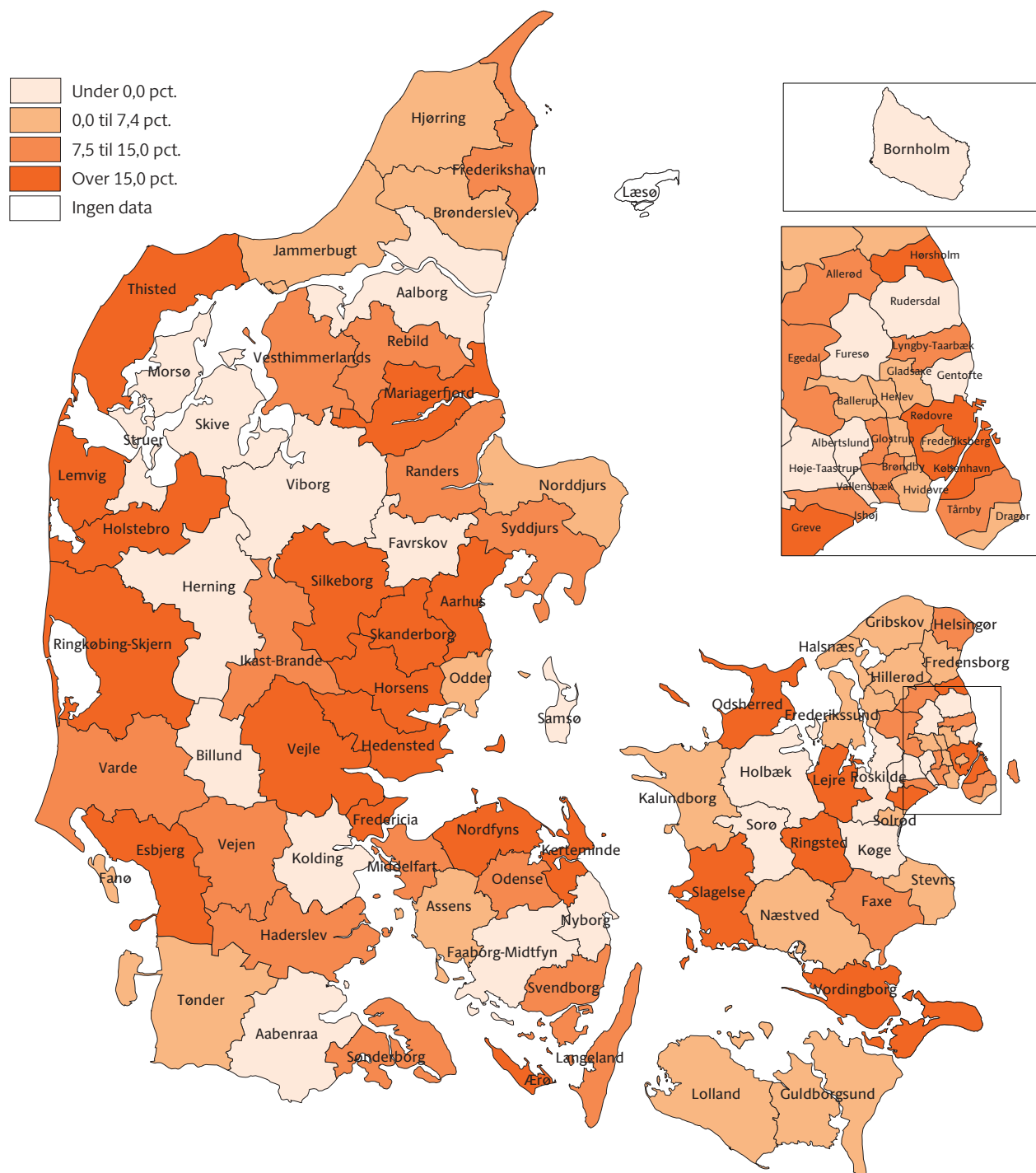
Udvikling i udgifter til private botilbud, 2021-2022, pct.

Billund	-26,2	▲
Samsø	-24,8	▲
Struer	-19,9	▲
Vallensbæk	-14,3	▲
Herning	-12,4	▲
Roskilde	-9,8	▲
Bornholm	-7,5	▲
Morsø	-6,9	▲
Kolding	-6,5	▲
Aabenraa	-5,8	▲
Holbæk	-5,2	▲
Nyborg	-3,7	▲
Sorø	-3,3	▲
Favrskov	-3,1	▲
Viborg	-2,9	▲
Høje-Taastrup	-2,7	▲
Albertslund	-2,5	▲
Rudersdal	-1,9	▲
Gentofte	-1,6	▲
Køge	-1,6	-
Aalborg	-1,3	▲
Furesø	-1,2	▲
Faaborg-Midtfyn	-0,2	▲
Dragør	0,3	▲
Tønder	0,4	▲
Fanø	1,1	▼
Frederiksberg	1,3	▼
Herlev	1,4	▼
Frederikssund	2,1	▲
Jammerbugt	2,2	▼
Odder	2,6	▼
Hillerød	2,6	▼
Gladsaxe	2,7	▲
Assens	2,9	▲
Hvidovre	2,9	▲
Halsnæs	3,3	▲
Gribskov	3,3	▼
Fredensborg	3,5	▼
Ballerup	3,5	▲
Rødovre	3,7	▲
Stevns	3,7	▼
Guldborgsund	3,7	▲
Norddjurs	4,0	▲
Næstved	4,2	▲
Kalundborg	4,2	▲
Solrød	4,4	▼
Hjørring	5,6	▲
Lolland	6,5	▼
Brønderslev	6,7	▲
Egedal	7,8	▼
Sønderborg	7,8	▲
Langeland	7,9	▲
Odense	8,1	▼
Haderslev	8,2	▲
Lyngby-Taarbæk	8,4	▼
Randers	9,6	▲
Vejen	9,9	▼
Vesthimmerlands	9,9	▼
Allerød	10,1	▲
Tårnby	10,3	▲
Syddjurs	10,7	▼
Brøndby	10,9	▼
Helsingør	11,5	▲
Frederikshavn	11,6	▼
Middelfart	12,2	▼
Ishøj	12,3	▲
Rebild	12,3	▼
Glostrup	12,8	▼
Ikast-Brande	13,0	▲
Faxe	14,1	▲
Varde	14,2	▼
Svendborg	14,8	-
Skanderborg	15,2	▼
Hørsholm	15,3	▼
Skive	16,1	▼
Ringkøbing-Skjern	16,4	▼
Vejle	16,4	▼
København	16,6	▼
Thisted	18,0	▼
Vordingborg	18,4	▼
Esbjerg	18,5	▼
Holstebro	20,9	▼
Hedensted	21,2	▼
Fredericia	21,2	▲
Odsherred	21,6	▼
Aarhus	22,8	▼
Silkeborg	22,8	▼
Lejre	23,6	▼
Mariagerfjord	24,3	▼
Slagelse	26,3	▼
Ringsted	30,6	▼
Greve	31,7	▼
Nordfyns	34,9	▼
Lemvig	40,6	▼
Ærø	43,8	▲
Horsens	49,4	▼
Kerteminde	83,6	▼
Læsø	-	/

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Udvikling i udgifter til private botilbud, 2021-2022, pct.

Data

Tabel: Nøgletallet viser den procentvise udvikling i udgifter til private botilbud fra regnskab 2021 til 2022. Udgifterne til private botilbud er afgrænset til funktion 5.38.50-5.38.52, art 4.0, ejerform 4. pct. FLIS. Læso Kommune indgår ikke grundet manglende data.

Figur: Figuren viser væksten i antallet af pladser på botilbud i perioden 2017 til 2023, fordelt på kommunale, regionale og private og selvejende pladser. Egne beregninger på data fra Tilbudsportalen.

5.4 Har I mange brugere af botilbud?

Hvorfor er det interessant?

Kommunerne havde udgifter for 23,1 mia. kr. til botilbud i regnskab 2022. Botilbudsområdet udgør dermed over halvdelen af udgifterne på det specialiserede voksenområde. Samtidig står botilbudsområdet for hovedparten af udgiftsvæksten. Der er derfor god grund til at interessere sig for, hvad der driver udgifterne på botilbudsområdet. Høje udgifter til botilbud kan helt overordnet skyldes enten, at man har mange brugere af botilbud, eller at man har høje udgifter pr. bruger.

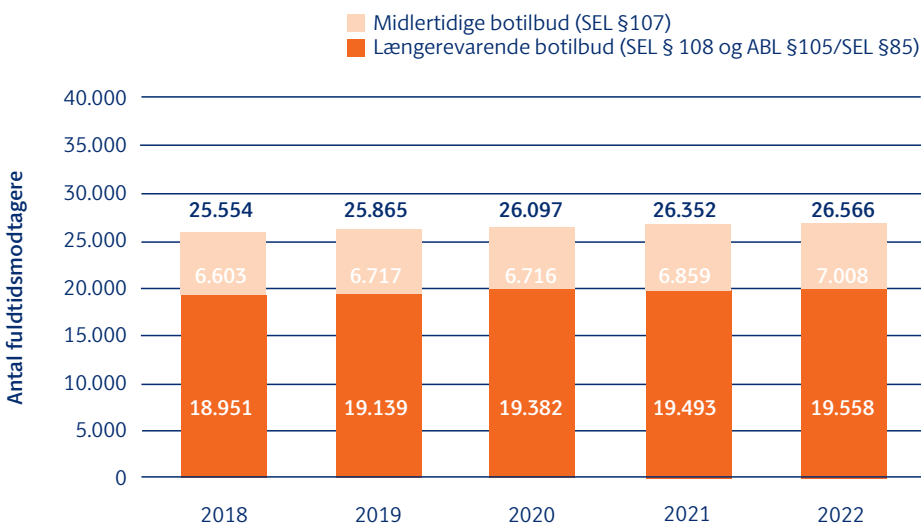
Til videre drøftelse

Med udgangspunkt i nøgletallet er det relevant at drøfte følgende spørgsmål:

- Har kommunen et klart serviceniveau, der beskriver hvornår de forskellige typer botilbud anvendes?
- Hvordan har brugerandelen udviklet sig over tid?
- Har kommunen overblik over, om der er udfordringer med botilbudskapaciteten til særlige målgrupper?
- Anvender kommunen fleksibel og intensiv bostøtte i borgerens eget hjem som alternativ til botilbud?
- Har kommunen faste retningslinjer for opfølgningsindsatsen på forskellige typer af botilbud?
- Hvordan er varigheden af borgernes ophold på midlertidige botilbud?

Antallet af modtagere af botilbud stagnerer, men udgifterne stiger stadig

Kommunernes udgifter til botilbud har været stærkt stigende gennem mange år. Fra 2015 til 2018 var udviklingen i høj grad drevet af, at antallet af modtagere af botilbud steg. Siden 2018 er væksten i antallet af modtagere dog kun svagt stigende, mens udgifterne fortsætter med at stige kraftigt. Figuren viser antallet af modtagere af hhv. længerevarende og midlertidige botilbud i perioden 2018 til 2022.

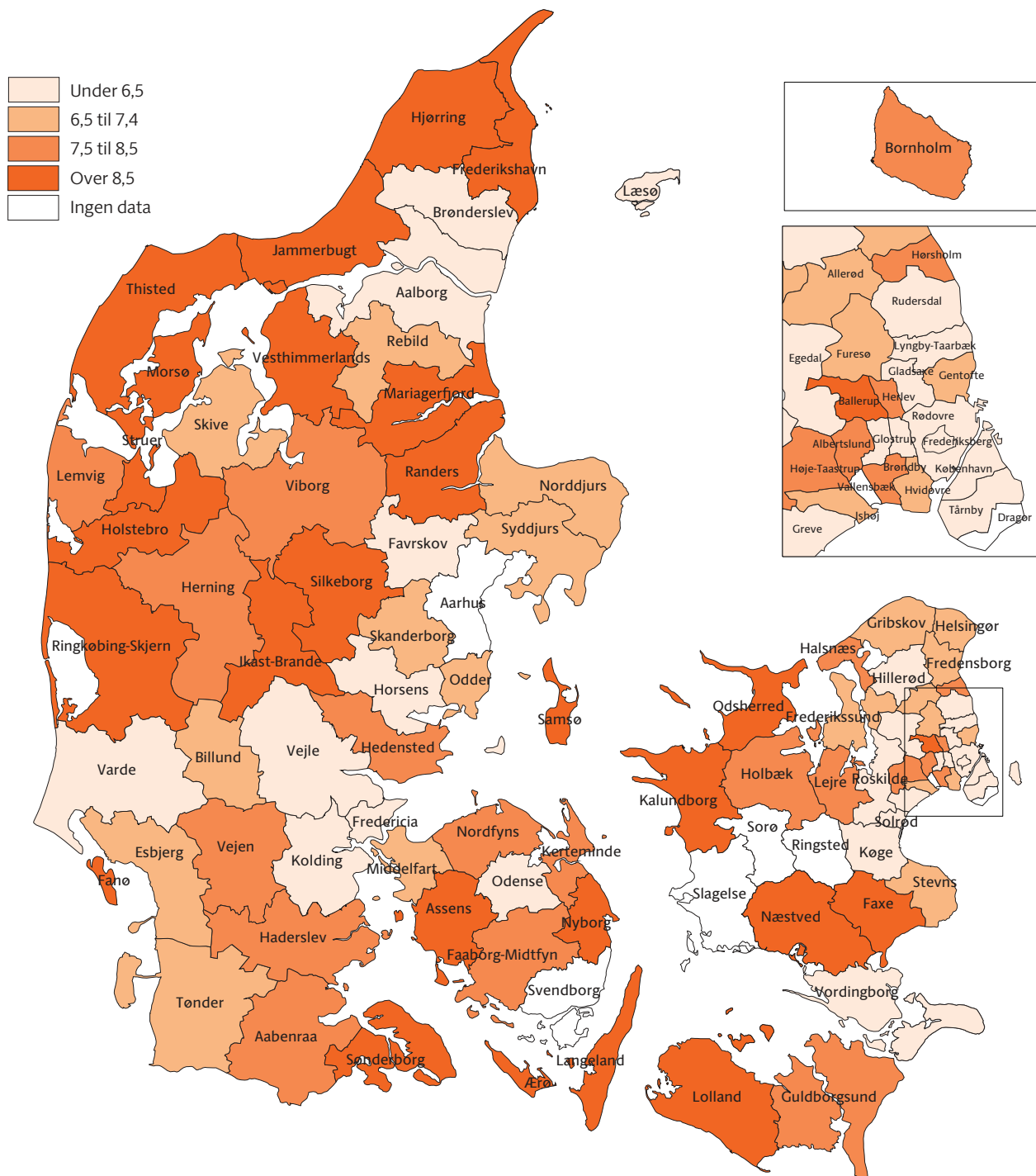
Antal modtagere af botilbud pr. 1.000 18-66-årig i 2022

Solrød	4,5	▲
Frederiksberg	4,5	▲
Kolding	5,0	▲
Vordingborg	5,1	-
Tårnby	5,2	▲
Roskilde	5,3	▲
København	5,3	▲
Horsens	5,4	▲
Køge	5,5	▼
Vejle	5,5	-
Læsø	5,6	▼
Gladsaxe	5,6	-
Odense	5,7	-
Aalborg	5,8	▲
Hillerød	5,9	▲
Fredericia	5,9	▼
Rødovre	6,1	▲
Lyngby-Taarbæk	6,2	▲
Egedal	6,2	▲
Glostrup	6,2	▲
Rudersdal	6,3	▼
Brønderslev	6,3	▲
Favrskov	6,4	▼
Greve	6,4	▼
Varde	6,4	▼
Gentofte	6,5	▲
Ishøj	6,5	▲
Skanderborg	6,6	▼
Allerød	6,8	▲
Billund	6,8	▲
Rebild	6,8	▼
Fredensborg	6,9	▲
Helsingør	7,0	▼
Frederikssund	7,1	▲
Odder	7,1	▼
Middelfart	7,1	▼
Stevns	7,2	▼
Gribskov	7,2	-
Hvidovre	7,2	-
Skive	7,3	▼
Norddjurs	7,3	▼
Esbjerg	7,3	▼
Tønder	7,4	▲
Syddjurs	7,4	▲
Furesø	7,4	▲
Lejre	7,5	▼
Halsnæs	7,5	▼
Guldborgsund	7,5	▼
Brøndby	7,6	▼
Haderslev	7,6	▲
Faaborg-Midtfyn	7,7	▲
Herning	7,7	▲
Hedensted	7,9	▲
Lemvig	8,0	▲
Aabenraa	8,1	▲
Bornholm	8,2	▲
Albertslund	8,2	▲
Høje-Taastrup	8,2	▲
Hørsholm	8,2	▼
Viborg	8,3	▲
Herlev	8,3	▼
Vejen	8,4	▼
Nordfyns	8,4	▲
Holbæk	8,4	▲
Kerteminde	8,5	▲
Struer	8,6	▼
Næstved	8,6	▲
Samsø	8,6	▼
Mariagerfjord	8,6	▼
Ballerup	8,7	▲
Silkeborg	8,7	▲
Ikast-Brande	8,7	▼
Sønderborg	8,7	▲
Thisted	8,9	▼
Randers	8,9	▼
Faxe	9,1	-
Odsherred	9,5	▼
Holstebro	9,6	▲
Fanø	9,6	▼
Nyborg	9,7	▲
Frederikshavn	9,8	-
Assens	9,9	▲
Kalundborg	10,0	▲
Vesthimmerlands	10,1	▲
Ringkøbing-Skjern	10,3	-
Jammerbugt	10,6	-
Hjørring	11,3	▲
Lolland	11,5	▲
Ærø	11,9	▲
Langeland	12,3	-
Morsø	14,5	▲
Dragør	-	/
Vallensbæk	-	/
Ringsted	-	/
Slagelse	-	/
Sorø	-	/
Svendborg	-	/
Aarhus	-	/

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Antal modtagere af botilbud pr. 1.000 18-66-årig i 2022

Data

Tabel: Nøgletallet viser antallet af fuldtidsmodtagere af botilbud i 2022 pr. 18-66-årig i kommunen. Botilbud omfatter tilbud efter servicelovens §§ 107, 108 samt Almenboliglovens § 105 i kombination med servicelovens § 85. FLIS.

Figur: Antal fuldtidsmodtagere i botilbud i perioden 2018-2022. Danmarks Statistik.

5.5 Har I dyre botilbud?

Hvorfor er det interessant?

Botilbud tegner sig for mere end halvdelen af de samlede udgifter på det specialiserede socialområde. Der er tale om omkostningstunge indsatser, hvor den enkelte plads i mange tilfælde koster mere end 1 mio. kr. Der er derfor god grund til at interessere sig for enhedsprisen på botilbud. Nøgletallet viser kommunernes udgifter pr. fuldtidsmodtager af botilbud. Enhedsprisen varierer fra 0,4 mio. kr. til 1,3 mio. kr. De store variationer understreger endvidere behovet for, at kommunerne kvalitetssikrer de data, der indberettes til Danmarks Statistik.

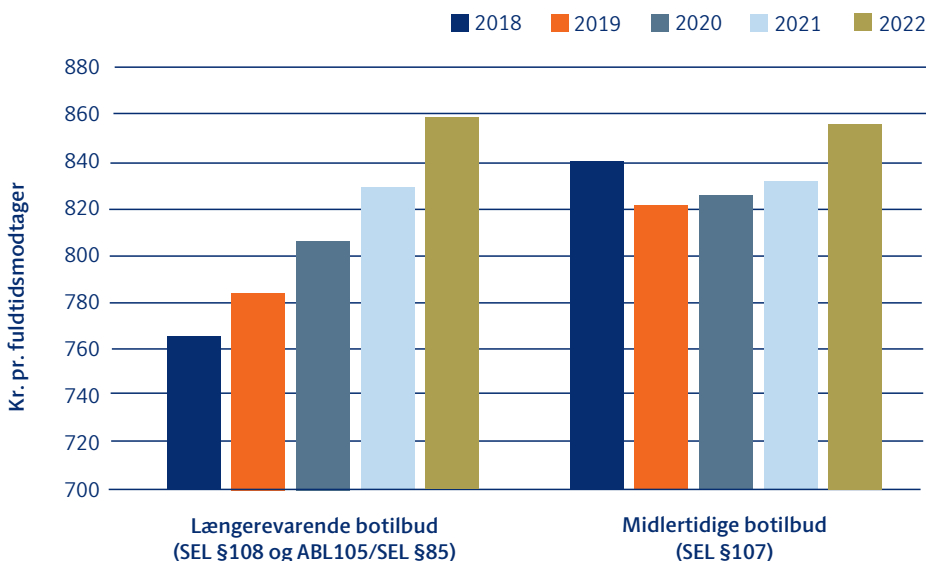
Til videre drøftelse

Med udgangspunkt i nøgletallet er det relevante at drøfte følgende spørgsmål:

- Har kommunen en bevidst strategi for anvendelse af interne, eksterne samt private botilbud?
- Har kommunen overblik over hvordan enhedsprisen på botilbud har udviklet sig i kommunen?
- Har kommunen overblik over hvilke borgergrupper, der er blevet dyrere/billigere?
- Har kommunen overblik over hvor mange borgere, der stiger/falder i støtteniveau og pris?
- Har kommunen fokus på forhandling med leverandørerne?
- Anvender kommunen egne kontrakter ved køb af eksterne pladser?
- Har kommunen fokus på at sikre effektiv drift af egne tilbud?
- Har kommunen overblik over kvaliteten af de data, der indberettes til Danmarks Statistik?

Stigende enhedspriser på botilbudsområdet

Kommunernes udgifter til botilbud har været kraftigt stigende siden 2018 på trods af, at der ikke er kommet markant flere modtagere. Samtidig er prisen per borger steget. Mange kommuner oplever, at den stigende enhedspris hænger sammen med, at antallet af borgere med meget komplekse problemstillinger er stigende. Det understøttes bl.a. af analyser, der viser, at særligt udgifter til de dyreste indsatser er stigende. Figuren viser, at udgiften særligt er steget på længerevarende botilbud.

Udgift pr. fuldtidsmodtager af botilbud i 2022, 24-pl

Kerteminde	436.082	-
Fanø	526.987	-
Morsø	586.915	-
Ærø	625.584	▲
Billund	640.295	-
Faxe	668.546	▲
Skive	680.398	-
Næstved	682.222	▲
Viborg	684.326	▲
Randers	717.384	▲
Silkeborg	728.123	▼
Langeland	743.314	▲
Herlev	743.447	▲
Odder	744.414	▼
Holbæk	746.868	▼
Thisted	749.416	▲
Nyborg	756.803	▲
Ikast-Brande	761.260	▼
Glostrup	763.873	▼
Assens	764.754	▲
Sønderborg	775.537	▼
Rødovre	780.011	▲
Holstebro	812.171	▲
Jammerbugt	812.977	▲
Odsherred	814.894	▼
Struer	821.260	▲
Odense	828.271	▼
Tønder	832.839	-
Mariagerfjord	841.160	▼
Herning	843.740	▲
Vordingborg	850.825	▼
Hørsholm	851.403	-
Ringkøbing-Skjern	860.346	▲
Aalborg	861.243	▲
Syddjurs	862.621	▲
Vejen	870.042	-
Lemvig	872.537	▼
Vesthimmerlands	877.222	▼
Kalundborg	885.131	▲
Stevns	890.906	▲
Vejle	890.971	▼
Skanderborg	893.219	▲
Middelfart	895.105	▼
Nordfyns	898.251	▼
Hillerød	910.820	▲
København	911.867	▼
Varde	915.233	▲
Faaborg-Midtfyn	918.172	▼
Halsnæs	921.293	▲
Hvidovre	922.660	▲
Høje-Taastrup	923.640	▲
Haderslev	925.381	▼
Rebild	933.665	▼
Hjørring	941.770	▲
Frederikshavn	944.614	▼
Bornholm	953.976	▼
Frederiksberg	957.183	▲
Esbjerg	959.072	-
Gladsaxe	972.366	▼
Aabenraa	984.022	▲
Gentofte	991.013	▲
Samso	996.447	▲
Allerød	999.578	▲
Hedensted	1.005.166	▼
Ishøj	1.019.933	▼
Roskilde	1.021.865	▲
Furesø	1.023.120	▲
Tårnby	1.025.580	▲
Helsingør	1.031.607	▲
Horsens	1.036.177	▼
Favrskov	1.037.342	▼
Greve	1.044.547	▼
Lolland	1.047.777	▲
Rudersdal	1.048.682	▼
Egedal	1.070.546	▼
Ballerup	1.085.147	▲
Køge	1.086.888	▲
Brønderslev	1.087.414	▲
Gribskov	1.088.181	▲
Kolding	1.096.885	-
Lejre	1.097.097	▼
Guldborgsund	1.100.644	▼
Lynby-Taarbæk	1.122.532	▲
Albertslund	1.133.353	▲
Frederikssund	1.145.881	▲
Norddjurs	1.161.885	▼
Fredericia	1.180.200	▲
Brøndby	1.192.129	▲
Solrød	1.201.716	▲
Fredensborg	1.303.354	▼
Dragør	-	/
Ringsted	-	/
Slagelse	-	/
Sorø	-	/
Svendborg	-	/
Aarhus	-	/
Læsø	-	/
Vallensbæk	-	/

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før
▼

5.6 Hvordan har jeres udgifter til herberger udviklet sig?

Hvorfor er det interessant?

Herberger og varmetuer servicerer nogen af landets mest udsatte borgere. Området er kendetegnet ved nogle grundlæggende styringsudfordringer, som hænger sammen med, at kommunerne ikke har visitationsretten og dermed ikke kan styre, hvem der modtager tilbuddene samt indhold og pris på de private tilbud. Udgiftsudviklingen varierer ganske kraftigt på tværs af kommunerne. I øjeblikket er tallet særligt interessant, da der er kommer en hjemløserreform, der skal få hjemløse borgere hurtigt videre fra herberg til egen bolig.

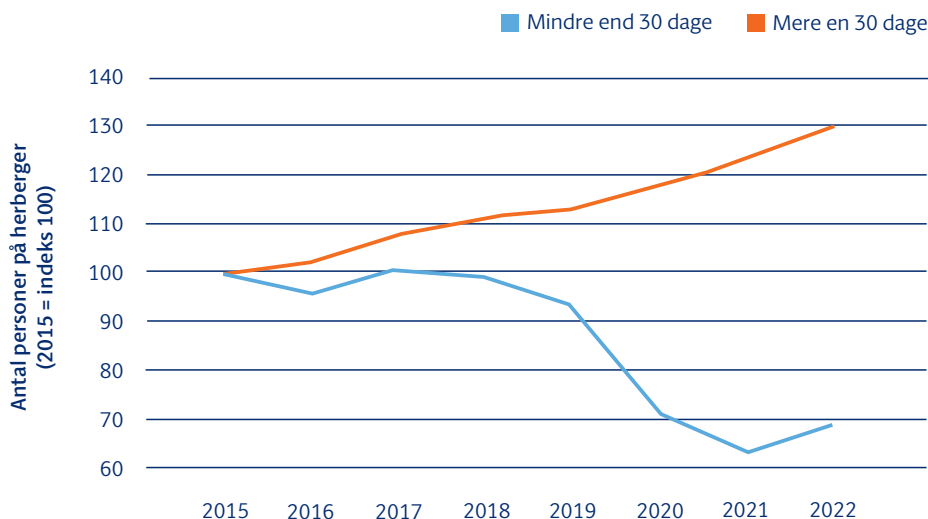
Til videre drøftelse

Med udgangspunkt i nøgletallet er det relevant at drøfte følgende spørgsmål:

- Har I en klar strategi for, hvordan I arbejder for at flytte hjemløse fra herberger over i mere permanente boligformer?
- Arbejder I med en Housing First-strategi på området?
- Anvender I anvisningsretten til almene boliger aktivt i indsatsen over for hjemløse?
- Anvender I reglerne om særlig støtte til husleje jf. Aktivlovens §34?
- Har I kendskab til, hvor mange hjemløse der er hjemmehørende i kommunen? Og har I kendskab til, hvilke kommuner de opholder sig i?
- Har I overblik over dagstaksten på hhv. kommunale og private herberger i kommunen?
- Har I en dialog med egne og private herberger om indhold af indsatsen?

Mon hjemløserreformen kan få bugt med lange opholdstider på herberger?

De senere år er den gennemsnitlige opholdstid på herberger steget kraftigt. Det betyder, at det i dag er relativt få personer, der lægger beslag på en stor del af kapaciteten. Det er en udfordring både for kommunernes økonomi og for den enkelte, der fastholdes lang tid i et ellers midlertidigt tilbud. Med hjemløserreformen i 2023 er det økonomiske incitament omlagt, så det bedre kan betale sig for kommunerne at få hjemløse ud i egen bolig.

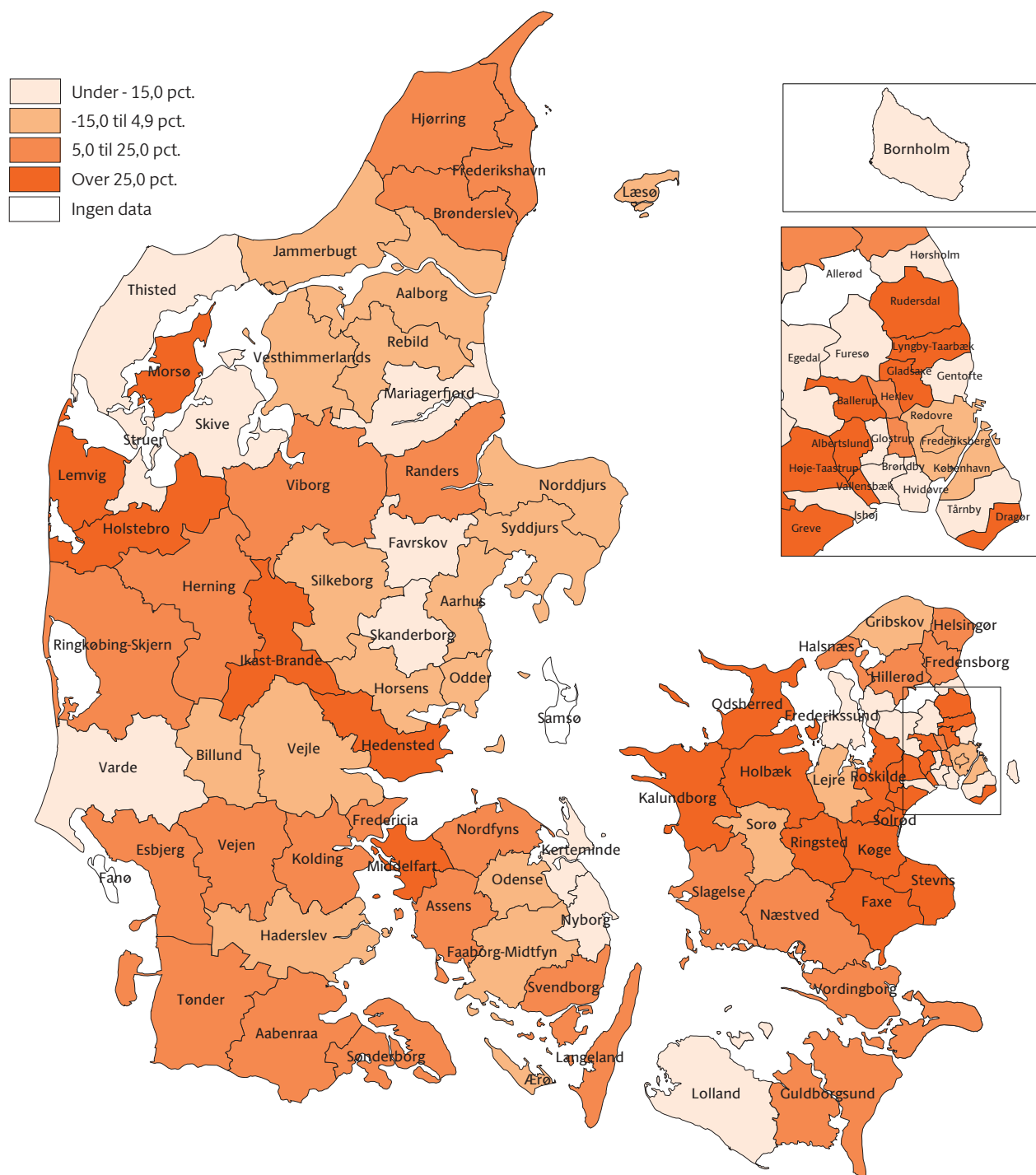
Udvikling i udgifter til herberger fra 2021-2022, pct.

Gentofte	-55,9	▲
Thisted	-52,2	▲
Favrskov	-51,1	▲
Kerteminde	-45,8	▲
Struer	-39,4	▲
Ishøj	-33,3	▲
Nyborg	-30,9	▲
Brøndby	-30,4	▲
Hørsholm	-30,3	▲
Furesø	-27,0	▲
Tårnby	-26,8	▲
Hvidovre	-25,4	▲
Mariagerfjord	-23,4	▲
Skive	-23,0	▲
Lolland	-22,5	▲
Glostrup	-22,2	▲
Bornholm	-22,1	▲
Egedal	-20,7	▼
Varde	-20,6	▲
Frederikssund	-18,4	▼
Skanderborg	-16,6	▲
Odder	-14,4	▲
Rebild	-14,3	▲
Billund	-11,7	▲
Syddjurs	-11,3	▲
Odense	-10,7	▲
Ærø	-10,5	▲
Aalborg	-10,3	▲
Gribskov	-9,5	▼
Læsø	-9,4	▼
Faaborg-Midtfyn	-5,8	▲
Silkeborg	-4,8	▲
Jammerbugt	-4,7	▲
Aarhus	-3,8	▼
Frederiksberg	-3,2	▼
Veje	-2,9	▲
Horsens	-1,8	▲
Vesthimmerlands	-1,6	▼
Norddjurs	-0,6	▲
Lejre	1,0	▲
København	1,9	▲
Haderslev	2,1	▲
Søro	4,4	▼
Ringkøbing-Skjern	5,1	▲
Kolding	5,7	▼
Vordingborg	5,8	▼
Fredericia	7,0	▲
Herning	8,0	▼
Næstved	8,1	▼
Slagelse	8,4	▼
Sønderborg	9,7	▼
Vejen	11,0	▲
Herlev	11,3	▲
Guldborgsund	11,3	▲
Frederikshavn	13,9	▼
Svendborg	15,1	▲
Brønderslev	15,6	▼
Esbjerg	17,0	▼
Randers	17,9	▼
Langeland	18,4	▼
Rødovre	18,7	▼
Helsingør	18,8	▲
Viborg	19,8	▼
Tønder	20,6	▼
Assens	20,7	-
Nordfyns	20,7	▲
Halsnæs	21,4	▼
Aabenraa	22,1	▲
Fredensborg	22,5	▼
Hjørring	23,7	▲
Hillerød	23,8	▼
Ringsted	25,8	▼
Albertslund	26,1	▼
Faxe	33,0	▼
Odsherred	35,1	▲
Ikast-Brande	35,3	▼
Holstebro	35,7	▼
Rudersdal	36,5	▼
Kalundborg	41,5	▲
Greve	41,5	▼
Hedensted	42,8	▼
Lyngby-Taarbæk	44,1	▼
Holbæk	50,1	▼
Høje-Taastrup	50,3	▼
Dragør	51,2	▼
Gladsaxe	51,2	▼
Køge	55,7	▼
Morsø	59,4	▼
Ballerup	65,3	▼
Stevns	67,8	▼
Solrød	89,1	▼
Lemvig	97,9	▼
Roskilde	110,9	▼
Middelfart	193,8	▼
Vallensbæk	203,9	▼
Allerød	-	/
Fanø	-	/
Samsø	-	/

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:
Udvikling i udgifter til herberger fra 2021-2022, pct.

Data

Tabel: Nøgletallet viser den procentvise udvikling i bruttoudgifter til herberger fra regnskab 2021 til 2022. Statsrefusion indgår ikke. Udgifterne er afgrænset til funktion 5.38.42 grp. 1. pct. FLIS. Læsø Kommune og Samsø Kommune indgår ikke grundet manglende data.
Figur: Figuren viser udviklingen i antallet af herbergsophold med en varighed på over/under 30 dage. Danmarks Statistik.

6.1 Hvad er jeres udgifter til pleje og omsorg pr. 67+-årig?

Hvorfor er det interessant?

Antallet af ældre har været stigende gennem en årrække. Kommunerne har gennemført en markant omstilling af indsatsen på ældreområdet. Der er kommet et større fokus på, at støtte de ældre borgere til i størst muligt omfang at kunne klare hverdagsopgaverne selv i stedet for kompenserende støtte. I disse år tager væksten af ældre over 80 år til. Det kan forstærke udgiftspresset de kommende år, og det øger behovet for at forholde sig til kommunens udgifter til ældreområdet pr. 67+-årig.

Til videre drøftelse

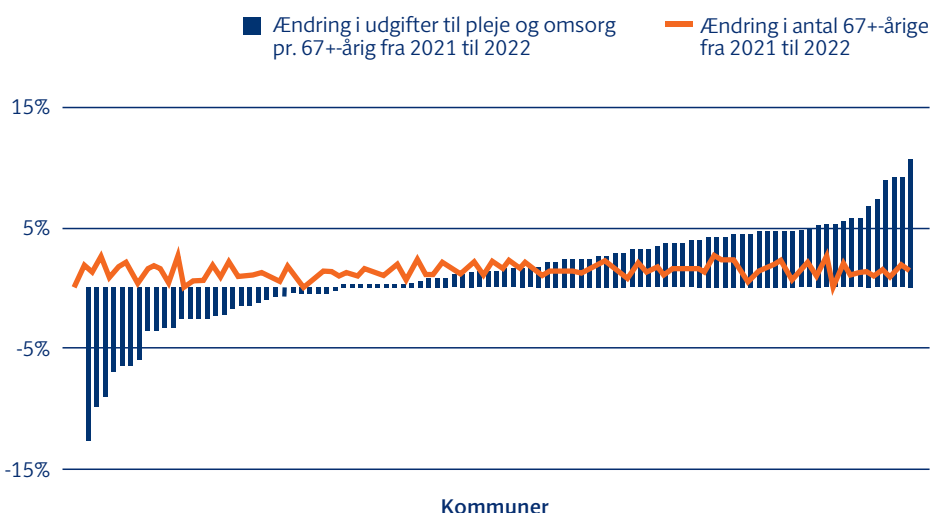
Med udgangspunkt i nøgletallet kan det være relevant at drøfte:

- Hvordan har udgifterne til pleje og omsorg udviklet sig i kommunen, fx fordelt på borgernes alder, plejebestand mv.?
- Hvilke udgiftsposter udgør de forskellige indsatser, herunder også udgifter til administration, vikarer osv., og hvordan ser udviklingen ud?
- Hvilke forventninger er der til udgiftsudviklingen på ældreområdet i de kommende år i kommunen?

- Har kommunen den rette organisering ift., at der kommer flere ældre – heraf nogle med komplekse plejebestand?
- Arbejdes der i budgetlægningen med demografiregulering? Hvilken betydning har det, når antallet af ældre stiger markant i de kommende år?
- Tages der i budgetlægningen højde for realiserede og/eller fremadrettede effektiviseringsgevinster?

Sammenhængen mellem antal ældre og udgifter til området

Der ses en betydelig variation mellem kommunerne på, i hvilken grad flere 67+-årige medfører stigende udgifter til ældreområdet. I nogle kommuner er de ældre sundere end i andre, og nogle kommuner arbejder massivt med at forebygge funktionsnedsættelse. Det kan fx være fokus på at forebygge ensomhed og tidlig opsporing for hurtigt at kunne igangsætte en forebyggende indsats, rehabiliteringsforløb, akutteams mv. For den enkelte kommune kan det være relevant at forholde sig til, om man i højere grad kan forebygge funktionsnedsættelser til glæde for de ældre og til gavn for kommunens økonomi.

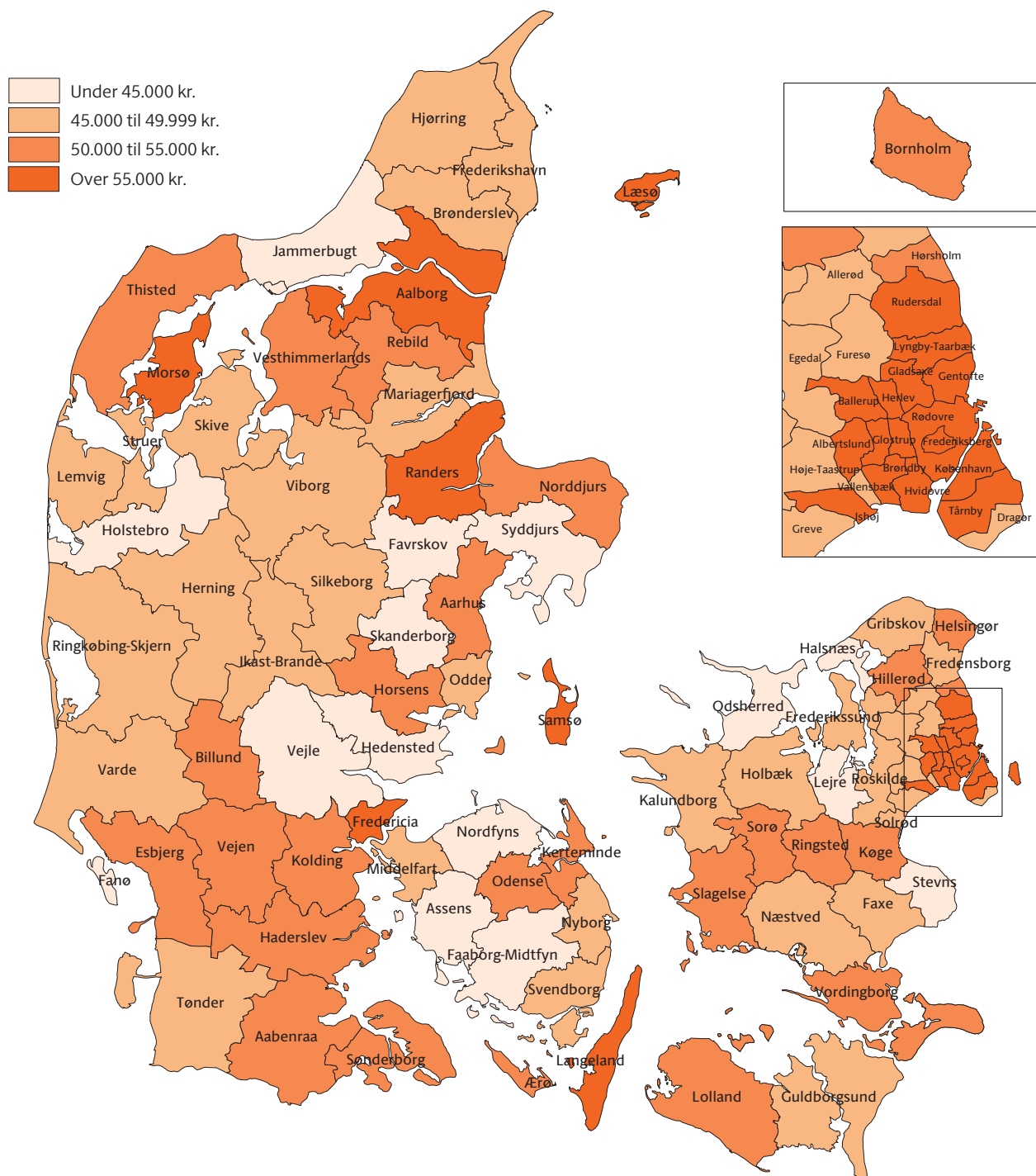
Udgifter til pleje og omsorg pr. 67+-årig i 2022, 24-pl

Stevns	41.659	▲
Lejre	42.157	▼
Fanø	42.441	-
Assens	42.589	▲
Hedensted	43.275	▼
Syddjurs	43.637	▼
Faaborg-Midtfyn	43.639	▲
Vejle	43.753	▲
Halsnæs	44.082	▲
Jammerbugt	44.103	▲
Skanderborg	44.341	▲
Holstebro	44.631	▲
Nordfyns	44.687	▼
Favrskov	44.786	▼
Odsherred	44.858	▲
Middelfart	45.033	▲
Roskilde	45.040	▲
Holbæk	45.076	▲
Kalundborg	45.213	▼
Vallensbæk	45.338	▼
Herning	45.374	▼
Guldborgsund	45.654	▲
Lemvig	45.956	▼
Struer	46.024	▼
Solrød	46.034	▼
Skive	46.091	▲
Odder	46.137	▲
Gribskov	46.463	▼
Egedal	46.599	▼
Tønder	47.083	▲
Allerød	47.239	▲
Ikast-Brande	47.650	▲
Høje-Taastrup	47.877	▲
Faxe	48.054	▼
Silkeborg	48.089	▲
Viborg	48.173	▲
Greve	48.174	▼
Varde	48.187	▲
Frederikshavn	48.497	▼
Dragør	48.658	▲
Furesø	48.669	▼
Nyborg	48.670	▼
Svendborg	48.800	▲
Hjørring	48.826	▲
Ringkøbing-Skjern	48.864	▲
Frederikssund	49.155	▲
Fredensborg	49.155	▼
Mariagerfjord	49.308	▼
Brønderslev	49.540	▲
Næstved	49.959	▼
Aabenraa	50.213	▼
Hørsholm	50.228	▲
Kolding	50.231	▼
Haderslev	50.267	▼
Aarhus	50.542	▲
Kerteminde	50.648	▲
Thisted	50.710	▲
Sorø	50.711	▼
Norddjurs	50.718	▼
Vesthimmerlands	50.840	▼
Sønderborg	50.896	-
Horsens	50.904	▼
Vordingborg	51.337	▼
Odense	51.379	▼
Hillerød	51.740	▼
Bornholm	51.983	▲
Vejen	52.236	▼
Esbjerg	52.326	▲
Helsingør	52.416	-
Lolland	52.573	▲
Slagelse	52.639	▲
Rebild	53.783	▲
Køge	53.853	▼
Ringsted	54.039	▼
Ærø	54.106	▲
Billund	54.873	▼
Aalborg	55.194	-
Ballerup	55.436	▲
Fredericia	56.025	-
Randers	56.677	-
Samsø	57.595	▲
Morsø	58.747	▲
Rudersdal	59.437	▲
Ishøj	59.913	▲
Frederiksberg	60.091	▼
Herlev	60.540	▼
Gentofte	60.678	▲
Tårnby	62.023	▼
Langeland	62.911	▲
Glostrup	62.961	▼
Gladsaxe	63.630	▼
Lyngby-Taarbæk	65.764	▼
Læsø	66.586	▼
Albertslund	66.625	▲
Brøndby	68.017	▼
Hvidovre	68.614	▲
Rødovre	72.835	▼
København	76.572	-

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Udgifter til pleje og omsorg pr. 67+-årig i 2022, 24-pl

Data

Tabel: Udgifter til ældrepleje for 67+-årige er afgrænset til følgende funktioner: 5.30.26, 5.30.27, 5.30.28, 5.30.29, 5.30.31, 5.30.36. 24-pl. FLIS.

Figur: FLIS og Danmarks Statistik.

6.2 Hvad er jeres udgifter til pleje og omsorg pr. 80+-årig?

Hvorfor er det interessant?

Antallet af ældre over 67 år har været stigende over en årrække. Og nu er det i højere grad de ældre borgere på 80+-år, der bliver flere af, og som helt naturligt vil få et øget behov for støtte fra kommunen i form af praktisk hjælp og personlig pleje. Gennemsnitsalderen for borgere, der visiteres til hjemmehjælp første gang, ligger nemlig omkring 80 år, og da vi ser ind i en stigning i borgere på 80+ år, er det relevant for kommunen at følge udgifterne til pleje og omsorg pr. 80+-årig.

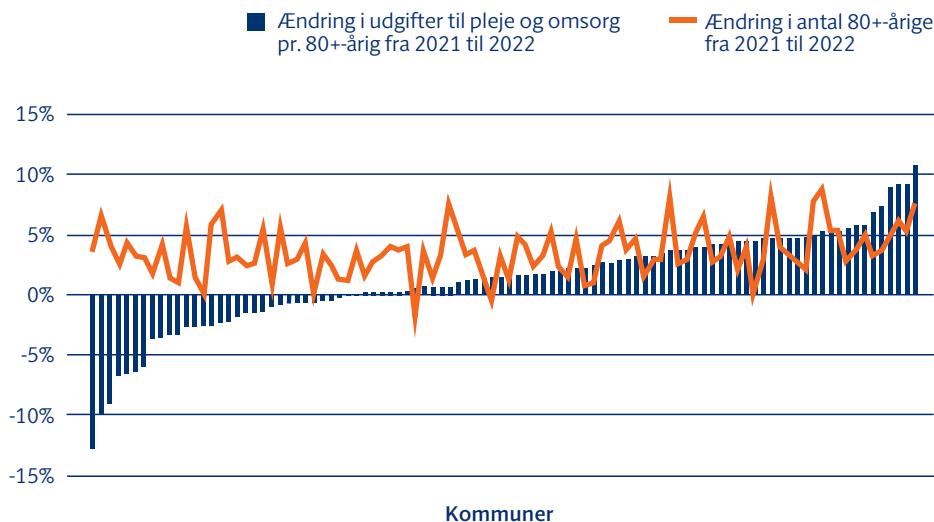
Til videre drøftelse

Med udgangspunkt i nøgletallet kan det være relevant at drøfte:

- Hvordan har udviklingen i udgifter pr. 80+-årig udviklet sig i kommunen, og hvilke poster driver udviklingen?
- Hvilke forventninger er der til udgiftsudviklingen på ældreområdet i de kommende år i kommunen?
- Indgår det aktuelle forbrug i udarbejdelsen af kommunens budget?
- Har kommunen den rette organisering ift., at der kommer flere ældre – heraf nogle med komplekse plejebehov?
- Anvendes der demografiregulering i budgetlægningen? Hvilken betydning har det, når antallet af ældre stiger markant i de kommende år?
- Tages der i budgetlægningen højde for realiserede og/eller fremadrettede effektiviseringsgevinster?

Sammenhæng mellem udvikling i antal ældre og i udgifter til området

Nedenstående figur viser, at udgifterne til ældreområdet udvikler sig forskelligt. Figuren indikerer, at kommuner med en relativ stor stigning i ældre formår at holde udgifterne nede. Det kan være udtryk for, at kommunerne arbejder med nye organiserings- og samarbejdsmodeller, velfærdsteknologi mv. for at imødegå stigningen i ældre borgere.

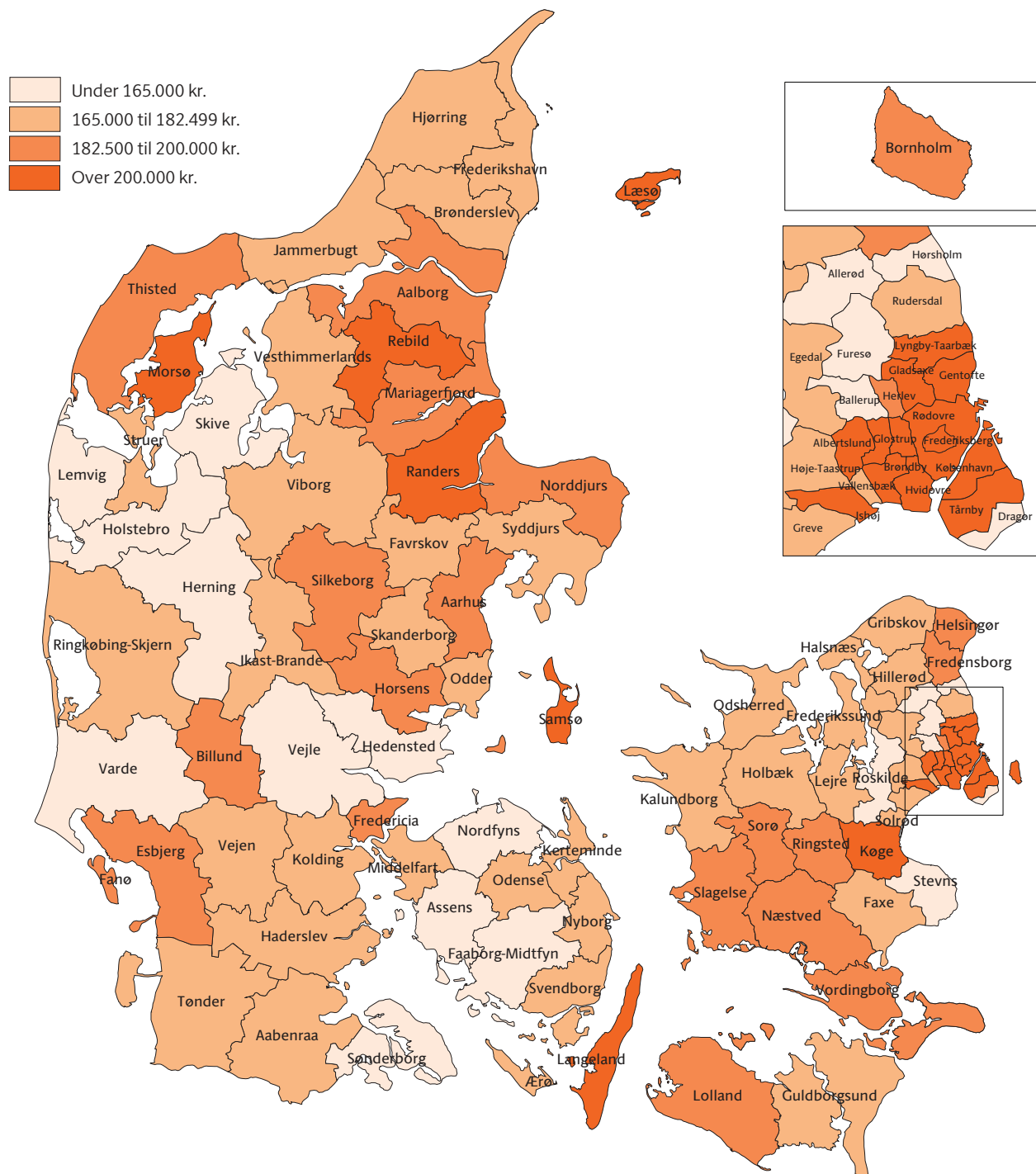

Udgifter til pleje og omsorg pr. 80+-årig i 2022, 24-pl

Hørholm	149.583	▲
Faaborg-Midtfyn	150.318	▲
Furesø	152.156	▼
Allerød	153.834	▲
Assens	154.212	-
Hedensted	154.333	▼
Vejle	155.843	▲
Roskilde	158.018	▲
Lemvig	158.547	▼
Ballerup	158.668	▲
Herning	159.447	▼
Dragør	160.289	▲
Skive	160.373	▲
Sønderborg	160.494	▲
Holstebro	160.761	▲
Stevns	160.826	▲
Varde	162.253	▼
Nordfyns	162.509	▼
Brønderslev	166.279	▲
Guldborgsund	166.310	▲
Tønder	166.577	▼
Middelfart	167.090	▲
Favrskov	167.607	▲
Odder	167.757	▲
Syddjurs	167.760	▼
Ringkøbing-Skjern	168.212	▼
Kerteminde	169.446	▲
Vallensbæk	169.479	▼
Rudersdal	169.919	▲
Lejre	170.009	▼
Hjørring	170.210	▼
Struer	170.801	▲
Frederikshavn	171.022	▼
Egedal	171.159	▲
Jammerbugt	171.163	▲
Vejen	171.172	▼
Nyborg	171.288	▼
Viborg	171.903	-
Haderslev	172.398	▼
Kalundborg	173.082	▼
Vesthimmerlands	173.846	▼
Høje-Taastrup	175.061	▲
Halsnæs	176.302	▲
Ikast-Brande	176.664	-
Solrød	176.680	▲
Holbæk	177.470	▼
Odense	177.600	▼
Svendborg	177.818	▲
Kolding	178.158	▼
Hillerød	178.523	▼
Frederikssund	178.530	▲
Skanderborg	178.809	▲
Ærø	179.176	▲
Odsherred	180.435	▲
Aabenraa	180.823	▼
Faxe	181.729	▼
Gribskov	181.875	▼
Greve	182.051	▲
Helsingør	182.826	▼
Mariagerfjord	183.130	▼
Sorø	184.670	▼
Silkeborg	186.382	▼
Norddjurs	187.211	▼
Næstved	188.854	▼
Aarhus	188.968	▲
Thisted	189.091	▲
Billund	189.875	▼
Horsens	191.313	▼
Esbjerg	191.839	▲
Herlev	191.909	▼
Lolland	192.568	▲
Bornholm	192.707	▲
Slagelse	193.061	▲
Fredensborg	193.771	▼
Aalborg	196.607	▲
Fanø	196.802	▲
Vordingborg	197.187	▼
Fredericia	198.796	▲
Ringsted	199.386	▼
Rebild	200.319	▼
Morsø	201.492	▲
Glostrup	202.088	▼
Køge	202.240	▼
Randers	202.427	▲
Gentofte	202.795	▲
Frederiksberg	206.097	▲
Samsø	209.277	▼
Lyngby-Taarbæk	214.822	▼
Gladsaxe	214.961	▼
Langeland	225.405	▲
Brøndby	225.951	▲
Tårnby	226.984	▼
Rødovre	227.582	▼
Hvidovre	229.034	▲
Læsø	232.422	▼
Albertslund	244.206	▲
Ishøj	256.694	▼
København	323.956	-

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:
Udgifter til pleje og omsorg pr. 80+-årig i 2022, 24-pl

Data

Tabel: Udgifter til ældrepleje for 80+-årige er afgrænset til følgende funktioner: 5.30.26, 5.30.27, 5.30.28, 5.30.29, 5.30.31, 5.30.36. 24-pl.
FLIS.
Figur: FLIS.

6.3 Hvor stor en andel af jeres 67-79-årige modtager hjemmehjælp?

Hvorfor er det interessant?

Hidtil er væksten blandt de ældre primært sket blandt de yngre ældre, men fremadrettet vil det i højere grad være de ældre over 80 år, der vokser i antal. De yngre hjemmehjælpsmodtagere er dog ofte kendetegnet ved en kompleks og/eller omfattende funktionsnedsættelse, der fx kan skyldes en kronisk lidelse. Der er en vis forskel mellem kommunerne på, hvor stor en andel af de ældre mellem 67 og 79 år, der modtager hjemmehjælp. Den forskel kan formentlig ikke kun forklares ud fra sundhedstilstanden. Den enkelte kommune bør overveje, om nøgletallet har det ønskede niveau.

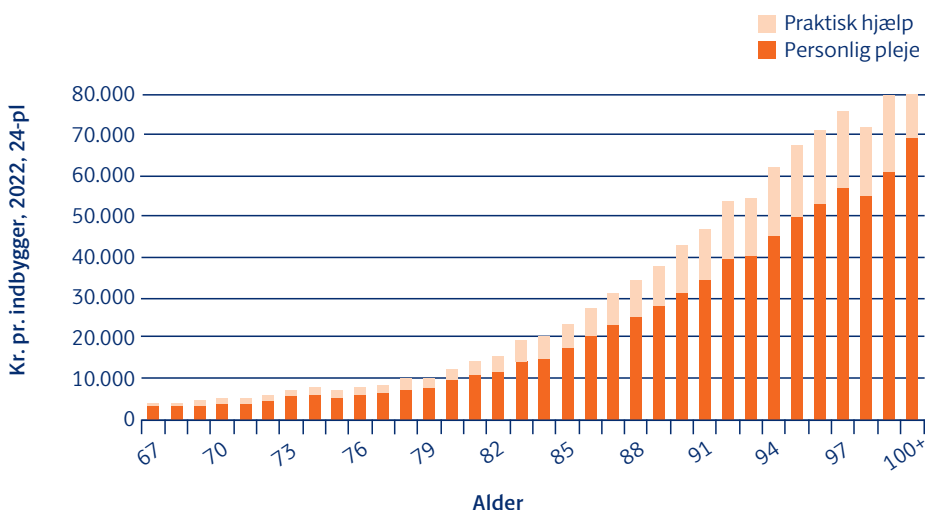
Til videre drøftelse

Med udgangspunkt i nøgletallet vil det være relevant for den enkelte kommune at drøfte følgende:

- Hvad kendetegner plejebehovet blandt hjemmehjælpsmodtagere mellem 67 og 79 år?
- Adskiller deres sygdomsbillede sig fra andre aldersgrupper?
- Hvilket forebyggelses- og rehabiliteringspotentiale er der blandt 67-79-årige? Er det muligt at identificere udsatte grupper tidligt?
- Arbejder kommunen tværgående med at samtænke hjemmehjælpen med evt. øvrige indsatser, som hjemmehjælpsmodtageren får?

Udviklingen i udgifter til hjemmehjælp fordelt på alderstrin

De gennemsnitlige udgifter til hjemmehjælp stiger markant med alderen. Det er derfor vigtigt for kommunerne at være opmærksomme på alderssammensætningen af de ældre borgere, der bor i deres kommune. Kommuner med en stor gruppe af unge ældre – i alderen fra 67 til 79 år – bør således være opmærksomme på, hvordan udgifterne til hjemmehjælp stiger de kommende år. De gennemsnitlige omkostninger til hjemmehjælp for en 67-årig person er således ca. 2.900 kr. årligt, mens omkostningerne for de 80 til 89-årige er mellem ca. 12.000 og 34.000 kr. pr. borger. Stigningen fortsætter herefter – og for de 90+-årige er der en stigning i de gennemsnitlige udgifter fra ca. 40.000 og op til 76.000 kr. for de borgere, der er over 100+ år.

Andel 67-79-årige, der modtager hjemmehjælp i egen bolig i 2022, pct.

Hedensted	3,2	-
Allerød	3,6	-
Odder	3,7	▲
Middelfart	3,9	▼
Gentofte	3,9	▲
Bornholm	4,0	▲
Favrskov	4,1	▼
Egedal	4,1	▲
Lejre	4,2	-
Billund	4,3	▼
Randers	4,4	-
Silkeborg	4,4	▲
Nordfyns	4,4	▲
Ringkøbing-Skjern	4,4	▼
Fredensborg	4,5	▼
Varde	4,5	▲
Vesthimmerlands	4,5	▲
Solrød	4,5	▼
Frederikssund	4,6	▼
Rebild	4,6	▲
Vejen	4,6	▼
Guldborgsund	4,6	▼
Faaborg-Midtfyn	4,6	▼
Haderslev	4,7	▲
Assens	4,8	▼
Gribskov	4,8	-
Lemvig	4,8	▲
Helsingør	4,8	▼
Lyngby-Taarbæk	4,9	▲
Hillerød	4,9	▼
Rudersdal	4,9	▼
Mariagerfjord	4,9	▼
Thisted	4,9	▼
Ikast-Brande	5,0	▼
Furesø	5,1	▼
Hørsholm	5,1	▲
Roskilde	5,1	▼
Ærø	5,2	▲
Vejle	5,2	-
Viborg	5,2	▼
Morsø	5,3	▲
Skanderborg	5,4	▼
Lolland	5,4	▲
Fanø	5,4	-
Dragør	5,4	▲
Sønderborg	5,5	▼
Brønderslev	5,5	▼
Stevns	5,5	▼
Syddjurs	5,5	▼
Holbæk	5,6	▼
Skive	5,6	▼
Odsherred	5,6	▼
Læsø	5,6	▼
Faxe	5,6	▼
Hjørring	5,6	▼
Norddjurs	5,8	▼
Jammerbugt	5,9	▼
Kolding	6,0	▼
Sorø	6,0	▲
Langeland	6,0	▲
Aarhus	6,1	▲
Struer	6,1	▼
Herning	6,2	▼
Greve	6,2	▼
Ringsted	6,2	▼
Holstebro	6,2	-
Køge	6,2	▲
Aabenraa	6,3	▲
Halsnæs	6,3	▲
Vallensbæk	6,3	▼
Næstved	6,3	▼
Kerteminde	6,3	▼
Vordingborg	6,3	▲
Brøndby	6,3	▼
Herlev	6,4	▼
Tønder	6,4	-
Gladsaxe	6,4	▼
Aalborg	6,5	▲
Odense	6,6	▼
Esbjerg	6,6	▼
Kalundborg	6,6	▲
Tårnby	6,6	▼
Svendborg	6,7	▼
Nyborg	6,7	▼
Samsø	6,9	▼
Horsens	6,9	▼
Slagelse	7,1	▼
Høje-Taastrup	7,3	▼
Ballerup	7,4	▼
Frederikshavn	7,4	▼
Frederiksberg	7,5	▼
Fredericia	7,5	▼
Albertslund	7,6	▼
Ishøj	7,9	-
Rødovre	8,0	▼
Hvidovre	8,0	▼
Glostrup	8,2	▼
København	8,8	▼

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

6.4 Hvor stor en andel af jeres 80+-årige modtager hjemmehjælp?

Hvorfor er det interessant?

Den demografiske udgiftsvækst har længe været et tema i den offentlige debat. I de kommende år tager væksten blandt de ældre over 80 år for alvor til, hvor en betydelig del har behov for en plejeindsats. Det demografiske udgiftspres kommer således for alvor til at slå igennem. For den enkelte kommune er det vigtigt at forholde sig til, om man har det ønskede niveau af hjemmepleje for andelen af ældre over 80 år, der modtager hjemmehjælp, og om det er tænkt sammen med behovet for plejeboliger.

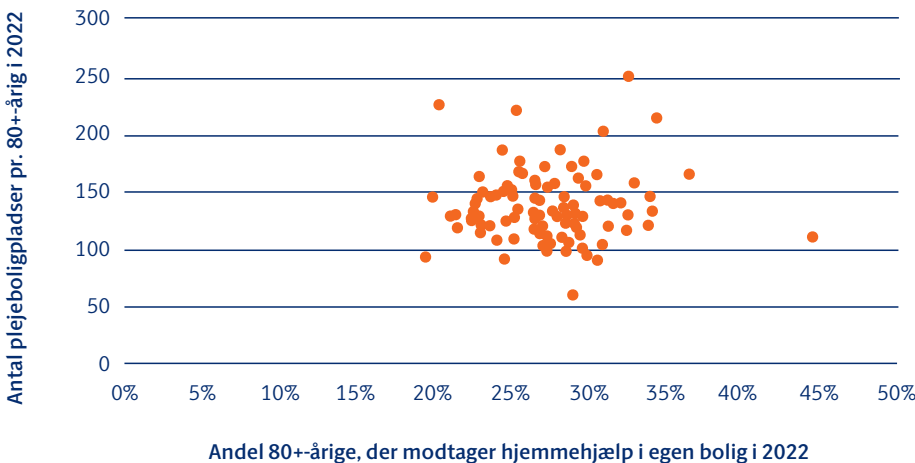
Til videre drøftelse

Med udgangspunkt i nøgletallet vil det være relevant for den enkelte kommune at drøfte følgende:

- Hvordan udvikler antallet af hjemmehjælpsmodtagere over 80 år sig i kommunen?
- Hvilket rehabiliteringspotentiale er der blandt de ældste hjemmehjælpsmodtagere? Og arbejder kommunen strategisk med dette? Hvordan understøtter man, at borgerne fastholder deres funktions- evne efter endt rehabilitering?
- Arbejder kommunen med at samtænke hjemmehjælp med eventuelle andre indsatser, som den ældre modtager?
- Har kommunen det rette antal plejeboliger til fremtidens behov? Og spiller antallet af plejeboliger ind på andel hjemmehjælpsmodtagere?
- Har kommunen lavet beregninger for, hvornår udgifter til pleje af en borger i hjemmet svarer til en plejeboligplads? Kan den viden anvendes i udviklingen af kommunens tilbud til de ældre?

Andel hjemmehjælpsmodtagere bør ses i sammenhæng med antal plejeboliger

Serviceniveauet i den kommunale hjemmehjælp kan ikke ses adskilt fra plejeboliger. De kommende år vil stigningen i antal ældre naturligt lægge et pres på antallet af plejeboliger. Nedenstående figur indikerer, at der ikke er en klar sammenhæng mellem kommuner, hvor en relativ stor andel af borgere over 80 år modtager hjemmehjælp, og antal plejeboligpladser pr. 80+-årig. Nogle kommuner arbejder med at give så mange som muligt hjemmehjælp i eget hjem i længst mulig tid frem for i en plejebolig, mens andre kommuner måske i højere grad foretrækker at tilbyde de ældre en plejebolig. For den enkelte kommune betyder det, at man bør se på tværs af hjemmehjælp og plejeboliger.

Andel 80+-årige, der modtager hjemmehjælp i egen bolig i 2022, pct.

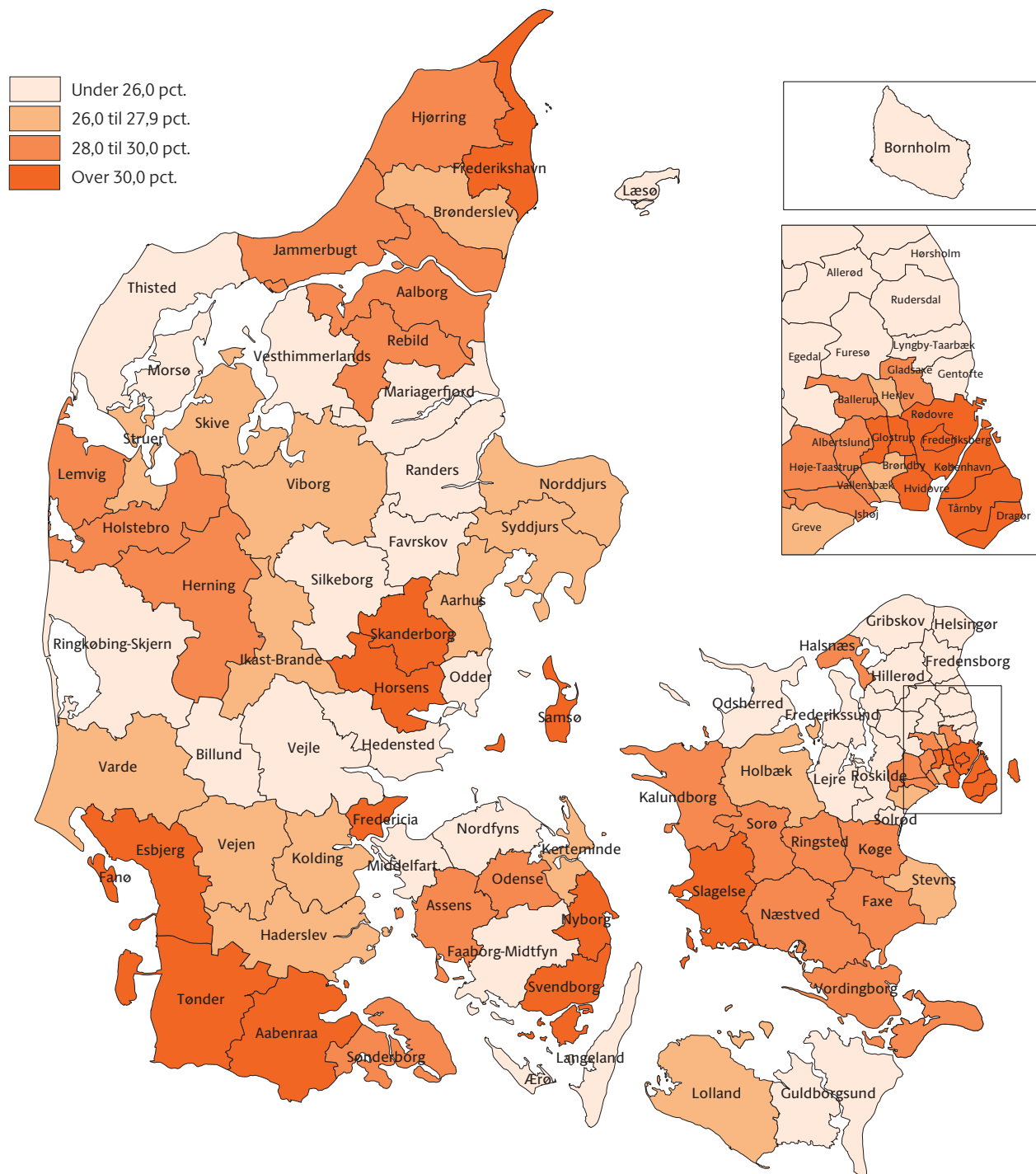
Egedal	19,4	–
Bornholm	19,9	▲
Randers	20,2	▲
Allerød	21,0	▼
Favrskov	21,3	▲
Hedensted	21,4	▼
Frederikssund	21,5	▲
Nordfyns	22,3	▲
Solrød	22,4	▲
Guldborgsund	22,5	▼
Ringkøbing-Skjern	22,5	▼
Rudersdal	22,8	▼
Lejre	22,9	▲
Fredensborg	22,9	▲
Vesthimmerlands	22,9	▼
Odder	23,0	▲
Gribskov	23,1	–
Middelfart	23,5	▲
Hillerød	23,6	▲
Ærø	23,9	▲
Hørsholm	24,0	▲
Gentofte	24,4	▲
Furesø	24,5	▼
Helsingør	24,6	▼
Lyngby-Taarbæk	24,6	▼
Vejle	24,6	–
Billund	24,6	▼
Silkeborg	25,0	▲
Roskilde	25,1	▼
Mariagerfjord	25,1	▼
Faaborg-Midtfyn	25,1	▲
Læsø	25,3	▲
Thisted	25,4	▲
Odsherred	25,4	▼
Morsø	25,5	▲
Langeland	25,7	▲
Vejen	26,3	▲
Greve	26,3	▼
Lolland	26,4	▼
Brøndby	26,4	▼
Brønderslev	26,4	▼
Skive	26,5	▲
Viborg	26,7	▼
Ikast-Brande	26,7	▼
Haderslev	26,8	▼
Stevns	27,0	▼
Kolding	27,1	▲
Aarhus	27,1	▲
Struer	27,2	▲
Herlev	27,2	▼
Syddjurs	27,2	▼
Holbæk	27,5	▲
Varde	27,6	▲
Norddjurs	27,7	▼
Kerteminde	27,8	▼
Rebild	28,0	▼
Høje-Taastrup	28,3	▼
Jammerbugt	28,3	▲
Odense	28,4	▲
Herning	28,4	▼
Næstved	28,4	▼
Holstebro	28,4	▲
Sønderborg	28,4	▼
Kalundborg	28,7	▲
Sorø	28,7	▲
Gladsaxe	28,8	▼
Køge	28,9	▼
Vallensbæk	28,9	▼
Vordingborg	29,1	▲
Halsnæs	29,1	▼
Assens	29,2	▲
Ishøj	29,3	▼
Hjørring	29,3	▼
Ringsted	29,4	▲
Albertslund	29,5	▼
Lemvig	29,6	▲
Aalborg	29,6	▲
Faxe	29,8	▼
Ballerup	29,9	▼
Tårnby	30,4	▲
Nyborg	30,5	▼
Skanderborg	30,6	▼
Frederiksberg	30,8	▼
Dragør	30,8	▼
Horsens	31,1	▲
Aabenraa	31,2	▼
Esbjerg	31,5	▼
Rødovre	32,1	▼
Slagelse	32,3	▼
Fredericia	32,5	–
København	32,5	▼
Hvidovre	32,8	▼
Frederikshavn	33,8	–
Fanø	33,8	–
Tønder	34,0	▼
Svendborg	34,3	▼
Glostrup	36,4	▼
Samsø	44,4	▼

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Andel 80+-årige, der modtager hjemmehjælp i egen bolig i 2022, pct.

Data

Tabel: Nøgletallet viser, hvor stor en andel borgere i aldersgruppen 80+ år, der modtager hjemmehjælp i egen bolig i 2022, pct. Danmarks Statistik.

Figur: Danmarks Statistik.

6.5 Hvor mange timers hjemmehjælp modtager jeres 67-79-årige?

Hvorfor er det interessant?

Fremadrettet vil den demografiske stigning bl.a. være blandt de ældre over 80 år. De yngre hjemmehjælpsmodtagere er dog typisk kendetegnet ved en kompleks og/eller omfattende funktionsnedsættelse. Samtidig arbejder kommunerne med rehabilitering, øget brug af hjælpemidler og velfærdsteknologi mv., for at gøre de ældre så selvhjulpne som muligt. Der er en vis forskel mellem kommunerne på, hvor mange timers hjemmehjælp de 67-79-årige får. Denne forskel kan formentligt ikke alene forklares ud fra sundhedstilstanden. Den enkelte kommune bør overveje, om nøgletallet har det niveau, som man ønsker.

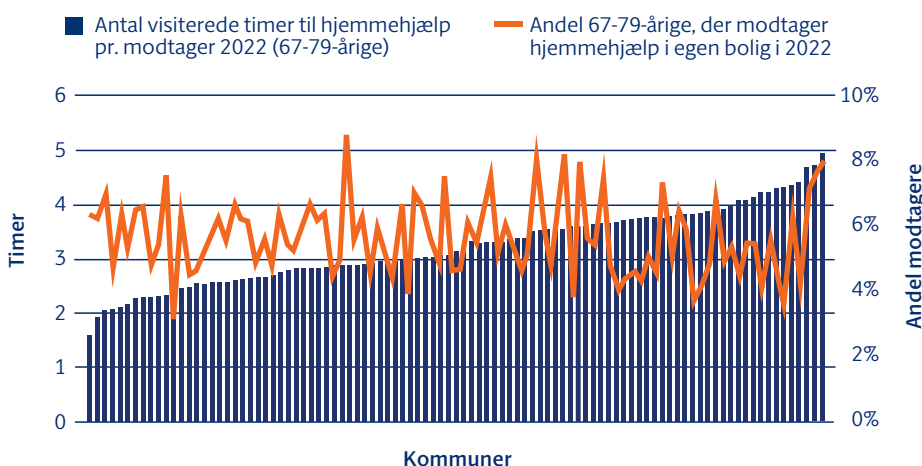
Til videre drøftelse

Med udgangspunkt i nøgletallet vil det være relevant at drøfte:

- Hvad kendetegner plejebehovet blandt hjemmehjælpsmodtagere mellem 67 og 79 år i jeres kommune? Er der fx en større andel kronikere?
- Hvilket forebyggelses- og rehabiliteringspotentiale er der blandt de 67-79-årige, og har kommunen de rette tilbud?
- Er det muligt at identificere særligt udsatte tidligt? Og hvordan tænkes de forebyggende hjemmebesøg ind i den samlede indsats?
- Hvordan er sundhedstilstanden blandt de yngre hjemmeboende ældre, og adskiller den sig fra plejehjemsbeboere?
- Er der klarhed omkring kommunens kvalitetsstandarder for medarbejderne?

Andel hjemmehjælpsmodtagere bør ses i sammenhæng med antal hjemmehjælpstimer

En række faktorer spiller ind på antallet af hjemmehjælpsmodtagere mellem 67 og 79 år i den enkelte kommune. Fx det politisk fastsatte serviceniveau og plejebehovet blandt målgruppen. Det er relevant for alle kommuner at forholde sig til, om der er det rette forhold mellem andelen af hjemmehjælpsmodtagere og antal visiterede timer til hjemmehjælp, som den enkelte borger modtager. Nogle kommuner vælger måske at sprede hjemmehjælpen ud, så flere modtager hjemmehjælp, men hver især får relativt få timer. Andre kommuner vælger i stedet for at koncentrere hjemmehjælpen på få borgere, men med flere timers hjælp til hver. For den enkelte kommune er det værd at forholde sig til, om man har det rette forhold mellem de to.

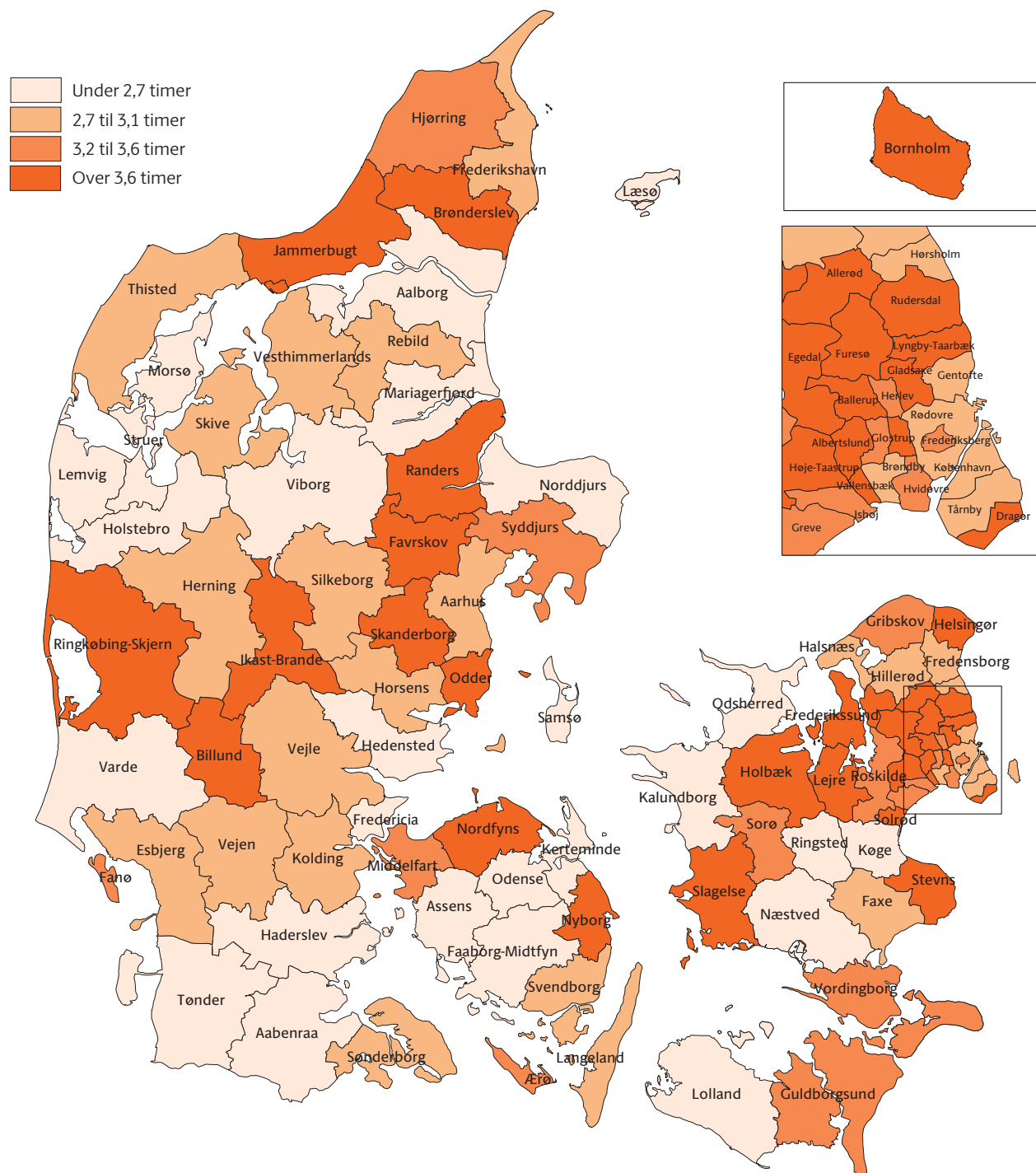
Gennemsnitligt antal visiterede timer hjemmehjælp pr. uge for 67-79-årige i 2022

Kerteminde	1,6	▲
Holstebro	1,9	▲
Samsø	2,0	▼
Assens	2,1	▼
Tønder	2,1	▲
Morsø	2,1	▼
Aalborg	2,3	▲
Odense	2,3	-
Haderslev	2,3	▲
Lolland	2,3	▲
Fredericia	2,3	▲
Hedensted	2,4	-
Aabenraa	2,4	▲
Varde	2,4	▲
Faaborg-Midtfyn	2,5	▼
Viborg	2,5	-
Norddjurs	2,5	▲
Køge	2,6	▲
Odsherred	2,6	▲
Kalundborg	2,6	▲
Ringsted	2,6	▼
Struer	2,6	▼
Mariagerfjord	2,6	▼
Læsø	2,6	▼
Lemvig	2,7	▲
Næstved	2,7	▲
Sønderborg	2,8	▲
Veje	2,8	-
Langeland	2,8	▲
Esbjerg	2,8	▼
Herning	2,8	▼
Brøndby	2,8	▲
Fredensborg	2,8	▲
Hillerød	2,9	▲
København	2,9	▼
Skive	2,9	▼
Halsnæs	2,9	-
Vesthimmerlands	2,9	▲
Kolding	2,9	▼
Hørsholm	2,9	▲
Silkeborg	2,9	▼
Svendborg	2,9	▲
Gentofte	3,0	▲
Horsens	3,0	▼
Tårnby	3,0	▼
Faxe	3,0	▼
Thisted	3,1	▲
Frederikshavn	3,1	▼
Vejen	3,1	▼
Rebild	3,1	▲
Aarhus	3,2	▼
Syddjurs	3,3	▼
Herlev	3,3	-
Frederiksberg	3,3	▲
Ærø	3,3	▼
Sorø	3,3	▼
Fanø	3,3	-
Guldborgsund	3,4	▲
Roskilde	3,4	▼
Hvidovre	3,5	▲
Greve	3,5	▲
Gribskov	3,5	-
Vordingborg	3,5	▲
Glostrup	3,5	▼
Middelfart	3,6	▼
Ishøj	3,6	▲
Hjørring	3,6	▲
Skanderborg	3,6	-
Ballerup	3,6	▲
Rudersdal	3,6	▼
Bornholm	3,7	▲
Randers	3,7	▲
Frederikssund	3,7	▼
Billund	3,7	▼
Furesø	3,7	▲
Solrød	3,7	▼
Høje-Taastrup	3,8	▼
Ikast-Brande	3,8	▼
Gladsaxe	3,8	▼
Jammerbugt	3,8	▼
Odder	3,8	▲
Favrskov	3,8	▲
Lyngby-Taarbæk	3,9	▼
Nyborg	3,9	-
Helsingør	3,9	▼
Dragør	4,0	▼
Ringkøbing-Skjern	4,1	▼
Brønderslev	4,1	-
Stevns	4,1	▼
Egedal	4,2	▼
Holbæk	4,2	▼
Nordfyns	4,3	▼
Allerød	4,3	▲
Vallensbæk	4,4	▼
Lejre	4,4	▼
Slagelse	4,7	▼
Albertslund	4,7	▼
Rødovre	4,9	▼

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Gennemsnitligt antal visiterede timer hjemmehjælp pr. uge for 67-79-årige i 2022

Data

Tabel: Nøgletallet viser antal gennemsnitligt visiterede timers hjemmehjælp om ugen blandt modtagere i aldersgruppen 67-79-årige i 2022. Danmarks Statistik.

Figur: Danmarks Statistik.

6.6 Hvor mange timers hjælp får jeres 80+-årige?

Hvorfor er det interessant?

Tidligere har vi primært set en stigning i de yngre ældre, som er under 80 år. Det er ved at skifte, og fremadrettet vil stigningen i højere grad være blandt de ældre over 80 år. For den enkelte kommune vil det være relevant at se på, hvor mange timers hjælp de ældre over 80 år modtager. Nøgletallet er dels påvirket af sundhedstilstanden hos de ældre, men også af det kommunale serviceniveau. Der er imidlertid en betydelig forskel mellem kommunerne på, hvor mange timers hjemmehjælp de ældre modtager. Den enkelte kommune bør overveje, om nøgletallet har det niveau, som kommunen ønsker.

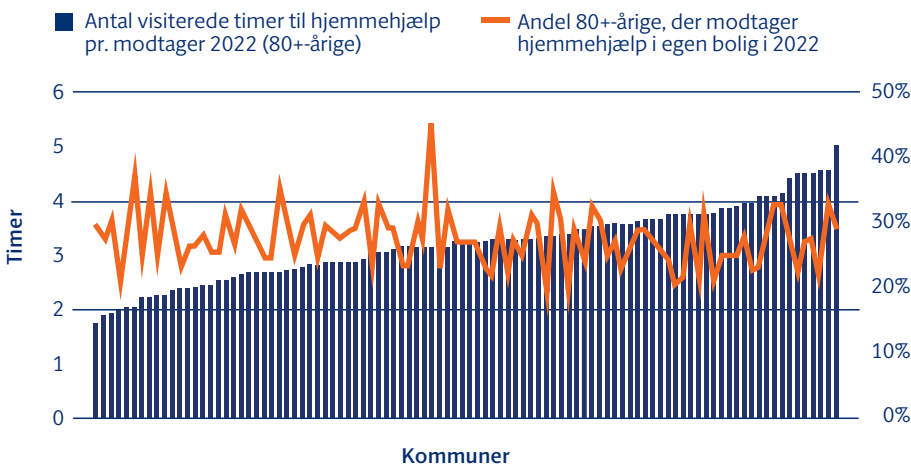
Til videre drøftelse

Med udgangspunkt i nøgletallet vil det være relevant at drøfte:

- Hvordan udvikler antallet af hjemmehjælpsmodtagere sig i gruppen af de 80+-årige?
- Hvilket rehabiliteringspotentiale er der blandt de ældste hjemmehjælpsmodtagere? Og arbejder kommunen strategisk med dette?
- Hvordan arbejder kommunen med at samtænke hjemmehjælpsindsatsen med de eventuelle andre indsatser, som den ældre modtager?
- Hvordan arbejder kommunen med borgernes forløb efter udskrivelse?
- Har kommunen lavet beregninger for, hvornår udgifter til pleje af en borger i hjemmet svarer til en plejeboligplads? Kan den viden anvendes i udviklingen af kommunens tilbud til de ældre?

Andel hjemmehjælpsmodtagere bør ses i sammenhæng med antal hjemmehjælpstimer

En række faktorer spiller ind på antallet af hjemmehjælpsmodtagere på 80+-årige i den enkelte kommune. Fx det politisk fastsatte serviceniveau og plejebehovet blandt målgruppen. Det er relevant for alle kommuner at forholde sig til, om der er det rette forhold mellem andelen af hjemmehjælpsmodtagere og antal visiterede timer til hjemmehjælp, som den enkelte borger modtager. Nogle kommuner vælger måske at sprede hjemmehjælpen ud, så flere modtager hjemmehjælp, men hver især får relativt få timer. Andre kommuner vælger måske i stedet for at koncentrere hjemmehjælpen på få borgere, men med flere timers hjælp til hver. For den enkelte kommune er det værd at forholde sig til, om man har det rette forhold mellem de to.

Gennemsnitligt antal visiterede timer hjemmehjælp pr. uge for 80+-årige i 2022

Assens	1,8	-
Kerteminde	1,9	▲
Aalborg	1,9	▼
Hedensted	2,0	▲
Holstebro	2,0	▲
Glostrup	2,0	▼
Morsø	2,2	▼
Tønder	2,2	-
Mariagerfjord	2,3	▲
Fanø	2,3	-
Rebild	2,3	▲
Hillerød	2,4	▼
Vejen	2,4	▲
Viborg	2,4	▲
Varde	2,5	▼
Læso	2,5	▲
Thisted	2,5	▲
Tårnby	2,6	-
Haderslev	2,6	▼
Aabenraa	2,6	▲
Odense	2,7	▼
Skive	2,7	▲
Billund	2,7	▼
Vejle	2,7	-
Svendborg	2,7	▲
Herning	2,7	▼
Odsherred	2,7	▼
Lemvig	2,8	▼
Dragør	2,8	▼
Faaborg-Midtfyn	2,9	▲
Ringsted	2,9	▼
Sønderborg	2,9	▲
Struer	2,9	▼
Kalundborg	2,9	▲
Halsnæs	2,9	▼
Fredericia	2,9	▲
Ærø	3,0	▼
København	3,1	▼
Ishøj	3,1	▲
Vordingborg	3,1	▲
Middelfart	3,1	▼
Vesthimmerlands	3,1	▼
Hjørring	3,1	▲
Norddjurs	3,1	▲
Samsø	3,1	▼
Fredensborg	3,1	▲
Horsens	3,1	▲
Aarhus	3,2	▲
Lolland	3,2	▼
Brønderslev	3,2	▼
Brøndby	3,2	▲
Odder	3,2	▲
Solrød	3,3	▼
Næstved	3,3	▼
Guldborgsund	3,3	▲
Kolding	3,3	▼
Silkeborg	3,3	▼
Frederiksberg	3,3	▲
Faxe	3,3	▼
Egedal	3,3	▲
Frederikshavn	3,4	▼
Skanderborg	3,4	▼
Bornholm	3,4	▲
Jammerbugt	3,4	▼
Hørsholm	3,5	▲
Esbjerg	3,5	▼
Nyborg	3,5	▲
Roskilde	3,6	▼
Ikast-Brande	3,6	▼
Gribskov	3,6	-
Langeland	3,6	▼
Sorø	3,6	▼
Køge	3,7	▲
Syddjurs	3,7	▼
Greve	3,7	▼
Gentofte	3,7	▼
Randers	3,7	▲
Frederikssund	3,8	▼
Vallensbæk	3,8	▲
Favrskov	3,8	▼
Ballerup	3,8	▲
Allerød	3,8	▼
Helsingør	3,8	▲
Lyngby-Taarbæk	3,9	▲
Furesø	3,9	▼
Herlev	3,9	▼
Rudersdal	3,9	-
Lejre	4,1	▼
Gladsaxe	4,1	-
Hvidovre	4,1	▼
Rødovre	4,1	▼
Høje-Taastrup	4,4	▼
Ringkøbing-Skjern	4,5	-
Stevns	4,5	▼
Holbæk	4,5	▼
Nordfyns	4,6	▼
Slagelse	4,6	▼
Albertslund	5,0	▼

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

6.7 Hvor stor en andel af jeres SOSU-ansatte på ældreområdet er på fuldtid?

Hvorfor er det interessant?

25,5 pct. af de SOSU-ansatte på ældreområdet (opgjort ekskl. elever mv.) er ansat på fuldtid, hvilket er en lav andel sammenlignet med øvrige kommunale overenskomstområder. Som en del af arbejdet med rekrutteringsudfordringen er det vigtigt at få flere medarbejdere på fuldtid. Der kan være forskellige grunde til, at medarbejderne arbejder på deltid, og det er vigtigt at få afklaret som en del af vejen til flere ansatte på fuldtid.

Til videre drøftelse

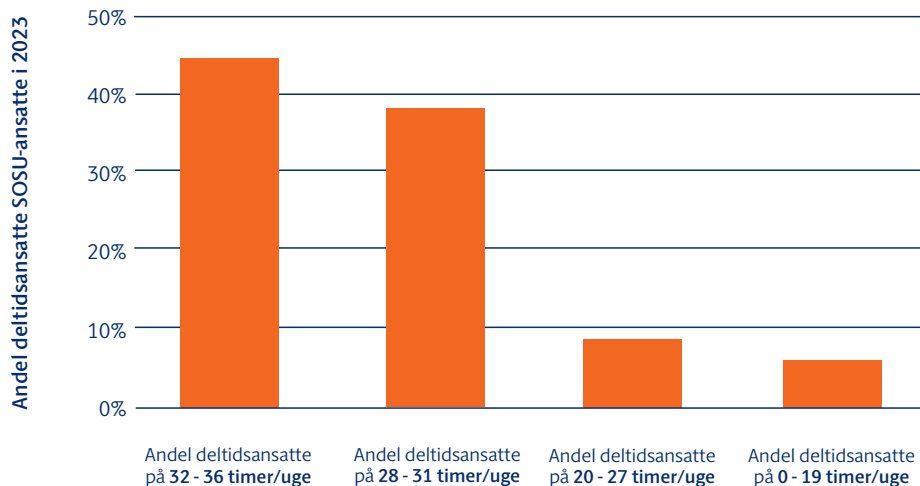
I den enkelte kommune kan det med udgangspunkt i nøgletallet være relevant at drøfte følgende spørgsmål:

- Har kommunen en politik for at få flere op i tid?
- Er det afdækket, om der blandt kommunens deltidsansatte på området er en andel, der ønsker at gå op i tid?
- Har det været overvejet i kommunen som udgangspunkt at slå stillinger på området op som fuldtidsstillinger?

- Er arbejdstid og mulighederne for flere timer en del af den løbende dialog mellem medarbejdere og ledere fx ifm. MUS-samtaler?
- Indgår muligheden for mere medarbejderindflydelse på egen arbejdstid som et redskab til flere medarbejdere op i tid? og/eller fremadrettede effektiviseringsgevinster?

Høj beskæftigelsesgrad for deltidsansatte

De lave andele af SOSU-ansatte på fuldtid på ældreområdet viser, at der er et potentiale knyttet til at få flere på fuldtid. Man skal være opmærksom på, at langt størsteparten af de deltidsansatte SOSU-ansatte arbejder på $\frac{3}{4}$ tid eller mere. 46 pct. arbejder mellem 32 og 36 timer pr. uge, mens 47 pct. arbejder mellem 28 og 31 timer pr. uge.

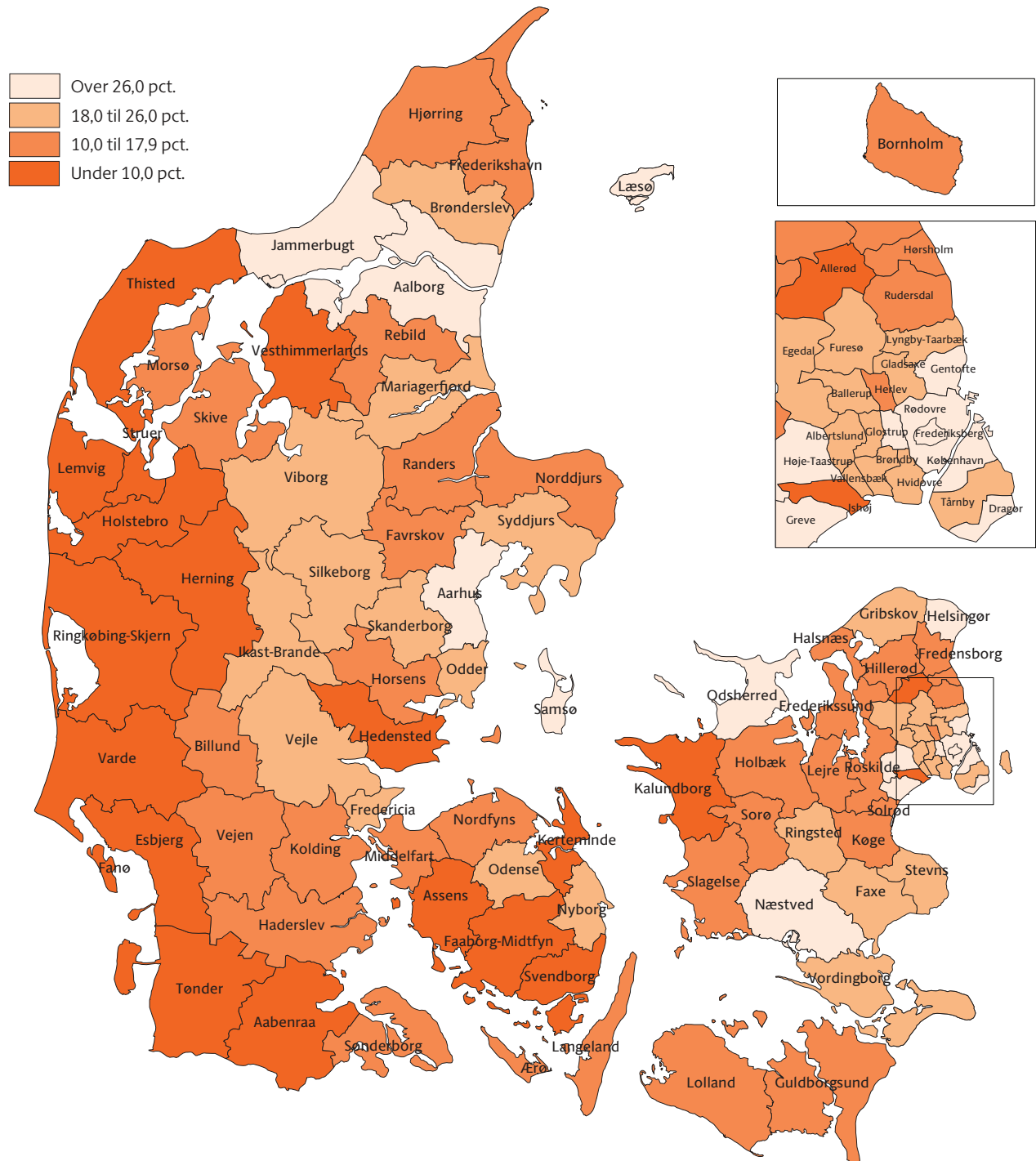
Andel af SOSU-ansatte på ældreområdet på fuldtid i år 2023, pct.

Samsø	44,8	-
Rødovre	41,3	-
Høje-Taastrup	40,8	-
Læsø	38,6	▲
Aalborg	38,4	▲
Helsingør	35,7	▲
Frederiksberg	32,3	-
Aarhus	32,1	▲
Greve	28,1	▼
Jammerbugt	28,0	▼
Næstved	27,7	▲
København	26,9	▼
Gentofte	26,8	▼
Odsherred	26,5	-
Dragør	26,4	▲
Viborg	25,9	▼
Brøndby	25,9	-
Hvidovre	25,2	▲
Brønderslev	24,9	▼
Albertslund	24,8	▲
Mariagerfjord	24,5	▲
Odense	24,4	-
Gribskov	24,3	-
Nyborg	24,1	▲
Faxe	23,5	▼
Skanderborg	22,8	▼
Furesø	22,6	▲
Tårnby	22,5	▲
Vordingborg	22,5	▲
Stevns	22,2	▼
Gladsaxe	21,5	▼
Glostrup	21,3	▲
Egedal	21,1	▲
Odder	20,6	▲
Lyngby-Taarbæk	20,4	▼
Vallensbæk	20,3	▲
Ikast-Brande	20,2	▼
Vejle	19,5	▼
Ballerup	19,5	▲
Fredericia	19,4	▲
Silkeborg	19,2	▼
Ringsted	19,1	▲
Syddjurs	18,8	▼
Halsnæs	17,8	▲
Lolland	17,7	-
Bornholm	17,6	▼
Rudersdal	17,5	▲
Fredensborg	17,4	▲
Køge	17,2	▼
Horsens	16,7	▲
Ærø	15,7	▼
Sønderborg	15,7	▲
Hørsholm	15,5	▼
Roskilde	15,4	-
Sorø	14,9	▼
Vejen	14,9	▼
Frederikssund	14,4	▲
Herlev	14,3	▼
Norddjurs	14,1	▼
Hillerød	14,0	▲
Holbæk	13,7	▲
Randers	13,5	▼
Solrød	13,4	▲
Hjørring	12,9	▲
Slagelse	12,7	▲
Rebild	12,4	▼
Guldborgsund	12,0	▲
Lejre	11,3	▼
Morsø	11,3	▲
Midelfart	11,2	▲
Billund	11,1	▼
Langeland	10,8	▼
Haderslev	10,8	▲
Nordfyns	10,7	▼
Skive	10,3	▼
Kolding	10,2	▼
Frederikshavn	10,2	▲
Favrskov	10,1	▼
Allerød	9,9	▲
Thisted	9,8	-
Kalundborg	9,8	-
Varde	9,4	▲
Aabenraa	9,3	▲
Svendborg	8,9	▼
Hedensted	8,6	▼
Ishøj	8,5	▲
Vesthimmerlands	8,4	▲
Kerteminde	8,1	-
Ringkøbing-Skjern	7,9	▲
Struer	7,8	▼
Esbjerg	7,7	▼
Herning	7,5	▲
Faaborg-Midtfyn	7,5	▲
Assens	7,0	▲
Fanø	7,0	▲
Holstebro	5,9	▲
Tønder	3,6	-
Lemvig	3,5	-

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Andel af SOSU-ansatte på ældreområdet på fuldtid i år 2023, pct.

Data

Tabel: Nøgletallet viser andelen af jeres SOSU-fuldtidsansatte på ældreområdet, som er på fuldtid i år 2023, pct. KRL.

Figur: KRL.

7.1 Hvordan udvikler sundhedsudgifterne sig i din kommune?

Hvorfor er det interessant?

Kommunerne spiller en væsentlig rolle i forhold til den borgernære sundhed. Indsatserne spænder bredt fra sundhedspleje og tandpleje til børn og unge, over forebyggende indsatser for borgere med kroniske lidelser til genoptræning. Fælles for indsatserne er, at de skal forbedre borgernes sundhedstilstand på kort og lang sigt. Med den rette indsats kan kommunerne medvirke til at forbedre borgernes livskvalitet, og samtidig reducere trækket på andre kommunale ydelser. Sundhedsudgifterne varierer mellem kommunerne fra 1.246 kr. pr. borger til 3.120 kr. pr. borger. Det skal bemærkes, at forebyggelse i vid udstrækning også sker som en integreret del af ydelser på andre sektorområder, herunder fx i ældreplejen med rehabiliterende indsats og tidlig opsporing.

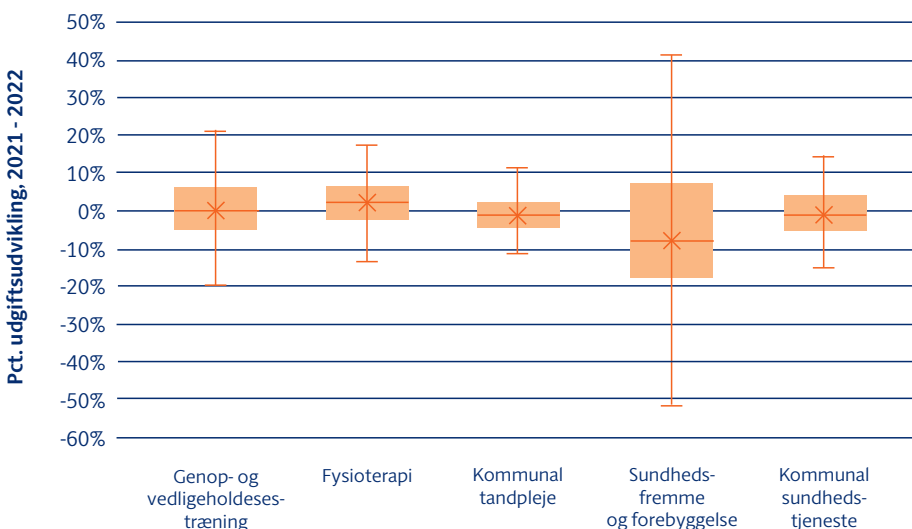
Til videre drøftelse

Med udgangspunkt i nøgletallet kan det være relevant at overveje:

- Afspejler udviklingen i udgifterne pr. indbygger den politiske prioritering, eller er der andre årsager til udviklingen i kommunen?
- Er kommunens udgifter til sundhedsområdet særligt høje på udvalgte områder sammenlignet med andre kommuner?
- Er der en sammenhæng mellem aktiviteten i sygehusvæsenet og kommunens udgifter til sundhedsområdet (ekskl. KMF)?
- Er overgangen mellem sygehus og kommune tilrettelagt hensigtsmæssigt?
- Kan prioritering af forebyggende indsatser reducere udgiftsbehovet på andre områder fx ældreområdet?

Forskelle i udgiftsudvikling mellem sundhedsområder fra 2021 til 2022

Udgiftsudviklingen på sundhedsområdet varierer imellem kommunerne. Særligt er spredningen i udgiftsudviklingen stor inden for sundhedsfremme og forebyggelse, mens udgiftsudviklingen er mindre spredt på de øvrige sundhedsområder. Krydset i de farvede bokse i nedenstående figur viser den gennemsnitlige udgiftsudvikling fra 2021-2022, mens boksens midterste-, nederste- og øverste streg viser henholdsvis medianen, 1. kvartil og 3. kvartil.

Nettodriftsudgifter til sundhed pr. indbygger i 2022, 24-år

Herning	1.246	-
Kalundborg	1.369	-
Stevns	1.379	▲
Gribskov	1.399	▲
Holbæk	1.449	▼
Middelfart	1.451	▲
Hedensted	1.462	▲
Allerød	1.462	▼
Slagelse	1.487	▲
Næstved	1.492	▼
Ikast-Brande	1.496	▼
Bornholm	1.508	▲
Greve	1.515	▼
Egedal	1.534	▼
Silkeborg	1.545	▲
Tårnby	1.548	▼
Viborg	1.551	▼
Fredericia	1.561	▼
Sorø	1.563	▲
Horsens	1.581	▲
Kolding	1.583	▲
Fredensborg	1.587	▲
Holstebro	1.601	▼
Aalborg	1.612	▼
Tønder	1.619	▲
Favrskov	1.631	▲
Helsingør	1.635	▲
Thisted	1.636	▲
Frederikssund	1.647	▲
Ringkøbing-Skjern	1.666	▲
Esbjerg	1.673	▲
Dragør	1.674	▼
Frederiksberg	1.675	▼
Odsherred	1.686	▼
Faxe	1.691	▼
Hørsholm	1.691	-
Skive	1.692	-
Brønderslev	1.702	▼
Morsø	1.706	▼
Hillerød	1.707	▲
Rødovre	1.709	▲
Odense	1.716	▲
Aabenraa	1.721	▲
Svendborg	1.726	▲
Køge	1.736	▼
Vesthimmerlands	1.739	▲
Randers	1.747	▼
Vejen	1.749	▲
Guldborgsund	1.750	▼
Furesø	1.759	▲
Sønderborg	1.760	▲
Lejre	1.760	▼
Struer	1.766	▲
Roskilde	1.770	▼
Varde	1.776	▼
Nyborg	1.777	▼
Veje	1.779	▲
Frederikshavn	1.794	▼
Haderslev	1.800	▼
Rebild	1.804	▲
Assens	1.805	▼
Skanderborg	1.806	▲
Hvidovre	1.810	▼
Høje-Taastrup	1.815	▼
Herlev	1.815	▲
Vordingborg	1.820	▼
Lyngby-Taarbæk	1.821	▲
København	1.841	▲
Aarhus	1.842	▼
Solrød	1.865	▼
Billund	1.887	▼
Jammerbugt	1.900	▼
Faaborg-Midtfyn	1.915	▼
Norddjurs	1.918	▼
Ringsted	1.927	▼
Ishøj	1.941	▲
Odder	1.942	▼
Mariagerfjord	1.965	▲
Ballerup	1.970	▼
Albertslund	1.989	▼
Lemvig	1.996	▲
Halsnæs	2.049	▼
Gentofte	2.057	▲
Glostrup	2.072	▼
Nordfyns	2.082	▲
Kerteminde	2.082	▼
Langeland	2.147	▲
Læsø	2.154	-
Hjørring	2.161	▼
Vallensbæk	2.196	▼
Rudersdal	2.205	-
Samsø	2.226	▼
Lolland	2.319	▼
Gladsaxe	2.403	▲
Syddjurs	2.406	▼
Brøndby	2.414	▼
Ærø	2.839	-
Fanø	3.120	-

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

7.2 Hvordan udvikler udgifterne til hjemmesygepleje sig?

Hvorfor er det interessant?

Hjemmesygepleje udgør en væsentlig udgiftspost i kommunerne. I 2022 havde kommunerne udgifter til hjemmesygepleje på ca. 6,9 mia. kr. Fra 2018 til 2022 er udgifterne steget ca. 20,7 pct. De kommunale udgifter til hjemmesygepleje følger den generelle udvikling på sundhedsområdet, hvor opgaver flytter fra det specialiserede sundhedsvæsen til det nære sundhedsvæsen, så stadig flere og mere komplekse borgere håndteres af hjemmesygeplejen. Der bliver stadig flere ældre i fremtiden, og der er tiltagende udfordringer med at rekruttere sundhedspersonale til at varetage kommunale opgaver inden for plejeområdet.

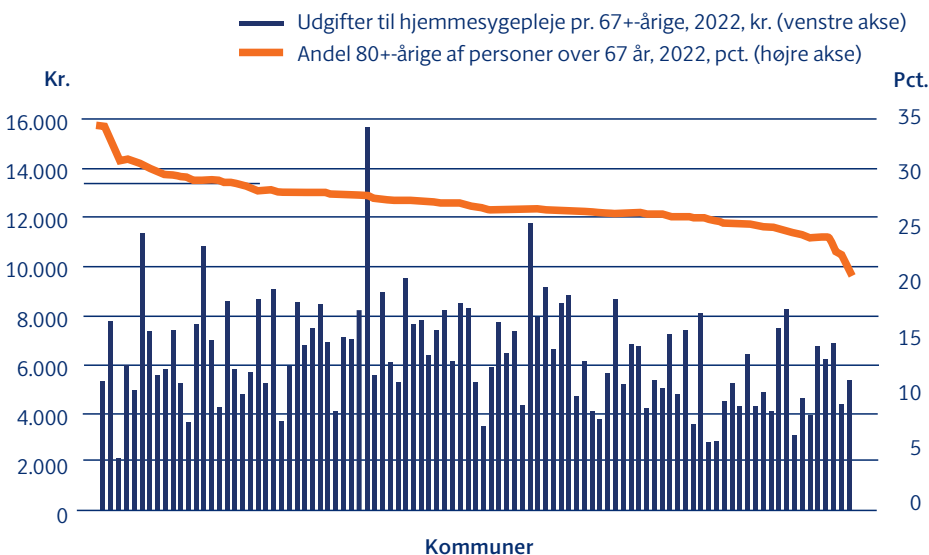
Til videre drøftelse

Med udgangspunkt i de stigende udgifter til hjemmesygepleje, et stigende antal ældre og udfordringer med at rekruttere tilstrækkeligt sundhedspersonale, er det relevant at overveje følgende:

- Afspejler udviklingen i udgifterne pr. indbygger den politiske prioritering, eller kan der være andre årsager til udviklingen i kommunen?
- Hvad driver omkostningsudviklingen i hjemmesygeplejen?
- Kan hjemmesygeplejen tilrettelægges anderledes, så der frigøres ressourcer?
- Hvordan påvirker uddelegeringen af ikke komplekse sygeplejefaglige opgaver omkostningsudviklingen i hjemmesygeplejen?

Er der en sammenhæng mellem andelen af 80-årige og udgifter til hjemmesygepleje?

Figuren indikerer, at der kun er en meget svag relation mellem kommunernes udgifter pr. indbygger over 67 år og andelen af 80-årige borgere i gruppen af borgere over 67 år. Spredningen i kommunerne viser, at nogle kommuner på trods af en højere andel 80-årige formår at have relativt lave udgifter pr. indbygger over 67 år. Dermed kan der være et potentiale for nogle kommuner i at udnytte ressourcerne i hjemmesygeplejen på en anderledes måde.

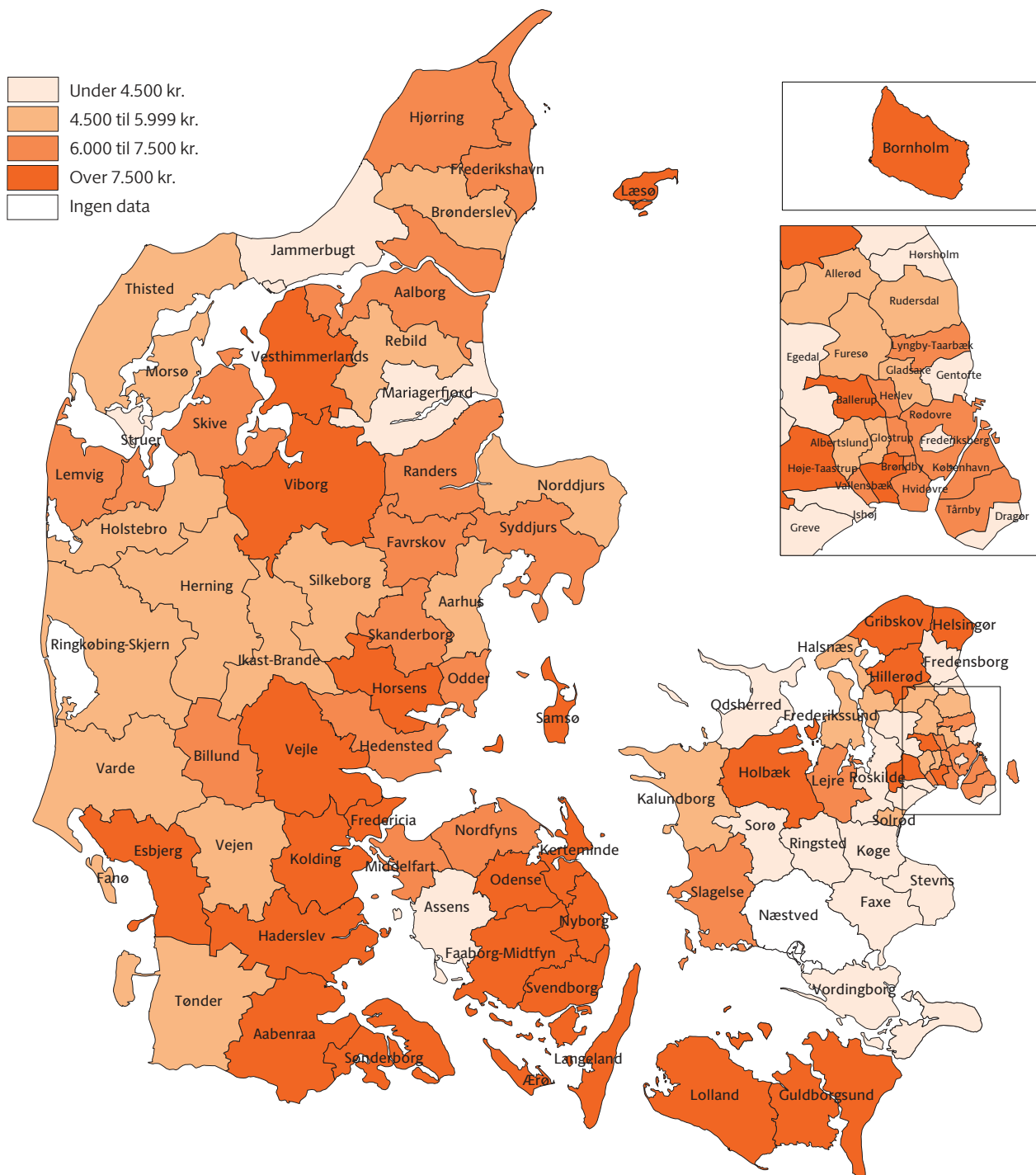
Nettodriftsudgifter til hjemmesygepleje pr. 67+ årig i 2022, 24-pl

Hørsholm	2.307	▲
Greve	2.866	▲
Faxe	2.917	-
Fredensborg	3.120	▲
Assens	3.555	▲
Køge	3.560	-
Dragør	3.706	▲
Frederiksberg	3.718	▲
Ringsted	3.790	▲
Odsherred	3.963	▲
Jammerbugt	4.091	▲
Egedal	4.101	▲
Roskilde	4.136	▲
Mariagerfjord	4.263	▲
Stevns	4.308	▲
Vordingborg	4.324	▼
Gentofte	4.329	▲
Ishøj	4.378	▼
Sorø	4.406	▲
Kalundborg	4.522	▼
Halsnæs	4.629	▲
Albertslund	4.733	▲
Aarhus	4.810	▲
Varde	4.879	▲
Silkeborg	4.882	▼
Thisted	4.983	▲
Furesø	5.002	▼
Gladsaxe	5.130	-
Solrød	5.187	▲
Ikast-Brande	5.190	▼
Tønder	5.261	▲
Vejen	5.283	▼
Holstebro	5.298	▲
Morsø	5.308	▼
Fanø	5.346	▲
Rebild	5.371	▼
Rudersdal	5.387	▲
Herning	5.601	▼
Glostrup	5.603	▲
Norddjurs	5.663	▲
Allerød	5.851	▲
Brønderslev	5.870	▲
Frederikssund	5.941	▲
Ringkøbing-Skjern	5.979	▼
Rødovre	6.052	▼
Slagelse	6.110	-
Frederikshavn	6.110	▲
Randers	6.148	▲
Lejre	6.193	▼
Syddjurs	6.392	▲
Aalborg	6.412	▼
Odder	6.515	▼
Tårnby	6.637	▲
Struer	6.747	-
Skanderborg	6.780	▼
Middelfart	6.802	▲
Lemvig	6.816	▲
København	6.828	▼
Billund	6.934	▼
Hvidovre	7.024	▲
Hjørring	7.071	▲
Skive	7.146	▲
Vallensbæk	7.266	▼
Hedensted	7.365	▲
Favrskov	7.389	-
Nordfyns	7.408	▼
Herlev	7.433	▼
Lyngby-Taarbæk	7.448	▼
Gribskov	7.502	▼
Hillerød	7.516	▲
Fredericia	7.687	▼
Ærø	7.695	▼
Samsø	7.736	▼
Ballerup	7.840	▲
Vejle	7.847	▼
Svendborg	7.934	-
Horsens	8.115	▲
Holbæk	8.242	▼
Helsingør	8.259	▼
Viborg	8.262	▼
Aabenraa	8.300	▼
Esbjerg	8.511	-
Odense	8.516	▼
Langeland	8.556	▲
Faaborg-Midtfyn	8.569	▼
Kerteminde	8.577	▲
Bornholm	8.682	▼
Vesthimmerlands	8.698	▼
Lolland	8.905	▲
Nyborg	8.931	▼
Haderslev	9.057	▼
Høje-Taastrup	9.152	▼
Kolding	9.493	▼
Brøndby	10.841	▼
Sønderborg	11.378	▼
Guldborgsund	11.717	-
Læsø	15.675	▲
Næstved	-	/

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før
▼

Kort:

Nettodriftsudgifter til hjemmesygepleje pr. 67+-årig i 2022, 24-pl

Data

Tabel: Nøgletallet viser nettodriftsudgifter til hjemmesygepleje funktion 5.30.28 pr. indbygger 67+-årige i 2022, 24-pl. FLIS.
Figur: FLIS.

7.3 Hvordan er jeres udvikling i syge- og sundhedspersonale?

Hvorfor er det interessant?

Det samlede antal ansatte i kommunerne er stort set uændret fra 2007 til 2023. I samme periode har der været en markant vækst i autoriseret sundhedsfagligt personale. Med undtagelse af ergo- og fysioterapeuter er væksten i autoriseret sundhedspersonale hovedsageligt sket fra 2010 til 2018. Antallet har siden 2018 stabiliseret sig på lige over 47.000 fuldtidsansatte. Væksten i kommunalt syge- og sundhedspersonale frem til 2018 indikerer en vækst i opgaver på det kommunale sundhedsområde og stigende opgavekompleksitet. Samtidig har en analyse fra KL vist, at der i 2030 vil være behov for 15.000 til 20.000 flere sundhedsfagligt personale for at opretholde det nuværende serviceniveau.

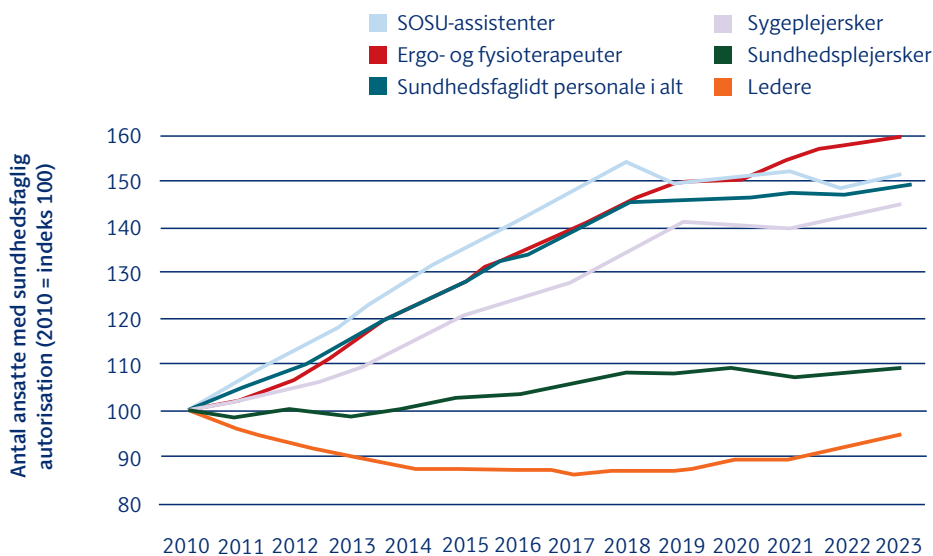
Til videre drøftelse

Prioriteringen af sundhedsfagligt personale kan blandt andet være et udtryk for opgaveglidning og en øget kompleksitet i behandlingsindsatsen. Det er derfor bl.a. relevant at overveje:

- Er der en god dialog med regionerne om opgavevaretagelsen?
- Hvordan understøtter kommunen styringen af sundhedsområdet på tværs af sektorer?
- Er stagnationen i udviklingen af autoriseret sundhedspersonale udtryk for en bevidst strategi i forhold til forebyggelse og/eller genoptræning i kommunen eller udtryk for rekrutteringsudfordringer?
- Hvordan kan kommunen i fremtiden rekruttere kvalificeret sundhedspersonale?

Udvikling i kommunernes ansættelser på sundhedsområdet

Figuren illustrerer udviklingen i antallet af ansatte fra 2010-2023. Her ses en markant vækst i antallet af årsværk for det kommunale syge- og sundhedspersonale. Fra 2010 til 2023 er antallet af kommunalt ansatte med en sundhedsfaglig autorisation steget med 49 pct. – det svarer til næsten 16.000 fuldtidsstillinger. Væksten er fordelt med 60 pct. vækst i ergo- og fysioterapeuter, 50 pct. vækst i SOSU-assistent, 46 pct. vækst i sygeplejersker og 9 pct. vækst i sundhedsplejersker. I samme periode er antallet af ledere på sundhedsområdet faldet med 5 pct.

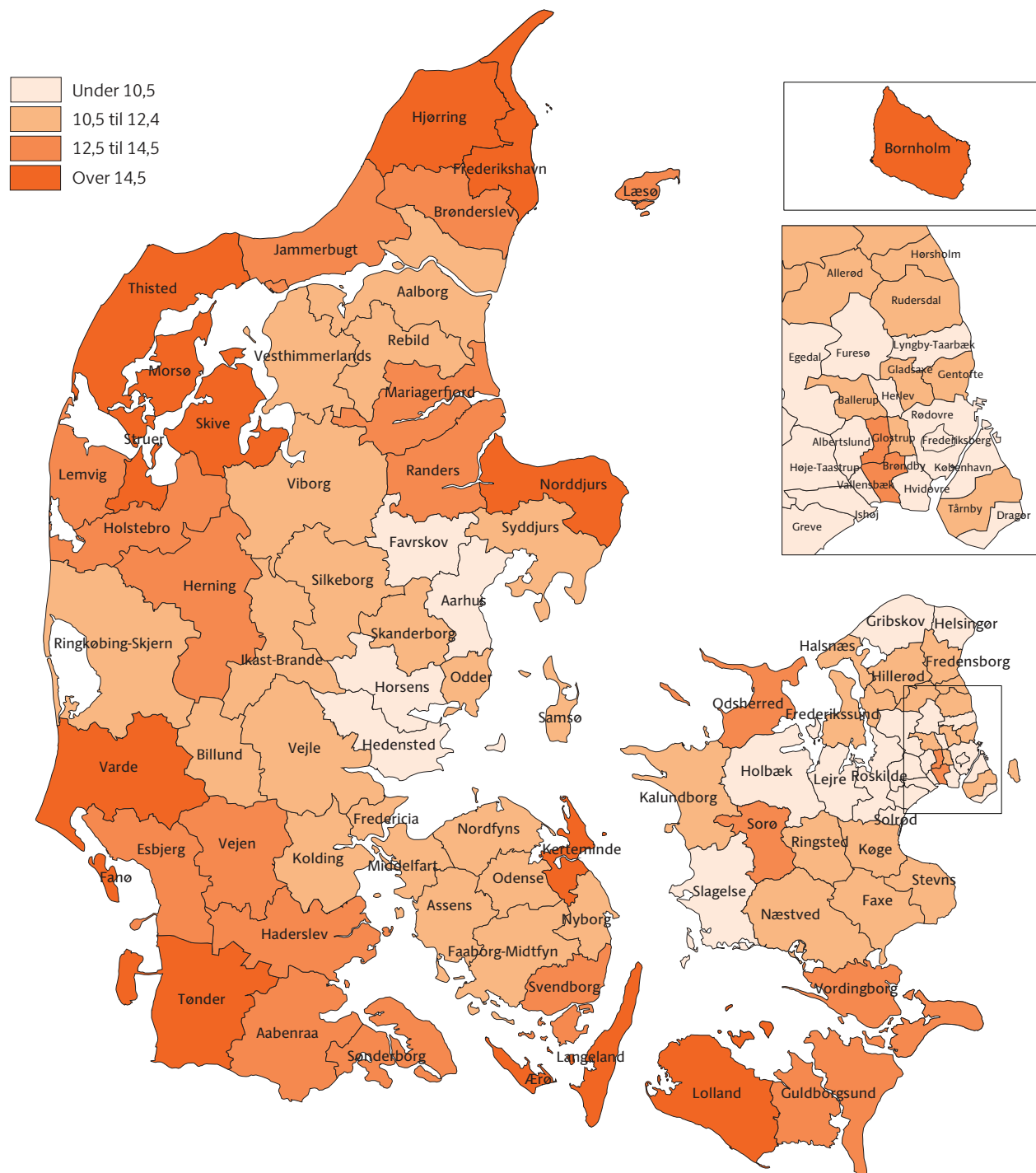
Autoriseret sundhedspersonale pr. 1.000 indbyggere i 2023

Frederiksberg	7,2	▲
Gribskov	7,4	▼
København	7,9	-
Holbæk	8,3	-
Hvidovre	8,4	-
Dragør	8,4	▲
Furesø	8,4	▼
Aarhus	8,9	▲
Horsens	9,0	-
Solrød	9,1	▲
Slagelse	9,1	▲
Egedal	9,2	▼
Lyngby-Taarbæk	9,2	▼
Greve	9,5	▼
Roskilde	9,5	▲
Hedensted	9,6	▼
Favrskov	9,6	-
Ishøj	9,7	▲
Lejre	9,7	▼
Herlev	9,7	▼
Høje-Taastrup	9,9	▲
Helsingør	9,9	▼
Albertslund	10,3	▲
Vallensbæk	10,3	▼
Skanderborg	10,6	▼
Fredensborg	10,7	-
Allerød	10,7	▲
Gentofte	10,8	▲
Rudersdal	10,8	▲
Rødovre	11,0	▲
Silkeborg	11,0	▲
Kalundborg	11,0	▲
Hillerød	11,0	▼
Ringsted	11,1	▼
Vejle	11,1	▼
Odder	11,2	▲
Ikast-Brande	11,2	▼
Kolding	11,2	-
Nyborg	11,2	▼
Samsø	11,2	▼
Halsnæs	11,2	▼
Syddjurs	11,3	▲
Hørsholm	11,3	▲
Tårnby	11,4	▼
Gladsaxe	11,5	▼
Odense	11,7	▼
Stevns	11,8	▼
Viborg	11,8	▲
Aalborg	11,8	▲
Faaborg-Midtfyn	11,9	▲
Køge	11,9	▼
Nordfyns	11,9	▼
Middelfart	12,0	▲
Fredericia	12,0	▲
Ringkøbing-Skjern	12,0	▲
Næstved	12,0	▼
Ballerup	12,0	▲
Rebild	12,1	▼
Faxe	12,1	▼
Frederikssund	12,1	▼
Vesthimmerlands	12,1	▲
Assens	12,2	▼
Billund	12,3	▼
Haderslev	12,6	▲
Mariagerfjord	12,6	-
Brønderslev	12,7	▼
Aabenraa	12,7	▼
Herning	12,8	-
Sorø	12,9	▲
Guldborgsund	13,0	▼
Jammerbugt	13,2	▼
Vordingborg	13,3	▼
Brøndby	13,3	▼
Holstebro	13,4	▲
Vejen	13,4	-
Randers	13,7	▼
Sønderborg	14,0	▲
Læso	14,0	▲
Svendborg	14,1	▼
Esbjerg	14,2	▲
Lemvig	14,3	▼
Odsherred	14,5	▲
Glostrup	14,5	▼
Norddjurs	14,8	▼
Hjørring	14,9	-
Lolland	15,0	▼
Frederikshavn	15,4	▲
Skive	15,4	▼
Kerteminde	15,9	▲
Ærø	16,0	▲
Tønder	16,1	▼
Struer	16,1	-
Varde	16,6	▼
Thisted	17,0	▼
Morsø	18,6	▲
Bornholm	18,6	▼
Fanø	18,8	▼
Langeland	18,9	-

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Autoriseret sundhedspersonale pr. 1.000 indbyggere i 2023

Data

Tabell: Nøgletallet viser autoriseret sundhedspersonale pr. 1.000 indbyggere i 2023. KRL og Danmarks Statistik.

Figur: KRL.

7.4 Hvor mange af jeres sygehusophold er forebyggelige?

Hvorfor er det interessant?

Sygehusophold for den ældre del af befolkningen er interessante, fordi de potentielt kan forebygges. Ved alene at se på de 65+-årige fokuseres på en befolkningsgruppe, som kommunen ofte er i kontakt med. Det giver kommunen bedre mulighed for at opspore eventuel forværring af borgerens sundhedstilstand, og dermed forebygge et sygehusophold. Det kan fx være, at ældreplejen er opmærksom på, om borgeren er dehydreret. Det er dog ikke alle sygehusophold, kommunen kan forebygge. Ligesom kommunen heller ikke har kontakt til samtlige 65+-årige borgere. Ændringer i både organisering af sygehusvæsenet og Landspatientregisteret har medført en revideret opgørelsesmetode for indlæggelse og genindlæggelse.

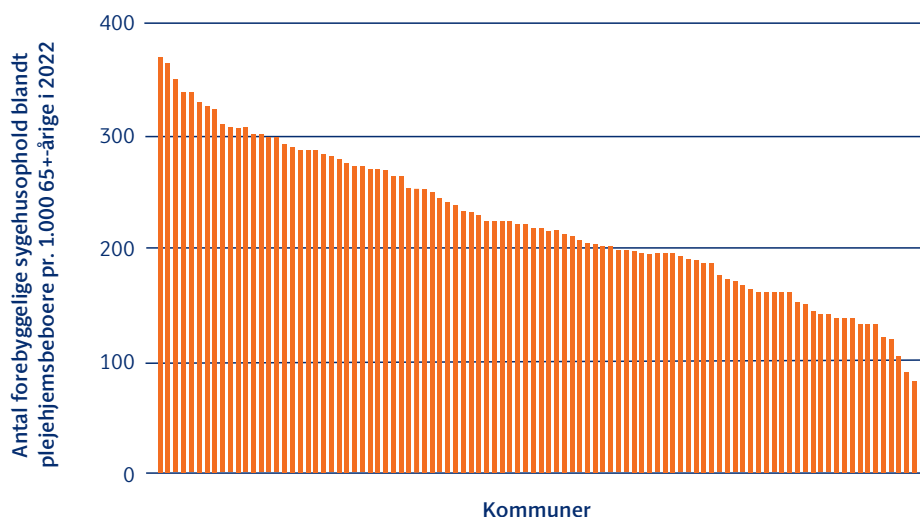
Til videre drøftelse

Med udgangspunkt i nøgletallet kan det være relevant at overveje:

- Er medarbejderne i kommunens ældrepleje rustet til at opspore forebyggelige sygehusophold?
- Er der en tydelig kommunikationsvej, når medarbejderne i ældreplejen konstaterer en forringelse af borgernes helbred?
- Bliver der fulgt systematisk op på udviklingen i forebyggelige sygehusophold via nøgletal, og bliver opfølgningen omsat i politisk prioritering og konkret handling?
- Bliver der udarbejdet opfølgninger og nøgletal fordelt på ældre-distrikter med henblik på at afdække, om nogle distrikter har særlige udfordringer og forbedringspotentialer?

Forebyggelige sygehusophold blandt plejehjemsbeboere i 2022

Figuren viser, at der er en stor spredning imellem kommunerne i forhold til antallet af forebyggelige sygehusophold blandt plejehjemsbeboere. Det er relevant at undersøge omfanget af forebyggelige sygehusophold hos den enkelte kommunes plejehjem, da plejehjemsbeboerne er blandt de borgere, som kommunerne har den største kontakt til, og derved også har størst mulighed for at etablere forebyggende foranstaltninger for.

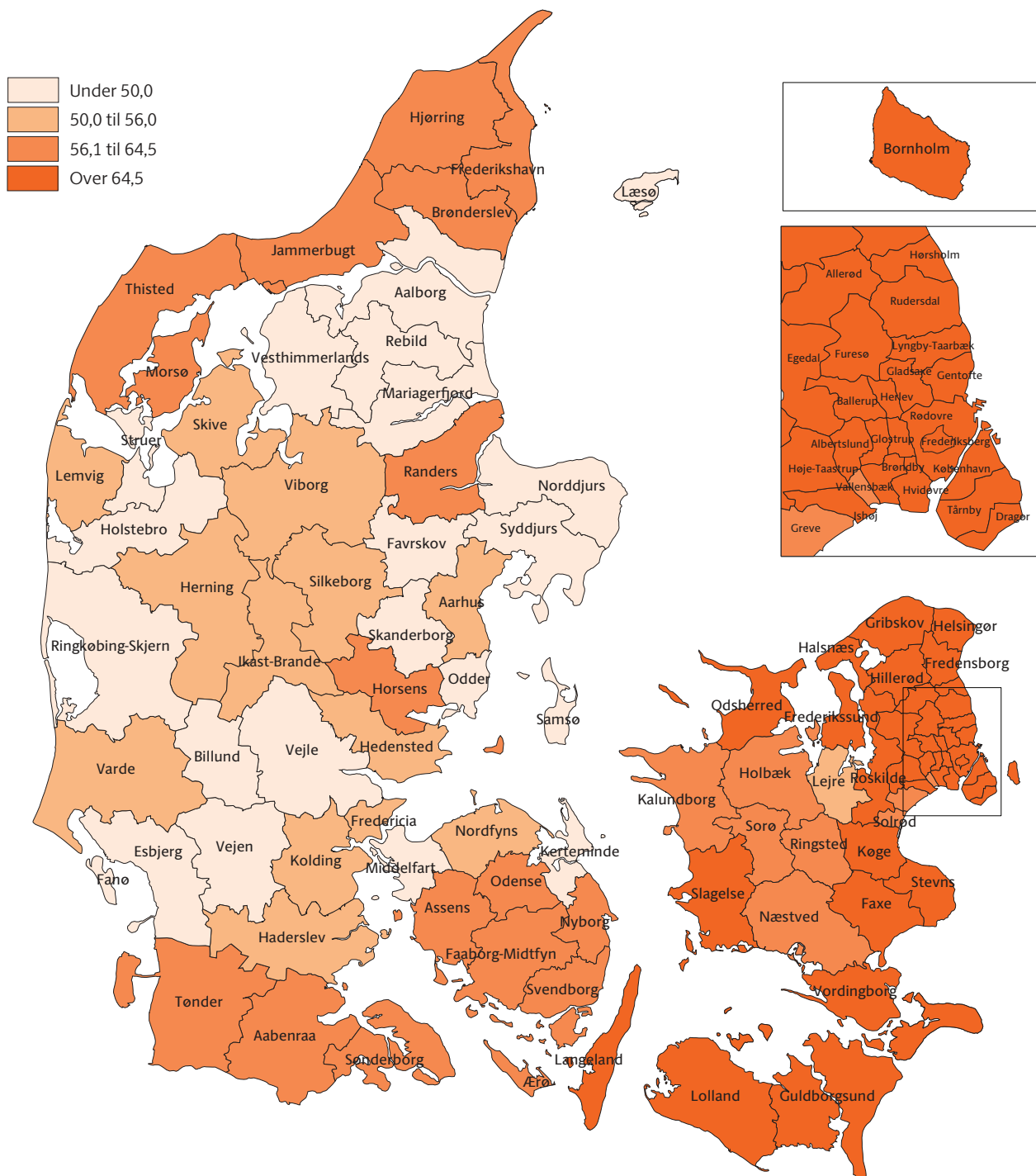
Antal forebyggelige somatiske sygehusophold pr. 1.000 (65+-årige) i 2022

Fanø	34,6	–
Odder	40,7	▲
Samsø	41,2	▲
Billund	41,9	▲
Vesthimmerlands	44,4	▲
Mariagerfjord	44,9	▼
Middelfart	45,4	–
Vejle	45,9	▲
Vejen	46,2	▲
Læsø	46,4	▼
Favrskov	46,9	▲
Struer	46,9	▼
Aalborg	47,6	▼
Kerteminde	48,1	▲
Norddjurs	48,6	▼
Rebild	48,6	▲
Skanderborg	48,7	▼
Esbjerg	48,9	▲
Syddjurs	49,5	▼
Holstebro	49,5	▲
Ringkøbing-Skjern	49,8	▼
Varde	50,1	▼
Nordfyns	50,4	▲
Ikast-Brande	51,8	▲
Aarhus	51,8	▼
Lemvig	53,4	▲
Herning	53,4	▼
Skive	53,8	▼
Silkeborg	54,2	▲
Kolding	54,4	▼
Hedensted	55,1	▼
Fredericia	55,1	▼
Lejre	55,2	▲
Viborg	55,5	▲
Haderslev	55,8	▼
Randers	56,3	▲
Hjørring	56,5	▲
Horsens	57,1	▲
Faaborg-Midtfyn	57,3	▲
Frederikshavn	57,5	▲
Assens	57,8	▲
Aabenraa	58,0	▼
Jammerbugt	58,1	▼
Ringsted	58,3	▲
Solrød	58,6	▲
Svendborg	58,7	▲
Odense	58,8	–
Thisted	60,0	▲
Næstved	60,2	▲
Vallensbæk	60,6	▼
Kalundborg	60,8	▼
Sønderborg	60,9	▼
Ærø	61,5	▲
Tønder	61,8	▼
Sorø	62,0	▼
Morsø	62,1	▲
Brønderslev	62,2	▼
Nyborg	62,9	▲
Holbæk	64,0	▲
Greve	64,4	▲
Odsherred	64,7	▲
Faxe	64,7	▼
Furesø	65,2	▲
Roskilde	65,8	▼
Stevns	65,9	▼
Vordingborg	66,0	▼
Høje-Taastrup	66,6	▼
Egedal	66,7	▼
Fredensborg	67,9	▼
Hørsholm	68,5	▼
Albertslund	68,9	▲
Langeland	70,5	▲
Lyngby-Taarbæk	70,9	▲
Køge	70,9	▲
Allerød	71,4	▼
København	72,4	▲
Frederiksberg	72,6	▲
Helsingør	72,7	▲
Gribskov	72,9	▼
Dragør	73,0	▼
Gentofte	73,3	▼
Rudersdal	73,5	▼
Bornholm	73,6	▼
Lolland	73,6	▲
Guldborgsund	74,7	▼
Frederikssund	75,6	▼
Ballerup	76,1	▲
Gladsaxe	76,3	▼
Halsnæs	76,6	▼
Slagelse	76,8	▼
Brøndby	78,4	▲
Ishøj	79,1	▼
Tårnby	79,2	▼
Rødovre	79,8	▼
Herlev	81,1	▼
Glostrup	81,7	▼
Hvidovre	81,9	▲
Hillerød	85,9	▼

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Antal forebyggelige somatiske sygehusophold pr. 1.000 (65+-årige) i 2022

Data

Tabel: Nøgletallet viser antal forebyggelige akutte sygehusophold pr. 1.000 (65+-årige) i 2022. eSundhed og Danmarks Statistik.
Figur: eSundhed – sundhedsdata på tværs.

7.5 Hvad er det gennemsnitlige antal somatiske liggedage?

Hvorfor er det interessant?

Det har i mange år været et erklæret mål i sundhedsvæsenet, at varigheden af indlæggelser (liggetiden) skal være så kort som mulig. Der stilles dog i stigende grad også spørgsmål ved, om borgerne i nogle tilfælde udskrives for tidligt – inden de reelt er færdigbehandlede. Dette har særlig betydning for kommunerne, som ofte står for den efterfølgende pleje og omsorg, og som oplever, at opgavernes omfang og kompleksitet ved modtagelse af nyudskrevne borgere er stigende. Forsat fald i indlæggelsesvarigheden følges således med stor interesse i kommunerne, da det fordrer, at kommunerne løbende tilpasser og udvider deres udbud af sundheds- og omsorgsydelser.

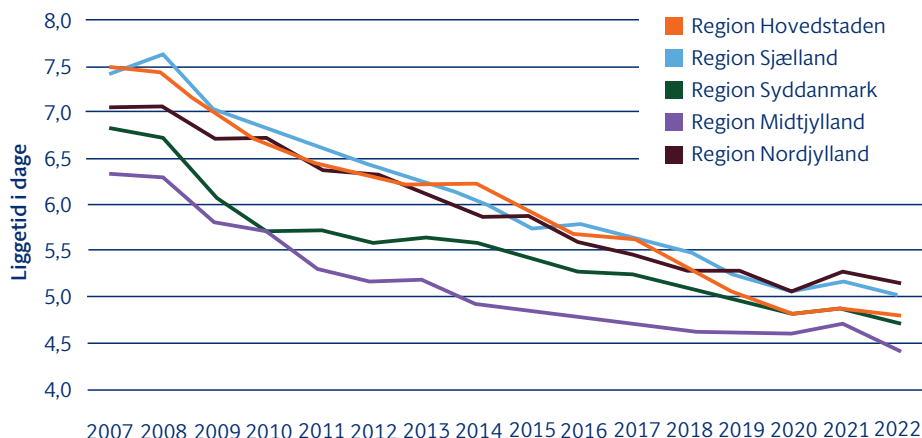
Til videre drøftelse

Med udgangspunkt i nøgletallet kan det være relevant at overveje:

- Modtager kommunen rettidig og tilstrækkelig information fra sygehuset om udskrivning?
- Anvender kommunen systematisk information om forventet tidspunkt for udskrivning i planlægningen?
- Har kommunen overblik over længden af et gennemsnitligt forløb på de midlertidige pladser?
- Har decentrale ledere mulighed for, med løbende og tidstro information, at få et aktuelt overblik over hvor lang tid borgerne har været i de midlertidige pladser?

Gennemsnitlig antal liggedage pr. 65+-årige fordelt på regioner

Figuren viser, at varigheden af hospitalsindlæggelser har været faldende på tværs af regioner. I 2007 havde kommunernes borgere gennemsnitlig 7,1 liggedage pr. indlæggelse, mens antallet af liggedage i 2022 var faldet til 4,9. Med gennemsnitlig 4,5 liggedage i 2022 har kommunerne i Region Midtjylland de korteste indlæggelser, mens kommunerne i Region Nordjylland med gennemsnitlig 5,2 liggedage har de længste indlæggelser i 2022. Grundet overgangen til LPR3 er der et databrud fra 2018 til 2019. Kurverne fra 2018 til 2019 forekommer jævne, hvorfor betydningen af databrudet vurderes at være begrænset.

Gennemsnitlig somatisk liggetid i dage pr. 65+-årig i 2022

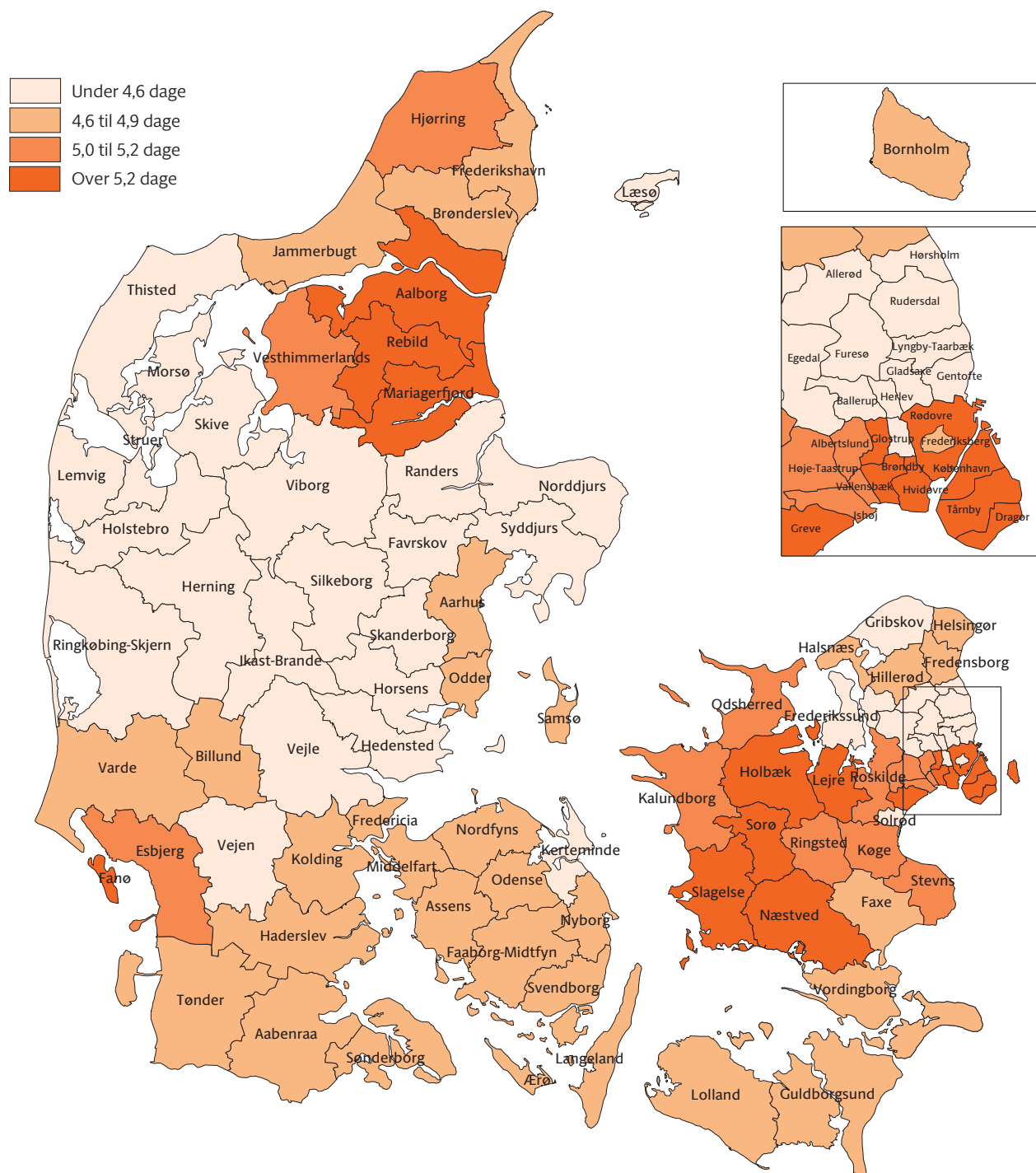
Allerød	4,2	▲
Horsens	4,2	▲
Gentofte	4,2	▲
Ringkøbing-Skjern	4,2	▲
Holstebro	4,2	▲
Herning	4,2	▲
Hedensted	4,2	▲
Struer	4,2	▲
Kerteminde	4,3	▲
Rudersdal	4,3	▼
Læsø	4,3	▲
Skanderborg	4,3	▲
Ballerup	4,3	▲
Syddjurs	4,3	-
Lemvig	4,4	▲
Norddjurs	4,4	▲
Ikast-Brande	4,4	▲
Gladsaxe	4,4	▼
Herlev	4,4	▼
Rødovre	4,4	▼
Skive	4,5	▼
Vejle	4,5	▼
Egedal	4,5	▼
Gribskov	4,5	▲
Hørsholm	4,5	▼
Favrskov	4,5	▼
Viborg	4,5	▲
Silkeborg	4,5	▼
Lyngby-Taarbæk	4,5	▼
Randers	4,5	▲
Morsø	4,6	▲
Solrød	4,6	▲
Furesø	4,6	▼
Frederikssund	4,6	▼
Thisted	4,6	▲
Vejen	4,6	▲
Odder	4,6	▼
Hillerød	4,6	▼
Langeland	4,7	▲
Helsingør	4,7	▼
Vordingborg	4,7	▲
Sønderborg	4,7	▲
Haderslev	4,7	▲
Fredericia	4,7	▲
Tønder	4,7	▲
Middelfart	4,7	▼
Svendborg	4,7	▼
Halsnæs	4,8	▼
Lolland	4,8	▼
Fredensborg	4,8	▼
Odense	4,8	▼
Guldborgsund	4,8	▲
Nyborg	4,8	▼
Nordfyns	4,8	▲
Aarhus	4,8	▲
Kolding	4,9	▼
Ærø	4,9	▲
Aabenraa	4,9	▲
Faaborg-Midtfyn	4,9	▼
Faxe	4,9	▲
Frederiksberg	4,9	▲
Assens	4,9	▼
Billund	4,9	▲
Jammerbugt	4,9	▲
Varde	4,9	▲
Brønderslev	4,9	▼
Samsø	5,0	▼
Frederikshavn	5,0	▼
Bornholm	5,0	▲
Stevns	5,0	▼
Roskilde	5,0	▼
Hjørring	5,0	▲
Albertslund	5,1	▲
Kalundborg	5,1	▲
Vallensbæk	5,1	▼
Køge	5,1	▼
Odsherred	5,1	▲
Vesthimmerlands	5,1	▲
Ringsted	5,1	▲
Esbjerg	5,2	▼
Ishøj	5,2	▼
Høje-Taastrup	5,2	▼
Greve	5,3	▼
Holbæk	5,3	▲
Sorø	5,3	▲
Hvidovre	5,3	▼
Mariagerfjord	5,3	▼
København	5,3	▲
Slagelse	5,4	▼
Fanø	5,4	▼
Dragør	5,4	▼
Lejre	5,4	▼
Rebild	5,4	▼
Næstved	5,5	▼
Tårnby	5,5	▼
Brøndby	5,5	▼
Glostrup	5,7	▼
Aalborg	5,7	-

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Gennemsnitlig somatisk liggetid i dage pr. 65+-årig i 2022

Data

Tabel: Nøgletallet viser gennemsnitlig liggetid i dage pr. 65+-årig i 2022. Landspatientregistret og Danmarks Statistik.

Figur: Landspatientregistret og Danmarks Statistik.

7.6 Hvor stor en andel af jeres somatiske genindlæggelser er akutte?

Hvorfor er det interessant?

Genindlæggelser er indlæggelser, hvor borgeren inden for 30 dage efter udskrivning har fornyet kontakt til sygehuset. Genindlæggelser er interessante, fordi de i et vist omfang kan undgås bl.a. ved at gennemføre opfølgende hjemmebesøg for fx ældre borgere, når de bliver udskrevet fra sygehuset. Desuden kan et højt antal genindlæggelser være et udtryk for, at borgerne bliver udskrevet for tidligt fra sygehuset, og derfor bliver genindlagt. Endelig kan praktiserende lægers kendskab og henvisning til kommunale tilbud have betydning for antallet af genindlæggelser. Det er vigtigt at være opmærksom på, at ikke alle genindlæggelser hverken kan eller skal undgås.

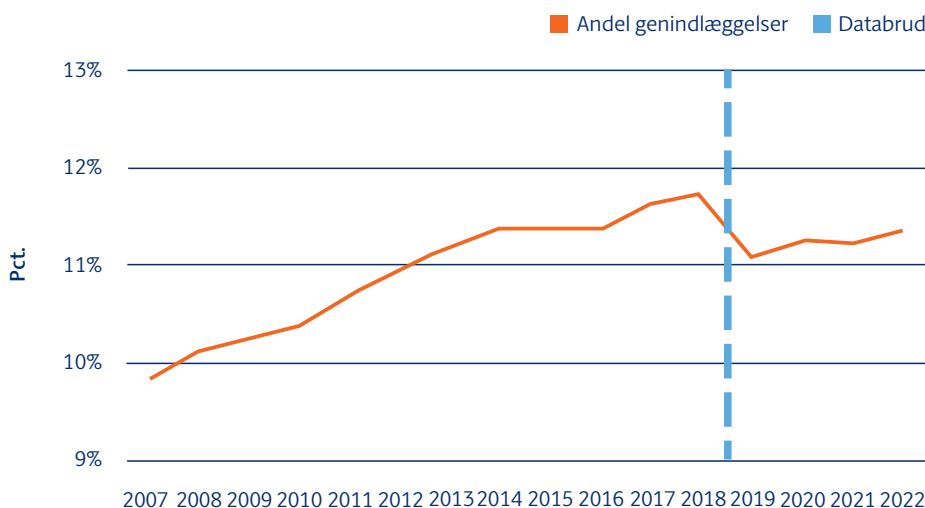
Til videre drøftelse

Med udgangspunkt i nøgletallet kan det være relevant at overveje:

- Følger kommunen systematisk op på udviklingen i antallet af genindlæggelser, herunder særligt med fokus på de 80+-årige borgere?
- Gennemfører kommunen opfølgende hjemmebesøg hos ældre borgere umiddelbart efter udskrivning fra sygehuset?
- Hvilke erfaringer er der med opfølgende hjemmebesøg både ift. forbrug af hjemmepleje og genindlæggelser?
- Henviser de praktiserende læger og vagtlæger til kommunens tilbud?
- Er der mellem sygehusene forskel på andelen af genindlæggelser?

Udviklingen i andelen af akutte somatiske genindlæggelser

Figuren viser, at andelen af akutte somatiske genindlæggelser er stigende fra 2007 til 2014. Fra 2014 er andelen af akutte somatiske genindlæggelser stagneret, så omtrent 11,4 pct. af alle somatiske indlæggelser er akutte genindlæggelser inden for 30 dage fra udskrivningstidspunktet for det primære indlæggelsesforløb. Den stiplede linje indikerer, at der er et databrud fra 2018 til 2019, som skyldtes overgangen til LPR3. Det er usikkert om faldet i genindlæggelser fra 2018 til 2019 skyldes databrudet.

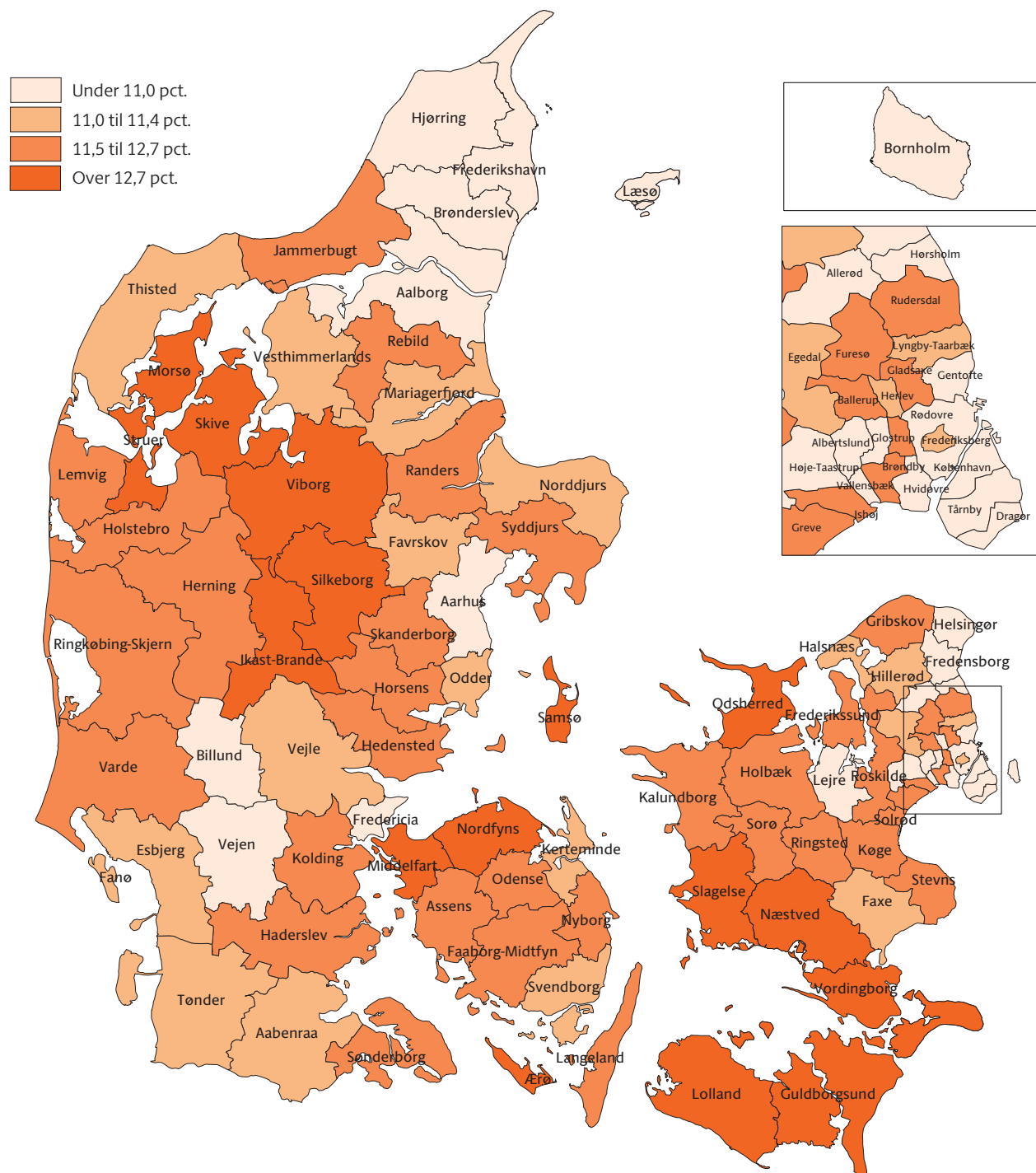

Andel akutte somatiske genindlæggelser i 2022, pct.

Tårnby	5,0	▲
Dragør	5,5	▼
Læsø	6,6	▲
København	8,8	-
Brønderslev	9,2	▲
Fredensborg	9,8	▲
Hjørring	9,8	▲
Vejen	9,9	▲
Allerød	10,1	▲
Aalborg	10,1	▲
Frederikshavn	10,2	▲
Bornholm	10,3	▲
Billund	10,4	▲
Aarhus	10,5	▲
Glostrup	10,5	▲
Gentofte	10,6	▲
Helsingør	10,6	▲
Albertslund	10,6	▲
Hvidovre	10,7	▲
Hoje-Taastrup	10,9	▲
Lejre	10,9	▲
Vallensbæk	10,9	▼
Hørsholm	11,0	▼
Vesthimmerlands	11,0	▲
Kerteminde	11,1	▲
Mariagerfjord	11,1	▼
Vejle	11,1	▲
Odder	11,1	▲
Herlev	11,2	▲
Faxe	11,2	▲
Hillerød	11,2	▼
Norddjurs	11,2	▲
Esbjerg	11,2	▼
Favrskov	11,2	▼
Fanø	11,3	▼
Thisted	11,3	▲
Halsnæs	11,3	▲
Egedal	11,3	▼
Tønder	11,4	▲
Frederiksberg	11,4	▼
Svendborg	11,5	▼
Lyngby-Taarbæk	11,5	▲
Aabenraa	11,5	▲
Assens	11,5	▲
Fredericia	11,6	▲
Gladsaxe	11,6	▲
Odense	11,6	▼
Roskilde	11,6	▲
Brøndby	11,6	▼
Furesø	11,6	▼
Varde	11,6	▲
Rebild	11,6	▼
Skanderborg	11,7	▲
Rudersdal	11,7	▼
Isøj	11,7	▼
Jammerbugt	11,7	▼
Ballerup	11,7	▼
Lemvig	11,8	▲
Rødovre	11,8	▼
Ringsted	11,8	▲
Solrød	11,8	▼
Gribskov	11,8	▼
Køge	11,9	▲
Greve	11,9	▲
Nyborg	12,0	▼
Syddjurs	12,1	▼
Haderslev	12,1	▼
Holstebro	12,1	▼
Langeland	12,1	▲
Herning	12,1	▲
Horsens	12,2	▲
Faaborg-Midtfyn	12,3	▼
Stevns	12,3	▼
Randers	12,3	▼
Sønderborg	12,4	▼
Kolding	12,4	▼
Hedensted	12,4	▼
Ringkøbing-Skjern	12,5	▲
Frederikssund	12,6	▼
Holbæk	12,6	▼
Kalundborg	12,7	▼
Sorø	12,7	▼
Morsø	12,7	-
Middelfart	12,7	▼
Næstved	12,8	▼
Ikast-Brande	12,8	▼
Nordfyns	12,9	▼
Vordingborg	13,1	▲
Viborg	13,2	-
Slagelse	13,3	▼
Odsherred	13,3	▼
Silkeborg	13,4	▼
Samsø	13,6	▼
Lolland	14,0	▲
Guldborgsund	14,1	▲
Skive	14,1	▼
Struer	14,3	▼
Ærø	14,5	▼

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:
Andel akutte somatiske genindlæggelser i 2022, pct.

Data

Tabel: Andel akutte somatiske genindlæggelser i 2022, pct. eSundhed og Danmarks Statistik.
Figur: eSundhed.

8.1 Hvad er jeres udgifter til offentlig forsørgelse?

Hvorfor er det interessant?

Der er store forskelle på kommunernes udgifter til offentlig forsørgelse, hvilket fremgår af tabellen til højre. Rammevilkårene på tværs af kommunerne er naturligvis ikke ens, og vilkårene kan ikke alene forklare den forskel, der er blandt kommunerne. En effektiv beskæftigelsesindsats kan gøre en stor forskel for den enkelte ledige, for de lokale virksomheder og for kommunens økonomi.

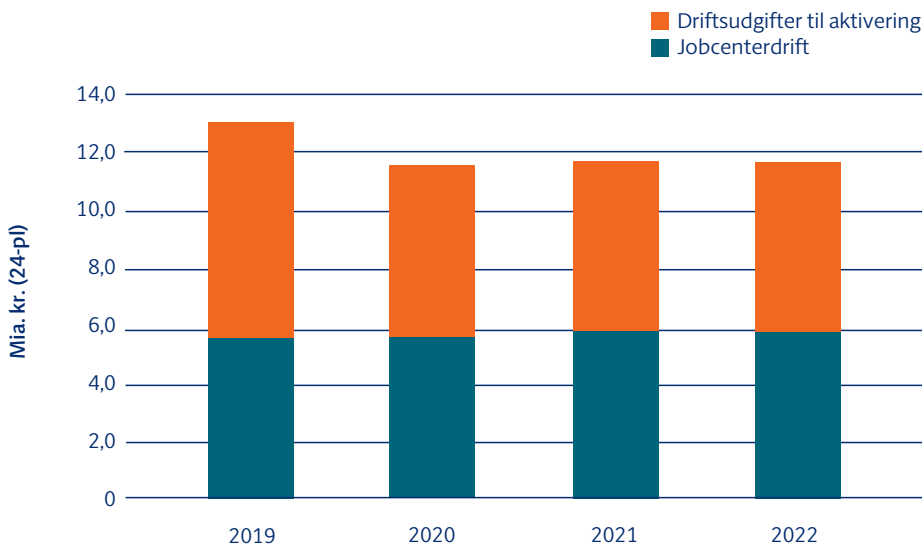
Til videre drøftelse

Med udgangspunkt i nøgletallet kan det være relevant at drøfte følgende spørgsmål:

- Har kommunen en række fastsatte resultat- og effektmål for indsatsen?
- Følges der aktivt op på målene med anvendelse af ledelsesinformation fra eksempelvis FLIS?
- Er der sammenhæng mellem budget- og effektmål?
- Sikrer kommunen, at alle reformeffekter er indarbejdet i budgetterne?
- Har kommunen en prioritering af indsatser, der varierer fra målgruppe til målgruppe?
- Hvordan er kommunens flow mellem ydelser?

Udviklingen i udgifter til den aktive beskæftigelsesindsats

I 2022 udgjorde de samlede udgifter til den aktive beskæftigelsesindsats 11,6 mia. kr. Figuren nedenunder viser den overordnede udvikling i udgifterne til jobcenterdrift og driftsudgifter til aktivering. Det fremgår, at udgifterne til den aktive beskæftigelsesindsats er faldet fra 2019 til 2022. Udviklingen kan primært tilskrives færre udgifter til aktivering mv.

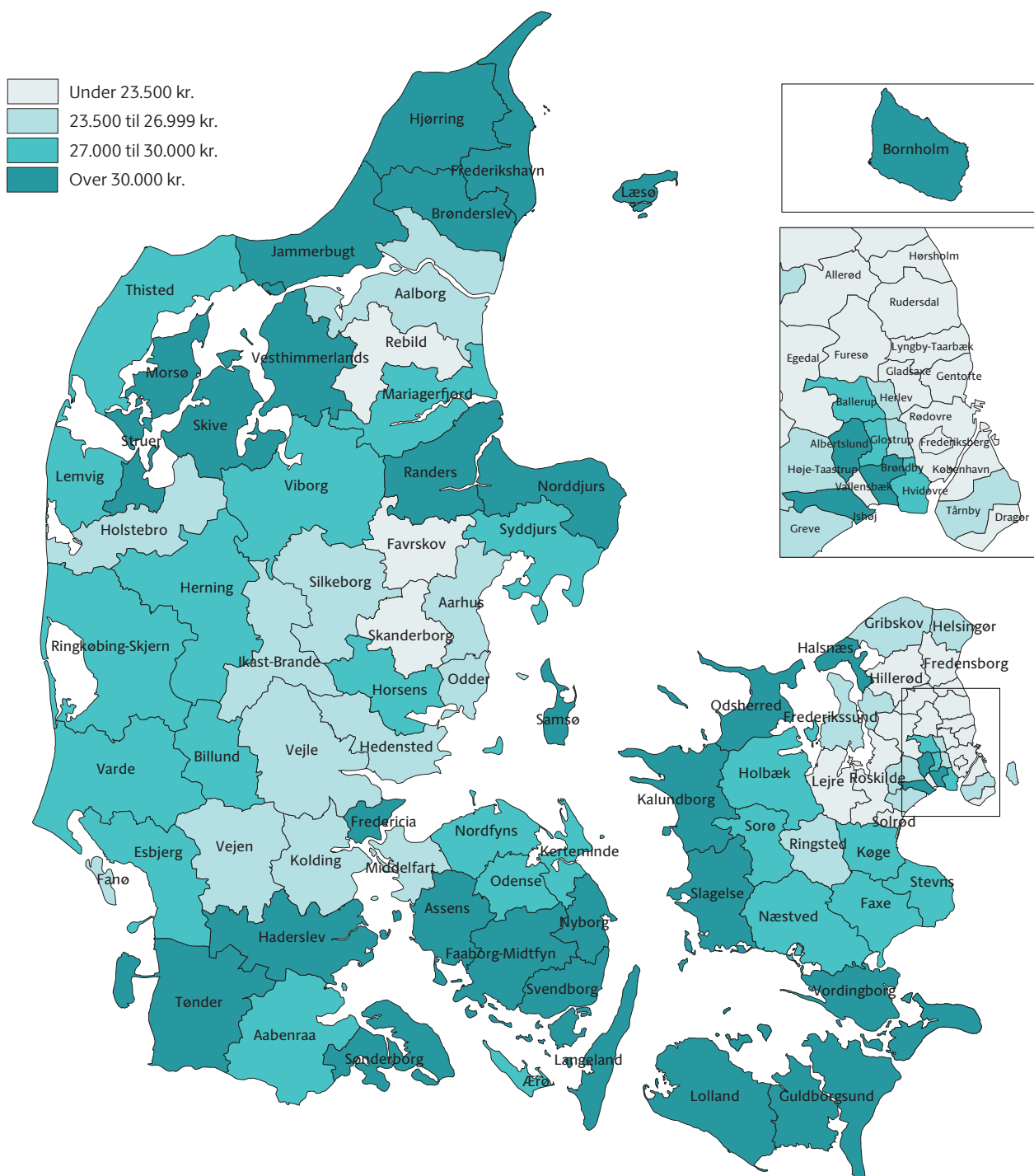
Overførselsudgifter (budgetgaranti og øvrige overførsler) pr. 18-66-årig i 2022, 24-pl

Gentofte	14.174	-
Allerød	15.090	▲
Rudersdal	15.458	▼
Lyngby-Taarbæk	15.775	-
Egedal	15.834	-
Hørsholm	16.380	-
Vallensbæk	16.751	▲
Dragør	17.070	▼
Frederiksberg	17.927	-
Furesø	18.496	-
København	18.725	▲
Solrød	19.165	▼
Gladsaxe	20.010	▲
Lejre	20.339	-
Hillerød	20.730	▼
Roskilde	21.412	-
Skanderborg	21.541	▲
Fredensborg	21.608	▼
Favrskov	22.554	▲
Rebild	22.929	▼
Hedensted	23.639	▲
Greve	23.660	▲
Frederikssund	24.171	▼
Gribskov	24.291	-
Vejle	24.402	▲
Middelfart	24.515	▼
Aarhus	24.602	▲
Fanø	24.700	▼
Herlev	24.807	-
Aalborg	25.410	▲
Tårnby	25.450	▲
Rødovre	25.574	▲
Kolding	25.743	▲
Høje-Taastrup	25.938	▲
Silkeborg	25.968	▼
Vejen	26.125	▼
Ringsted	26.318	▼
Helsingør	26.410	▼
Ikast-Brande	26.718	▲
Odder	26.797	▲
Holstebro	26.948	▼
Varde	27.031	▼
Glostrup	27.045	▲
Køge	27.166	-
Holbæk	27.310	▼
Herning	27.426	▼
Stevns	27.486	▲
Syddjurs	27.570	▲
Faxe	27.762	-
Ballerup	27.835	▲
Hvidovre	27.882	▼
Sorø	27.944	▼
Ringkøbing-Skjern	28.288	▲
Odense	28.403	▲
Næstved	28.589	▼
Billund	28.827	▲
Mariagerfjord	28.861	▼
Esbjerg	29.084	▼
Lemvig	29.179	▼
Viborg	29.202	▼
Thisted	29.202	▼
Nordfyns	29.530	▲
Ærø	29.616	▲
Horsens	29.711	▲
Aabenraa	29.769	▼
Kerteminde	29.848	▼
Svendborg	30.182	▲
Halsnæs	30.253	▼
Faaborg-Midtfyn	30.508	▲
Struer	30.555	▲
Fredericia	30.796	▲
Brønderslev	30.994	▼
Vesthimmerlands	31.013	▼
Tønder	31.076	▲
Assens	31.092	▼
Skive	31.093	▼
Jammerbugt	31.347	▼
Albertslund	31.790	▲
Haderslev	31.813	▼
Sønderborg	31.832	▼
Læsø	32.168	-
Slagelse	32.177	▼
Randers	32.489	-
Nyborg	32.639	▲
Samsø	32.811	▼
Norddjurs	32.902	▼
Ishøj	33.030	▼
Vordingborg	33.536	-
Hjørring	33.920	▼
Frederikshavn	34.528	-
Morsø	34.844	▲
Brøndby	35.028	▲
Odsherred	35.287	▼
Kalundborg	35.950	▼
Guldborgsund	36.816	-
Bornholm	38.840	-
Langeland	41.127	-
Lolland	46.493	-

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Overførselsudgifter (budgetgaranti og øvrige overførsler) pr. 18-66-årig i 2022, 24-pl

Data

Tabell: Kommunale udgifter til forsørgelse (budgetgaranti og øvrige overførsler) pr. 18-66-årig i 2022, 24-pl. FLIS.

Figur: Udgifter til samtaler og sagsbehandling og driftsudgifter fra 2019-2022, 24-pl. Danmarks Statistik.

8.2 Hvor gode er I til at få A-dagpenge-modtagere i selvforsørgelse?

Hvorfor er det interessant?

Hvis kommunen har succes med at vende ledige i døren, kan langtidsledighed forebygges. Modtagere af A-dagpenge er som udgangspunkt tæt på arbejdsmarkedet, og nøgletallet kan være et pejlemærke for, om kommunen får flyttet borgere tæt på arbejdsmarkedet fra ydelse til selvforsørgelse. FLIS stiller nøgletallet til rådighed, så kommunen løbende kan følge udviklingen.

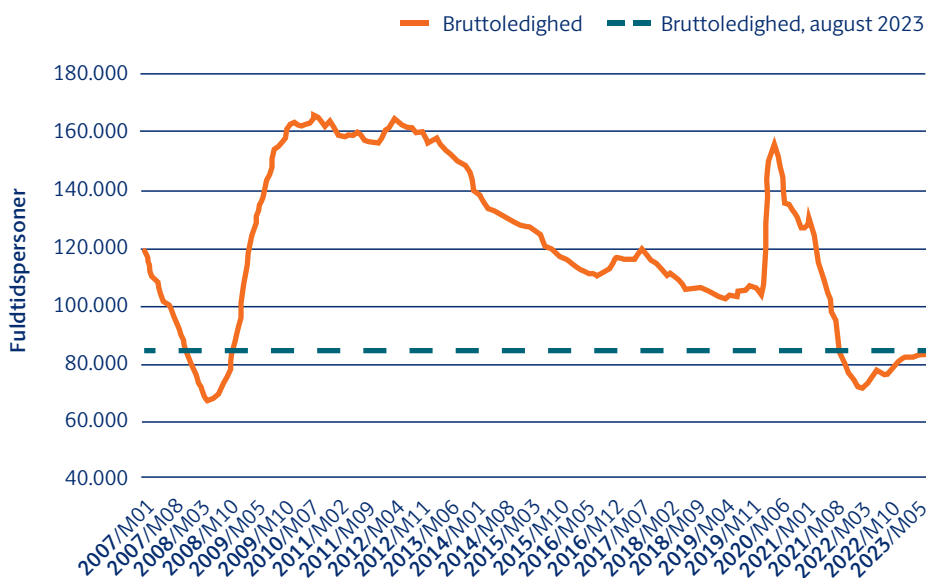
Til videre drøftelse

Med udgangspunkt i nøgletallet kan det være relevant at drøfte følgende spørgsmål:

- Har kommunen overblik over virksomhedernes efterspørgsel efter arbejdskraft – både på kort og langt sigt?
- Sikrer kommunen, at der er et effektivt samarbejde med det lokale arbejdsmarked?
- Anvender kommunen data til aktivt at følge op på beskæftigelsesindsatsen?
- Søger kommunen inspiration hos de kommuner, der klarer sig bedre end kommunen selv?

Fortsat lav ledighed

Ledighedsniveauet skrev historie, da det i 2022 ramte et historisk lavt niveau som man ikke havde set før finanskrisen i 2008. Siden da har ledigheden gradvist været stigende, og i september 2023 blev den målt til omkring 84.000 fuldtidspersoner. Stigningen har dog været mindre end tidligere forventet, og derfor ligger ledighedsniveauet fortsat meget lavt.

Andel i selvforsørgelse som 12 mdr. inden var på arbejdsløshedsdagpenge i 2022, pct.

Allerød	84,3	▲
Faxe	75,3	▲
Ærø	75,0	▲
Ringsted	74,4	▲
Egedal	73,9	▲
Middelfart	73,8	▼
Odder	72,1	▲
Skanderborg	71,7	▲
Gentofte	71,5	▲
Furesø	71,4	▲
Vejle	71,2	▼
Silkeborg	71,1	▲
Fredensborg	71,0	▲
Varde	70,7	▼
Vejen	70,4	▼
Holstebro	70,3	▼
Herlev	70,2	▲
Langeland	69,8	▲
Halsnæs	69,5	▲
Svendborg	69,5	▲
Vordingborg	69,3	▲
Billund	69,2	▼
Thisted	69,2	▼
Lejre	69,0	▲
Hedensted	68,9	▼
Sorø	68,8	▲
Hillerød	68,7	▲
København	68,6	▼
Favrskov	68,5	▼
Hørsholm	68,4	▲
Helsingør	68,4	▼
Ballerup	68,3	▲
Gribskov	68,2	▼
Solrød	68,1	▲
Herning	67,2	▼
Kolding	67,2	▼
Lyngby-Taarbæk	67,2	-
Ikast-Brande	66,9	▼
Aarhus	66,9	▼
Køge	66,9	▲
Assens	66,9	▼
Kerteminde	66,8	▲
Esbjerg	66,8	▼
Ringkøbing-Skjern	66,8	▼
Frederikssund	66,8	▲
Haderslev	66,7	▼
Rudersdal	66,4	▼
Roskilde	66,4	▲
Mariagerfjord	66,3	▲
Holbæk	66,1	▼
Gladsaxe	65,9	▼
Greve	65,5	▲
Tønder	65,4	▼
Syddjurs	65,2	▲
Næstved	65,2	▲
Vallensbæk	65,2	▲
Faaborg-Midtfyn	65,1	▼
Odense	65,1	▼
Nordfyns	65,1	▼
Albertslund	65,1	▲
Glostrup	65,0	▲
Horsens	64,5	▼
Høje-Taastrup	64,3	▼
Nyborg	64,2	▼
Aalborg	64,2	▼
Rebild	64,2	▼
Lemvig	64,2	▲
Jammerbugt	63,6	▲
Kalundborg	63,6	▼
Hvidovre	63,6	▲
Rødovre	63,0	▲
Aabenraa	62,9	▼
Skive	62,6	▼
Randers	62,4	▼
Slagelse	62,4	▲
Morsø	62,2	▼
Guldborgsund	62,2	▼
Odsherred	62,0	▲
Fredericia	61,9	▼
Viborg	61,3	▼
Hjørring	60,8	▼
Norddjurs	60,3	▼
Tårnby	60,2	▲
Stevns	59,2	▲
Fanø	59,0	▼
Ishøj	58,9	▼
Dragør	57,9	▼
Samsø	57,1	▼
Frederikshavn	51,4	▼
Brønderslev	- /	
Læsø	- /	
Vesthimmerlands	- /	
Sønderborg	- /	
Struer	- /	
Lolland	- /	
Bornholm	- /	
Brøndby	- /	
Frederiksberg	- /	

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

8.3 Hvor gode er I til at få job- og uddannelsesparate i selvforsørgelse?

Hvorfor er det interessant?

Job- og uddannelsesparate ydelsesmodtagere står som udgangspunkt til rådighed for arbejdsmarkedet. Der er dog forskel på med hvor stor succes, at kommunerne hjælper job- og uddannelsesparate i arbejde. Nøgletallet til højre viser andelen i selvforsørgelse, men som 52 uger forinden var job- eller uddannelsesparat ydelsesmodtager. FLIS stiller nøgletallet til rådighed, så kommunen løbende kan følge udviklingen.

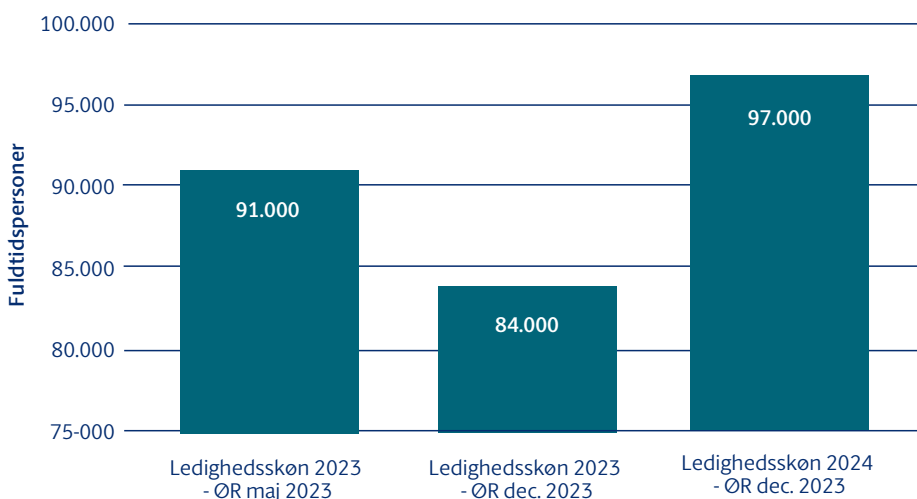
Til videre drøftelse

Med udgangspunkt i nøgletallet kan det være relevant at drøfte følgende spørgsmål:

- Hvordan klarer kommunen sig i forhold til andre kommuner med lignende rammevilkår?
- Anvender kommunen analyser til at vurdere, om timingen af indsatser er korrekt? Og om resultaterne af indsatserne står mål med udgifterne?
- Er kommunens kategorisering af job-, uddannelses- og aktivitetsparate sammenlignelig med andre kommuner?

Ledighedsskøn for 2023 og 2024

I Økonomisk Redegørelse for maj 2023, der blev anvendt som udgangspunkt for økonomiaftalen for 2024, forudsatte man et ledighedsniveau for 2023 på 91.000 fuldtidspersoner. Økonomiministeriet har siden da, med den Økonomiske Redegørelse for december 2023, nedjusteret forventningerne til ledigheden for 2023 med 7.000 fuldtidspersoner. Økonomiministeriet skønner yderligere med 97.000 personer i 2024, som indebærer en vækst på 13.000 fuldtidspersoner fra 2023 til 2024, hvilket vurderes er en betydelig stigning.

Andel i selvforsørgelse som 12 mdr. inden var på jobparat overgangsydelse, kontanthjælp eller uddannelsesparat uddannelseshjælp i 2022, pct.

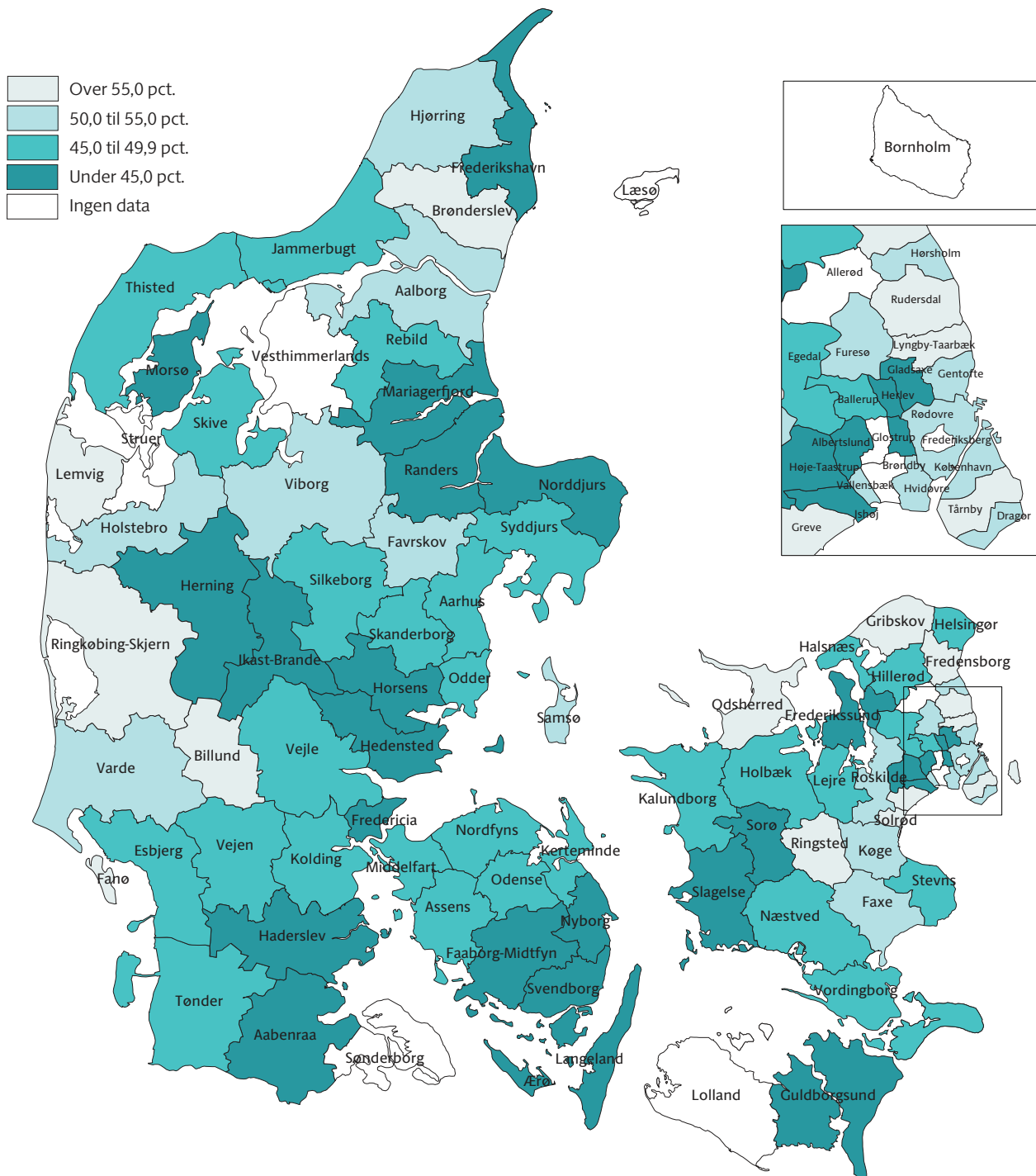
Fanø	71,4	–
Lemvig	62,0	▲
Lyngby-Taarbæk	61,8	▲
Fredensborg	59,8	▲
Ringkøbing-Skjern	59,8	▲
Ringsted	58,6	▲
Tårnby	58,4	▲
Greve	57,8	▲
Billund	57,8	▲
Gribskov	57,7	▲
Solrød	57,5	▲
Rudersdal	56,2	▲
Varde	54,8	▲
Odsherred	54,5	▼
Samsø	54,5	▼
Faxe	54,2	▲
Vallensbæk	53,7	▼
Dragør	53,3	▼
Hørsholm	53,3	▲
Furesø	53,1	▲
Køge	52,9	▼
Viborg	52,9	▲
Roskilde	52,7	▼
Aalborg	51,4	▲
Hjørring	50,6	▲
København	50,4	▼
Hvidovre	50,3	▼
Gentofte	50,2	▼
Holstebro	50,1	▲
Favrskov	50,0	▼
Hillerød	49,8	▼
Odense	49,7	▼
Odder	49,7	▲
Vordingborg	49,4	▲
Skanderborg	49,2	▲
Vejen	49,0	▲
Silkeborg	49,0	▼
Lejre	48,6	▼
Skive	48,6	▲
Vejle	48,6	▼
Ballerup	48,4	▼
Rebild	48,2	▲
Aarhus	48,2	▼
Thisted	48,0	▲
Helsingør	47,8	▲
Tønder	47,7	▼
Egedal	47,7	▲
Holbæk	47,4	▼
Stevns	47,3	▲
Syddjurs	47,1	▼
Nordfyns	46,4	▲
Kolding	46,4	▼
Esbjerg	46,3	▲
Halsnæs	46,2	▼
Assens	46,0	▲
Middelfart	45,6	▼
Kerteminde	45,5	▼
Kalundborg	45,5	▲
Jammerbugt	45,5	▼
Næstved	45,1	▲
Sorø	44,9	▲
Aabenraa	44,7	▲
Ærø	44,4	▼
Mariagerfjord	44,3	▲
Slagelse	43,6	▲
Høje-Taastrup	43,5	▲
Randers	43,4	▲
Faaborg-Midtfyn	42,6	▼
Guldborgsund	42,3	▼
Svendborg	42,2	▼
Morsø	42,1	▼
Langeland	40,8	▲
Horsens	40,8	▼
Ikast-Brande	40,7	▲
Ishøj	40,6	▼
Frederikssund	40,2	▼
Herning	40,2	▲
Albertslund	40,0	▼
Frederikshavn	39,9	▲
Herlev	39,8	▼
Rødovre	39,7	▼
Gladsaxe	39,5	▼
Norddjurs	39,4	▼
Haderslev	39,1	▼
Hedensted	37,4	▼
Fredericia	35,4	▲
Nyborg	34,5	▼
Frederiksberg	-	/
Brøndby	-	/
Glostrup	-	/
Allerød	-	/
Lolland	-	/
Bornholm	-	/
Sønderborg	-	/
Struer	-	/
Brønderslev	-	/
Vesthimmerlands	-	/
Læsø	-	/

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før
▼

Kort:

Andel i selvforsørgelse som 12 mdr. inden var på jobparat overgangsydelse, kontant-hjælp eller uddannelsesparat uddannelseshjælp i 2022, pct.

Data

Tabel: Andelen i selvforsørgelse som 52 uger forinden var på jobparat kontanthjælp eller overgangsydelse eller uddannelsesparat uddannelseshjælp i juni 2022, pct., FLIS.

Figur: Skøn for bruttoledighed i 2023 og 2024, Økonomisk Redegørelse maj 2023 og december 2023.

8.4 Hvor gode er I til at få aktivitetsparate afklaret eller i selvforsørgelse?

Hvorfor er det interessant?

Aktivitetsparate ledige har som udgangspunkt andre udfordringer end ledighed. Vejen til selvforsørgelse er derfor oftest længere, og en afklaring af den lediges arbejdsevne kan være nødvendig. Nøgletallet til højre viser andelen af ydelsesmodtagere, der året efter ikke er på aktivitetsparat ydelse. Nøgletallet er dermed et udtryk for, om aktivitetsparate afklares eller kommer i selvforsørgelse. FLIS stiller nøgletal til rådighed, så kommunen løbende kan følge udviklingen.

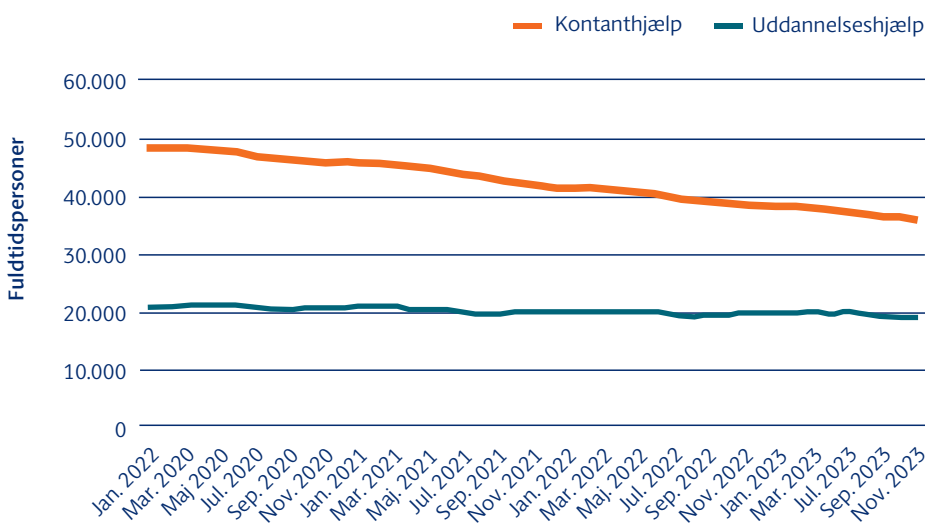
Til videre drøftelse

Med udgangspunkt i nøgletallet kan det være relevant at drøfte følgende spørgsmål:

- Har kommunen fokus på progression for den enkelte borger?
- Hvordan koordinerer kommunen eventuelle tværgående indsatser for ledige, som har andre udfordringer end ledighed?
- Følges der kontinuerligt op i forhold til, hvad der virker bedst for hvilke målgrupper?
- Har kommunen en strategisk tilgang til den tværfaglige indsats?

Udvikling i aktivitetsparate kontant- og uddannelseshjælpsmodtagere

Antallet af aktivitetsparate ydelsesmodtagere har siden 2020 udviklet sig forskelligt på tværs af ydelser. Mens udviklingen i antallet af aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere har ligget relativt stabilt, så har udviklingen hos kontanthjælpsmodtagere til gengæld været stærkt faldende siden 2020. I figuren nedenfor fremgår det, at antallet af kontanthjælpsmodtagere er faldet fra ca. 49.000 i januar 2020 til 36.000 fuldtidspersoner i september 2023.

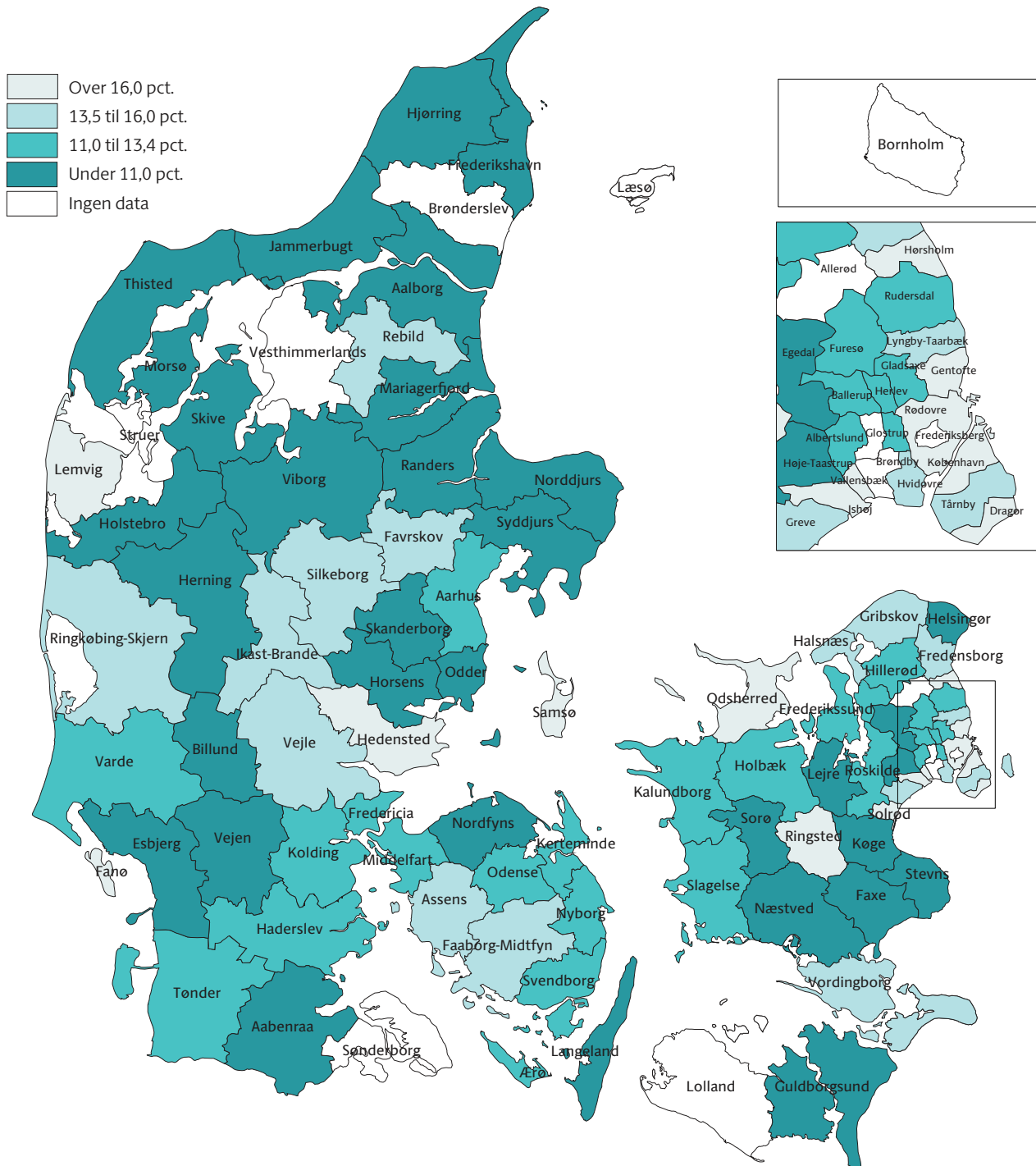
Andel i selvforsørgelse eller på anden ydelse, som 12 mdr. inden var på aktivitetsparat overgangsydelse, kontanthjælp eller uddannelseshjælp i 2022, pct.

Fanø	66,7	-
Samsø	62,5	-
Ringsted	22,8	▲
Lemvig	21,8	▲
Vallensbæk	20,7	▲
Hørholm	18,9	▲
Dragør	18,2	▲
København	18,0	▲
Gentofte	17,4	▲
Solrød	17,3	▼
Odsherred	17,1	▲
Ishøj	17,0	▼
Hedensted	16,4	▲
Fredensborg	15,9	▲
Lyngby-Taarbæk	15,5	▲
Ikast-Brande	15,4	▲
Silkeborg	15,4	▲
Gribskov	15,2	▼
Rebild	15,0	▲
Favrskov	15,0	▼
Ringkøbing-Skjern	14,8	▼
Faaborg-Midtfyn	14,6	▲
Vordingborg	14,5	▲
Tårnby	14,5	▼
Halsnæs	14,1	▼
Vejle	14,0	▼
Greve	13,8	▼
Assens	13,8	▲
Hvidovre	13,6	▼
Rudersdal	13,3	▲
Aarhus	13,2	▲
Ballerup	12,9	▲
Gladsaxe	12,8	▼
Middelfart	12,8	▲
Hillerød	12,8	▼
Ærø	12,5	▼
Varde	12,5	▲
Svendborg	12,4	▲
Frederikssund	12,2	▲
Albertslund	12,1	▲
Roskilde	12,1	▼
Holbæk	12,1	▼
Odense	12,1	▲
Slagelse	12,0	▲
Furesø	11,9	▼
Kolding	11,9	▼
Fredericia	11,7	▲
Nyborg	11,6	▼
Herlev	11,6	▲
Kalundborg	11,6	▲
Kerteminde	11,5	▼
Haderslev	11,5	▼
Tønder	11,5	▼
Rødovre	11,1	▼
Esbjerg	11,0	▼
Vejen	10,9	▲
Skive	10,9	▼
Billund	10,6	▼
Skanderborg	10,5	▲
Holstebro	10,5	▼
Aalborg	10,4	▲
Lejre	10,3	▼
Køge	10,3	▼
Hjørring	10,3	▼
Egedal	10,2	▲
Guldborgsund	10,1	▲
Helsingør	10,1	▼
Jammerbugt	9,9	▲
Høje-Taastrup	9,8	▲
Frederikshavn	9,7	▲
Randers	9,5	▼
Sorø	9,5	▼
Syddjurs	9,5	▲
Viborg	9,5	▼
Mariagerfjord	9,3	▲
Horsens	9,2	▼
Faxe	9,0	▼
Næstved	8,6	▲
Nordfyns	8,6	▼
Odder	8,6	▼
Thisted	8,0	▼
Morsø	7,9	▼
Aabenraa	7,7	▼
Herning	7,3	▼
Langeland	5,4	▼
Norddjurs	5,1	▲
Stevns	4,6	▼
Frederiksberg	-	/
Brøndby	-	/
Glostrup	-	/
Allerød	-	/
Lolland	-	/
Bornholm	-	/
Sønderborg	-	/
Struer	-	/
Brønderslev	-	/
Vesthimmerlands	-	/
Læso	-	/

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Andel i selvforsørgelse eller på anden ydelse, som 12 mdr. inden var på aktivitetsparat overgangsydelse, kontanthjælp eller uddannelseshjælp i 2022, pct.

Data

Tabel: Andel i selvforsørgelse eller anden ydelse, som 52 uger forinden var aktivitetsparat ydelsesmodtager i juni 2022, pct., FLIS.

Figur: Antal kontant- og uddannelseshjælpsmodtagere i fuldtidspersoner fra 2020, jobindsats.dk.

8.5 Har kommunen mange borgere med andre udfordringer end ledighed?

Hvorfor er det interessant?

Behovet for at udvide arbejdsstyrken er aktuelt, fordi virksomhederne stadig ser mangel på arbejdskraft. Der er god økonomi i, at kommunerne ser på, hvordan de kan afhjælpe de borgere, der er lidt længere fra arbejdsmarkedet ind på arbejdsmarkedet igen. Nogle borgere skal mødes af en beskæftigelsesrettet indsats kombineret med en sundheds- og/eller socialfaglig indsats. Men der er ikke kun god økonomi i det, det er også godt for den enkelte borger at komme ud på arbejdsmarkedet igen. Nøgletallet til højre bør vurderes sammen med det lokale arbejdskraftbehov.

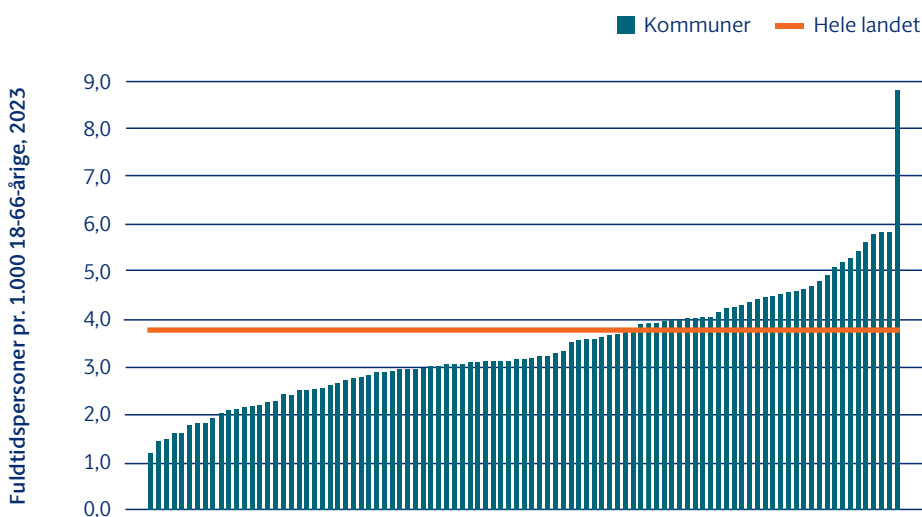
Til videre drøftelse

Med udgangspunkt i nøgletallet kan det være relevant at drøfte følgende spørgsmål:

- Har kommunen en strategisk tilgang til den tværfaglige indsats?
- Vurderes effekterne af indsatser i forhold til udgifterne?
- Anvender kommunen progressionsmålinger i forhold til om borgeren kommer tættere på arbejdsmarkedet?
- Har kommunen fokus på borgerens mestring af eget liv?
- Søger kommunen aktivt at få borgerne ud på de lokale virksomheder?
- Anvender kommunen data aktivt i ledelsesinformationen?

Forskel i langtidsledighed på tværs af kommuner

Langtidsledigheden har i gennem 2023 været langsomt tiltagende, men ligger dog fortsat på et forholdsvis lavt niveau. I perioden fra maj til september har den balanceret omkring 14.000 fuldtidspersoner. Stigningen er et resultat af lokale forhold, og det kan pege i retning af, at nogle kommuner i større grad har lykkedes med at få langtidsledige i beskæftigelse i forbindelse med konjunkturopsvinget i 2022.

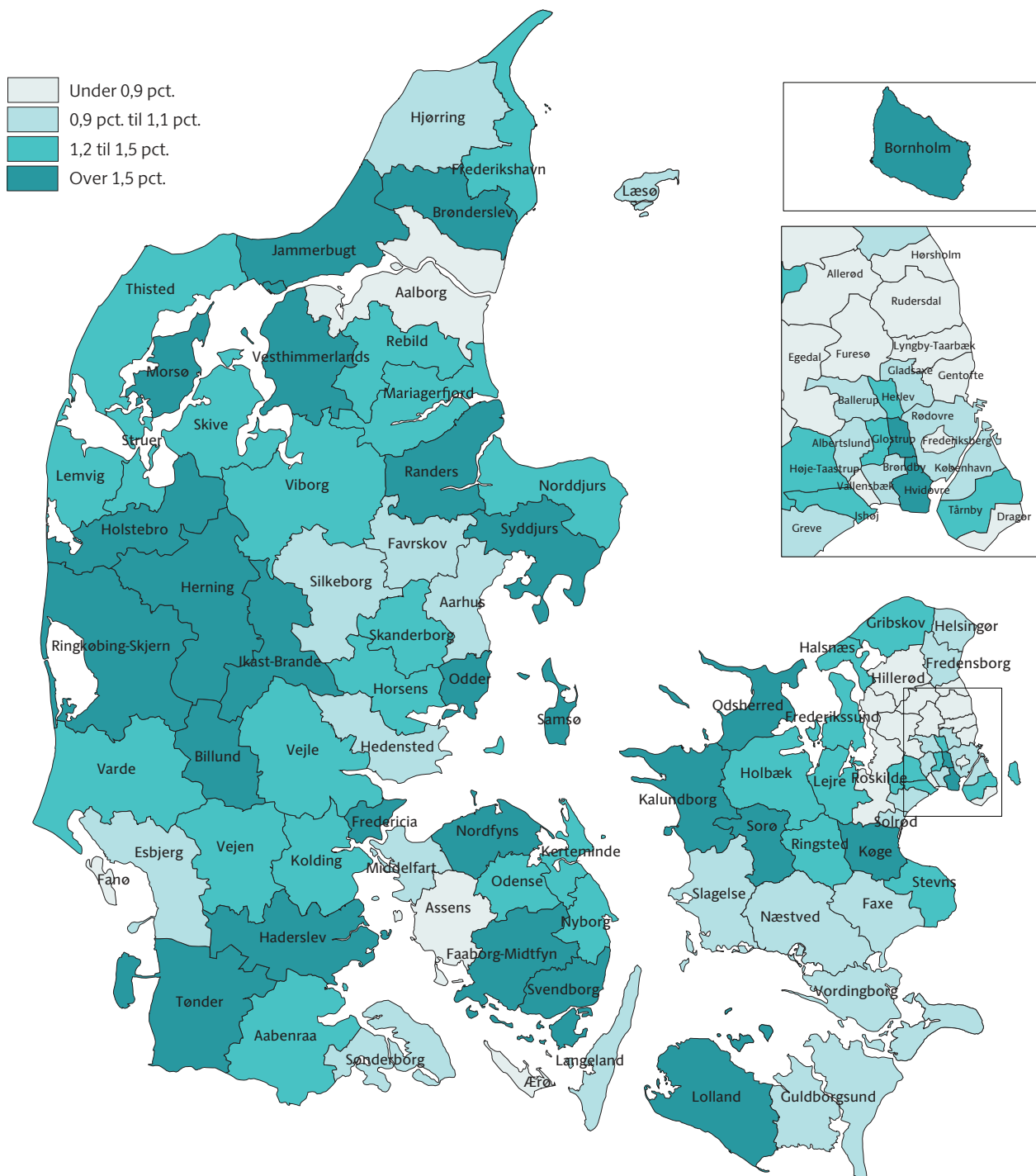
Andel borgere med andre problemer end ledighed i 3. kvartal i 2022 i gruppen 18-66-årige, pct.

Fanø	0,2	-
Gentofte	0,5	▲
Rudersdal	0,5	▼
Allerød	0,6	▲
Lyngby-Taarbæk	0,6	▲
Horsholm	0,7	▲
Ærø	0,7	-
Egedal	0,7	▲
Furesø	0,7	▼
Dragør	0,8	-
Vallensbæk	0,8	▼
Frederiksberg	0,8	-
Hillerød	0,8	▲
Assens	0,8	▲
Roskilde	0,9	▲
Aalborg	0,9	▲
Gladsaxe	0,9	▼
Ballerup	1,0	▲
Næstved	1,0	▲
Esbjerg	1,0	▼
Middelfart	1,0	▲
Solrød	1,0	▲
Aarhus	1,0	▼
Albertslund	1,0	▲
København	1,0	-
Greve	1,1	▲
Guldborgsund	1,1	▲
Faxe	1,1	▲
Hedensted	1,1	▼
Sønderborg	1,1	▲
Læsø	1,1	▼
Favrskov	1,1	▼
Silkeborg	1,1	▲
Langeland	1,1	▼
Fredensborg	1,1	▲
Slagelse	1,1	▼
Helsingør	1,1	▲
Vordingborg	1,2	▼
Brøndby	1,2	▲
Hjørring	1,2	▲
Lemvig	1,2	▲
Norddjurs	1,2	▼
Skanderborg	1,2	▼
Varde	1,2	▲
Ringsted	1,2	▼
Viborg	1,3	▼
Odense	1,3	▲
Vejen	1,3	▲
Mariagerfjord	1,3	-
Thisted	1,3	▼
Frederikssund	1,3	▼
Holbæk	1,3	▲
Glostrup	1,3	▲
Skive	1,4	▼
Gribskov	1,4	▲
Tårnby	1,4	▲
Halsnæs	1,4	▲
Horsens	1,4	▼
Stevns	1,4	▼
Kolding	1,4	▲
Rebild	1,4	▲
Vejle	1,4	▲
Struer	1,4	▲
Frederikshavn	1,4	▼
Lejre	1,4	▲
Høje-Taastrup	1,5	▲
Aabenraa	1,5	▲
Herlev	1,5	▼
Ishøj	1,5	▼
Kerteminde	1,5	▲
Nyborg	1,5	▼
Syddjurs	1,5	▼
Vesthimmerlands	1,5	▼
Haderslev	1,5	▼
Odder	1,5	▼
Kalundborg	1,5	▲
Herning	1,5	▼
Rødovre	1,5	▲
Jammerbugt	1,6	▼
Sorø	1,6	▼
Billund	1,6	▲
Odsherred	1,6	▼
Samsø	1,6	▼
Fredericia	1,6	▲
Holstebro	1,6	▼
Svendborg	1,7	▲
Ringkøbing-Skjern	1,7	▲
Køge	1,7	▲
Bornholm	1,7	▼
Lolland	1,7	▼
Hvidovre	1,8	▼
Nordfyns	1,8	▼
Ikast-Brande	1,8	▲
Morsø	1,8	▲
Brønderslev	1,9	▼
Faaborg-Midtfyn	1,9	▼
Randers	2,0	▼
Tønder	2,1	-

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Andel borgere med andre problemer end ledighed i 3. kvartal i 2022 i gruppen 18-66-årige, pct.

Data

Tabell: Andel af borgere med andre udfordringer end ledighed i 3. kvartal i 2022 i gruppen 18-66-årige, pct. Jobindsats og DST.

Figur: Langtidsledigheden pr. 1.000 18-66-årig, glidende gennemsnit baseret på maj-september 2023, Jobindsats og Danmarks Statistik

8.6 Hvor gode er I til at få fleksjobbere i arbejde?

Hvorfor er det interessant?

Flere og flere afklares til fleksjob og mange afklares til fleksjob i få timer. Der er stor forskel på andelen af ledige med nedsat arbejdsevne, der er i beskæftigelse på tværs af kommuner. Der er generelt sket en stigning i beskæftigelsen blandt fleksjobvisiterede de senere år. Mange virksomheder er opmærksomme på mulighederne ved at ansætte en fleksjobber – både for at imødekomme en arbejdskraftsmangel og for at løfte et socialt ansvar. En kommune kan med fordel understøtte virksomhederne i at ansætte flere med fleksjob, fx ved at inspirere til at bryde arbejdsopgaver op i mindre dele. Selvom beskæftigelsen blandt fleksjobvisiterede er stigende, er der en stor gruppe af langtidsledige ledighedsydelsesmodtagere, som aldrig har været i et fleksjob. Disse kan muligvis hjælpes med en mere intensiv indsats.

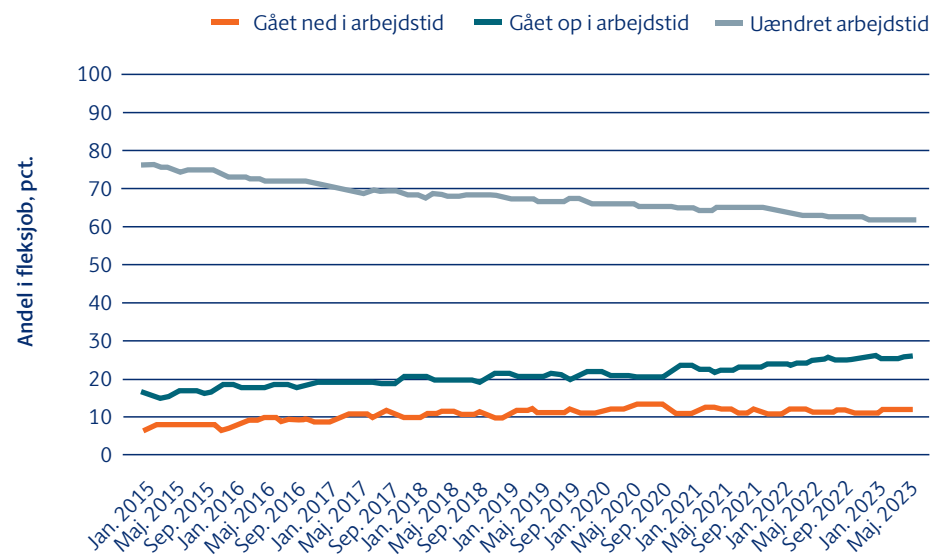
Til videre drøftelse

Med udgangspunkt i nøgletallet kan det være relevant at drøfte følgende spørgsmål:

- Fokuserer kommunen i den virksomhedsrettede indsats også på ledige med nedsat arbejdsevne?
- Hvordan påvirker den aktuelle konjunktursituation virksomhedernes efterspørgsel efter arbejdskraft – herunder i forhold til ledige med nedsat arbejdsevne?
- Har kommunen mange ledighedsydelsesmodtagere med lang varighed, som ikke er i fleksjob, og har kommunen en strategisk tilgang til den målgruppe?

Udvikling i arbejdstid for fleksjobbere

Der er en gevinst for kommunen ved at få flere fleksjobbere til at gå op i arbejdstid. Nedenstående figur viser andelen af fleksjobbere over tid, som er gået op eller ned i arbejdstid. Fra januar 2015 til juni 2023 er der sket en stigning fra 16,8 til 26 pct. for fleksjobbere, som er gået op i arbejdstid. Samtidig er andelen af fleksjobbere, som er gået ned i tid også steget fra 6,9 til 12,1 pct. i samme periode. Det vidner om, at på trods af, at flere fleksjobbere er gået op i tid, så er der fortsat potentiale i at få endnu flere fleksjobbere op i arbejdstid.

Andel i fleksjob som er visiteret til fleksjob/ledighedsydelse i 2022, pct.

Samsø	90,4	–
Mariagerfjord	86,1	▲
Aabenraa	85,4	▼
Viborg	84,1	–
Favrskov	84,1	▲
Vejen	84,0	▼
Køge	82,8	▲
Middelfart	82,8	▲
Varde	82,8	▲
Morsø	82,5	▲
Vallensbæk	82,5	▲
Tønder	82,4	▲
Ikast-Brande	82,0	▲
Jammerbugt	82,0	▼
Hedensted	81,9	▲
Syddjurs	81,6	▲
Rebild	81,5	▼
Randers	81,4	▲
Solrød	81,2	▼
Langeland	81,2	▲
Billund	81,1	▲
Greve	80,9	▲
Ringkøbing-Skjern	80,8	▲
Fredericia	80,7	▲
Gentofte	80,6	▲
Frederikshavn	80,5	▲
Herning	80,5	▲
Thisted	80,3	▼
Næstved	80,2	▼
Horsens	80,2	▲
Hvidovre	80,1	▲
Gladsaxe	80,0	–
Odder	79,9	▼
Hjørring	79,8	▼
Ærø	79,8	▼
Nordfyns	79,8	▼
Sorø	79,5	▲
Egedal	79,4	▲
Faaborg-Midtfyn	79,4	▲
Herlev	79,1	▲
Stevns	78,9	▼
Kalundborg	78,9	▼
Norddjurs	78,8	▼
Aarhus	78,4	▲
Kolding	78,2	▼
Esbjerg	78,1	▼
Silkeborg	78,0	▲
Roskilde	77,9	▲
Odsherred	77,9	▼
Høje-Taastrup	77,6	▲
Hørsholm	77,5	▼
Rødovre	77,4	▲
Skive	77,3	▼
Fredensborg	77,1	▼
Svendborg	76,9	▲
Lejre	76,9	▼
Rudersdal	76,8	▲
Hillerød	76,7	▼
Holbæk	76,6	▼
Dragør	76,6	▲
Fanø	76,5	▲
Lemvig	76,4	▼
Odense	76,1	▲
Helsingør	76,1	▼
Skanderborg	76,1	▼
Gribskov	76,1	▼
Lyngby-Taarbæk	75,8	▼
Furesø	75,8	▼
Holstebro	75,8	▼
Allerød	75,7	▼
Guldborgsund	75,5	▼
Aalborg	75,5	–
Ballerup	75,3	–
Assens	75,1	▲
Faxe	75,0	▲
Frederikssund	74,6	▲
Tårnby	74,6	▲
Albertslund	74,5	▼
Nyborg	74,4	▼
Kerteminde	74,2	▼
Slagelse	74,2	▼
København	73,7	▲
Glostrup	73,0	▼
Halsnæs	72,1	▼
Ishøj	70,4	▼
Vejle	68,3	▼
Haderslev	67,1	▲
Ringsted	65,2	▼
Vordingborg	64,7	▼
Frederiksberg	-	/
Brøndby	-	/
Lolland	-	/
Bornholm	-	/
Sønderborg	-	/
Struer	-	/
Brønderslev	-	/
Vesthimmerlands	-	/
Læsø	-	/

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

9.1 Hvor meget personale bruger I på administration og ledelse?

Hvorfor er det interessant?

Når ressourcerne er knappe, er det naturligt, at der er opmærksomhed på, om der kan flyttes ressourcer fra unødigt administration til velfærd. Administrative effektiviseringer er derfor ofte i høj kurs. Digitalisering og automatisering af arbejdsgange, centrale indkøb, konkurrenceudsættelse og færre chef- og ledelseslag er alle væsentlige kilder til en effektiv administration – både ift. de borgernære og ikke-borgernære administrationsopgaver. Men administrative støttefunktioner som fx indkøb, bogholderi, it og lønadministration, er også en forudsætning for, at opgaverne på velfærdsområderne kan håndteres effektivt.

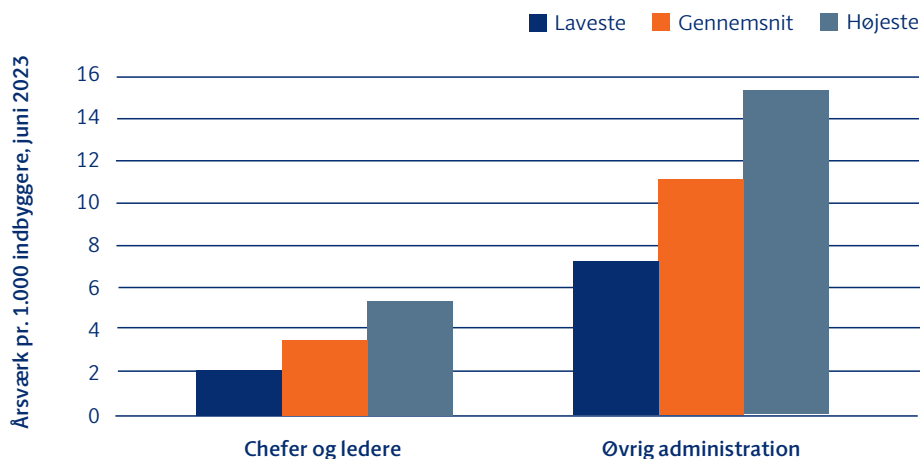
Til videre drøftelse

Nøgletallet er baseret på udvalgte stillinger, som antages at indeholde en overvejende grad af administration og/eller ledelse. Stillingerne tæller med som 100 pct. administration og ledelse uanset det faktiske omfang. Følgende spørgsmål kan indgå i en drøftelse:

- Hvordan har kommunens personale til administration og ledelse udviklet sig de senere år?
- Adskiller personaleforbruget sig fra andre kommuners?
- Kan socioøkonomiske faktorer, digitalisering eller udlicitering af administrative opgaver forklare forskelle?
- Hvordan er forholdet mellem chefer og administrativt personale i den centrale administration?
- Udnytter kommunen stordriftsmuligheder, fx ift. it, løn, indkøb og ejendomsdrift?

Forskelle i kommunernes administration og ledelse

Kommunernes personaleforbrug til administration og ledelse er de seneste fem år øget med 1.124 årsværk (1,3 pct.). Stigningen er hovedsageligt drevet af en stigning i det myndighedsrelaterede administrative personale på 2.199 årsværk (9,8 pct.). Chefer og ledere samt øvrigt administrativt personale er tilsammen faldet med 1.076 årsværk (1,6 pct.). Der er store forskelle på tværs af kommunerne. Årsværk til hhv. chefer/ledere og øvrig administration pr. 1.000 indbyggere er fx mere end dobbelt så højt i kommunen med den højeste normering sammenlignet med kommunen med den laveste, jf. figur.

Årsværk til administration og ledelse pr. 1.000 indbyggere, juni 2023

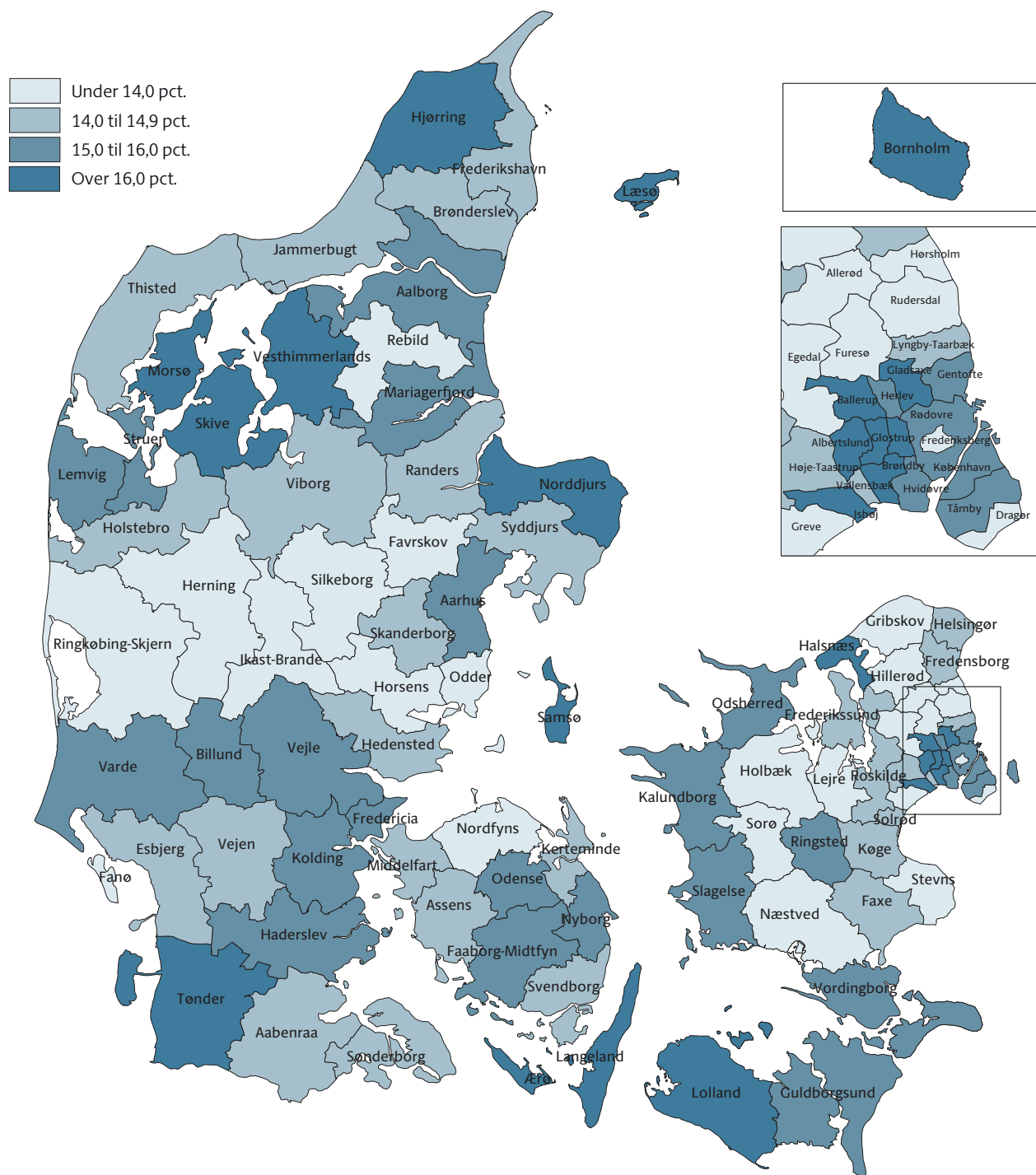
Dragør	10,9	–
Greve	11,4	–
Hørsholm	11,8	–
Egedal	12,5	▲
Odder	12,8	▲
Gribskov	13,0	▲
Herning	13,0	▼
Furesø	13,2	▲
Næstved	13,3	▲
Lejre	13,3	▼
Horsens	13,4	▲
Nordfyns	13,4	▲
Ikast-Brande	13,4	▼
Favrskov	13,5	▼
Silkeborg	13,5	▲
Stevns	13,6	▼
Holbæk	13,6	▲
Sorø	13,6	▲
Allerød	13,7	▲
Ringkøbing-Skjern	13,7	▼
Rudersdal	13,7	▼
Frederiksberg	13,7	▼
Rebild	13,9	▲
Hillerød	13,9	▼
Fredensborg	14,0	▲
Skanderborg	14,0	▲
Jammerbugt	14,1	▲
Hedensted	14,2	▲
Assens	14,2	▼
Viborg	14,2	▼
Faxe	14,4	▼
Esbjerg	14,4	▲
Holstebro	14,4	▲
Frederikshavn	14,4	▲
Vejen	14,4	▼
Frederikssund	14,4	▼
Sønderborg	14,5	▲
Roskilde	14,5	▲
Vallensbæk	14,6	▲
Middelfart	14,6	▼
Køge	14,6	–
Syddjurs	14,6	▲
Lyngby-Taarbæk	14,6	–
Helsingør	14,7	▲
Randers	14,8	▼
Kerteminde	14,8	▲
Høje-Taastrup	14,8	▲
Aabenraa	14,8	▼
Brønderslev	14,9	▼
Thisted	14,9	▲
Solrød	14,9	▼
Svendborg	14,9	▼
Nyborg	15,0	▼
Odense	15,0	▼
Vordingborg	15,1	▼
Slagelse	15,1	▲
Struer	15,1	▲
Odsherred	15,2	▲
Varde	15,2	▼
Tårnby	15,2	▼
Kolding	15,2	▼
Kalundborg	15,3	▼
Fredericia	15,4	▲
Haderslev	15,6	▲
Ringsted	15,6	▲
Herlev	15,6	▲
Faaborg-Midtfyn	15,7	▲
Fanø	15,7	▲
Vejle	15,7	▼
Hvidovre	15,8	▼
Mariagerfjord	15,8	▼
Gentofte	15,8	▼
Aalborg	15,8	▼
Guldborgsund	15,8	▼
København	15,9	▼
Lemvig	15,9	▼
Aarhus	16,0	▼
Billund	16,0	▼
Hjørring	16,1	▲
Gladsaxe	16,3	–
Morsø	16,4	▼
Vesthimmerlands	16,4	▲
Skive	16,5	▲
Norddjurs	16,5	▼
Lolland	16,6	–
Halsnæs	16,7	▼
Langeland	16,9	▼
Ballerup	17,2	▼
Tønder	17,5	▲
Rødovre	17,6	▼
Ishøj	17,9	▼
Albertslund	18,1	▲
Glostrup	18,2	▼
Brøndby	18,8	–
Bornholm	18,8	▼
Ærø	21,2	–
Samsø	24,0	–
Læsø	29,1	–

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før
▼

Kort:

Årsværk til administration og ledelse pr. 1.000 indbyggere, juni 2023

Data

Tabel: Nøgletallet viser personaleforbruget opgjort som fuldtidsansatte årsværk. Personalet er afgrænset til overenskomstansatte og tjenestemænd samt ansatte i fleksjob. Institutioner mv., der ikke anvender de kommunale lønanvisningssystemer, indgår ikke, pct. Personaleforbruget er baseret på særudtræk fra KRL, juni 2023 og indbyggertallet er fra FLIS opgjort pr. 1. januar 2023.

Figur: Samme som tabel. Figuren er opgjort ekskl. ø-kommunerne; Fanø, Ærø, Samsø og Læsø.

9.2 Hvad er jeres udgifter til central administration?

Hvorfor er det interessant?

Administrative effektiviseringer og besparelser er et fast fokusområde i alle kommuner, og siden kommunalreformen er der sket store ændringer i kommunernes administrative organisering og opgaveløsning gennem fx organisationsændringer, fælleskommunalt samarbejde, digitalisering, udbud mv. Regeringens udmelding om, at kommunernes og regionernes administrative udgifter skal nedbringes, for at finansiere bedre løn og arbejdsvilkår til udvalgte grupper i den offentlige sektor, lægger ekstra pres på området. Man skal dog være opmærksom på, at administrative funktioner også er en forudsætning for effektiv opgaveløsning i den borgernære velfærd.

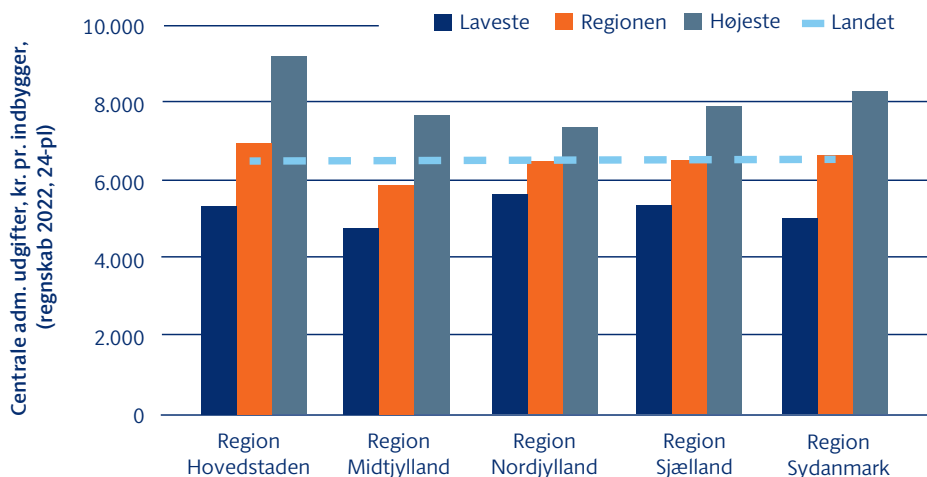
Til videre drøftelse

Nøgletallet kan sammen med en personalebaseret opgørelse af administration og ledelse bruges til at stille skarpt på kommunens administrative ressourceforbrug. Det kan fx give anledning til at drøfte følgende spørgsmål:

- Hvordan har kommunens administrative udgifter udviklet sig i de senere år?
- I hvilken grad adskiller udgiftsniveaet sig fra andre kommuners?
- Kan sociodemografiske faktorer forklare forskelle i de administrative udgifter?
- Hvor stor en andel af kommunens administrative opgaver løses og konteres centralt?
- Har kommunen digitaliseret i bund?
- Udnytter kommunen stordriftsfordele på det administrative område, fx ift. it, løn, personale, bogholderi, indkøb og ejendomsdrift?

Forskelle i udgifter til den centrale administration

Der er væsentlige forskelle i kommunernes udgifter til den centrale administration. Forskellen mellem den billigste og dyreste kommune i Region Hovedstaden er fx 3.948 kr. pr. indbygger, og kommunerne i Region Hovedstaden bruger i gennemsnit 1.071 kr. mere pr. indbygger end kommunerne i Region Midtjylland. Organisatoriske forskelle og forskellig registrering af udgifter kan forklare en del af udgiftsvariationen. Nogle kommuner løser fx flere administrative opgaver decentralt på de enkelte institutioner end andre. Den demografiske og socioøkonomiske sammensætning af kommunens borgere har også betydning. Men forskellene kan også skyldes forskelle i produktivitet og effektivitet.

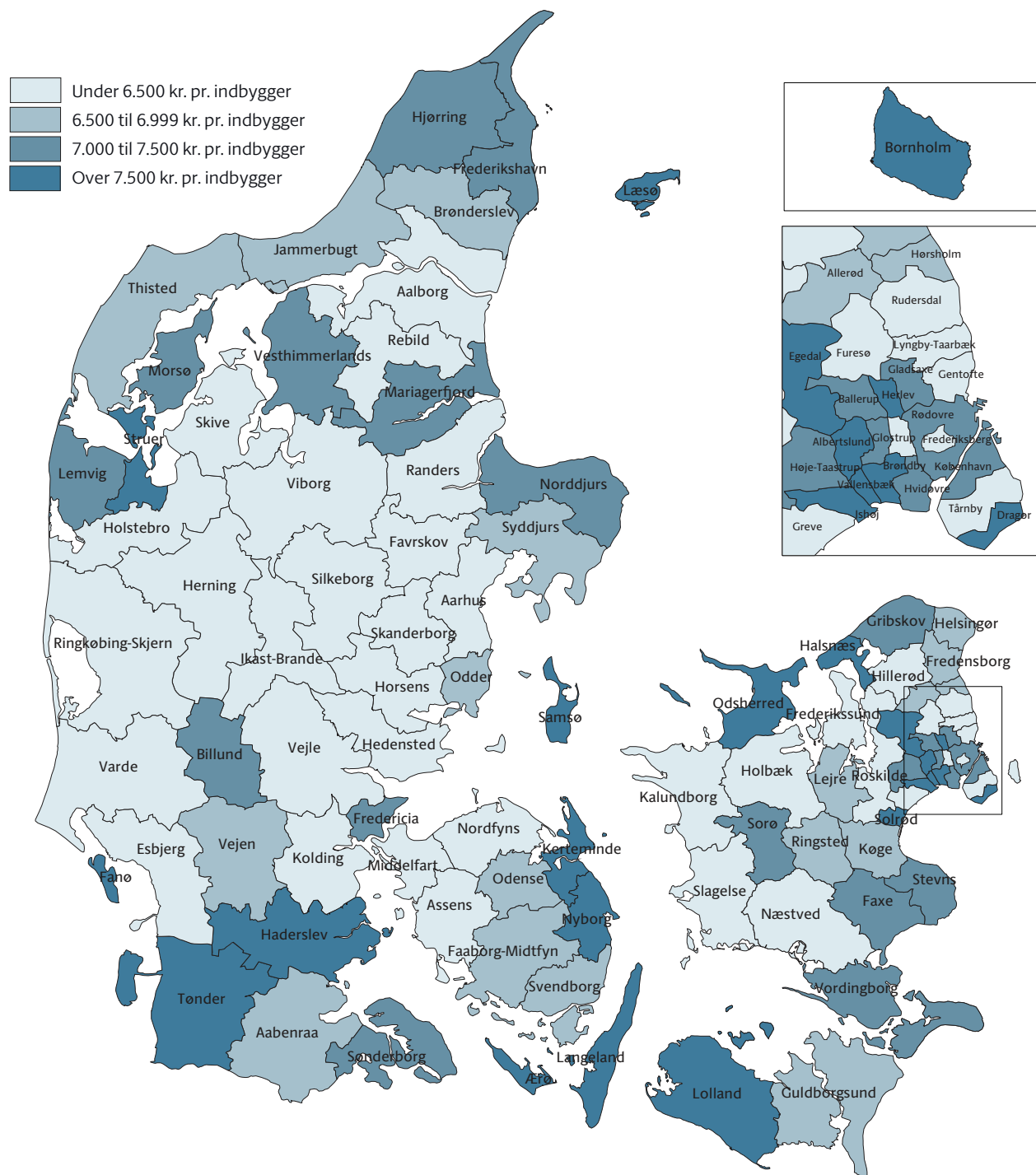
Udgifter til central administration i regnskab 2022, pr. indbygger, 24-pl

Holstebro	4.774	-
Viborg	4.893	-
Vejle	5.040	-
Herning	5.194	▲
Gentofte	5.330	▼
Roskilde	5.351	▲
Randers	5.390	▼
Silkeborg	5.483	▲
Skanderborg	5.549	▲
Slagelse	5.636	▲
Aalborg	5.646	▼
Ringkøbing-Skjern	5.782	▼
Næstved	5.815	▼
Horsens	5.916	▲
Ikast-Brande	5.940	▼
Holbæk	5.944	▲
Esbjerg	5.981	▼
Frederiksberg	6.008	-
Hedensted	6.117	▲
Favrskov	6.142	▲
Kalundborg	6.166	▼
Rebild	6.203	-
Aarhus	6.232	▲
Greve	6.292	▲
Furesø	6.300	▲
Tårnby	6.321	▼
Hillerød	6.345	▲
Kolding	6.378	▼
Varde	6.393	▲
Assens	6.404	▲
Skive	6.407	▲
Middelfart	6.430	▼
Lyngby-Taarbæk	6.437	▲
Rudersdal	6.438	▼
Frederikssund	6.438	▼
Rødovre	6.447	▲
Nordfyns	6.468	▲
Svendborg	6.612	▲
Jammerbugt	6.617	▼
Fredensborg	6.637	▼
Syddjurs	6.650	▲
Køge	6.716	▼
Lejre	6.740	▲
Brønderslev	6.756	▼
Vejen	6.768	▼
Ringsted	6.774	▲
Hørsholm	6.775	▲
Odense	6.779	▼
Odder	6.783	▲
Guldborgsund	6.784	▼
Allerød	6.798	▼
Helsingør	6.846	▼
Faaborg-Midtfyn	6.890	▼
Thisted	6.918	▼
Aabenraa	6.956	▲
Vordingborg	7.037	▼
Glostrup	7.037	▲
Gladsaxe	7.057	▲
Vesthimmerlands	7.069	▼
København	7.078	▲
Hjørring	7.105	▲
Billund	7.127	▲
Mariagerfjord	7.131	▼
Ballerup	7.134	▲
Gribskov	7.230	▼
Norddjurs	7.238	▲
Høje-Taastrup	7.241	▲
Sønderborg	7.249	▲
Frederikshavn	7.257	-
Hvidovre	7.323	▲
Fredericia	7.357	▼
Morsø	7.414	▲
Faxe	7.437	▼
Lemvig	7.453	▲
Stevns	7.488	▼
Sorø	7.490	-
Kerteminde	7.538	▼
Egedal	7.615	▲
Brøndby	7.630	▲
Halsnæs	7.657	▼
Odsherred	7.679	▲
Struer	7.701	▼
Tønder	7.753	▲
Haderslev	7.800	▼
Solrød	7.804	▼
Lolland	7.960	▼
Dragør	8.164	▲
Langeland	8.234	▼
Herlev	8.291	▼
Nyborg	8.313	▼
Bornholm	8.393	▼
Ishøj	8.393	▼
Vallensbæk	8.444	▼
Albertslund	9.278	-
Ærø	11.119	-
Fanø	12.139	-
Samsø	14.029	-
Læsø	15.792	-

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Udgifter til central administration i regnskab 2022, pr. indbygger, 24-pl

Data

Tabel: FLIS-nøgletallet "Hovedfk. 0645 - Adm.orgn." viser kommunernes samlede nettodriftsudgifter på hovedfunktion 6.45 Administrativ organisation pr. indbygger, 2022, 24-pl. FLIS.
Figur: Samme som tabel. Figuren er opgjort ekskl. 0-kommunerne; Fanø, Ærø, Samsø og Læsø.

9.3 Hvor højt er jeres medarbejderes sygefravær?

Hvorfor er det interessant?

Et lavt sygefravær er godt for medarbejderen, for borgerne og for kommunen som helhed. Lavt sygefravær er udtryk for velfungerende arbejdspladser og giver en bedre økonomi. Et fald på ét dagsværk pr. medarbejder i gennemsnit betyder ca. 1.700 ekstra årsværk på landsplan. Sygefraværet har været stigende med covid-19 som den udslagsgivende faktor også i 2022. Så der er god grund til at interessere sig for medarbejdernes sygefravær.

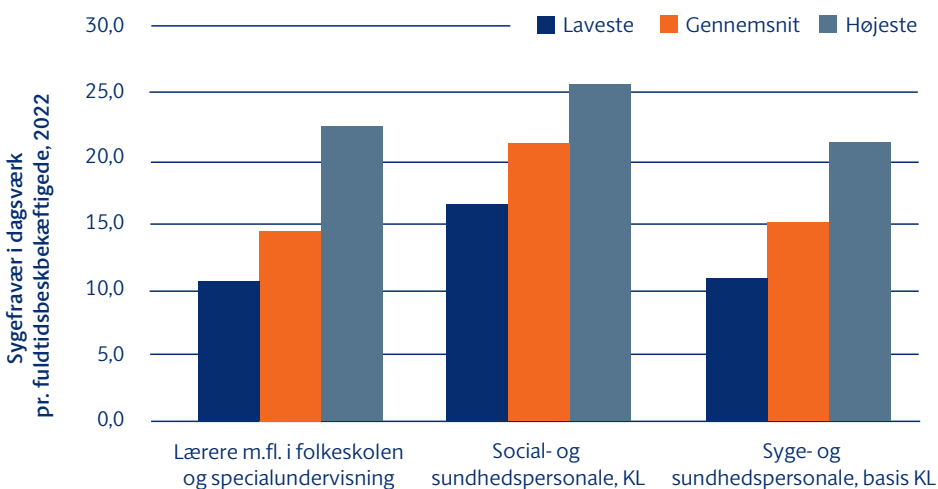
Til videre drøftelse

Det kan være svært at tale om sygefravær. Men netop dét at tale om det er afgørende, hvis man vil gøre noget ved det. En sygefraværspolitik kan gøre det lettere at tale om. Det skaber opmærksomhed, og giver fælles retningslinjer for at forebygge og håndtere sygefravær. For at virke skal politikken suppleres med en plan for den konkrete handling. Planen kan fx forholde sig til følgende spørgsmål:

- Hvilke mål for sygefravær vil kommunen opnå?
- Kan kommunen lære noget af andre kommuner eller institutioner i kommunen, der har et lavt sygefravær?
- Hvad forventer kommunen af ledere og medarbejdere ift. at nedbringe sygefraværet?
- Hvordan vil kommunen nå målene for sygefravær, og hvem har ansvaret?
- Hvordan og hvornår følger kommunen op på målene?

Forskelle i kommunernes sygefravær

Sygefraværet i 2022 er fortsat påvirket af covid-19, og er steget fra 13,0 dagsværk pr. medarbejder i 2021 til 15,8 dagsværk pr. medarbejder i 2022 (opgjort uden arbejdsskader). Gennemsnittet dækker over store forskelle mellem overenskomstgrupperne. Personalet i daginstitutioner, skoler og ældreplejen har typisk et højere sygefravær end kontorpersonalet, men alle grupper kan næppe nedbringe sygefraværet til samme niveau. Forskellene er også store på tværs af kommunerne inden for de enkelte overenskomstgrupper. Eksempelvis er sygefraværet omtrent dobbelt så højt blandt lærerne og syge- og sundhedspersonalet (basis) i kommunen med det højeste fravær i forhold til kommunen med det laveste fravær.

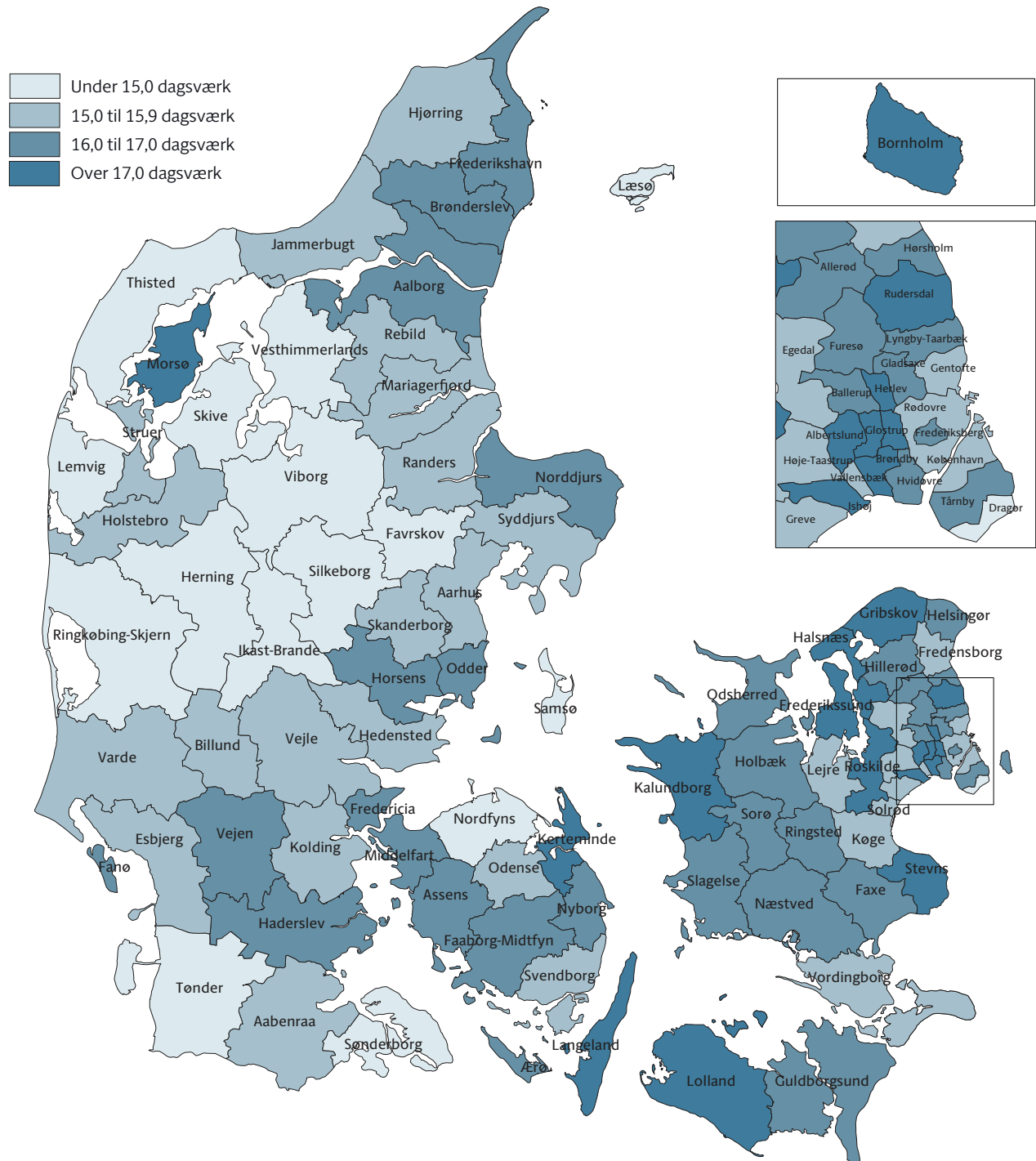
Fravær (egen sygdom) pr. fuldtidsbeskæftiget i 2022, opgjort i dagsværk

Samsø	11,7	▲
Ringkøbing-Skjern	13,6	▲
Lemvig	13,7	▼
Dragør	13,9	▲
Læso	14,1	▼
Sønderborg	14,2	▲
Thisted	14,2	–
Herning	14,3	–
Tønder	14,4	▼
Silkeborg	14,4	▲
Viborg	14,7	▲
Favrskov	14,7	▼
Nordfyns	14,7	▲
Ikast-Brande	14,9	▲
Skive	14,9	▲
Vesthimmerlands	14,9	▲
Hjørring	15,0	▼
Struer	15,0	▲
Esbjerg	15,1	▲
Rebild	15,1	▼
Holstebro	15,1	▲
Gentofte	15,2	▲
Skanderborg	15,2	▲
Kolding	15,3	▲
Fredensborg	15,3	▲
Svendborg	15,3	▲
Aarhus	15,3	▼
Vejle	15,4	▼
Varde	15,4	▼
Greve	15,4	▲
Syddjurs	15,4	▼
Mariagerfjord	15,4	▼
Høje-Taastrup	15,5	▼
Lejre	15,5	▼
Randers	15,5	▼
Jammerbugt	15,5	▼
København	15,5	▲
Køge	15,6	▲
Hedensted	15,6	▼
Vordingborg	15,7	▲
Egedal	15,7	▲
Billund	15,7	▼
Odense	15,8	▲
Vallensbæk	15,8	▲
Aabenraa	15,9	▼
Faaborg-Midtfyn	16,0	▼
Fredericia	16,0	▲
Vejen	16,0	▼
Frederikshavn	16,0	▼
Furesø	16,1	▲
Nyborg	16,1	▲
Gladsaxe	16,1	▼
Aalborg	16,2	▼
Odder	16,2	▼
Horsens	16,3	▲
Frederiksberg	16,3	▼
Ærø	16,4	▼
Haderslev	16,4	▼
Ringsted	16,5	▼
Brønderslev	16,5	▼
Slagelse	16,5	▼
Norddjurs	16,5	▲
Middelfart	16,5	▼
Hørsholm	16,5	▲
Assens	16,6	▲
Holbæk	16,7	▼
Tårnby	16,7	▲
Lyngby-Taarbæk	16,7	▼
Hillerød	16,8	▼
Guldborgsund	16,8	▲
Allerød	16,8	▼
Faxe	16,8	▲
Odsherred	16,8	▲
Fanø	16,8	▲
Hvidovre	16,8	▲
Ballerup	16,9	▲
Næstved	17,0	▲
Solrød	17,0	▼
Sorø	17,0	▼
Helsingør	17,0	▲
Brøndby	17,1	▲
Lolland	17,1	▼
Gribskov	17,1	▼
Halsnæs	17,1	▼
Ishøj	17,2	▼
Rudersdal	17,2	▼
Stevns	17,3	▼
Roskilde	17,3	▼
Kerteminde	17,4	▼
Rødovre	17,4	▼
Frederikssund	17,4	▼
Glostrup	17,6	▼
Herlev	17,6	▼
Albertslund	17,7	–
Bornholm	18,0	▼
Langeland	18,2	▼
Kalundborg	19,0	▼
Morsø	20,1	▼

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Fravær (egen sygdom) pr. fuldtidsbeskæftiget i 2022, opgjort i dagsværk

Data

Tabel: Årlig fraværstatistik (egen sygdom og ekskl. arbejdsskader) for ordinært ansatte og elever, opgjort i dagsværk pr. fuldtidsbeskæftiget. KRL (SIRKA).

Figur: Samme som tabel, men for udvalgte overenskomstgrupper. Figuren er ekskl. 0-kommunerne; Fanø, Ærø, Samsø og Læsø.

9.4 Hvor mange ansatte har I?

Hvorfor er det interessant?

Efter en periode med markant faldende personaleforbrug i kommunerne har beskæftigelsen i de senere år været stigende, bl.a. som følge af nye opgaver, krav om minimumsnormeringer mv. Kommunerne tilpasser løbende personalet til nye opgaver og ift. lokale behov og prioriteringer. Digitalisering og ibrugtagning af nye teknologier kan muliggøre et lidt lavere personaleforbrug. Det kan blive nødvendigt i en tid, hvor arbejdskraften er en knap ressource. Det er også vigtigt at følge personaleudviklingen, fordi lønudgiften udgør næsten 70 pct. af kommunens samlede serviceudgifter, og dermed er klart den største udgiftspost i budgettet.

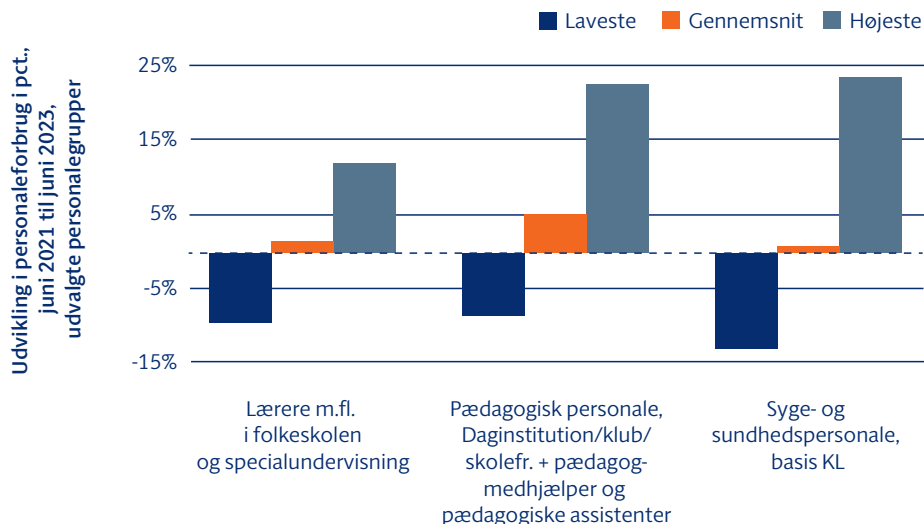
Til videre drøftelse

I forhold til personalebruget kan en række spørgsmål overvejes og drøftes:

- Hvad ligger bag udviklingen i personaleforbruget – både samlet og på sektorniveau?
- Kan personaleforbruget optimeres gennem ændret organisering eller anvendelse af ny teknologi?
- Stemmer personaleforbruget på de enkelte områder overens med efterspørgslen efter de ydelser, der leveres?
- I hvilken grad er udviklingen påvirket af den demografiske udvikling i kommunen?
- Er der områder, hvor der er særlige udfordringer med at fastholde og/eller tiltrække det nødvendige personale?
- Er personaleudviklingen den rigtige ift. det politisk besluttede serviceniveau og de økonomiske rammer?

Personaleudvikling med store kommunale forskelle

Kommunerne foretager løbende ændringer i personalet. Fra juni 2021 til juni 2023 er beskæftigelsen (ordinært ansatte) øget med ca. 6.350 årsværk, svarende til 1,7 pct. Tilgangen er især sket inden for det pædagogiske personale, men også blandt lærere, akademikere og socialrådgivere. Udviklingen dækker dog over store variationer kommunerne imellem. Som figuren viser, har en kommune fx reduceret syge- og sundhedspersonalet med 13 pct., mens den samme personalegruppe i en anden kommune er øget med 23 pct.

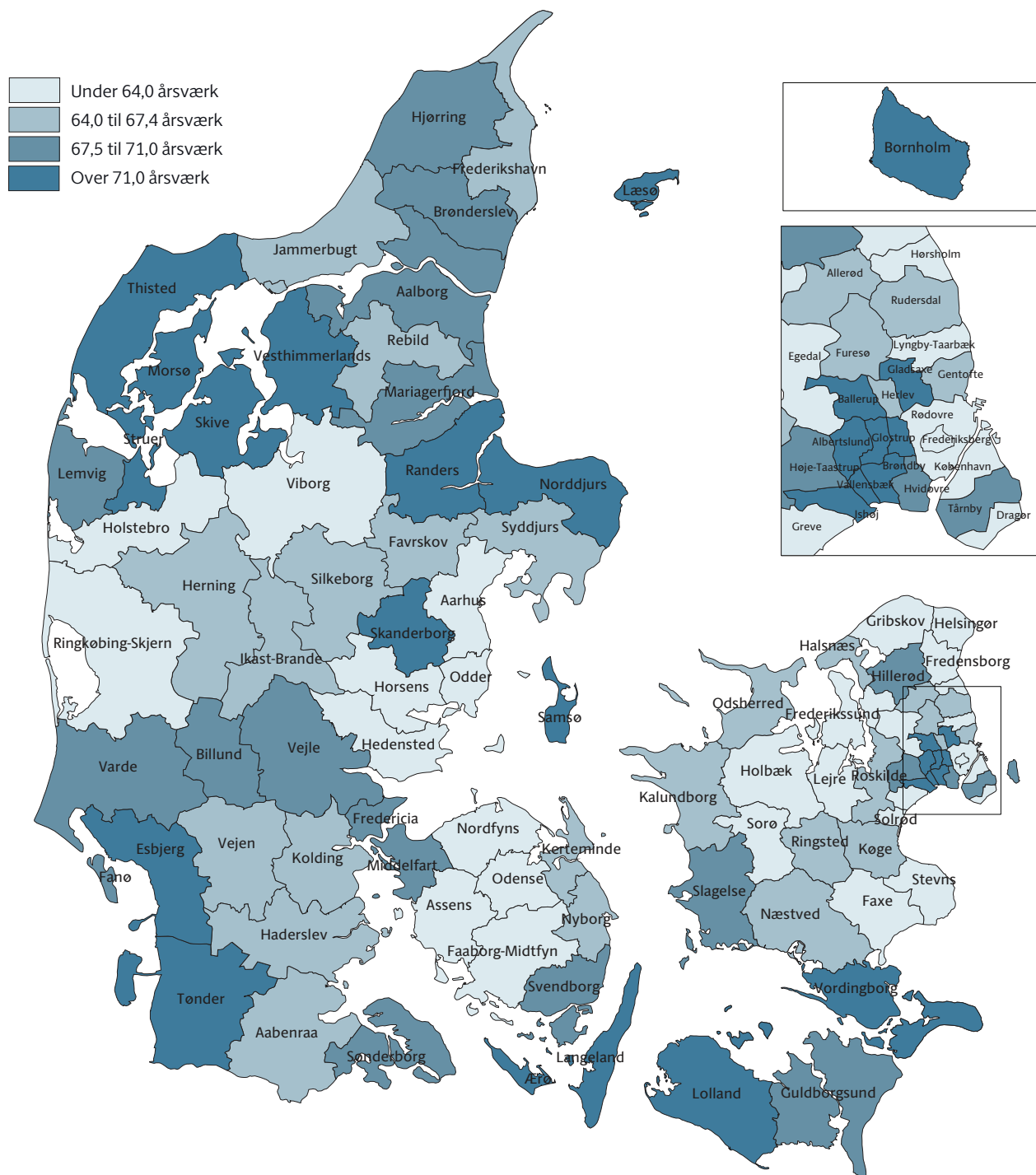

Antal årsværk pr. 1.000 indbyggere, juni 2023

Gribskov	45,5	-
Frederiksberg	48,1	-
Greve	53,6	-
Hørsholm	54,0	-
Solrød	57,4	▲
Stevns	57,6	▼
København	58,1	-
Holbæk	58,3	▲
Odder	58,4	▲
Dragør	58,7	-
Nordfyns	59,9	▼
Odense	60,2	▼
Lejre	60,2	▲
Aarhus	61,0	▲
Assens	61,0	▼
Helsingør	61,2	-
Egedal	61,8	▲
Fredensborg	62,1	▲
Faaborg-Midtfyn	62,1	▼
Sorø	62,4	▲
Viborg	62,5	▼
Lyngby-Taarbæk	62,6	▲
Hedensted	62,8	▲
Ringkøbing-Skjern	63,0	▲
Faxe	63,0	▼
Holstebro	63,2	-
Frederikssund	63,3	▼
Horsens	63,5	▲
Jammerbugt	64,0	▼
Ikast-Brande	64,1	▼
Herning	64,2	▲
Nyborg	64,4	▼
Allerød	64,4	▲
Syddjurs	64,6	▲
Furesø	64,7	▼
Vejen	64,7	▲
Gentofte	64,7	▼
Odsherred	64,9	▼
Ringsted	65,0	▲
Haderslev	65,2	▼
Køge	65,3	▲
Kolding	65,3	▼
Rebild	65,7	▲
Kalundborg	65,7	▼
Silkeborg	65,9	▲
Favrskov	66,2	-
Aabenraa	66,3	▲
Rudersdal	66,3	▼
Kerteminde	66,4	▲
Halsnæs	66,5	▲
Næstved	66,7	▼
Herlev	66,8	▼
Roskilde	66,9	▲
Frederikshavn	67,4	▲
Hvidovre	67,5	▲
Middelfart	67,6	▼
Billund	67,8	▼
Varde	67,8	▼
Sønderborg	67,8	▲
Hillerød	67,9	▼
Fanø	68,2	▲
Høje-Taastrup	68,8	▲
Aalborg	69,1	▼
Brønderslev	69,2	▼
Mariagerfjord	69,4	▼
Hjørring	69,4	▼
Slagelse	69,5	▲
Fredericia	69,5	▲
Guldborgsund	69,8	▼
Tårnby	70,5	▲
Lemvig	70,5	▼
Veje	70,8	▼
Svendborg	71,0	▼
Morsø	71,9	▲
Thisted	72,1	▲
Randers	72,3	▼
Vordingborg	72,5	▼
Struer	72,7	▲
Ishøj	72,9	▲
Skive	73,0	▼
Vallensbæk	73,5	▼
Vesthimmerlands	73,8	-
Esbjerg	73,8	▼
Lolland	75,5	▼
Tønder	76,3	-
Rødovre	76,6	▲
Albertslund	76,6	▲
Gladsaxe	77,2	▲
Norddjurs	77,7	▼
Skanderborg	78,0	▼
Langeland	78,3	▼
Ballerup	78,6	▲
Glostrup	79,0	▼
Brøndby	79,8	▲
Bornholm	81,6	▼
Ærø	96,5	-
Samsø	104,2	-
Læsø	135,9	-

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:
Antal årsværk pr. 1.000 indbyggere, juni 2023

Data

Tabel: Nøgletallet viser personaleforbruget baseret på KRL-tal fra juni 2023 og er opgjort som antallet af tjenestemand- og overenskomstansatte omregnet til antal fuldtidsstillinger. Elever, ekstraordinært ansatte og personer i fleksjob indgår ikke. Indbyggertallet er opgjort pr. 1. januar i 2023 fra FLIS.

Figur: Samme som tabel, men for udvalgte overenskomstgrupper og sammenlignet med personaleforbrug for juni. Figuren er eksklusiv for kommunerne; Fanø, Ærø, Samsø og Læsø.

9.5 Er der styr på kontrollen med de sociale ydelser?

Hvorfor er det interessant?

Kommunerne udbetaler hvert år ca. 100 mia. kr. i kontanthjælp, sygedagpenge og andre sociale ydelser. Desværre havner en del af ydelserne i de forkerte lommer enten på grund af fejl i sagsbehandlingen eller socialt snyd. Omfanget heraf er ikke muligt at gøre op, men kommunerne kan selv gøre en indsats for at forebygge, og for at få ydelserne hjem igen, hvis fejlen er sket. På baggrund af den specialiserede kontrolindsats har kommunerne i 2022 rejst krav om tilbagebetaling og sparet kommunerne for fremadrettet udbetalinger for ca. 457 mio. kr.

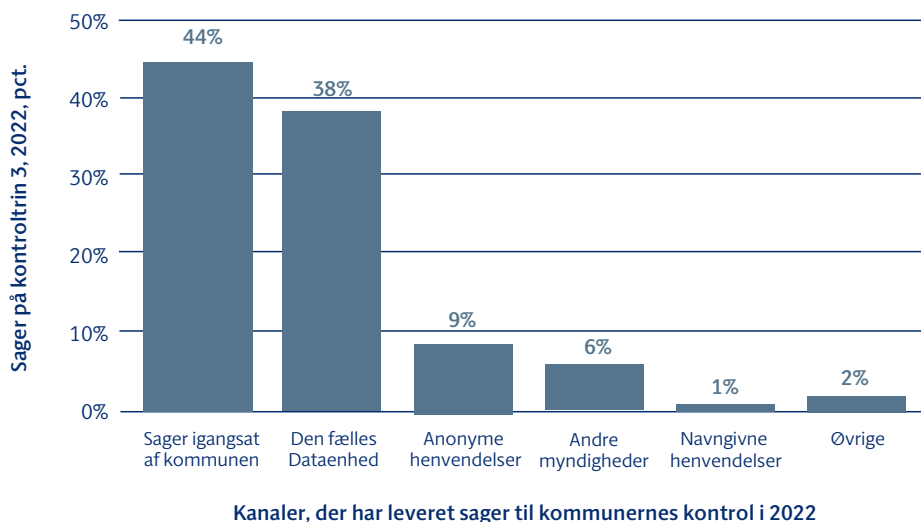
Til videre drøftelse

Med udgangspunkt i nøgletallet kan det være relevant at drøfte følgende spørgsmål:

- Hvordan prioriterer kommunen kontrolindsatsen i ydelseskantoret ved behandling af ansøgninger (trin 1), opfølgning på tildelte ydelser (trin 2) og den specialiserede kontrolenhed (trin 3)?
- I hvilken grad kan resultaterne på trin 3 forklare med indsatsen på trin 1 og 2?
- Har kommunen målrettet kontrollen på de sager, hvor der er størst risiko for fejl eller snyd, og hvor der er størst økonomisk potentiale?
- Ved kommunen, hvilke kilder der er mest effektive til at identificere sager, hvor der kan rejses krav om tilbagebetaling?
- Hvilken prioritet har undringslisterne (med sager til evt. nærmere undersøgelse) fra Den Fælles Dataenhed?
- Følger kommunen årligt op på kontrolindsatsen, og er der politisk fokus på fejludbetalinger?

Kontrolindsats med flere kanaler

Det er ikke muligt helt at undgå snyd, og hvis pengene først er udbetalt, kræver det dybdegående kontrol at få dem hjem igen. Figuren viser kilderne til kommunernes kontrolsager i den dybdegående kontrol i 2021. 44 pct. af sagerne udsprang af henvendelser internt i kommunen, 38 pct. af sagerne blev startet på baggrund af undringslister fra Den Fælles Dataenhed, mens 9 pct. af sagerne var baseret på anonyme henvendelser. En nærmere analyse viser desuden, at der var grundlag for tilbagebetalingskrav og fremadrettet besparelse i 41 pct. af de "interne" sager og i 19 pct. af sagerne fra Den Fælles Dataenhed.

Effekt af kontrolindsats på kontroltrin 3 af sociale ydelser i 2022, promille

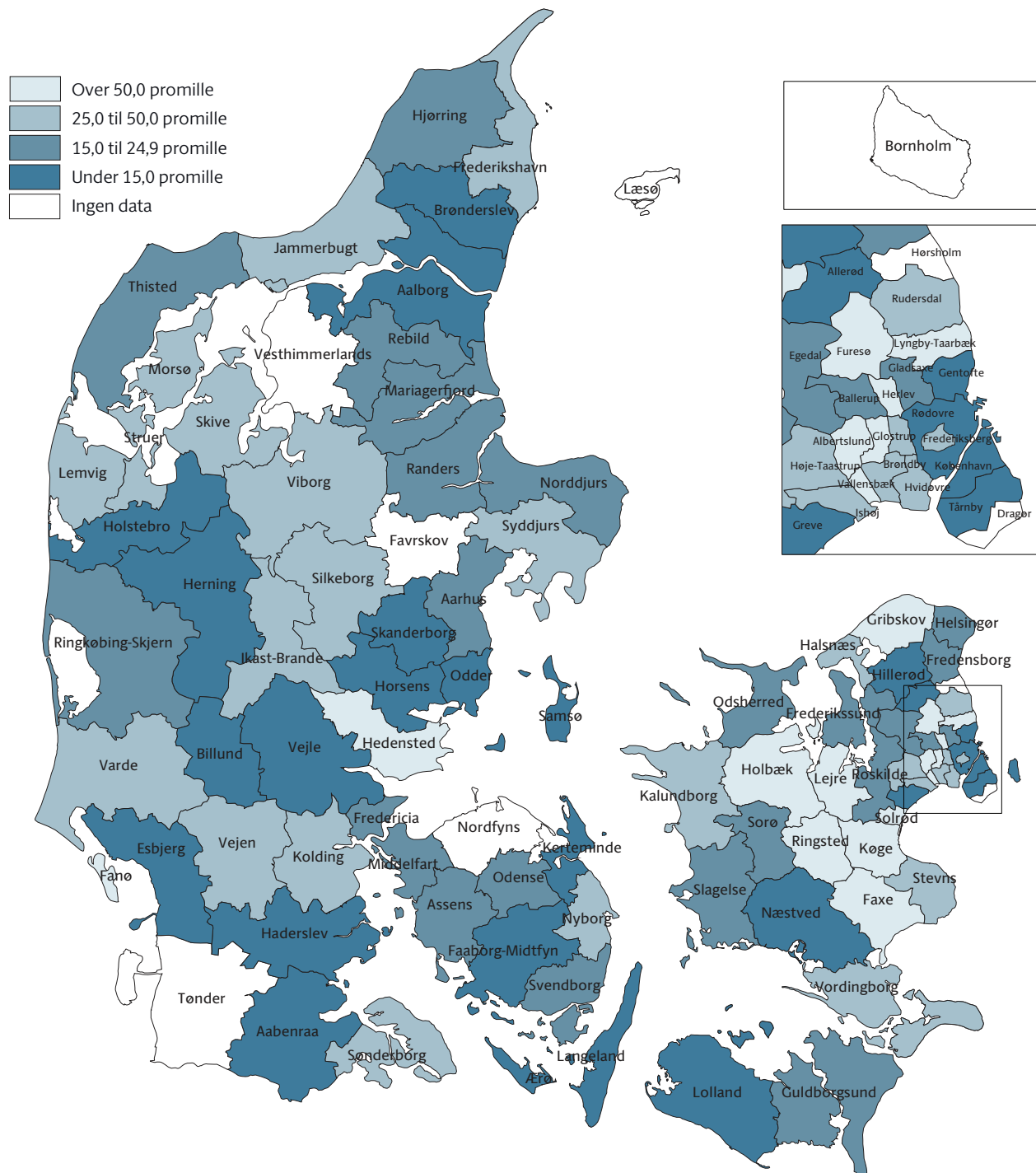
Faxe	81,6	▲
Lejre	77,2	▲
Glostrup	75,5	▼
Ringsted	70,3	▲
Køge	67,8	▲
Lyngby-Taarbæk	66,0	▲
Solrød	65,9	▲
Albertslund	65,5	▲
Furesø	64,5	▼
Fanø	61,6	▲
Holbæk	61,5	▲
Herlev	61,1	▲
Gribskov	58,2	▲
Vallensbæk	54,6	▼
Hedensted	54,2	▲
Stevns	48,6	▲
Sønderborg	48,2	▼
Frederikshavn	47,9	-
Varde	46,1	▲
Viborg	44,7	-
Hvidovre	43,0	▲
Skive	41,8	▼
Frederiksberg	41,8	▼
Vejen	38,5	▲
Jammerbugt	36,8	▼
Struer	36,8	▲
Rudersdal	35,4	▼
Ishøj	35,2	▲
Ikast-Brande	35,0	▲
Brøndby	35,0	▲
Høje-Taastrup	34,8	▼
Rødovre	30,9	▼
Syddjurs	30,5	▼
Morsø	30,3	▲
Vordingborg	29,3	▲
Silkeborg	29,0	▼
Halsnæs	28,1	▲
Nyborg	27,9	▲
Lemvig	27,6	-
Kolding	26,1	▼
Kalundborg	25,5	▼
Slagelse	24,9	▲
Ballerup	24,4	▲
Middelfart	24,3	▲
Fredensborg	24,2	▼
Roskilde	23,8	▲
Gladsaxe	23,7	▲
Randers	23,3	▼
Svendborg	23,0	▲
Mariagerfjord	21,1	▲
Sorø	21,1	▼
Hjørring	21,0	▲
Fredericia	19,7	▼
Thisted	18,7	▼
Odense	17,3	▲
Frederikssund	17,3	▲
Rebild	17,2	▼
Odsherred	17,0	▲
Aarhus	16,7	▲
Helsingør	16,7	▲
Egedal	16,2	-
Ringkøbing-Skjern	15,9	▼
Assens	15,9	▲
Norddjurs	15,8	▲
Guldborgsund	15,3	-
Aalborg	14,4	▼
Haderslev	13,6	▲
Billund	13,3	▼
Næstved	12,9	▼
Skanderborg	12,6	▼
Esbjerg	12,2	▲
København	12,1	▼
Vejle	11,4	▼
Faaborg-Midtfyn	11,2	▲
Herning	11,2	▼
Kerteminde	11,0	▼
Horsens	9,8	-
Greve	7,6	▼
Aabenraa	7,1	▼
Holstebro	5,5	▲
Tårnby	4,7	▼
Lolland	4,4	▲
Allerød	4,2	▲
Gentofte	3,6	▼
Brønderslev	2,9	▼
Langeland	0,8	▲
Odder	0,7	▼
Hillerød	0,0	-
Ærø	0,0	▼
Samsø	0,0	-
Dragør	- /	-
Hørsholm	- /	-
Bornholm	- /	-
Nordfyns	- /	-
Tønder	- /	-
Favrskov	- /	-
Vesthimmerlands	- /	-
Læsø	- /	-

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før
▼

Kort:

Effekt af kontrolindsats på kontroltrin 3 af sociale ydelser i 2022, promille

Data

Tabel: Effekt af kontrolindsats på trin 3 (efter udbetaling). Effekten er opgjort som tilbagebetalingskrav og fremadrettet besparelse i promille af ydelser vedr. kontant- og uddannelseshjælp, sygedagpenge og fripladsnedsættelse (fkt 5.25.11-14 grp.02). Oplysninger om provenu er fra KL-undersøgelsen "Effektmåling af kommunernes kontrolindsats 2022", mens oplysninger om sociale ydelser er baseret på kommunernes regnskab for 2022.

Figur: Baseret på data fra KL-undersøgelsen "Effektmåling af kommunernes kontrolindsats 2022".

10.1 Hvor meget konkurrenceudsætter I?

Hvorfor er det interessant?

Konkurrenceudsættelse af kommunernes serviceopgaver kan fremme kvalitet, effektivitet og innovation i opgaveløsningen. Kommunerne overvejer løbende, hvornår det styringsmæssigt, organisatorisk og økonomisk giver værdi, at private leverandører varetager konkrete serviceopgaver. Konkurrenceudsættelse rejser dog en række spørgsmål, ligesom lokale forhold spiller ind i vurderingen af potentialet ved konkurrenceudsættelse af opgaverne. Konkurrenceudsættelsesgraden måles gennem Indikator for konkurrenceudsættelse (IKU), der årligt opgør andelen af opgaver, der udbydes. IKU fanger således ikke alt samarbejde mellem kommuner og private.

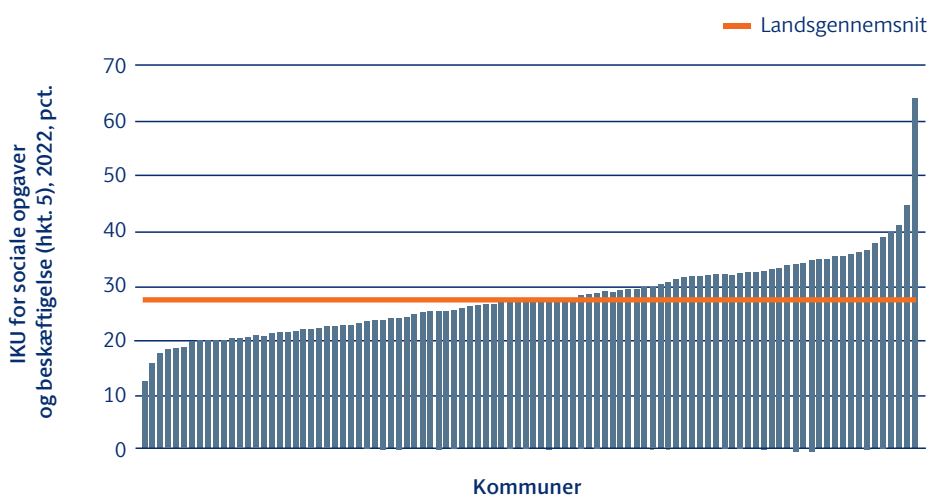
Til videre drøftelse

Det er relevant, at kommunen løbende forholder sig til, hvorvidt konkrete serviceopgaver skal udbydes. Derfor bør den enkelte kommune drøfte følgende:

- I hvilken grad er konkurrenceudsættelse et fokusområde i jeres kommune?
- Har jeres kommune taget stilling til opgavevaretagelsen på hver hovedkonto ift., om kommunen i dag varetager opgaver, som med fordel kan konkurrenceudsættes?
- I hvilken grad er kommunen i dialog med markedet omkring opgaveløsningen på tværs af fagområder?
- Hvilke erfaringer har I gjort jer med konkurrenceudsættelse i jeres kommune, og kan erfaringerne med fordel bringes i spil på andre opgaveområder?

IKU'en stiger, men fortsat stor variation kommunerne imellem

I 2022 var IKU'en på landsplan 27,5 pct. Det er en stigning på 0,6 pct. point ift. 2021. Stigningen sker primært indenfor sundhedsområdet og social- og beskæftigelsesområdet, hvor den generelle aktivitet også er steget. Det største potentiale for øget konkurrenceudsættelse findes typisk på social- og beskæftigelsesområdet, og variationen i konkurrenceudsættelse af ydelser på disse områder er fortsat stor på tværs af kommunerne - fra 12,2 pct. til 63,7 pct. med et landsgennemsnit på 26,9 pct.

Kommunernes konkurrenceudsættelsesgrad (IKU) i 2022, pct.

Gribskov	49,4	-
Fanø	40,0	-
Jammerbugt	38,3	-
Ringsted	36,4	▲
Holbæk	36,1	-
Brønderslev	34,9	▼
Odsherred	34,2	▲
Guldborgsund	33,3	▼
Hørsholm	33,3	▼
Solrød	33,0	▲
Stevns	32,9	▲
Dragør	32,7	▲
Greve	32,0	▼
Hillerød	31,9	▼
Lejre	31,8	▼
Sorø	31,5	▼
Faxe	31,4	▲
Fredensborg	31,3	▲
Vesthimmerlands	31,2	▼
Holstebro	30,7	▼
Gentofte	30,6	▲
Køge	30,5	▲
Slagelse	30,3	▼
Halsnæs	30,2	▲
Frederikssund	30,0	▲
Helsingør	29,9	▲
Ikast-Brande	29,8	▲
Ishøj	29,8	▲
Aalborg	29,8	▼
Assens	29,7	▲
Høje-Taastrup	29,5	▼
Frederiksberg	29,5	▲
Odense	29,4	▼
Vejle	29,3	▼
Horsens	29,1	▲
Kalundborg	29,0	▲
Herlev	29,0	▲
Vordingborg	28,9	▼
Lyngby-Taarbæk	28,8	▲
Brøndby	28,7	▲
Næstved	28,7	▼
Faaborg-Midtfyn	28,6	▼
Allerød	28,4	▼
Lolland	28,3	▼
Egedal	28,2	▼
Glostrup	28,2	▲
Aabenraa	28,0	▼
Kolding	27,7	▲
Silkeborg	27,7	▼
Rødovre	27,4	▲
Odder	27,4	▼
Albertslund	26,9	▲
Roskilde	26,9	▲
Rudersdal	26,7	▲
Varde	26,5	▼
Haderslev	26,5	▼
Vejen	26,4	▼
Vallensbæk	26,3	▲
Struer	26,2	▲
Favrskov	26,2	▲
Hedensted	26,1	▲
Ringkøbing-Skjern	25,9	▲
Syddjurs	25,8	▲
Herning	25,8	▼
Frederikshavn	25,7	▲
Ballerup	25,6	▼
Nordfyns	25,6	▼
Hvidovre	25,5	▲
Rebild	25,3	▲
Viborg	25,2	▼
Morsø	25,2	▼
Lemvig	25,0	▲
Hjørring	25,0	▼
Mariagerfjord	25,0	▲
Gladsaxe	25,0	-
Billund	25,0	▼
Middelfart	24,8	▼
København	24,7	▲
Tønder	24,6	▼
Furesø	24,1	▼
Svendborg	23,9	▼
Fredericia	23,6	▲
Esbjerg	23,6	▼
Norddjurs	23,5	▲
Sønderborg	23,4	▲
Aarhus	23,3	▼
Kerteminde	23,1	▼
Skanderborg	22,9	-
Langeland	22,9	▼
Nyborg	22,6	-
Thisted	22,6	▲
Randers	22,6	▼
Skive	22,2	-
Tårnby	22,1	-
Ærø	21,6	▲
Bornholm	20,5	-
Læsø	19,4	▼
Samsø	18,4	-

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

10.2 Hvor mange fælles forpligtende indkøbsaftaler tilslutter i jer?

Hvorfor er det interessant?

Fællesindkøb er afgørende i kommunernes indkøbsarbejde. Når kommunerne køber ind sammen, opnår kommunerne de bedste priser, attraktive kontraktvilkår, sikring af bæredygtige hensyn og undgår hver især at bruge ressourcer på at gennemføre selve udbuddet. Ressourcerne kan således prioriteres til andre indkøbsrelaterede og borgernære opgaver. Størstedelen af kommunerne tilslutter sig de fælles forpligtende aftaler i regi af SKI - Staten og Kommunernes Indkøbsservice, og tilslutningen er stigende ved andet og tredje genudbud. Kommunernes tilslutning varierer, hvilket bl.a. afspejler, at nogle kommuner har truffet politisk beslutning om som udgangspunkt at tilslutte sig alle aftaler.

Til videre drøftelse

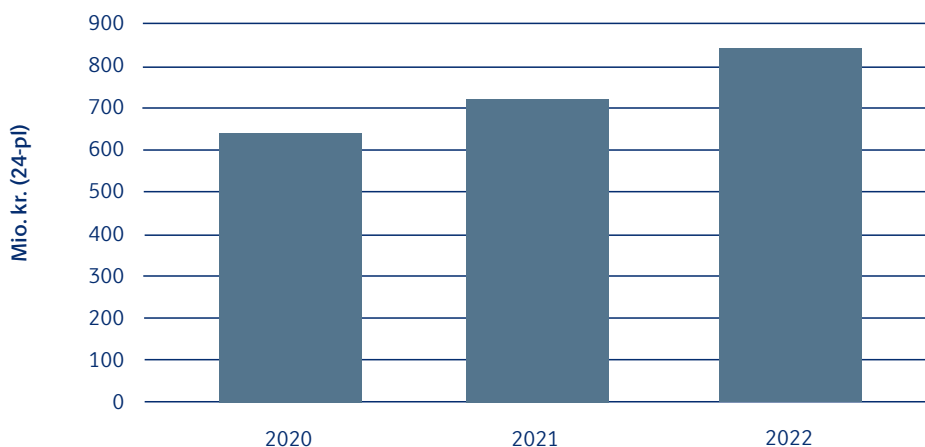
De fælles forpligtende aftaler er en afgørende løftestang i forhold til at sikre effektiviseringsgevinster og understøtte den bæredygtige dagsorden på tværs af kommuner. Derfor er det vigtigt, at man overvejer følgende:

- Har kommunen taget en politisk, strategisk beslutning om tilslutning til de fælles forpligtende aftaler?
- Hvilke hensyn, fx grønne og sociale, er det vigtigt at forfølge via de fælles forpligtende aftaler?
- Hvordan skal kommunen hente effektiviseringsgevinster på indkøb fremover?
- Hvordan sikrer kommunen anvendelse af egne og fælles aftaler i hele organisationen?
- Udarbejder I systematisk ledelsesinformation på indkøbsområdet, der giver mulighed for opfølgning og drøftelser på tværs af organisationen?

Køb på de fælles forpligtende aftaler betaler sig

Når kommunerne køber ind i fællesskab, giver det mulighed for at fremme de dagsordener, der er vigtige for kommunerne – fx når det kommer til økonomi og klima. SKI har eksempelvis indgået en ny aftale for diabetesprodukter, hvor det vurderes, at de 93 kommuner, der er tilsluttet aftalen, vil spare knap 10 pct. i forhold til de priser, de i dag giver for produkterne på to af delaftalerne. Det samme gør sig gældende for de tilsluttede kommuner på SKI's nye urologiaftale. Nedenfor fremgår SKI's råderumsbidrag i form af primært økonomiske gevinster, men også transaktionsomkostninger i forhold til de fælleskommunale aftaler.

SKI's råderumsbidrag - forpligtende aftaler for kommunerne

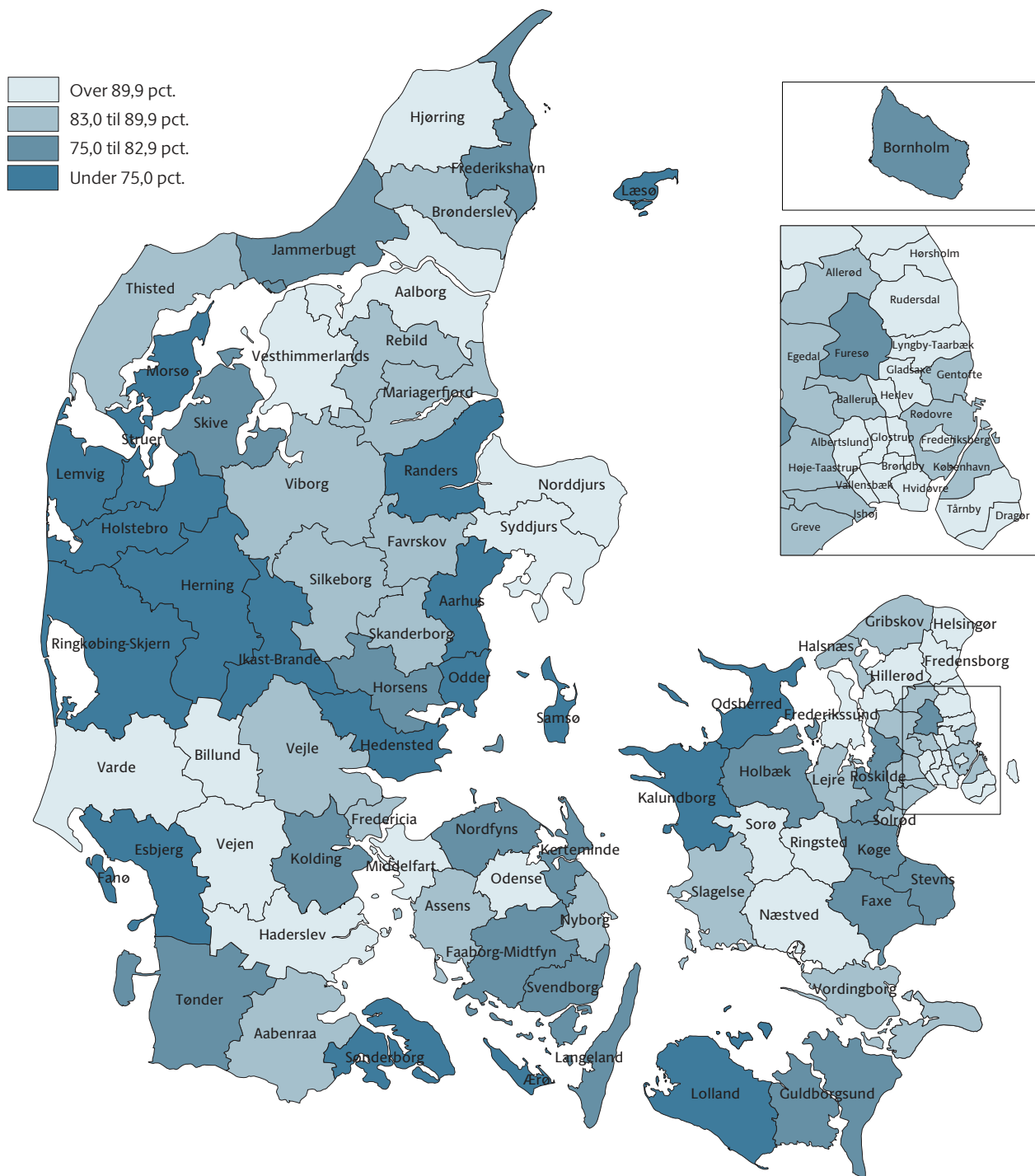
Andel fælleskommunale forpligtende indkøbsaftaler som kommunen er tilsluttet, pr. 5. okt. 2023

Hjørring	100,0	▲
Rudersdal	100,0	▼
Vallensbæk	100,0	▼
Tårnby	100,0	▲
Vesthimmerlands	96,7	▲
Odense	96,7	▲
Fredensborg	96,7	▲
Frederikssund	96,7	▼
Glostrup	96,7	▼
Herlev	96,7	▲
Brøndby	96,7	▲
Rødovre	96,7	▼
Albertslund	96,7	▼
Vejen	93,3	▲
Norddjurs	93,3	▼
Billund	93,3	▲
Sorø	93,3	▼
Haderslev	93,3	▲
Hørsholm	93,3	▲
Dragør	93,3	▼
Gladsaxe	93,3	▲
Lyngby-Taarbæk	93,3	▼
Frederiksberg	93,3	▲
Aalborg	90,0	▼
Syddjurs	90,0	▼
Middelfart	90,0	▲
Varde	90,0	▼
Ringsted	90,0	▼
Næstved	90,0	▼
Helsingør	90,0	▼
Hvidovre	90,0	▼
Hillerød	90,0	▼
Brønderslev	86,7	▼
Viborg	86,7	▼
Thisted	86,7	▲
Favrskov	86,7	▲
Vejle	86,7	▲
Silkeborg	86,7	▼
Slagelse	86,7	▼
Gribskov	86,7	▼
Egedal	86,7	▼
Halsnæs	86,7	▼
Greve	86,7	▼
Høje-Taastrup	86,7	▼
Ishøj	86,7	▲
Ballerup	86,7	▲
Gentofte	86,7	▼
Mariagerfjord	83,3	▲
Rebild	83,3	▲
Skanderborg	83,3	▲
Fredericia	83,3	▼
Aabenraa	83,3	▲
Nyborg	83,3	▼
Assens	83,3	▲
Lejre	83,3	▼
Vordingborg	83,3	▲
Solrød	83,3	▼
Allerød	83,3	▼
København	83,3	▼
Horsens	80,0	▲
Tønder	80,0	-
Stevns	80,0	▲
Holbæk	80,0	-
Faxe	80,0	-
Køge	80,0	▼
Furesø	80,0	▲
Jammerbugt	76,7	▲
Frederikshavn	76,7	▲
Skive	76,7	▲
Kolding	76,7	▼
Svendborg	76,7	▲
Nordfyns	76,7	▼
Bornholm	76,7	▼
Kerteminde	76,7	▼
Guldborgsund	76,7	▼
Langeland	76,7	▼
Faaborg-Midtfyn	76,7	▼
Roskilde	76,7	▼
Ringkøbing-Skjern	73,3	▼
Hedensted	73,3	▼
Odder	73,3	▲
Esbjerg	73,3	▼
Struer	70,0	▲
Kalundborg	70,0	▼
Morsø	66,7	▲
Randers	66,7	▼
Læsø	63,3	▲
Ikast-Brande	63,3	▲
Sønderborg	63,3	▼
Lolland	56,7	▼
Odsherred	56,7	▼
Holstebro	53,3	-
Ærø	53,3	▲
Aarhus	50,0	▼
Lemvig	40,0	-
Samsø	40,0	▼
Herning	20,0	-
Fanø	13,3	-

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Andel fælleskommunale forpligtende indkøbsaftaler som kommunen er tilsluttet, pr. 5. okt. 2023

Data

Tabel: Andelen af indkøbsaftaler, som kommunerne har tilsluttet sig, er opgjort på baggrund af SKI's oversigt over kommunernes tilslutning til de forpligtende aftaler. Opgørelsen omfatter aftaler i drift og er foretaget pr. 5. oktober 2023, pct. SKI.
Figur: SKI.

10.3 Hvor meget køber I ind for pr. indbygger?

Hvorfor er det interessant?

Indkøb griber ind i opgaveløsningen på alle fagområder i en kommune. Det gælder, når der købes madrasser til barnevognene i vuggestuen, specialtilpassede proteser, dagbehandling til udsatte børn og meget mere. Det betyder også, at rigtig mange medarbejdere i en kommune gennemfører indkøb hver eneste dag. Der findes ikke et optimalt niveau for en kommunes samlede indkøb pr. indbygger. Flere forhold kan påvirke kommunens indkøb, herunder fx om en opgave løftes eksternt eller internt. Det afgørende er at bryde det samlede indkøb ned i kategorier og se på, om kommunen har et højt forbrug på udvalgte områder, og hvor i organisationen der købes ind.

Til videre drøftelse

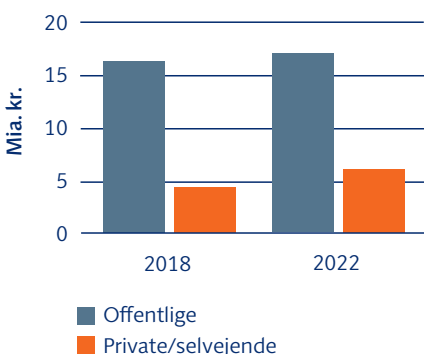
Nøgletallet kan bruges til at drøfte kommunens samlede forbrugs- og indkøbsmønstre og prioritere tværgående indsatser. Følgende kan være relevant at drøfte:

- På hvilke områder køber kommunen mest ind, og er der en strategi for, hvordan de store indkøb håndteres bedst?
- Sikrer kommunen, at der samarbejdes på tværs af fagligheder om indkøb på velfærdsområderne, så potentialet i at bringe forskellige kompetencer i spil udnyttes til gavn for borgeren?
- Har kommunen overblik over hvem i organisationen, der varetager indkøbsopgaver, og bliver medarbejderne klædt på til opgaven?
- Har kommunen ledelsesinformation, der giver mulighed for at drøfte det optimale samarbejde og organisering om de mange indkøbsopgaver?

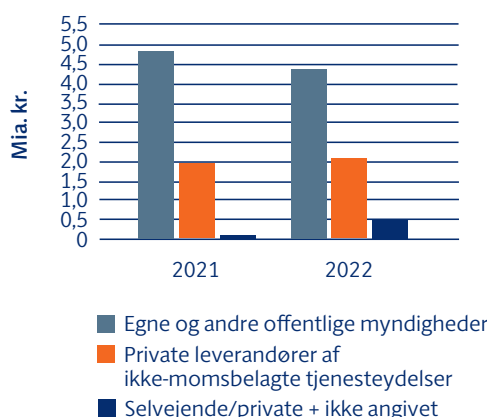
Fokus på de mange indkøbsopgaver på fagområderne betaler sig

80 pct. af kommunernes indkøb er køb af ydelser - ofte ydelser til borgere. Af figurerne nedenfor fremgår køb hos private leverandører, når det kommer til botilbud på voksenområdet og forebyggende foranstaltninger på det udsatte børne- og ungeområde. Flere kommuner styrker samarbejdet mellem indkøb og velfærdsområderne og høster gevinster ift. til både økonomi, styring og kvalitet. I Halsnæs Kommune har et styrket samarbejde mellem indkøbsfunktionen og kontraktforhandleren på socialområdet bl.a. givet kontraktoverblik, hensigtsmæssige kontraktvilkår, bedre sammenhæng mellem pris og borgerens behov, bedre muligheder for opfølgning, store budgetreduktioner til en start og bedre samt billigere nye kontrakter.

Det specialiserede voksenområde - botilbud

Udgifter til forebyggende foranstaltninger for børn og unge efter ejerforhold

Indkøb pr. indbygger i 2022, 24-pl

Odense	14.601	▲
Svendborg	15.944	▲
Skanderborg	16.077	▲
Herning	16.336	▲
Norddjurs	16.638	▲
Sønderborg	16.972	▲
Faxe	17.144	▲
Bornholm	17.186	▼
Rebild	17.312	▲
Aarhus	17.343	▲
Faaborg-Midtfyn	17.407	▼
Randers	17.750	▼
Allerød	17.765	▲
Frederiksberg	17.779	▲
Assens	17.901	▼
Hedensted	17.966	▲
Esbjerg	17.994	▼
Ringkøbing-Skjern	18.081	▲
Favrskov	18.287	▲
Skive	18.512	▲
Aalborg	18.536	▼
Silkeborg	18.545	▼
Varde	18.718	▼
Nyborg	18.915	▼
Viborg	19.207	▼
Horsens	19.270	▲
Thisted	19.563	▼
Ikast-Brande	19.592	▲
Billund	19.622	▲
Syddjurs	19.637	▼
Haderslev	19.654	▼
Brønderslev	19.695	▲
Middelfart	19.789	▼
Tårnby	19.962	▲
Jammerbugt	20.146	▲
Nordfyns	20.233	▲
Roskilde	20.24	▲
Næstved	20.235	▲
Furesø	20.284	▲
Aabenraa	20.288	▼
Slagelse	20.310	-
Holbæk	20.621	▼
Greve	20.628	▲
Holstebro	20.639	▼
Kerteminde	20.768	▼
Vejen	20.960	▼
Helsingør	21.035	-
Kolding	21.070	▼
Struer	21.152	▲
Frederikshavn	21.240	▼
Vejle	21.392	▼
Hjørring	21.520	▲
Lemvig	21.621	-
Sorø	21.633	▲
Køge	21.687	▲
Stevns	21.714	▲
Mariagerfjord	21.772	▼
Dragør	22.011	▼
Tønder	22.329	▼
Odder	22.535	▼
Langeland	22.758	▲
København	22.763	▼
Gentofte	23.006	▼
Kalundborg	23.557	▼
Hillerød	23.647	▲
Rudersdal	23.845	▼
Solrød	23.852	-
Hvidovre	24.265	▲
Ringsted	24.455	▲
Gladsaxe	24.638	▼
Lejre	24.733	▲
Halsnæs	24.744	▲
Odsherred	25.142	▲
Guldborgsund	25.170	▼
Lynby-Taarbæk	25.652	▼
Frederikssund	25.755	▲
Egedal	25.938	▼
Glostrup	26.274	▼
Fredensborg	26.512	▼
Hørsholm	27.049	-
Herlev	27.232	▲
Vordingborg	27.280	▲
Rødovre	27.467	▼
Høje-Taastrup	27.627	▲
Brøndby	28.057	▲
Ballerup	29.350	▲
Vallensbæk	30.566	▼
Albertslund	33.978	▲
Gribskov	34.233	▼
Ishøj	35.020	▲
Samsø	55.245	▲
Lolland	- / -	- / -
Ærø	- / -	- / -
Fanø	- / -	- / -
Fredericia	- / -	- / -
Morsø	- / -	- / -
Vesthimmerlands	- / -	- / -
Læsø	- / -	- / -

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

10.4 Hvor mange leverandører har I pr. 1.000 indbyggere?

Hvorfor er det interessant?

Kommunerne løser et hav af forskelligartede opgaver og samarbejder derfor naturligt med mange leverandører fra forskellige brancher. I gennemsnit samarbejder kommunerne med lige over 4.000 leverandører om året. Der findes ikke et optimalt antal leverandører for en kommune, men hver gang en kommune køber ind hos en leverandør, følger der et ressource-træk med i form af fakturahåndtering, løbende dialog og kontraktstyring. Dette ressource-træk kan reduceres, hvis antallet af leverandører nedbringes. Ligesom der kan opnås bedre forudsætninger for samarbejdet, bedre priser samt kontraktvilkår og leveringsbetingelser, når købet samles hos udvalgte leverandører.

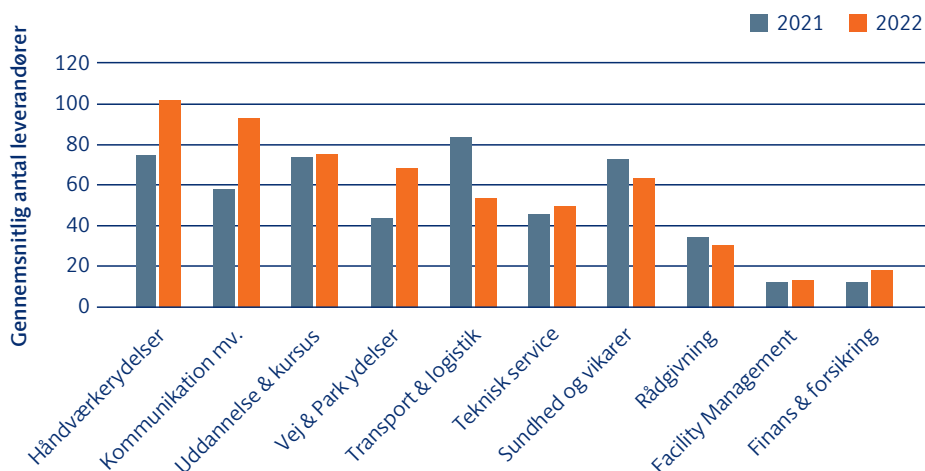
Til videre drøftelse

Med udgangspunkt i nøgletallet kan det være relevant at drøfte følgende spørgsmål:

- Har kommunen et samlet kontraktoverblik på tværs af organisationen?
- Har kommunen en strategi for, hvordan kommunen samarbejder med og følger op overfor sine leverandører, herunder med fokus på hvilke af kommunens kontrakter, der skal prioriteres højest?
- Kan kommunen med fordel nedbringe antallet af leverandører på ét eller flere områder?
- Samarbejder kommunen med leverandører, hvor kontrakten er indgået på leverandørens kontraktvilkår?
- Har kommunen dialog med leverandørerne om, hvordan de kan bidrage til mere bæredygtige indkøb?

Systematisk tilgang til kontraktstyring skaber værdi i Fredensborg Kommune

Fredensborg Kommune arbejder systematisk med kontraktstyring på kontrakter indgået af kommunens indkøbsafdeling. I udbuddet fokuseres der på at sikre de bedste rammer for samarbejdet med leverandøren og for kontraktstyring. Det giver langtidsholdbare kontrakter, der skaber værdi for kommune og leverandør i hele driftsperioden. Kontraktstyringen er risikobaseret, så ressourcer prioriteres til kontrakter med størst betydning for driften. Den systematiske tilgang har resulteret i økonomiske gevinster, undgåede betalinger, høj compliance og bedre kvalitet i de leverede ydelser.

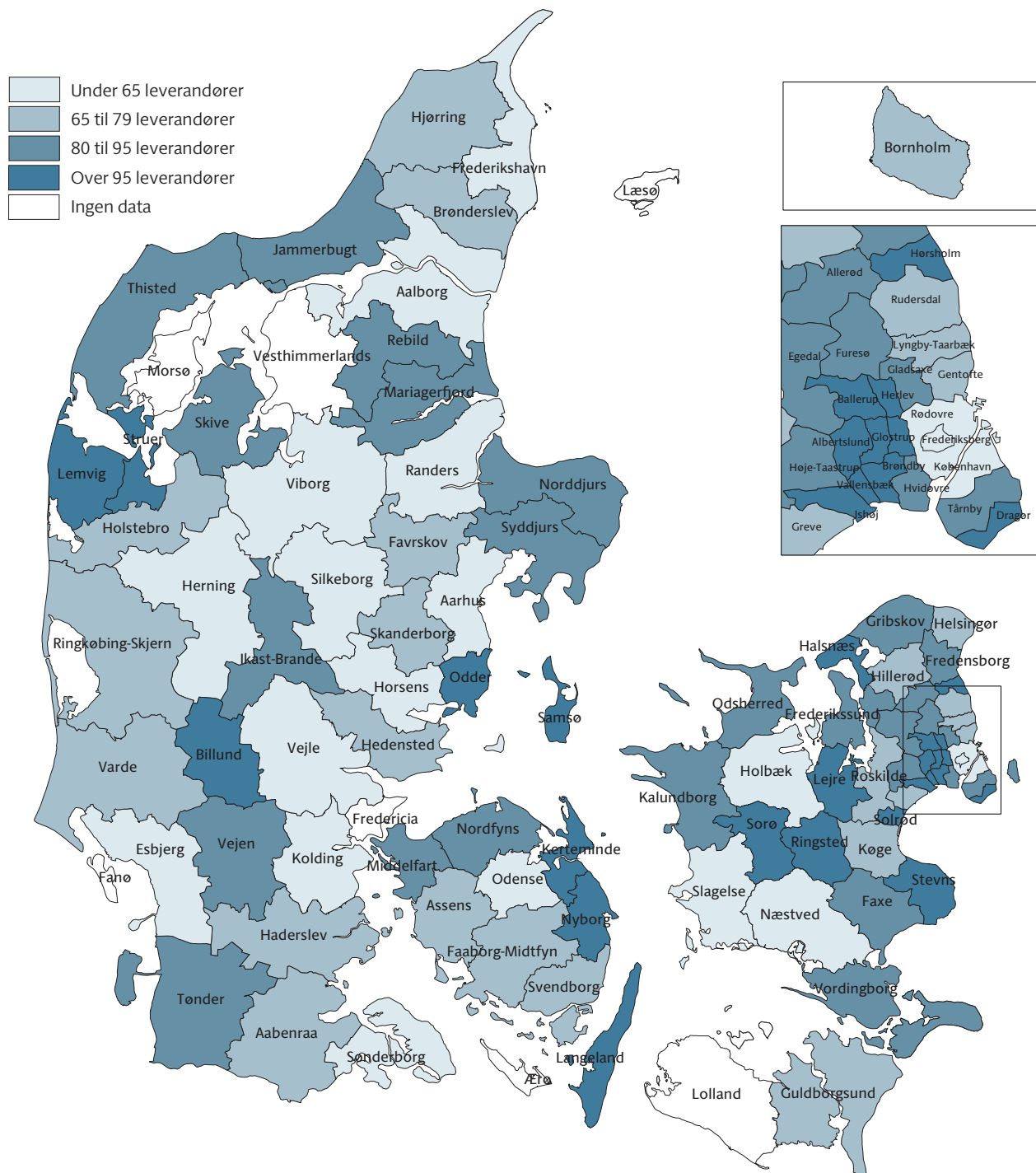
Antal leverandører pr. 1.000 indbyggere i 2022

København	23,0	–
Aarhus	30,9	–
Odense	34,5	–
Aalborg	40,0	–
Esbjerg	48,5	–
Silkeborg	49,8	–
Viborg	53,1	–
Frederiksberg	55,9	▲
Kolding	56,1	▼
Næstved	57,6	▲
Sønderborg	58,8	▲
Horsens	59,1	▼
Herning	60,2	▲
Randers	60,8	▼
Frederikshavn	61,1	▲
Holbæk	62,4	▼
Vejle	63,7	–
Slagelse	64,8	▲
Hjørring	66,1	–
Roskilde	66,6	▼
Skanderborg	68,7	▲
Holstebro	70,0	▼
Svendborg	71,4	▲
Ringkøbing-Skjern	71,5	▲
Haderslev	71,9	▲
Varde	71,9	▲
Helsingør	72,5	–
Guldborgsund	73,1	▼
Greve	74,6	▲
Hillerød	75,2	–
Bornholm	75,2	▼
Aabenraa	76,0	–
Favrskov	76,1	–
Brønderslev	76,3	▲
Gentofte	77,2	▼
Faaborg-Midtfyn	77,8	▼
Lynby-Taarbæk	78,5	▲
Rudersdal	79,2	▼
Køge	79,3	▼
Assens	79,7	▼
Hedensted	79,9	–
Gladsaxe	80,1	–
Kalundborg	80,1	▼
Faxe	80,7	▲
Thisted	80,8	–
Jammerbugt	81,2	▲
Gribskov	81,2	▼
Vejen	81,5	▼
Ikast-Brande	82,4	▼
Norddjurs	84,3	▲
Egedal	84,6	▼
Tønder	84,9	▲
Frederikssund	85,1	▼
Høje-Taastrup	85,2	▲
Syddjurs	85,2	▼
Allerød	85,4	▲
Mariagerfjord	85,9	▼
Tårnby	86,0	▼
Fredensborg	86,1	▼
Skive	86,2	▼
Middelfart	89,0	▼
Furesø	89,1	▲
Rebild	90,0	–
Nordfyns	90,1	▼
Hvidovre	91,5	▼
Vordingborg	92,8	▼
Odsherred	94,8	▼
Sorø	97,0	▲
Ringsted	98,4	▲
Stevns	98,6	▲
Nyborg	99,1	▼
Ballerup	99,8	▲
Halsnæs	99,9	–
Kerteminde	100,7	▲
Odder	101,0	▼
Lejre	106,9	▲
Hørsholm	107,2	▲
Billund	108,4	▲
Solrød	109,5	▲
Rødovre	109,5	▼
Herlev	112,0	–
Brøndby	114,6	▲
Struer	119,1	▲
Lemvig	122,3	–
Albertslund	124,4	▲
Dragør	134,6	▲
Langeland	140,3	▲
Ishøj	141,3	▲
Glostrup	142,3	▲
Vallensbæk	149,6	▼
Samsø	320,3	▲
Lolland	-	/
Ærø	-	/
Fanø	-	/
Fredericia	-	/
Morsø	-	/
Vesthimmerlands	-	/
Læsø	-	/

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:
Antal leverandører pr. 1.000 indbyggere i 2022

Data

Tabel: Dette nøgletal beror på kommunernes fakturadata fra 2022. 92 ud af 92 kommuner, der indgår i indkøbsdatabaserarbejdet i SKI, har givet tilladelse til at vise udvalgte indkøbsdata. En enkelt kommune har dog ikke fremsendt fakturadata til SKI, inden udarbejdelsen af nøgletal til Kend din Kommune. Det unikke antal leverandører af varer og tjenesteydelser i 2022 for hver kommune er holdt op imod indbyggertallet. SKI.

Figur: SKI.

10.5 Hvor stor en andel af jeres fakturaer har en værdi på under 250 kr.?

Hvorfor er det interessant?

Når en medarbejder i en kommune køber ind, er der omkostninger forbundet med selve indkøbet og fakturahåndtering. Det er afgørende at begrænse de ressourcer, der bruges på indkøb, så ressourcerne kan blive brugt på kerneopgaverne. I gennemsnit er 21,4 pct. af kommunernes fakturaer på under 250 kr. i 2022. Når en kommune foretager mange små indkøb, går der unødigt meget tid med at bestille varer og betale fakturaer. Omkostningerne forbundet med små indkøb, kan ofte overstige det beløb, der er købt ind for. Jo færre små indkøb – jo mindre unødigt tidsforbrug. Dertil kommer, at større indkøb også betyder mindre kørsel og emballage, hvilket er godt for den grønne bundlinje.

Til videre drøftelse

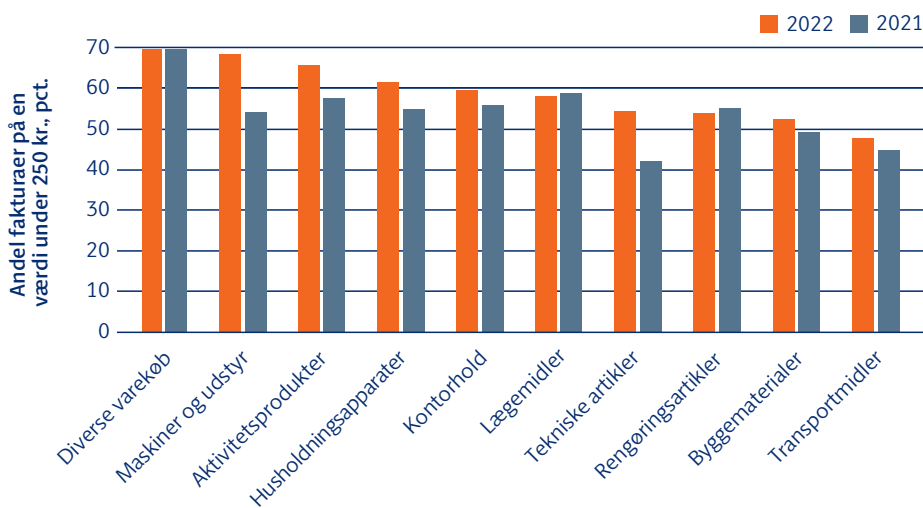
Nøgletallet kan bruges til at drøfte kommunens effektiviseringsindsats på indkøbsområdet. Det kan fx være relevant at drøfte følgende spørgsmål:

- Følger kommunen løbende via ledelsesinformation udviklingen i andelen af små fakturaer, og hvor i organisationen der foretages mange små indkøb?
- Hvordan kan kommunen nedbringe antallet af små fakturaer?
- Følges der op overfor fagkontorer/institutioner, der har mange små indkøb og får leverancer hyppigt?
- Har kommunen fokus på, hvordan færre, små indkøb og færre ugentlige leverancer kan bidrage både til den økonomiske og den grønne bundlinje?
- Har kommunen en strategi for, hvordan der sikres en professionel indkøbsadfærd i hele organisationen?

Jo flere fakturaer, jo større indkøb pr. indbygger

SKI's analyser viser, at når antallet af fakturaer pr. 1.000 indbyggere stiger med én, vokser indkøbet pr. indbygger med 5,47 kr. pr. indbygger. Effekten er endnu mere udtalt, når der er tale om en stigning i antallet af små fakturaer. I Skive Kommune er man lykkedes med at reducere antallet af fakturaer på 0-500 kr. med ca. 20 pct. gennem ledelsesfokus på at købe effektivt ind. En række indsats påvirker udviklingen positivt, fx skal lederne minimum fire gange årligt forholde sig til antallet af små fakturaer på deres område.

Varekategorier med højest andel små fakturaer

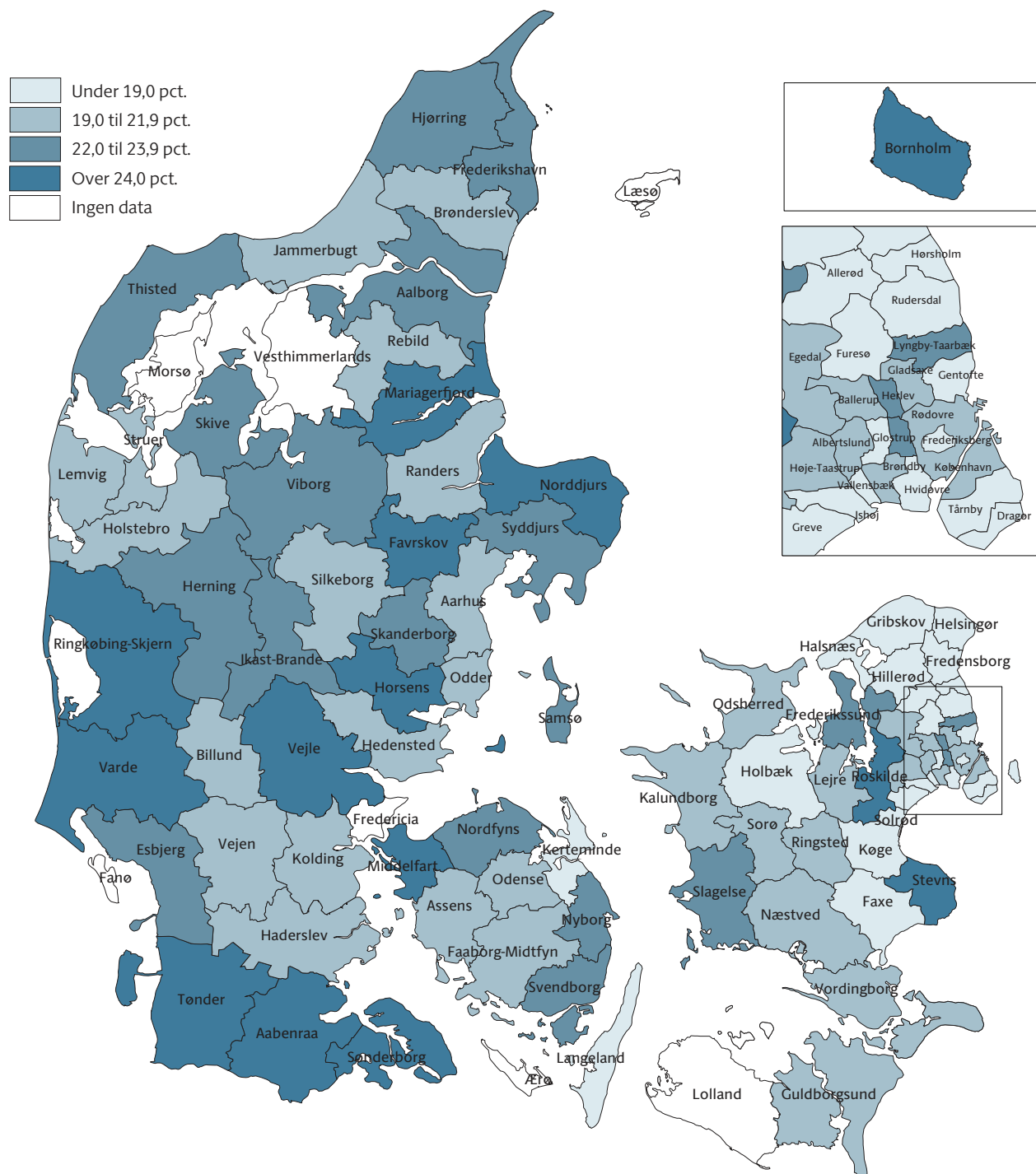

Andel indkøb under 250 kr. i 2022, pct

Solrød	13,3	▲
Ishøj	13,9	-
Rudersdal	14,4	-
Tårnby	14,5	▼
Dragør	14,7	-
Vallensbæk	15,5	▼
Frederiksberg	16,5	-
Holbæk	16,5	▲
Hillerød	16,8	-
Hørsholm	17,0	▲
Gribskov	17,1	▲
Fredensborg	17,3	▼
Gentofte	17,3	▼
Glostrup	17,7	-
Allerød	17,7	▲
Furesø	17,8	▼
Helsingør	18,1	-
Halsnæs	18,4	-
Greve	18,5	▲
Hvidovre	18,5	-
Faxe	18,5	-
Kerteminde	18,6	▼
Køge	19,0	▲
Ringsted	19,3	▲
Sorø	19,6	▼
Vejen	19,6	▲
Høje-Taastrup	19,6	-
Langeland	19,7	▲
Assens	19,7	▼
Billund	19,7	▲
Aarhus	19,9	▲
Egedal	19,9	▼
Lejre	20,0	▼
Odsherred	20,2	▼
Faaborg-Midtfyn	20,2	▲
Rebild	20,3	▲
Næstved	20,4	▲
Hedensted	20,4	▼
København	20,4	▼
Kalundborg	20,4	▲
Odder	20,5	▼
Ballerup	20,7	▲
Silkeborg	20,8	▲
Jammerbugt	20,8	▼
Vordingborg	20,8	▼
Kolding	21,0	▼
Odense	21,0	▼
Brønderslev	21,1	▼
Struer	21,2	▼
Holstebro	21,2	▲
Albertslund	21,5	▼
Brøndby	21,6	▼
Randers	21,7	▲
Gladsaxe	21,7	▼
Haderslev	21,7	▲
Guldborgsund	21,9	▲
Lemvig	22,0	-
Rødovre	22,0	▼
Aalborg	22,1	▲
Slagelse	22,2	▼
Esbjerg	22,2	▲
Samsø	22,3	▼
Frederikssund	22,3	▲
Skanderborg	22,3	▼
Nordfyns	22,6	▼
Lyngby-Taarbæk	22,8	▼
Herning	22,9	▼
Nyborg	22,9	▼
Herlev	22,9	▼
Syddjurs	22,9	▲
Viborg	23,1	-
Skive	23,3	▲
Frederikshavn	23,3	▼
Thisted	23,4	▼
Ikast-Brande	23,4	▼
Hjørring	23,5	▼
Svendborg	23,9	-
Ringkøbing-Skjern	24,1	▼
Varde	24,1	▲
Favrskov	24,2	▼
Middelfart	24,3	▼
Stevns	24,4	▼
Aabenraa	24,6	▼
Vejle	24,9	▼
Roskilde	24,9	▼
Norddjurs	25,7	▼
Sønderborg	26,2	▲
Mariagerfjord	27,5	▲
Bornholm	27,6	-
Horsens	28,9	▼
Tønder	37,4	▲
Lolland	-	/
Ærø	-	/
Fanø	-	/
Fredericia	-	/
Morsø	-	/
Vesthimmerlands	-	/
Læsø	-	/

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:
Andel indkøb under 250 kr. i 2022, pct

Data

Tabell: Dette nøgletal beror på kommunernes fakturadata fra 2022. 92 ud af 92 kommuner, der indgår i indkøbsdatabaserarbejdet i SKI, har givet tilladelse til at vise udvalgte indkøbsdata. En enkelt kommune har dog ikke fremsendt fakturadata til SKI, inden udarbejdelsen af nøgletal til Kend din Kommune. Nøgletallet opgør andelen af kommunens fakturaer for køb af varer og tjenesteydelser i 2022 med en værdi på under 250 kr. holdt op imod det samlede antal fakturaer i 2022, pct. SKI.

Figur: SKI.

10.6 Hvor stor en andel af jeres indkøb er e-handlet?

Hvorfor er det interessant?

Digitalisering af indkøbet gennem e-handel har store potentialer ift. at effektivisere arbejds-gange, frigøre tid til kerneopgaven, understøtte køb til aftalte priser og kontraktvilkår samt sikre større og færre indkøb, hvilket både optimerer indkøbsprocesserne og gavner klima og miljø. Langt fra alt kan e-handles i dag, men e-handel er en løftestang for en lang række af de dagsordener, som kommunerne forfølger på indkøbsområdet. Kommunernes e-handels-grad varierer, hvilket bl.a. skyldes, at kommunerne har implementeret e-handel på forskel- lige tidspunkter, men kan også være et udtryk for ledelsesfokus og implementeringsindsats i den enkelte kommune.

Til videre drøftelse

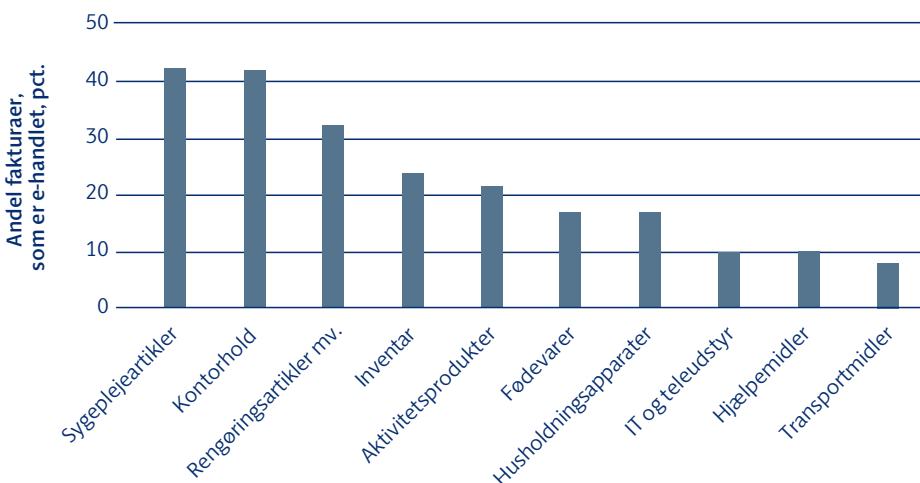
E-handel bidrager til at optimere indkøbsprocesserne, derfor er det relevant at drøfte følgende spørgsmål:

- Har kommunen et e-handelssystem, der bliver anvendt i tilstrækkeligt omfang til at hente de store procesbesparelser forbundet med e-handel?
- Udarbejder kommunen ledelsesinformation, der giver et samlet overblik over e-handels-graden på tværs af organisationen, og bliver der fulgt op herpå?
- Er alle relevante medarbejdere klædt på til at e-handle?
- Kommunikerer kommunen tydeligt om gevinsterne forbundet med at e-handle?
- E-handler kommunen alle relevante indkøbskategorier og arbejder kommunen på at udbrede e-handel til nye områder?

E-handel – et greb til at reducere tiden brugt på indkøb og sikre compliance

Fire ud af fem analyserede SKI-aftaler viser en statistisk signifikant sammenhæng mellem e-handel og compliance. Samtidig viser SKI's analyser, at 6 ud af 10 analyserede SKI-aftaler viser en statistisk signifikant sammenhæng mellem øget compliance og lavere indkøb pr. indbygger. E-handel er således med til at understøtte et lavere indkøb pr. indbygger. Samtidig er e-handel et greb til at samle ordrer og bruge mindre tid på indkøbsopgaven.

Varekategorier hvor e-handelsgraden er højest, 2022

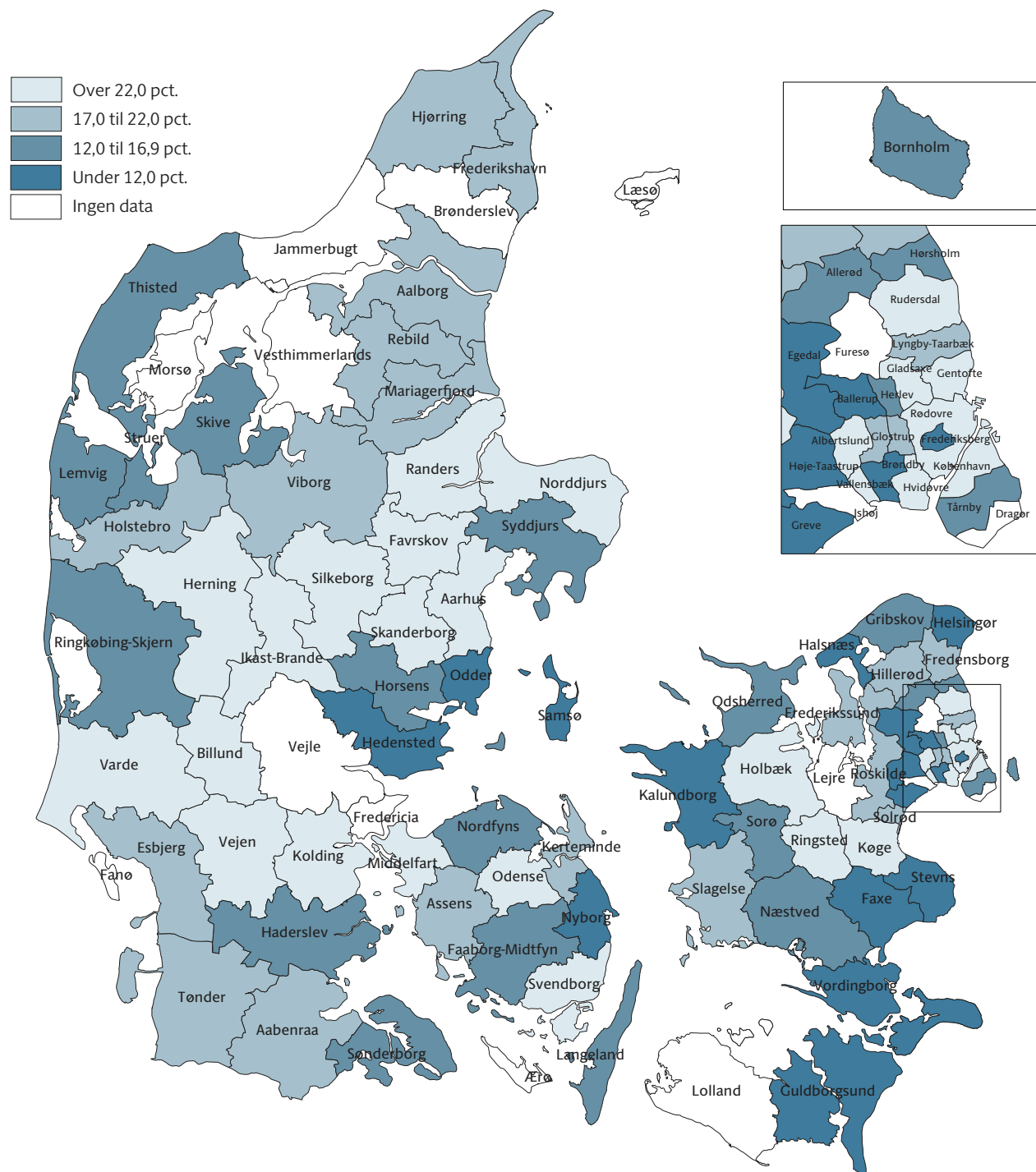

Andel e-handel af samlet vareind- køb i 2022, pct.

København	55,9	–
Vejen	38,6	▲
Gladsaxe	37,7	▼
Randers	36,1	▼
Silkeborg	34,5	▼
Billund	32,6	–
Aarhus	31,6	▲
Herning	31,0	▼
Holbæk	27,1	▲
Ikast-Brande	27,0	▲
Gentofte	26,9	–
Køge	26,5	–
Rudersdal	25,2	▲
Hvidovre	25,0	▲
Skanderborg	24,8	▲
Kolding	24,4	▼
Odense	23,7	▲
Varde	23,7	▲
Favrskov	23,1	▲
Vallensbæk	23,0	▲
Svendborg	22,7	▲
Middelfart	22,6	▲
Ringsted	22,6	▼
Albertslund	22,2	▼
Roskilde	22,0	▼
Lyngby-Taarbæk	21,7	▼
Holstebro	21,5	▲
Rødovre	21,2	▲
Fredensborg	20,7	–
Viborg	20,6	–
Esbjerg	20,4	▼
Norddjurs	20,3	▼
Solrød	20,2	▲
Aalborg	19,8	▲
Glostrup	19,3	▲
Kerteminde	18,8	▲
Frederikshavn	18,7	▲
Hjørring	18,7	▼
Frederikssund	18,6	▼
Assens	18,2	▲
Rebild	17,8	▲
Mariagerfjord	17,7	▲
Tønder	17,6	▼
Aabenraa	17,5	▲
Slagelse	17,4	▼
Hillerød	17,4	▲
Syddjurs	16,5	▲
Allerød	16,2	–
Herlev	16,1	▼
Struer	16,0	▲
Horsens	16,0	–
Sorø	15,9	▲
Nordfyns	15,8	▲
Lemvig	15,4	–
Næstved	15,2	▲
Hørsholm	15,0	–
Skive	14,9	▲
Langeland	14,8	–
Odsherred	14,7	▼
Faaborg-Midtfyn	13,9	▼
Thisted	13,9	▼
Ringkøbing-Skjern	13,6	▲
Bornholm	13,5	▼
Tårnby	13,5	–
Haderslev	13,4	▲
Gribskov	12,8	▼
Sønderborg	12,1	–
Hedensted	11,8	▲
Odder	11,6	▲
Nyborg	11,2	▼
Halsnæs	10,6	▲
Greve	10,4	▲
Vordingborg	10,3	▼
Kalundborg	10,2	–
Ballerup	9,7	–
Frederiksberg	9,3	▲
Faxe	9,1	▼
Helsingør	9,0	–
Høje-Taastrup	8,3	▼
Guldborgsund	7,8	▼
Stevns	7,1	▼
Brøndby	6,7	▼
Samsø	5,7	▼
Egedal	4,9	▼
Dragør	-	/
Ishøj	-	/
Furesø	-	/
Lejre	-	/
Lolland	-	/
Ærø	-	/
Fanø	-	/
Fredericia	-	/
Veje	-	/
Morsø	-	/
Brønderslev	-	/
Vesthimmerlands	-	/
Læsø	-	/
Jammerbugt	-	/

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:
Andel e-handel af samlet vareindkøb i 2022, pct.

Data

Tabel: Dette nøgletal beror på kommunernes fakturadata fra 2022. 92 ud af 92 kommuner, der indgår i indkøbsdatabaserarbejdet i SKI, har givet tilladelse til at vise udvalgte indkøbsdata. En enkelt kommune har dog ikke fremsendt fakturadata til SKI, inden udarbejdelsen af nøgletal til Kend din Kommune. Det er kun muligt at opgøre e-handel for 84 af de 92 kommuner. Nøgletallet opgør andelen af e-handlede vareindkøb målt i antal fakturaer ift. det samlede varekøb målt i antal fakturaer i 2022, pct. SKI.

Figur: SKI, faktura for varekøb.

11.1 Hvor grøn er jeres kommunes bilflåde?

Hvorfor er det interessant?

Den kommunale sektors andel af Danmarks samlede CO₂-udledning er ikke stor, hvis man kun opgør udledningen fra kommunens drift og egne aktiviteter. Omvendt er der stor signalværdi i at fejle for egen dør, og en af de store poster i kommunens eget CO₂-regnskab er brændstof-forbruget i den kommunale bilflåde. Derfor er den løbende udskiftning af bilparken til grønne biler et vigtigt omstillingselement, og opgørelser viser, at omstillingen er i gang. Samlet set er den gennemsnitlige andel af elbiler i den kommunale bilflåde steget fra 11,6 pct. i 2022 til 16,0 pct. i 2023.

Til videre drøftelse

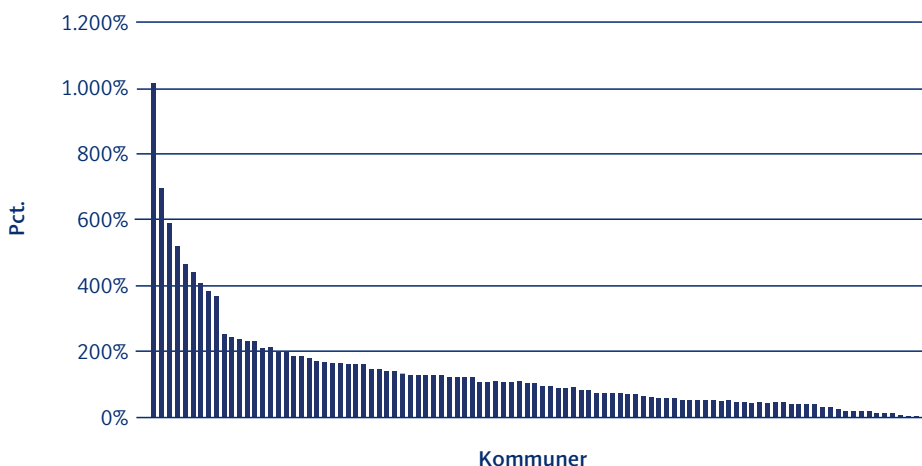
Med udgangspunkt i nøgletallet kan det være relevant at drøfte følgende spørgsmål:

- Har kommunen en plan for omstilling til grøn bilflåde?
- Er der lokale forhold, der vanskeliggør omstillingen til en grøn bilflåde?
- Har kommunen en plan for optimering af kørslen?
- Udnytter kommunen mulighederne for at købe "grøn" benzin?
- Hvilke overvejelser har kommunen gjort ift. at stille de kommunale ladestandere til rådighed for offentligheden samt medarbejdere?
- Hvad er den aktuelle alder på kommunens bilflåde, og hvornår skal der ske en større udskiftning?
- Påtænker kommunen at supplere med andre transportmidler, fx el- og specialcykler, til erstatning for kommunale biler?

Udrulning af ladeinfrastruktur er godt igang

Elbiler udgør en stadig større andel af bilsalget. Salget af elbiler udgør i gennemsnit 33 pct. af det samlede salg i 2023. Mange private elbilejere etablerer ladestandere i indkørslen, mens opladning ikke er så enkelt for beboere i etageejendomme eller gæster. Fra april 2022 har kommunerne hjemmel til at understøtte opsætningen af offentligt tilgængelige ladestandere på kommunale arealer. Kommunerne er i fuld gang med at etablere ladestandere og dermed skabe større sikkerhed for borgerne om udrulning af infrastrukturen til opladning. Forventningen er, at antallet af offentligt tilgængelige ladestandere vil stige kraftigt de kommende år.

Ændring i ladepunkter pr. 1.000 indbyggere, 2022/2023

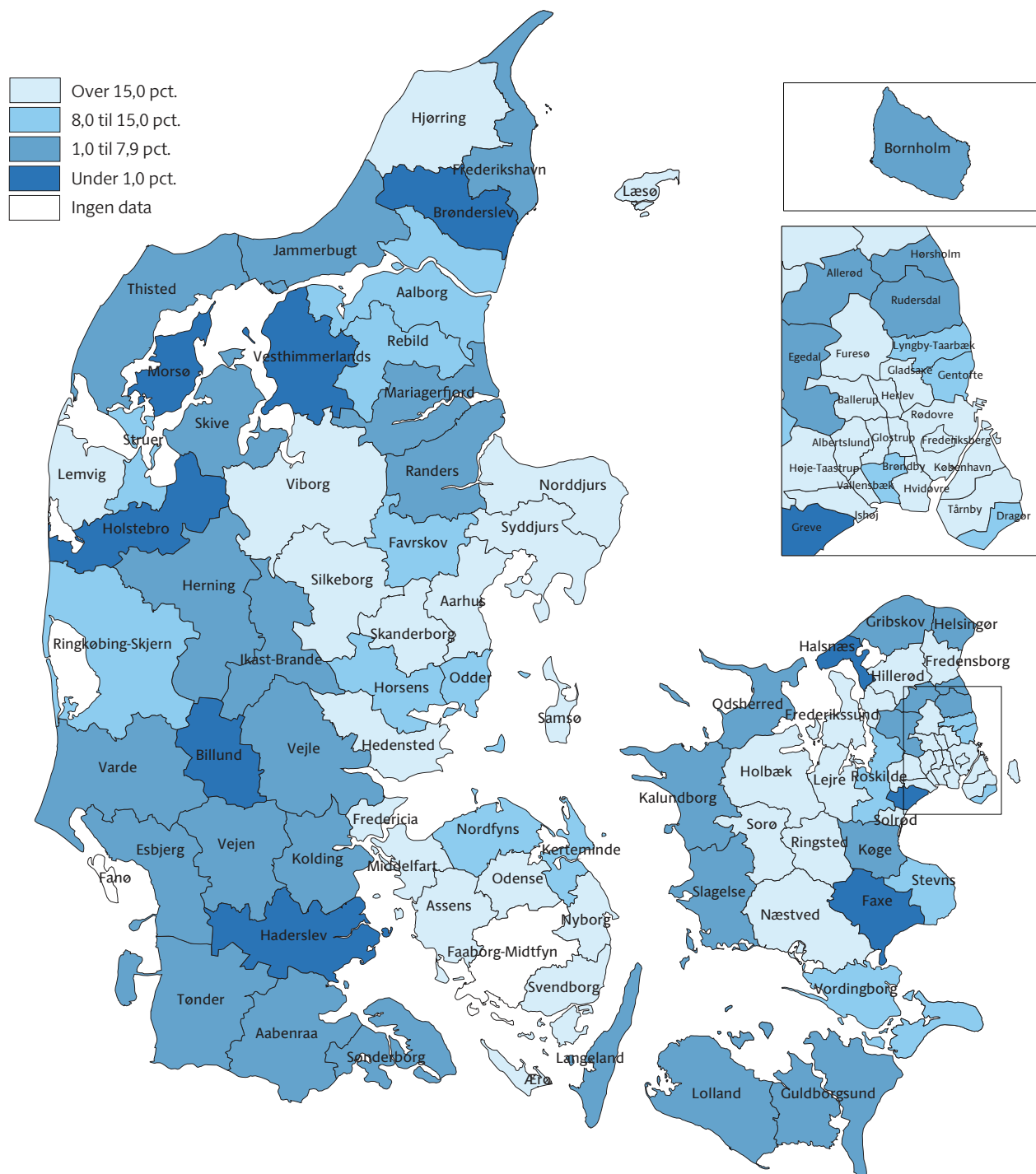
Andel grønne biler af kommunens samlede bilflåde i 2023, pct.

Samsø	71,1	-
Læsø	56,3	-
Furesø	54,1	-
Lejre	49,6	-
Frederiksberg	45,5	▲
Ballerup	44,7	▲
Gladsaxe	44,3	▼
Holbæk	42,9	▲
Albertslund	40,7	▼
Glostrup	39,7	▼
København	38,4	▼
Tårnby	38,3	▼
Rødovre	36,3	▼
Hedensted	36,2	▲
Ishøj	34,6	▼
Lernvig	33,0	▼
Aarhus	32,8	▼
Solrød	32,6	▲
Hjørring	28,2	▲
Middelfart	26,9	▼
Hillerød	25,7	▼
Vallensbæk	25,0	▲
Ærø	24,1	▲
Viborg	23,8	▲
Svendborg	23,8	▲
Fredericia	22,4	▼
Assens	21,8	▼
Fredensborg	21,7	▼
Silkeborg	21,5	▲
Ringsted	20,9	▼
Norddjurs	20,7	▼
Odense	20,5	▼
Herlev	20,0	▼
Hvidovre	20,0	▼
Syddjurs	19,8	▼
Høje-Taastrup	19,6	▼
Næstved	18,9	▼
Frederikssund	17,8	▲
Skanderborg	17,8	▲
Nyborg	17,4	▲
Sorø	17,4	▼
Vordingborg	14,7	▼
Gentofte	13,9	▲
Ringkøbing-Skjern	13,4	▲
Rebild	12,9	▼
Kerteminde	11,8	▼
Brøndby	11,6	▼
Nordfyns	11,5	▼
Horsens	11,1	▲
Struer	10,6	▼
Stevns	10,1	▲
Dragør	10,0	▼
Odder	9,3	▼
Aalborg	9,3	▼
Lyngby-Taarbæk	8,4	▼
Favrskov	8,4	▼
Roskilde	8,2	▼
Bornholm	7,7	▼
Allerød	7,7	▼
Odsherred	7,4	▼
Hørsholm	6,8	▼
Aabenraa	6,8	▲
Thisted	6,4	▼
Skive	5,8	▼
Sønderborg	5,7	▼
Egedal	5,6	▲
Esbjerg	5,1	▼
Vejle	4,9	-
Ikast-Brande	4,8	▲
Frederikshavn	4,6	▼
Helsingør	4,4	▼
Guldborgsund	4,1	▼
Herning	3,9	▼
Randers	3,7	▼
Langeland	3,2	▼
Slagelse	3,2	▼
Rudersdal	2,9	▼
Jammerbugt	2,2	▼
Tønder	2,1	▼
Lolland	1,9	▼
Kalundborg	1,9	▼
Kolding	1,9	▲
Vejen	1,8	▼
Mariagerfjord	1,6	▲
Gribskov	1,5	▼
Varde	1,1	▼
Køge	1,0	-
Greve	0,8	▼
Morsø	0,8	▼
Brønderslev	0,7	▼
Haderslev	0,6	▼
Vesthimmerlands	0,5	▼
Billund	0,0	-
Holstebro	0,0	-
Faxe	0,0	-
Faaborg-Midtfyn	0,0	-
Halsnæs	0,0	-
Fanø	-	/

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Andel grønne biler af kommunens samlede bilflåde i 2023, pct.

Data

Tabel: Data viser kommunalt ejede person-, last- og varebiler i 2023 og er fra De Danske Bilimportører, der trækker data fra motorregisteret gennem bilstatistik.dk. De grønne biler er i denne sammenhæng elbiler. Hybridbilerne indgår ikke, da det forventes, at EU fra 2026 ikke vil kategorisere hybridbilerne som grønne. Pct.

Figur: Beregninger fra Transportministeriet pba. ChargeX data. Figuren viser ændringen i antal ladepunkter pr. 1.000 indbyggere. Udviklingen er målt fra ultimo september 2022 til ultimo september 2023.

11.2 Hvor meget vedvarende energi bruger I?

Hvorfor er det interessant?

Energiforbruget i de danske kommuner udgør 46 pct. af den samlede CO₂-udledning i kommunerne.* Vores samfund skal fremadrettet drives af grøn strøm fra vedvarende energi (VE). Det kræver en stor elektrificering af husholdninger, industrien og transporten, ligesom der skal ske en stor omstilling af varmeforsyningen. Det er vigtigt, at denne omstilling i høj grad baseres på VE, som vindmøller på land og til vands, solceller på mark og tage, biogas, geotermi mv. VE er en af hjørnestenene i kommunernes klimaindsats og en af de indsatser, flest kommuner prioriterer i deres klimaplaner for at nå målene om CO₂-neutralitet i 2050.

Til videre drøftelse

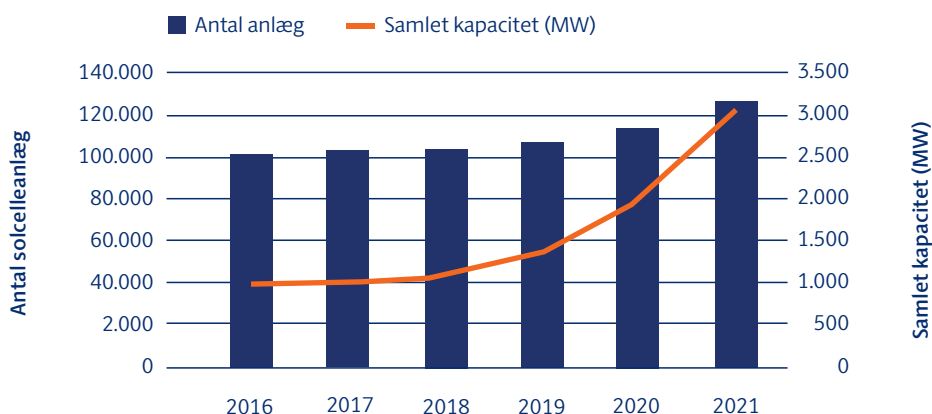
Der skal ske en massiv udbygning med VE i kommunerne frem mod 2030. Det er dog ikke muligt for alle kommuner at blive selvforsynende med VE, og mange kommuner oplever adskillige barrierer for opstilling af VE. Følgende spørgsmål kan i denne sammenhæng overvejes:

- Har I vedtaget en plan for eller sat konkrete mål for opstilling af VE?
- Er der inspiration at hente fra andre kommuner, der sætter meget VE op, fx ift. gode modeller og borgerinddragelse?
- Hvilke virkemidler er vigtigst for kommunen at få styrket, hvis der skal placeres mere VE?
- Hvordan er fordelingen af VE-produktionen fra vind, sol, biogas mv. i kommunen?

Kommunerne baner vejen for solcellerne

Kommunerne har store ambitioner på VE-området, og det er nødvendigt, hvis vi i fællesskab skal indfri den nationale målsætning om en firedobling af VE på land inden 2030. Kommunerne har taget opgaven på sig, og særligt etableringen af solcelleanlæg har taget fart de seneste år. Mere effektive solceller og større projekter har betydet, at antallet af solcelleprojekter er steget med ca. 25 pct. siden 2018, mens den samlede produktionskapacitet er steget med 210 pct. i samme periode. Det vidner også om, at udviklingen er gået fra små taganlæg til store solcelleparker. Det er vejen frem, hvis vi skal i mål, men det giver kommunerne nogle nye udfordringer som planmyndighed og i dialogen med borgerne.

Udvikling i solceller

Andel energi og varme, der kommer fra vedvarende energi i 2021, pct.

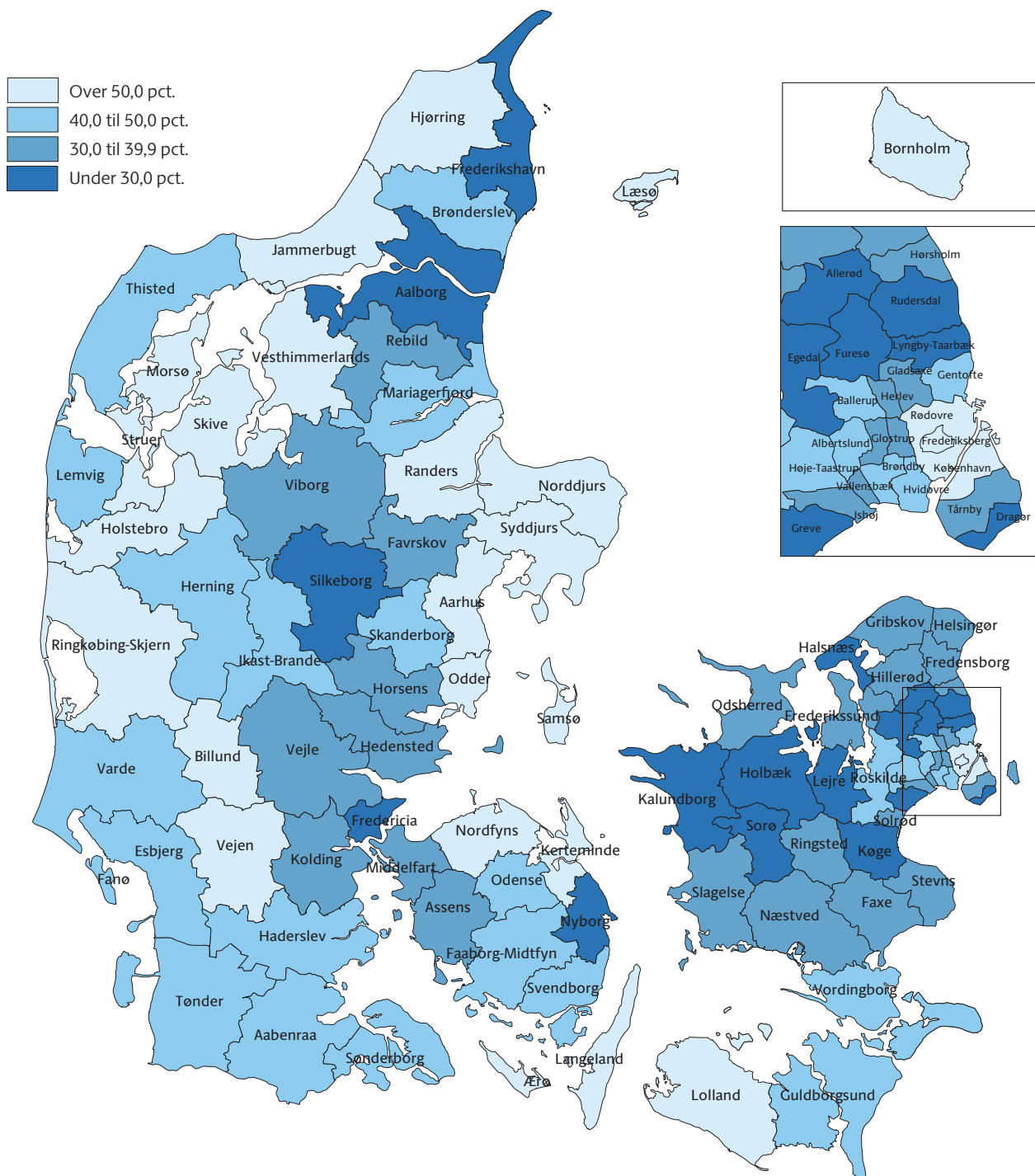
Skive	70,3
Ringkøbing-Skjern	63,2
Billund	62,4
Nordfyns	61,6
Frederiksberg	61,0
Struer	60,8
Hjørring	60,4
Vesthimmerlands	60,1
København	58,5
Syddjurs	58,3
Samsø	57,6
Bornholm	57,4
Morsø	55,2
Langeland	55,0
Ærø	53,7
Holstebro	52,9
Vejen	52,9
Aarhus	52,4
Norddjurs	52,0
Randers	51,9
Odder	51,9
Kerteminde	51,4
Jammerbugt	51,4
Lolland	50,9
Herning	49,6
Tønder	49,5
Hvidovre	48,7
Varde	48,6
Thisted	48,4
Fanø	47,2
Haderslev	47,0
Albertslund	46,9
Faaborg-Midtfyn	46,8
Ikast-Brande	45,8
Lemvig	45,7
Gentofte	45,2
Aabenraa	45,0
Mariagerfjord	43,7
Brøndby	43,7
Guldborgsund	43,2
Odense	42,7
Brønderslev	42,4
Esbjerg	42,1
Roskilde	41,8
Svendborg	41,8
Sønderborg	41,5
Skanderborg	41,2
Høje-Taastrup	40,7
Vordingborg	40,7
Ballerup	40,2
Vejle	40,0
Horsens	39,8
Kolding	39,7
Herlev	39,1
Tårnby	38,0
Solrød	37,6
Gribskov	37,5
Læso	37,5
Helsingør	37,3
Assens	37,1
Glostrup	37,1
Rebild	36,3
Gladsaxe	36,3
Rødovre	36,2
Favrskov	35,5
Ringsted	34,3
Ishøj	34,3
Slagelse	34,2
Middelfart	34,2
Hørsholm	34,1
Faxe	34,1
Vallensbæk	33,8
Frederikssund	32,9
Hillerød	31,5
Fredensborg	31,4
Næstved	31,0
Stevns	30,9
Odsherred	30,7
Viborg	30,6
Hedensted	30,0
Frederikshavn	29,6
Lejre	29,4
Kalundborg	29,2
Furesø	28,8
Halsnæs	28,7
Lynby-Taarbæk	28,7
Greve	26,9
Holbæk	26,7
Aalborg	24,8
Fredericia	24,4
Silkeborg	23,8
Egedal	23,7
Rudersdal	23,5
Sorø	23,1
Allerød	22,8
Nyborg	22,8
Køge	22,8
Dragør	22,1

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Andel energi og varme, der kommer fra vedvarende energi i 2021, pct.

Data

Tabel: Tabellen viser andelen af el og varme, der kommer fra vedvarende energi på kommuneniveau. Tabellen baserer sig på seneste opgjorte år (2021). *Der er sket en ændring af modellen bag Energi- og CO₂-regnskabet, der betyder, at en kommune ikke kan få godtgjort VE-produktion ud over eget forbrug, pct. Energi- og CO₂-regnskabet på Energistyrelsens hjemmeside.

Figur: Grafen viser den samlede kapacitet solceller i kommunerne i årene 2018 til 2023 samt antallet af solcelleanlæg/projekter i perioden. Energistyrelsen.

11.3 Hvor mange olie- og gasfyr er der i jeres kommune?

Hvorfor er det interessant?

Danmark står foran en ambitiøs grøn omstilling af varmesektoren. Usikre energimarkeder og stigende priser på fossile brændsler har de seneste år understreget vigtigheden af, at det sker. Der findes dog fortsat godt 400.000 olie- og gasfyr i Danmark, der alle bør erstattes af grønne alternativer som varmepumper og fjernvarme. Kommunerne har i 2023 derfor haft fokus på at behandle de mange projektforslag, der skal indfri de kommunale varmeplaner og sikre, at der som udgangspunkt udrulles fjernvarme i relevante områder senest i 2028. Udfasning af olie- og gasfyr og omlægning til grøn varme er derfor et højt prioriteret indsatsområde i mange kommuner.

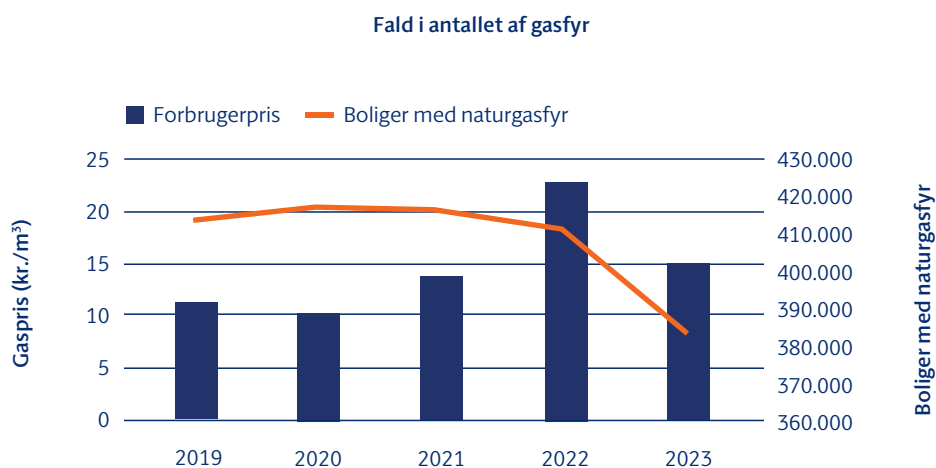
Til videre drøftelse

Med udgangspunkt i nøgletallet kan det være relevant at drøfte følgende spørgsmål:

- Gennemfører kommunen borgerrettede kampagner for at udfase olie- og gasfyr?
- Gør kommunen borgerne opmærksom på statens tilskudspuljer?
- Hvad gør kommunen for selv at få udskiftet de kommunale olie- og gasfyr?
- Laver kommunen borgerrettede kampagner om energieffektivisering og energirenovering?
- Har kommunen nogle mål for energieffektivisering og energirenovering af egne bygninger?
- Har kommunen et godt samarbejde med forsyningsselskabet om at fremme grøn varme?

Kommunerne understøtter udfasningen af naturgas i danske hjem

KL og den foregående S-regering indgik i sommeren 2022 en aftale, der skulle sætte tempo på udrulningen af fjernvarme og understøtte en hurtigere udfasning af gasforbruget i de danske boliger. Kommunerne har siden lavet varmeplaner, der udpeger områder med potentiale for fjernvarme, ligesom de har sendt breve til alle ejendomsjere om deres muligheder for at komme af med gassen. Den store reduktion i antallet af gasfyr er blevet yderligere forceret af de stigende gaspriser, som energikrisen i vinteren i 2022/2023 førte med sig. Flere boligejere skrotter stadig deres naturgasfyr, selv om gaspriserne nærmer sig det normale niveau, og det skyldes ikke mindst kommunernes store indsats.

Andel boliger med olie- og gasfyr i 2023, pct.

Odense	0,7	-
Aarhus	1,1	-
København	1,3	-
Frederiksberg	1,4	-
Fredericia	2,2	-
Albertslund	3,3	-
Fanø	3,9	-
Aalborg	4,0	-
Herning	6,0	-
Esbjerg	6,7	-
Holstebro	7,0	-
Odder	9,2	-
Bornholm	9,7	-
Billund	9,9	▲
Høje-Taastrup	10,2	▼
Syddjurs	11,0	▲
Brøndby	11,1	▼
Horsens	11,1	▲
Norddjurs	11,8	▼
Ikast-Brande	12,0	▼
Rebild	12,5	▲
Guldborgsund	12,7	▼
Brønderslev	13,0	▼
Kalundborg	13,1	▼
Hillerød	13,3	-
Hjørring	13,5	-
Kolding	13,7	▲
Skanderborg	13,8	▼
Struer	13,9	▼
Vesthimmerlands	14,1	▼
Lemvig	14,3	▼
Ærø	14,7	▼
Frederikshavn	15,0	▲
Samsø	15,0	▼
Lolland	16,0	▼
Halsnæs	16,1	▼
Favrskov	16,6	▼
Randers	17,6	▼
Langeland	17,9	▼
Ringkøbing-Skjern	18,2	▼
Nyborg	18,7	-
Vejle	19,2	▲
Thisted	19,6	▼
Ishøj	19,8	▼
Varde	21,2	▼
Roskilde	21,8	-
Sønderborg	21,9	▲
Silkeborg	22,3	▲
Tønder	23,1	▼
Gribskov	23,3	▼
Viborg	23,9	▲
Aabenraa	24,0	▼
Kerteminde	25,4	▼
Ringsted	26,1	-
Jammerbugt	26,8	▲
Vordingborg	27,2	▲
Hvidovre	27,4	▼
Gentofte	27,5	▲
Mariagerfjord	28,3	-
Vallensbæk	28,9	▼
Odsherred	30,8	-
Haderslev	30,9	▲
Middelfart	31,4	-
Læsø	31,5	▼
Skive	32,2	▲
Vejen	33,2	▲
Rødovre	33,2	▼
Slagelse	33,6	-
Assens	33,7	-
Nordfyns	34,1	▲
Ballerup	34,7	▲
Næstved	34,9	▲
Herlev	35,5	▲
Solrød	35,6	-
Morsø	36,1	-
Furesø	36,3	▼
Hedensted	37,7	-
Glostrup	37,8	▼
Gladsaxe	38,0	▲
Helsingør	39,0	▼
Faxe	39,6	▼
Fredensborg	41,0	▼
Frederikssund	41,9	▼
Faaborg-Midtfyn	42,0	▲
Tårnby	42,3	▼
Svendborg	42,8	▲
Lejre	43,8	▲
Sorø	44,8	▲
Greve	46,9	▲
Hørsholm	47,3	-
Lyngby-Taarbæk	48,6	▼
Egedal	53,5	▲
Rudersdal	53,8	▼
Køge	54,3	▲
Stevns	55,0	▼
Holbæk	64,0	-
Allerød	64,1	-
Dragør	79,4	-

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

12.1 Hvor meget bruger I på kultur og fritid?

Hvorfor er det interessant?

Kommunerne har udgifter for ca. 12,5 mia. kr. til kultur- og fritidsområdet, og kultur- og fritidslivet er noget, som har stor betydning for mange borgere. Nøgletallet viser, at kommunerne bruger fra 1.200 kr. pr. borger til 3.500 kr. pr. borger til kultur og fritid. Der er med andre ord stor forskel på kommunernes udgifter til kultur og fritid. De store variationer skyldes bl. a. geografiske forhold, politiske prioriteringer, samt at kultur- og fritidslivet i nogle kommuner ikke drives af institutioner på området, men nærmere af foreningsliv og civilsamfund.

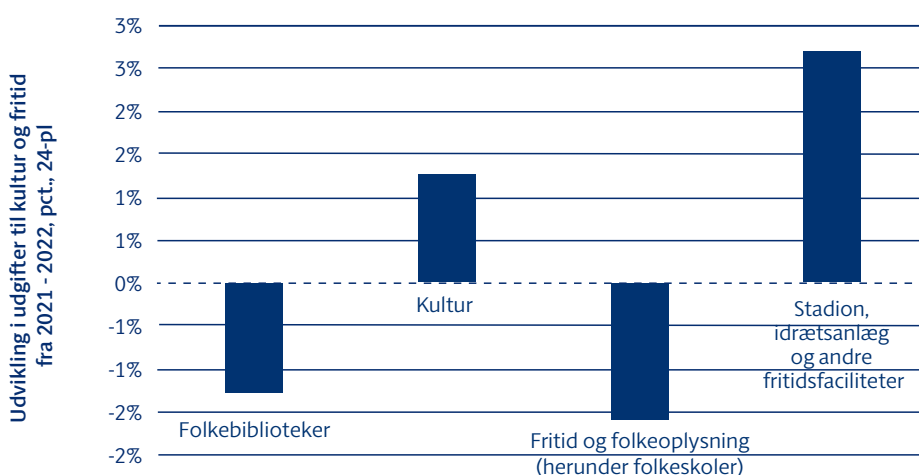
Til videre drøftelse

Med udgangspunkt i nøgletallet kan det være relevant at drøfte følgende spørgsmål:

- Hvilke forventninger har jeres borgere til den værdi kultur- og fritidsmidlerne skal være med til at skabe?
- Bruger kommunen midlerne hvor de har størst effekt ift. at opfylde formålene på området?
- Har jeres kultur- og fritidsinstitutioner de midler, de skal bruge for at opfylde deres og kommunens formål på området?
- Hvordan sikrer I, at jeres kultur- og fritidsmidler bidrager til en høj grad af diversitet i jeres tilbud?
- Er der sammenhæng mellem kultur- og fritidspolitiske målsætninger og øvrige velfærds- og politikområder i kommunen?
- Er kultur- og fritidsudgifterne et udtryk for mere effektiv udnyttelse af midlerne, samarbejde på tværs, en besparelse eller en anden lokalpolitisk prioritering?

Udvikling af udgifterne til kultur og fritid

Kultur- og fritidsområdet er et kommunalt serviceområde med få lovbundne opgaver, såsom driften af folkebiblioteker og musikskoler samt lokaler under folkeoplysningsloven. Det kræver målrettede politiske prioriteringer at investere i kultur- og fritidsområdet. Området kan risikere at blive trængt ift. mere lovbundne velfærdsområder som fx ældre- og skoleområdet. Men en prioritering af kultur- og fritidsområdet kan have stor betydning for såvel børn og unges trivsel, dannelse og læring, ældres og sygdomsramtes livskvalitet, kommunens sammenhængskraft og identitet. Området kan derfor også med fordel inddrages strategisk ift. arbejde på tværs af politikområder såsom skole og dagtilbud, social og sundhed, bosætning, byudvikling, turisme mv.

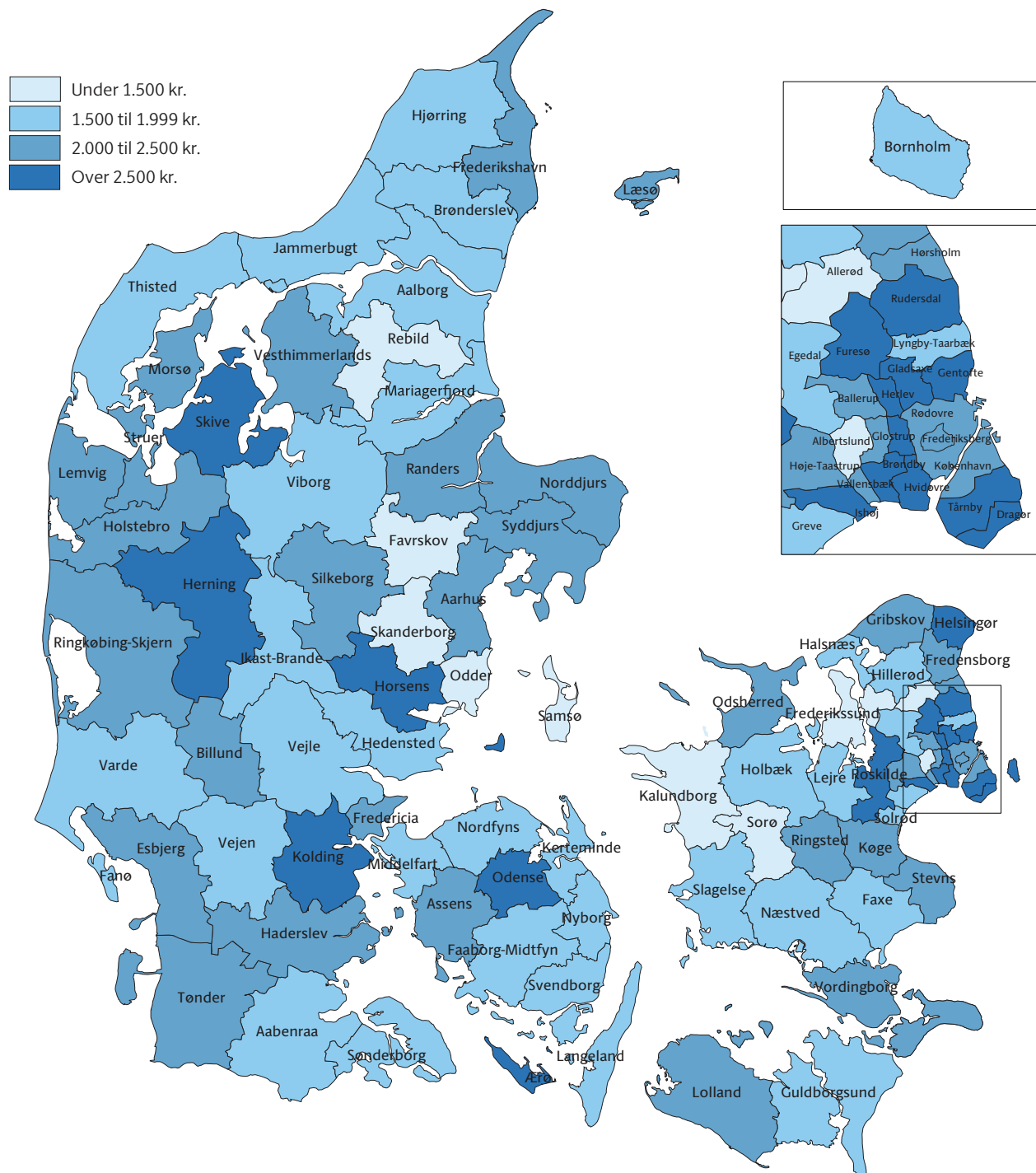
Udgifter til kultur og fritid pr. indbygger i 2022, 24-år

Kalundborg	1.219	-
Skanderborg	1.233	-
Frederikssund	1.265	-
Sorø	1.283	▲
Odder	1.300	▼
Samsø	1.353	-
Allerød	1.355	-
Rebild	1.445	-
Favrskov	1.483	-
Langeland	1.531	▲
Vejen	1.557	▼
Hedensted	1.576	-
Hjørring	1.587	▲
Solrød	1.595	▲
Nordfyns	1.618	▲
Thisted	1.669	▲
Egedal	1.685	▼
Jammerbugt	1.686	▼
Bornholm	1.701	▲
Lejre	1.705	▲
Ikast-Brande	1.758	▲
Guldborgsund	1.760	▼
Halsnæs	1.763	▼
Varde	1.773	▼
Vejle	1.785	▲
Aabenraa	1.789	▲
Fanø	1.829	▼
Brønderslev	1.838	▲
Greve	1.841	▲
Faxe	1.843	▼
Hillerød	1.855	▲
Viborg	1.874	▼
Middelfart	1.885	▼
Næstved	1.896	▲
Sønderborg	1.899	▼
Faaborg-Midtfyn	1.915	▼
Slagelse	1.941	▲
Lyngby-Taarbæk	1.943	▲
Mariagerfjord	1.951	▼
Holbæk	1.959	▲
Kerteminde	1.972	▲
Svendborg	1.981	▼
Aalborg	1.983	▲
Nyborg	1.984	▼
Haderslev	2.027	▼
Frederiksberg	2.046	▲
Syddjurs	2.051	▲
Ringsted	2.052	▲
København	2.053	▲
Billund	2.064	▼
Silkeborg	2.087	▲
Vesthimmerlands	2.089	▼
Lolland	2.098	-
Morsø	2.113	▼
Vordingborg	2.121	▼
Læsø	2.124	▲
Odsherred	2.140	▼
Glostrup	2.150	▲
Esbjerg	2.157	▼
Køge	2.192	▼
Høje-Taastrup	2.207	▲
Assens	2.213	▼
Randers	2.244	▲
Ringkøbing-Skjern	2.279	▼
Fredensborg	2.301	▲
Vallensbæk	2.341	-
Fredericia	2.348	▲
Frederikshavn	2.354	▲
Stevns	2.368	▲
Aarhus	2.377	▲
Norddjurs	2.382	▲
Ballerup	2.385	▼
Hørsholm	2.386	▲
Gribskov	2.388	▲
Lemvig	2.391	▼
Tønder	2.406	▼
Struer	2.429	▲
Holstebro	2.473	▼
Kolding	2.527	▼
Ærø	2.532	▼
Gadsaxe	2.587	▼
Horsens	2.592	▼
Skive	2.602	▼
Brøndby	2.607	▲
Odense	2.609	▲
Rudersdal	2.629	▲
Dragør	2.635	▼
Furesø	2.761	▲
Rødovre	2.775	▼
Helsingør	2.840	▲
Hvidovre	2.890	▼
Gentofte	2.949	▲
Roskilde	2.950	▼
Herning	3.218	-
Tårnby	3.242	▲
Ishøj	3.414	▲
Herlev	3.530	▲
Albertslund	3.587	▼

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Udgifter til kultur og fritid pr. indbygger i 2022, 24-pl

Data

Tabel: Økonomital er trukket som regnskabstal i 2022 på funktioner: 00.32.31, 00.32.35 03.32.50, 03.35.60, 03.35.61, 03.35.62, 03.35.63, 03.35.64, 03.38.70-78 og 03.45.83. Dranst 1 og 2 Art <> 0. 24-pl. Økonomital er trukket i FLIS og Danmarks Statistik. Borgertal er trukket i FLIS.

Figur: Danmarks Statistik.

12.2 Hvor meget bruger I på biblioteker?

Hvorfor er det interessant?

Folkebibliotekerne udgør en af de største budgetposter i kommunerne på kultur- og fritidsområdet, og driften af folkebibliotekerne er en af de få lovbundne opgaver, som kommunerne har på området. Folkebibliotekerne er blandt Danmarks mest besøgte kulturinstitutioner, og der stilles i stigende grad krav til at bibliotekerne skal såvel facilitere og tilbyde oplysning, dannelse og kulturel aktivitet, som understøtter sammenhængskraft og lokale fællesskaber. Samtidig spiller bibliotekerne en vigtig rolle i et digitaliseret samfund med udlån af digitale materialer, adgang til og hjælp med digitale services mv. Det stiller blandt andet krav til bibliotekernes tilgængelighed og dermed åbningstider.

Til videre drøftelse

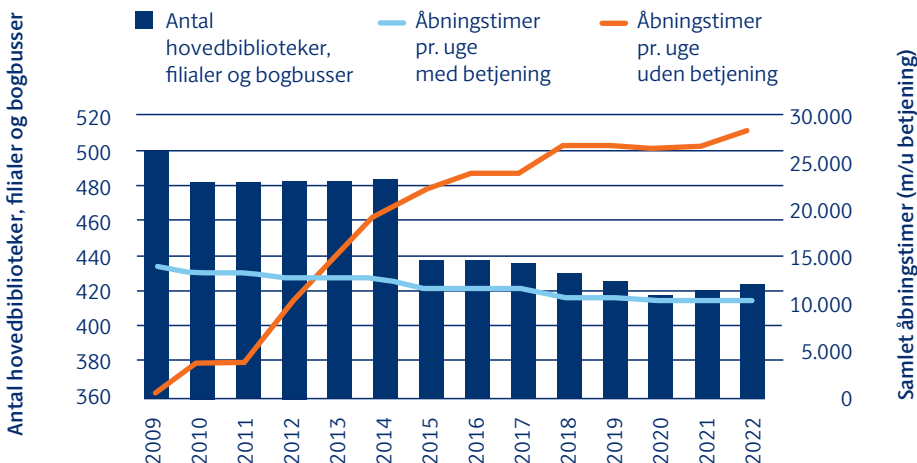
KL har i 2021 lanceret debatoplægget "Udnyt folkebibliotekernes potentialer" med fokus på en politisk drøftelse af, hvilken rolle biblioteket skal spille i den enkelte kommune. I relation til dette kan det være værd at overveje:

- Har jeres biblioteker de rette betingelser for, at det kan forblive et relevant tilbud for jeres borgere?
- Hvordan kan folkebiblioteket spille en rolle i relation til andre velfærdsområder, som fx børn og unge-, social- og sundhedsområdet?

- Fungerer jeres folkebiblioteker som et fysisk mødested for lokale fællesskaber og borgerdrevne aktiviteter?
- Hvordan er fordelingen mellem ubemandede åbningstider og personlig betjening af borgerne på jeres bibliotek?
- Hvordan finder I balancen mellem det fysiske og det digitale bibliotek?

Fald i antallet af biblioteker, men stigning i antallet af åbningstimer

De samlede udgifter til folkebibliotekerne er faldet fra 3,57 mia. kr. til 2,78 mia. kr. fra 2009 til 2022. I denne periode er antallet af biblioteker, filialer og bogbusser tilsvarende faldet med ca. 15 pct. Samtidig har folkebibliotekerne i de senere år haft en stigning i antallet af åbningstimer, som særligt er sket i den ubemandede åbningstid. Udviklingen i udgifter indikerer dermed, at der har været tale om en effektivisering af folkebibliotekernes drift. Samtidig afspejler udviklingen mod flere ubemandede åbningstimer en generel udvikling mod et ønske fra borgernes side om højere fleksibilitet og en øget tilgængelighed. Dette understøttes også af et højere udlån af digitale materialer fra biblioteket.

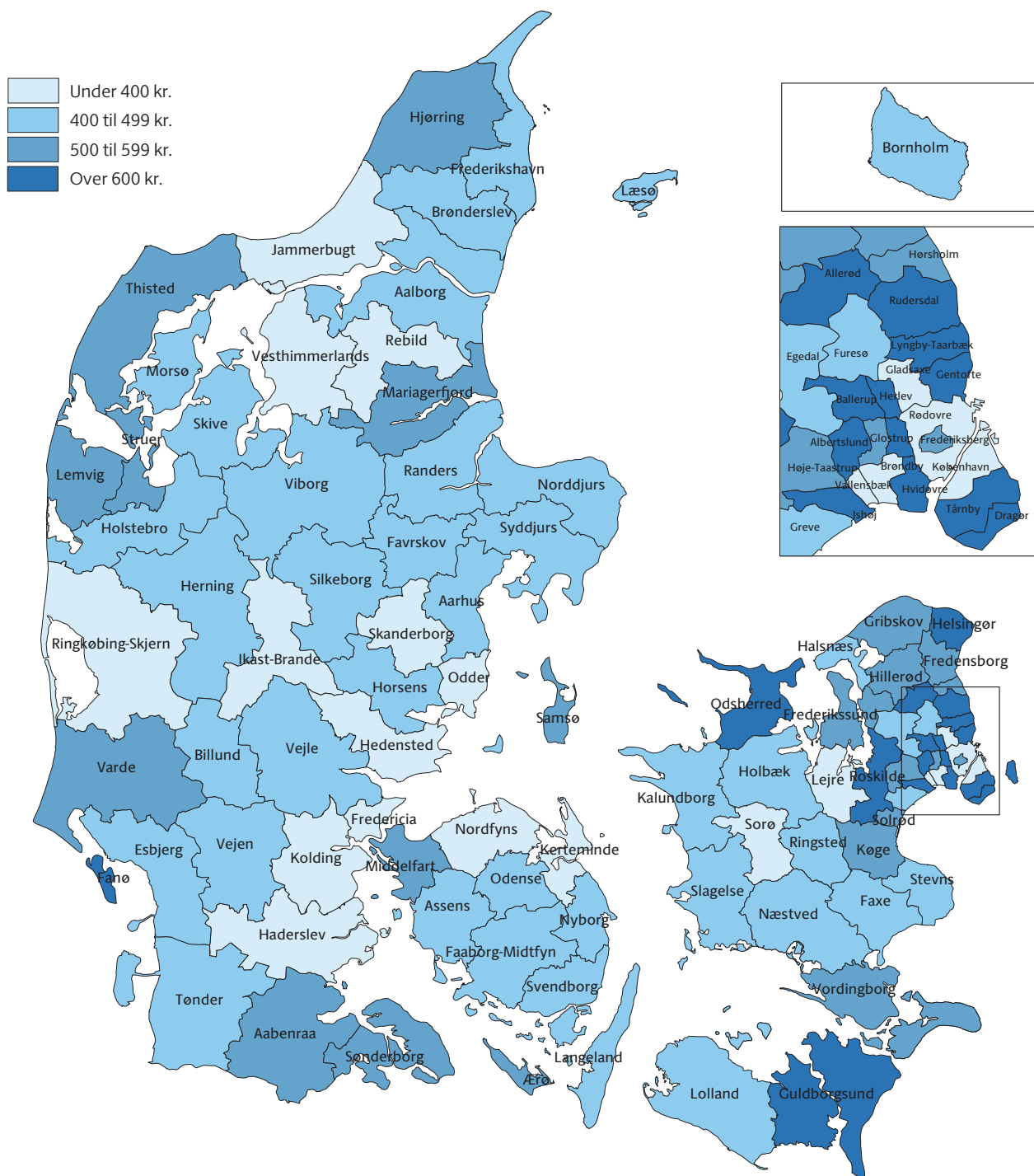
Udgifter til folkebiblioteker pr. indbygger i 2022, 24-år

Odder	309	▲
Kerteminde	319	▲
Haderslev	324	–
København	333	▼
Ikast-Brande	338	▲
Brøndby	350	▲
Nordfyns	366	▲
Sorø	367	▲
Rebild	371	–
Fredericia	373	▲
Hedensted	375	▼
Kolding	383	▼
Lejre	384	▼
Vallensbæk	394	▼
Skanderborg	395	▲
Ringkøbing-Skjern	396	▲
Vesthimmerlands	399	▲
Jammerbugt	399	▼
Halsnæs	400	▼
Nyborg	405	▼
Egedal	410	▲
Viborg	410	▲
Næstved	410	▲
Assens	411	▼
Favrskov	412	▼
Faaborg-Midtfyn	412	▼
Slagelse	413	▲
Silkeborg	413	▲
Syddjurs	419	▲
Vejle	421	▼
Esbjerg	423	▼
Aalborg	432	▲
Holbæk	435	▲
Skive	434	▲
Norddjurs	434	▼
Frederikshavn	437	▲
Odense	438	–
Kalundborg	449	▼
Stevns	451	▼
Faxe	453	▼
Furesø	453	▲
Randers	455	▲
Morsø	456	▼
Horsens	456	▲
Aarhus	458	▼
Bornholm	458	▼
Vejen	462	▼
Holstebro	462	▼
Ringsted	464	▲
Billund	464	▲
Svendborg	466	▼
Greve	468	–
Brønderslev	470	▲
Langeland	472	▲
Læsø	478	▼
Tønder	479	▼
Lolland	486	▼
Herning	495	▼
Høje-Taastrup	501	▲
Hørsholm	506	▲
Vordingborg	510	▼
Hillerød	510	▲
Middelfart	510	–
Thisted	511	▼
Aabenraa	514	▲
Mariagerfjord	519	▼
Struer	522	▼
Frederikssund	524	▼
Køge	530	▼
Varde	538	▼
Sønderborg	538	▲
Solrød	562	▼
Hjørring	569	▼
Frederiksberg	574	▲
Glostrup	574	▲
Fredensborg	580	▲
Ærø	585	▲
Gribskov	586	▲
Samsø	591	▼
Lemvig	594	▼
Allerød	624	▲
Rudersdal	626	▲
Ishøj	629	▲
Guldborgsund	630	▼
Rødovre	635	▼
Odsherred	649	▼
Gentofte	659	–
Dragør	659	▲
Hvidovre	682	–
Herlev	692	▲
Fanø	695	▼
Lyngby-Taarbæk	697	▼
Roskilde	721	▼
Albertslund	752	▲
Ballerup	764	▼
Helsingør	782	▲
Tårnby	797	▲
Gladsaxe	800	▼

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Udgifter til folkebiblioteker pr. indbygger i 2022, 24-pl

Data

Tabel: Økonomital er trukket som regnskabstal i 2022 på funktion: 03.32.50. Dranst 1 og 2 Art <> 0 i 24-pl. Økonomital er trukket i FLIS og Danmarks Statistik. Borgertal er trukket i FLIS.

Figur: Danmarks Statistik.

12.3 Hvor mange anlægsudgifter har I til idræts- og fritidsfaciliteter?

Hvorfor er det interessant?

Det er op til den enkelte kommune at prioritere anlægsudgifter til idræts- og fritidsfaciliteter, indenfor de givne rammer og øvrige ønsker til anlæg. Det er kommunalbestyrelsen, som fastsætter en strategi på området, hvorfor der kan være store forskelle på hvor mange og hvilke anlæg og faciliteter kommunerne har, samt hvor stor en andel af de samlede anlægsudgifter kommunerne bruger på idræts- og fritidsfaciliteter. De gennemsnitlige udgifter over 10 år giver en indikation af kommunernes anlægsstrategi på idræts- og fritidsområdet.

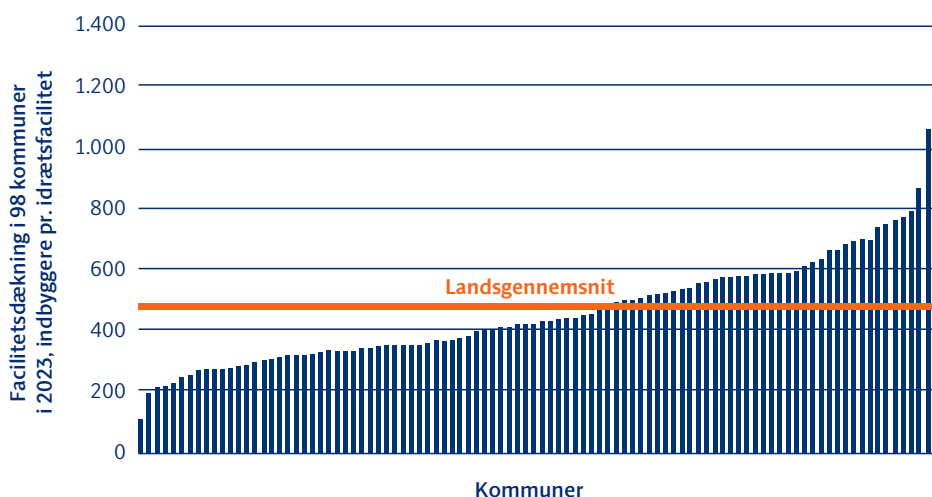
Til videre drøftelse

I forlængelse af ovenstående kan det være relevant at drøfte:

- Om kommunen har en strategi for nyanlæggelser og renovering af eksisterende faciliteter. Herunder hvordan udnyttelse af ledige kommunale kvadratmeter kan bidrage til faciliteternes bæredygtighed – miljømæssigt, socialt og økonomisk?
- Hvordan kommunen sikrer, at faciliteterne er mere klimavenlige, funktionelle for endnu flere borgere og tilpasset de politiske ambitioner på idræts- og fritidsområdet?
- Om kommunen har arbejdet med arealoptimering på området?
- Hvilken faciliteter I ønsker hos jer, hvor disse faciliteter skal være og hvordan I opnår dette?
- Hvordan danskernes øget brug af naturen spiller ind på prioriteringen af faciliteter?

Stor forskel på facilitetsdækning på tværs af kommunerne

Der er stor forskel på, hvor mange idrætsfaciliteter kommunerne har pr. indbygger. Særligt de store bykommuner ligger højt, ift. hvor mange borgere der er pr. idrætsfacilitet. Men typisk er faciliteterne også større i de store byer. En måde at sikre en højere facilitetsdækning indenfor den eksisterende ramme er blandt andet gennem en mere kreativ udnyttelse af naturområder, ledige kommunale kvadratmeter, samt en bedre udnyttelse af byens rum. En optimeret udnyttelse af kommunens eksisterende faciliteter samt flerfunktionalitet er ligeledes tiltag, som kan sikre en højere facilitetsdækning indenfor den kapacitet, der allerede findes i kommunen.

Gns. årlig BAU for 2013-2022 pr. indbygger til idræt og fritid, 24-pl

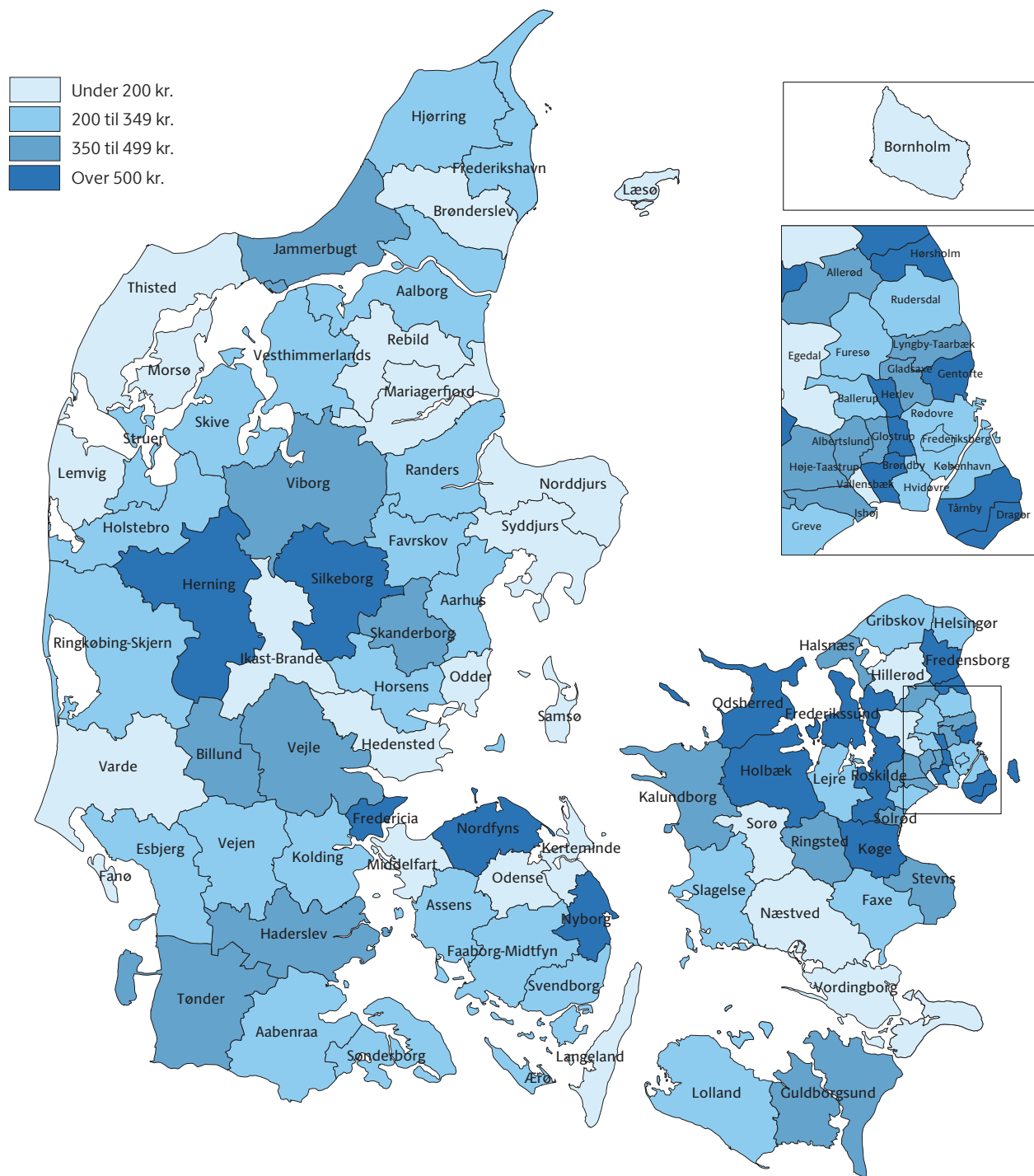
Fanø	-0,1	-
Brønderslev	2,4	-
Odder	47,8	-
Hedensted	68,5	▲
Langeland	82,3	▲
Norddjurs	99,0	▲
Middelfart	99,6	▲
Thisted	117,9	▲
Ikast-Brande	118,0	▲
Varde	126,8	▲
Syddjurs	133,8	▲
Læsø	136,5	▼
Rebild	137,2	▼
Lemvig	141,6	▲
Sorø	141,6	▼
Bornholm	148,8	▲
Mariagerfjord	155,5	▲
Kerteminde	156,3	▲
Odense	168,7	▲
Næstved	173,7	▼
Morsø	174,8	-
Vordingborg	177,0	▲
Egedal	183,5	▼
Hillerød	198,8	▲
Randers	201,4	▲
Assens	201,5	▲
Frederikshavn	203,0	▲
Holstebro	205,8	▲
Slagelse	220,1	▲
Ærø	220,9	▲
Faxe	223,3	▼
Horsens	225,4	▼
Hvidovre	227,8	▲
Furesø	230,6	▲
Aarhus	232,1	▲
Vejen	238,5	▼
Aabenraa	239,6	▲
Struer	240,3	▼
Vesthimmerlands	242,0	▼
Kolding	242,6	▼
Sønderborg	249,3	▲
Ringkøbing-Skjern	264,5	▲
Esbjerg	265,1	▲
Gribskov	265,5	▼
Rudersdal	273,9	▼
Helsingør	293,0	▼
Lejre	293,8	▲
Ballerup	297,2	▲
Greve	299,4	▼
Favrskov	303,4	▲
Skive	310,5	▲
Faaborg-Midtfyn	312,0	▲
Aalborg	315,0	▼
Lolland	316,1	▲
Svendborg	321,5	▲
København	332,5	▲
Hjørring	337,8	▲
Frederiksberg	346,3	▲
Billund	355,2	▼
Albertslund	360,5	▼
Haderslev	381,3	▼
Guldborgsund	382,8	▼
Tønder	391,4	▲
Gladsaxe	395,2	▼
Stevns	396,7	▲
Skanderborg	407,8	-
Jammerbugt	416,1	▲
Allerød	418,6	▲
Halsnæs	427,7	-
Ringsted	429,2	▼
Vejle	429,7	▼
Kalundborg	434,1	-
Viborg	440,4	▼
Ishøj	454,1	▼
Lyngby-Taarbæk	455,4	▲
Solrød	457,8	▼
Glostrup	462,9	▼
Høje-Taastrup	485,3	-
Fredensborg	504,0	▼
Herlev	531,0	▲
Fredericia	564,1	▼
Holbæk	577,4	▲
Tårnby	591,1	▼
Frederikssund	595,9	▼
Herning	621,4	▲
Rødovre	630,5	▼
Gentofte	636,6	▲
Nordfyns	658,2	▲
Odsherred	672,0	▲
Brøndby	690,8	▼
Silkeborg	713,0	▲
Roskilde	717,9	▲
Køge	720,1	-
Nyborg	753,1	▲
Hørsholm	793,7	▲
Dragør	893,5	▲
Vallensbæk	1.040,9	▼
Samsø	-	/

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Gns. årlig BAU for 2013-2022 pr. indbygger til idræt og fritid, 24-pl

Data

Tabel: Nøgletallet viser de gennemsnitlige årlige BAU i regnskab pr. indbygger henover en 10-årig periode (2013-2022). Data er trukket på funktionerne 00.32.31, 00.32.35 03.22.18 og 03.38.70-78. Dranst 3 Art <-> 0, 7 og 8. 24-pl. Økonomital er trukket i FLIS og Danmarks Statistik. Borgertal er trukket i FLIS.

Figur: Danmarks Statistik.

Kend din Kommune

Brug nøgletal i styringen 2024

© KL

1. udgave, 1. oplag 2024

Produktion: g7.dk

Design: e-Types

Tryk: Stibo Complete

Foto: istockphotos.com

KL

Weidekampsgade 10

2300 København S

Tlf. 3370 3370

kl@kl.dk

www.kl.dk

✕ @kommunerne

📘 facebook.com/kommunerne

ISBN 978-87-94514-05-7

ISBN 978-87-94514-06-4-pdf

KL FLIS